

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

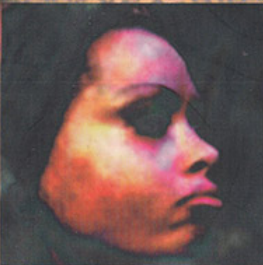
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

David Lodge

Yerleri Değiştirme

Ceviren: Abbas Ormen

David Lodge
•
Yerleri Değiştirme

ADAM YAYINLARI

©

Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Changing Places

© David Lodge, 1975

Akçalı Telif Ajansı

Birinci Basım : Ekim 1998

İkinci Basım: Kasım 1998

Kapak Tasarımı : Emre Senan

98.34.Y.0016.689

ISBN-975-418-551-4

David Lodge

Yerleri Değiştirme

Roman

Çeviren : Abbas Örmen

Lenny ve Priscilla, Stanley ve Adrianne
ve Batı Yakasındaki öteki dostlara

Bu romanda anlatılan kimi yerler ve olaylar, gerçek yer ve olaylarla belirli bir benzerlik taşısalar da, ister tek tek, ister bir kuruluşun üyeleri olarak sunulan karakterler tümüyle düş ürünüdür. Rummidge ve Euphoria, şu an içinde bulunduğumuz yerlere benzeseler de, onlarla hiçbir ilişkisi bulunmayan kurmaca bir dünyanın haritasındaki noktalardır ve buralarda yaşayan insanlar düş gücünün uydurma karakterleridir.

I. UÇUŞ

İki İngiliz Edebiyatı profesörü 1969'un ilk günü, Kuzey Kutbu'nun çok, çok yukarılarında saatte birleşik 1.200 mil hızla birbirlerine yaklaştılar. Soğuk ve yetersiz havadan iki Boeing-707'nin basınç altında tutulan kabinleri, çarpışma riskinden de uluslararası hava koridorlarının sağduyulu düzeni sayesinde korunmaktaydılar. Şimdiye kadar karşılaşmamış olsalar da, birbirlerinin adlarını biliyorlardı. Aslına bakılırsa altı ay için görevlerini değiştirme sürecindeydiler ve ulaşımın oldukça kolaylaştığı bir çağda yollarının kesişmesi insanoğlunun ilginç hareket biçimleriyle kayda geçebilirdi : Sözelimi, Atlantik'in ortasında karşılaşan iki okyanus gemisinin güvertelerinde, şans eseri, ikisi de gözlerini bir teleskopa odaklamış olabilir, diğer elleriyle de birbirlerine el sallayabilirlerdi; ya da akla daha yakını, Hampshire ya da Orta Batı'da herhangi bir tren istasyonunda yan yana durmuş iki trenin kompartıman pencerelerinden karşılıklı küçük övgü mimikleri sergilenebilir, daha utangaç olan taraf sonunda treni hareket ettiği için kendisini rahatlamış hissederken, aslında hareket edenin diğer tren olduğunun farkına varabilirdi... Ama böyle olmadı. Çünkü uçak yolculuğu yapıyorlardı; biri pencereden bakmaktan sıkılmış, diğeryse bakmaya korkuyordu ve zaten uçaklar çıplak gözle görülmeyecek kadar birbirlerinden uzaktaydılar ve dönen dünyanın sabit bir noktasında yollarının kesişmesini bu dubleks tarihçenin anlatıcısı dışında fark eden olmadı.

"Dubleks" genellikle "iki katlı" anlamında kullanıldığı gibi elektrikli telgraf terminolojisinde "aynı anda karşılıklı olarak ileti gönderme sistemleri"ni belirtmek için de kullanılır. Becerebilerseniz, ikisi de rastlantı eseri kırk yaşında olan İngiliz Edebiyatının bu iki profesöründen her birinin aile ocağı ve çalışma yeri olan anayurduna duygular, davranışlar ve değerlerden oluşan son derece esnek bir göbek bağıyla bağlı olduğunu bir düşünün... O, havada saatte 600 mil hızla süzülürken

bağ gerilir, görünmezlik noktasına kadar gerilir, ama hiçbir zaman kopma noktasına gelmez. Esin gücünüzü biraz daha zorlayın ve profesörlerin içinde oldukları Boeing'lerin pilotlarının kutup buzullarının üzerinde karşılaştıklarında, kabul edilen yönlerinde akli başında bir biçimde ilerlemeden önce, kuralları ve teknik olasılıkları bir yana bırakarak söz konusu göbek bağlarını birbirine iyice dolamak için tıpkı cilveleşen mavi kuşlar gibi havada çapraz çizgiler çizmek, dalış yapmak, süzülerek uçmak ve takla atmak gibi bir dizi akrobasi gösterisine giriştiklerini düşünün. Bunu şu izler : İki adam da birbirinin bölgesine girip kendi iş ve zevklerine daldılar mı, orada daha önce yaşayan doğal toprağına hangi titreşimleri bırakmışsa, diğeri bunları hissedecektir ve böylece bu titreşimler verici istasyona diğerk tarafın yanıtıyla ustaca yumuşatılarak dönecektir... Kuşkusuz ona yeni ulaştığı yere önceden demir atmış diğerk tarafın iletişim bağıyla da dönebilir; böylece çok geçmeden bütün sistem Profesör A ile Profesör B arasında ileri geri giden titreşimlerle tıngırdar, bir o hatta, bir bu hatta sürüp gider, kimi kez de bir hatta başlayıp diğerkinde biter. Bir başka deyişle, altı ay için yer değiştiren bu iki adam birbirlerinin yazgılarında karşılıklı etkilerde bulunup belirli konularda birbirlerinin deneyimlerini yansıtırlarsa, bu şaşırtıcı olmayacaktı; kuşkusuz çevreler, adamların kişilikleri ve dünyaya bakış açıları arasındaki farklar bir yana bırakılırsa.

Bulunduğumuz ayrıcalıklı anlatım yüksekliğinden, ki herhangi bir jetin yüksekliğinden daha yüksektir, bu farklılıklardan birine göz atabiliriz. Sert ve dik oturuşundan, kendisine portakal suyu sunan hostese gösterdiği aşırı minnettarlıktan batıya doğru uçan Philip Swallow'un uçak yolculuğına alışık olmadığı açıktır; buna karşılık doğuya doğru giden uçağındaki koltuğına gömülmüş, sönmüş bir puroyu çiğneyen (bir hostesin uyarısıyla söndürmek zorunda kalmıştır) ve plastik bourbon bardağında erimekte olan küçük buz parçasına öfkeyle bakan Morris Zapp uzun uçak yolculukları konusunda usandırıcı bir deneyime sahip görünür.

Philip Swallow aslında daha önce de uçmuştur; ama o denli seyrek ve uzun aralıklarla ki, her defasında aynı travmayı yeniden yaşar : Sürekli ve yorucu bir ritimle sistemine bir yüklenip bir boşalan değişken

bir korku ve güven akıntısı. Henüz yerde yolculuğa hazırlanırken uçmanın renkli bir iş olduğunu düşünür : Mavi göklerde süzülerek uçmak, sanki gökyüzünden yontulmuş gibi görünen ve uzaktan insana evi gibi rahat izlenimi bırakan uçakta beşikteymiş gibi sallanmak. Bu güven havaalanına ulaştığında birazcık sarsılmaya başlar ve jet motorların keskin çığlıklarını duyunca yüzünü buruşturur. Uçaklar gökyüzünde çok küçük görünürler, pistlerde ise çok büyük. Bu yüzden çok yakından daha da büyük görünmeleri gerekir, ama aslında görünmezler. Sözelimi bineceği uçak, bekleme salonunun penceresinden bekleyen herkesi içine alabilecek kadar büyük görünmemektedir. Bu izlenim uçağın kabinine girmek için debelenen uzuvlarla dolu kasılmış bir tüpe benzeyen tünelden geçerken doğrulanır. Ne var ki herkes yerine oturunca mutluluk geri döner. Koltuklar insanın yerinden kalkmak istemeyeceği kadar rahattır, üstelik yürümek isteyen olabilir diye koridorun boş tutulması da güven vericidir. Yatıştırıcı bir müzik çalar. Işıklandırma huzur vericidir. Bir hostes ona sabah gazetesini sunar. Bavulları uçağın bir yerlerine güvenle yerleştirilmiştir, öyle değilse bile bu onun hatası değildir ve önemli olan da budur. Kaldı ki uçmak tek yolculuk biçimidir.

Ne var ki uçak pistte yürürken pencereden bir aşağı bir yukarı hafifçe sıçrayan kanatlara bakma hatasını yapar. Panolar ve perçinler açıkça görünmektedir, boyalı işaretler yıpranmıştır, motor kapaklarında kurum izleri vardır. Birden aklına yaşamını düşebilen ve çürüyebilen, insan elinden çıkma bir makineye teslim ettiği gelir. Ve bu durum uçak gökyüzüne güvenle tırmandıktan sonra bile sürer gider : Panik ve boşluk spazmlarıyla noktalanan güven ve mutluluk dönemleri.

Yolculuk arkadaşlarının soğukkanlılığı onun için sürekli bir şaşkınlık kaynağıdır ve onların davranışlarını dikkatle inceler. Uçmak, Philip Swallow için öncelikle dramatik bir gösteridir ve bu olaya, bir dizi profesyonel oyuncunun arasında amatör bir oyuncunun ayak dreme oyunu olarak bakar. Aslını söylemek gerekirse yaşamın birçok zorluğuna da aynı mantıkla bakar. O güvensiz, hoşnut kalmaya hevesli, kolaylıkla etki altında kalabilen taklitçi bir adamdır.

* * *

Morris Zapp'ın yolculuğu sırasında bu tür kuruntular yaşamadığını varsaymak doğal olsa bile yanlıştır. Konferanslara, derslere ve görevlere gitmek için ülkenin neredeyse her yerine uçmuş bir iç hatlar ustadı olarak uçakların zaman zaman düştüğü gözünden kaçmamıştır. Evrene ve kimi kez İlahi Takdirsizlik dediği onun koruyucu ruhuna (Pasifik'in üstündeki yıldızlarla süslü gökyüzünü göstererek, "Nasıl böyle bir şeyi İlahi Takdir dediğiniz bir şeylere yükleyebilirsiniz?" diyecektir, "Şu boşluğa bir baksanıza!") doğuştan güvenmeyen birisi olarak, uçağa her binişinde dolu beyninin bir bölümünde, bu hafta ulusal televizyon istasyonlarında Haftanın Hava Felaketi kuşağında yer alıp almayacağını düşünerek endişelenmediği çok seyrektir. Genellikle böyle hastalıklı düşüncelere uçuşun başında ya da sonunda kapılır, çünkü bir yerlerde uçak kazalarının yüzde sekseninin kalkış ya da iniş sırasında meydana geldiğini okumuştur; Esseph havaalanının üstünde bir saat ya da daha uzun süreler takılıp kalmış bir adam olarak bu istatistiğe hiç şaşırmamıştır : havada dönüp duran elli uçak, doksan saniye aralıklarla havalanan başka bir elli uçak, bütün bu hokkabaz oyununun bir bilgisayarcı denetlenmesi... bu yüzden yalnızca bir sigortanın atmasının gökyüzündeki havayolu yarışmasının sonunda açık bir savaşa dönüşmesine yetecek olması; diğerlerinin uçaklarını mahvetmek için emekli kamikaze pilotları çalıştıran şirketler, TWA'nın Boeing'lerinin Panam'inkileri vurması, Dost Semalarda (hah!) American Airlines'ın DC-8'lerinin United'inkileri patlatması, burun buruna çarpışan rakip şirketlerin servis otobüsleri, endüstriyel kirlenmenin son aşamasında bulutların aşağıya kanatlar, uçak gövdeleri, motorlar, yolcular, kimyasal tuvaletler, hostesler, yemek listeleri ve plastik çatal bıçaklar yağdırması (Morris Zapp'ın kıyamet benzeri bir imgelemi vardı, ama o günlerin Amerika'sında kimin yoktu ki?).

New York üzerinden iki aşamalı yolculuk yapmak yerine Londra'ya doğrudan kutup uçuşunu seçen Morris Zapp böyle bir mahşer gününe yakalanma olasılığını yüzde elli azalttığını düşünür. Ne var ki bu rahatlatıcı düşüncenin karşısında ağır basan bir gerçek vardır, o da tarifersiz uçuş yapan bir uçakla yolculuk yapmasıdır ve tarifersiz uçuş yapan uçakların (bunu da okumuştur) tarifeli uçuş yapan uçaklara göre düşme olasılığı daha fazladır; anladığı kadarıyla bunun nedenleri, ma-

kinelerinin devrini çoktan kapatmış olmaları, ucuzcu işletmecilerce büyük havayolu şirketlerinden hurda olarak alınmaları ve daha da ucuzcu heriflerce yeniden, yeniden satılmaları (sözgelimi, bu uçak Orbis adlı bir şirkettir; düzmece Latince ad hiçbir güven aşılamaz ve morötesi bir fotoğrafın uçağın yeni boyasının altında en azından on dört farklı havayolu şirketinin armasını ortaya çıkaracağına iddiaya girilir) ve dinamit lokumu ya da ucuzcu dükkânlardan alınmış tüfekler taşıyan çılgın Araplar ve evini özlemiş Kübalılarca kaçırılma olaylarının, kar fırtınalarının, zorunlu inişlerin titrek parmaklı kurbanları, alkolik ve şizofren, günü geçmiş pilotlarca kullanılıyor olmalarıdır. Dahası, bu onun ilk denizaşırı yolculuğudur (evet, Morris Zapp bugüne dek Kuzey Amerika topraklarının güvencesini hiç terk etmemiştir, bu özgün olay üniversite çevresinde övünç verici bir rekordur) ve yüzme bilmez. Yolculuğun başında şişirilebilir can yeleklerinin kullanımıyla ilgili alışık olmadığı eğitim töreni onu rahatsız etmişti. Bez ve kauçuktan yapılma bu düzenek bir fetişistin rüyası gibiydi, ama bir tehlike anında onun içine girmek yerine gösterimi yapan hostesin korsesine girse, aynı kurtulma şansına sahip olacağını düşünmüştü. Dahası, can yeleğinin olması gereken koltuğunun altında eliyle yaptığı araştırıcı yoklamalar da boşa çıkmıştı. Dizleri üstünde çöküp şöyle adama kıllı bir inceleme yapmaktan onu bir tek yanında oturan iri gözlüklü sarışının önünde uygunsuz bir konumda görünmek istememesi alıkoymuştu. Sakız ya da burun pisliği yapıştırma stilinde gorillerinkine benzeyen uzun kollarını sarkıtarak parmaklarıyla gizlice aramalar yapmakla yetinmek zorunda kaldı. Bir defasında biraz uzakça bir yerde ümit veren bir şeylerin varlığını sezdi, ama bu da komşusunun bacaklarından biri çıktı ve kızgınlıkla geri çekildi. Kadına doğru döndü, kuşkusuz özür dilemek için değil (Morris Zapp hiç özür dilemezdi) ama ona üniversite dekanlarından Kara Panterler'e kadar her türden insanoğlunu yirmi metre uzaklıktan dondurduğu kanıtlanan Zapp Bakışı'nı atmak için, ne var ki bu bakışlar sarı saçlardan oluşan bir perdeye takıldı.

Sonunda altındaki denizin buz tuttuğunu düşünerek, ki bu da pek rahatlatıcı bir düşünce değildir, can yeleği arayışından vazgeçer. Hayır, bu en mutlu uçuşlarından biri değildir Morris J. Zapp'ın (ikinci adını

soruşturan kızlara ağzının kıyısından “Jehovah” diye mırıldanır, bunun tutmadığı görülmemiştir; bir Tanrı tarafından düzelmenin özlemini çeken bütün kadınlar için bu bir din kaynağıdır; lisansüstü seminerlerinden birinde, Bakışı ile bir kucak dolusu sabırsız rahibeyi yerine mıhlayarak, “Söylenceleri bir anımsayın, Leda ve Kuğu, İsis ve Osiris, Meryem ve Kutsal Ruh” demiştir). Kendi kendisine bu uçakla ilgili garip bir şeyler olduğunu söyler; yalnızca uyduruk Latince ad, olmayan can yeğeli, altlarındaki tonlarca buz ve önündeki bourbon’un içinde eriyen ufacık buz küpü değil, şu ana dek ne olduğunu bir türlü kestiremediği başka bir şeyler vardır. Morris Zapp bu sorunu çözmeye çalışırken, biz de aradaki boşluğu onu ve Philip Swallow’u aynı belirsiz saatte (şimdi herkesin saati yanlıştır) kutup göklerine sürükleyen koşulları açıklayarak dolduralım.

Uzun bir süredir, Euphoria Eyalet Üniversitesi’yle (kısaca Euphoric State olarak bilinir) Rummidge Üniversitesi arasında her akademik yılın ikinci yarısında konuk öğretmen değişim programı uygulanır. Yapı ve konum açısından büyük farklılıkları olan bu iki üniversitenin nasıl bağlanabildiğinin açıklaması çok basittir. Görünüşe göre her iki üniversitenin de mimarları birbirlerinden bağımsız olarak tasarımlarının temeline aynı yapı örneğini yerleştirmişlerdir : Piza kulesinin bir kopyası. Euphoria State’te beyaz taştan ve özgün örneğinin iki katı büyüklüğünde, Rummidge’de ise kırmızı tuğladan ve kentin büyüklüğüne uygun ölçülerde. Ne var ki her iki yapıda da eğiklik düzeltilmiştir. Değişim programı bu rastlantıyı vurgulamak için oluşturulmuştur.

Özgün anlaşmaya göre, konuklar kıdemlerine uygun olarak aylıklarını ev sahibi kuruluştan alacaklardı, ama Rummidge aylık ölçütleriyle hiçbir Amerikalı birkaç günden fazla yaşayamayacağı için Euphoric State, bir yandan İngiliz konuklarına en çılgın rüyalarında bile göremeyecekleri bir aylık ödeyip, onlara hiçbir ayırım gözetmeden Konuk Profesör sanını bağışlarken, gönderdiği üyeleri için de aradaki açığı kapatma yoluna gitti. Düzenlemenin İngiliz katılımcıların yararına olması yalnızca bu açıdan değildi. Amerika’nın batı kıyılarında Kuzey ve Güney Kaliforniya arasına kurulmuş, küçük ama kalabalık bir eyalet olan Euphoria, dağları, gölleri, ırmakları, kızılgaç ormanları, sarışın

kumsalları, karşısında Plotinus Eyalet Üniversitesi'nin parlak ve görkemli Esseph kentiyile yüz yüze geldiği eşsiz güzellikteki Körfez'iyle birçok kozmopolit uzmanın gözünde dünyadaki sayılı uygun çevrelerden biriydi. Üç karayolu, yirmi altı demiryolu ve yarım düzine bozulmuş su kanalının kesiştiği noktada Orta İngiltere'nin göbeğine yayılmış büyük ve tatsız bir endüstri kenti olan Rummidge'in yöneticileri bile bunun tersini iddia edemezlerdi.

Sonra yine, Euphoric State, kaynaklarının sorumsuz kullanımıyla bulabildiği en ayrıcalıklı bilim adamlarını toplamış, onlara sınırsız laboratuvar, kitaplık, araştırma bağıışı ve uzun bacaklı güzel sekreter olanağı tanıyıp okula bağlılıklarını sağlamış ve böylece Amerika'nın en büyük üniversitelerinden biri olarak adını yazdırmıştı. 1969 yılına geldiğinde Euphoric State bir öğrenim merkezi olarak doruğa ulaşmış ve biraz militan öğrencilerce yaratılan karışıklığın giderek hız kazanması, biraz da eyaletin eski sinema oyuncusu sağcı valisi Ronald Duck'ın hızlandırdığı karşı baskılar yüzünden şimdiden iniş sürecine girmişti. Ne var ki üniversitenin deneyimli kadrosu ve birikmiş kaynaklarının büyüklüğü bu durumun yıllarca göz ardı edilmesi için yeterliydi. Kısacası, Euphoric State dünyanın çeşitli yerlerindeki üniversite odalarında hâlâ saygıyla anılan bir addı. Öte yandan, Rummidge, ortalama düzeyi ve ünü hiçbir zaman aşamamış bir kuruluştı ve son zamanlarda benzer İngiliz üniversitelerinin (yeni kentlerde kırmızı tuğlalı) küçültücü yazgısını paylaşmaya başlamıştı : Eski oldukları için önemsenen iki üniversiteyle elli yıl kıran kırana bir savaşım verip eşit düzeye geldikten sonra hem güncellik hem saygınlık bakımından yeni oldukları için önemsenen bir grup üniversiteye karşı yenik düşme. Bu yüzden okuldaki ruh durumu ümit kırıcı ve sıkıntılıydı, tıpkı burjuva devrimi yaşamadan aristokrasiden proletarya diktatörlüğüne geçen bir toplumda orta sınıfların ruh durumu gibi.

Bunlar ve diğer nedenler yüzünden üniversitenin en nitelikli ve deneyimli üyeleri Rummidge'i Euphoric State'te temsil etmek için istekle yarışırken, doğruyu söylemek gerekirse, kimi kez Euphoric State, öğretim kadrosunun herhangi bir üyesini Rummidge'e göndermek için kandırma konusunda zorluklar yaşıyordu. Portmantodan şapka almış gibi bağış ve burslar toplayan bu seçkin yapının, Euphoric Sta-

te ğretim kadrosunun yeleri Avrupa'ya giderlerse derse girme niyetinde değillerdi, hele içlerinden ancak birkaçının adını duyduğu Rum-midge'de asla. Bu yüzden Rummidge'in Amerikalı konukları genellikle genç ve/veya ayrıcalıksız kişiiler olurdu : İngiltere'ye gitmenin başi bir yolunu bulamayan kararlı İngiliz hayranları ya da çok seyrek olsa da, Rummidge'in yerel endüstri desteğiyle rakip tanımaz bir üstünlük sağladığı ev gereçleri teknolojisi, lastik bilimleri ve kakao çekirdeğinin biyokimyası gibi ayrıksı disiplinlerin uzmanları filan.

Bununla birlikte Philip Swallow ile Morris Zapp değişimi bildik uygulamaya aykırı bir yapıdaydı. Zapp ayrıcalıklı, Swallow değildi. Zapp, daha master yaparken PMLA'da makaleler yayımlamış, Euphoric State'te başkalarını imrendirerek ilk işine başlamış, iki kez ayrılma gözdağıyla artış isteyip elde etmiş, otuz yaşına dek dördü Jane Austen zerine olmak üzere şeytanca zek rneği beş kitap yazmış ve aynı genç yaşta profesörlük sanını almayı başarmış bir adamdı. Swallow, Bölümü dışında pek tanınmayan, birkaç deneme ve eleştiri yazısı dışında bir şey yayımlamamış olan, olağan yıllık artışlarla ancak Okutman aylığı düzeyine erişebilen ve şimdi zayıf yükselme umutlarıyla tepe noktada duraklamış bir adamdı. Bunun nedeni Philip Swallow'un bilgisiz ya da yeteneksiz olması değil, Zapp'te fazlasıyla bulunan profesyonellerin öldürücü içgüdüsü istek ve hırstan yoksun olmasıydı.

Bu açıdan her iki adam da içinden geldikleri eğitim sistemlerinin tipik özelliklerini yansıtıyorlardı. Amerika'da niversite bitirmek zor değildir. Öğrenci kendi başına bırakılır, rahat bir biçimde gerekli kredi puanlarını toplar, dolandırıcılık kolaydır ve sonuçta elde edilecek yarar gerilim ya da kaygı yaratmaz. Bu yüzden ğrenci spor, alkol, eğlence ve karşı cinsle ilişi gibi geç büyüme çağının olağan ilgi alanlarına bütün dikkatini vermekte özgürdür. Gerçek anlamda baskı, lisan-sst çalışmalar düzeyinde, ğrenci doktor olma hakkını alana dek sert değerlendirmeler ve bir dizi bitkin düşürücü dersle parlayıp cilalanırken başlar. Bu ana dek o denli fazla para ve zaman harcamış olur ki, akademisyenlik dışında bir kariyer, başarı dışında bir seçenek düşünemez olur. Kısacası artık en az Wall Street işleri kadar zorlu ve özel gi-rişim ruhuna sahip bir işte kullanılmaya hazırdır; bu işte her bilim adamı-ğretim yesi işvereniyle kişiisel bir sözleşme imzalama, dolayısıyla

hizmetini en yüksek ücreti ödeyene sunma hakkına sahiptir.

İngiliz sisteminde yarışma çok daha erken başlar ve biter. Bizim eğitim sistemimizde insan destesi dört kez karılır ve kesilir – on birinci, on altıncı, on sekizinci ve yirminci yaşlarında – ve ne mutlu her durumda ama özellikle sonuncusunda destenin üstünde yer alabilene. Bunlara, sanki sonrasında hiçbir şey olmadığını vurgulamak için Finaler denir. İngiliz doktora öğrencisi ne yaptığından ya da kimi hoşnut etmesi gerektiğinden emin olamayan, yalnız ve umutsuz bir varlıktır... Onu Bodleian ya da British Museum çevresindeki çay salonlarında gözlerindeki donuk bakıştan – Büyük Saldırı’dan sonra artık hiçbir şeyi önemsemeyen savaş gazilerinin boş bakışı – tanıyabilirsiniz. Bu durum ilk işine girmeyi becerene dek sürer; İngiliz üniversitelerinde işte kalabilme hakkı neredeyse otomatiğe bağlanmış olduğundan ve herkes aynı aylığı aldığından kısa vadede önemli başka bir engel yoktur. Ne var ki kişi belirli bir yaşta, yükselme ve Kürsülerin insan aklına takılmaya başladığı bir yaşta, geçmişe dönerek canlı ve açık belleğinin belli ve sağlam bir amaca yöneldiği günlere üzüntülü bir özlemle bakabilir.

Philip Swallow bu sistemin eleğinden geçmişti. Sınavları severdi, sınavlarda hep iyi notlar almıştı. Finaller ise birçok açıdan onun yaşamının en önemli anı olmuştu. Sık sık sınavlara yeniden girdiğini düşledi ve bunlar en mutlu düşleriydi. Uyandığında, bu sıcak ve zor haziran ayının her sınavında yanıtlamayı seçtiği soruları hiç zorlanmadan anımsayabilirdi. Sınav ayına kadar kendisini özenle hazırlamış, beynini damla damla damıtılmış bilgiyle doldurmuştu, ilk sınavının (Eski İngilizce Metinleri) öncesinde beyni neredeyse taşmak üzereydi. İzleyen on gün içinde bu değerli taşı sınav salonlarına taşıdı ve içinden ölçülmüş bir tutarı çizgili sınav kâğıtlarına döktü. Günbegün sıvı azaldı, onuncu günde tas bomboş, tekne kuru, dolap çıplak kalmıştı. İzleyen yıllarda beynini yeniden doldurmaya koşullandı, ama bir daha eskisi gibi olmadı. Amaç duyusu, bilgi birikimi gereken bir Hesaplaşma Günü yoktu, bu yüzden o doldurdukça anında bir yerlerden sızmaya başlıyordu.

Philip Swallow edebiyatın her türüne gerçek bir aşkla bağlı bir adamdı. Virginia Wolf kadar Beowulf’tan, *Godot’yu Beklerken* kadar

Gammer Gurton's Needle'dan da hoşlanırdı ve yazılı sözcüklerin soylu örneklerini bulamadığı anlarda büyük bir dikkatle mısır gevreği paketlerinin arkalarını, tren biletlerinin üstündeki küçük notları ve pulların üzerindeki tanıtımları okurdu. Bununla birlikte, ayırım gözetmeyen bu coşkunluğu onu, bilgisini işleyebileceği bir "alan"a yoğunlaşmaktan alıkoymuştu. İlk araştırmasını Jane Austen hakkında yapmış, ama daha sonra dikkatini ortaçağ dinsel söylevleri, Elizabeth dönemi sone düzenleri, Restorasyon dönemi kahramanlık trajedileri, on sekizinci yüzyıl yergi şiirleri, William Godwin romanları, Elizabeth Barrett Browning şiirleri ve George Bernard Shaw'un oyunlarında Uyumsuz Tiyatro'nun ilk izleri gibi birbirinden çok değişik konulara çevirmişti. Bu tasarıların hiçbirisi tamamlanamadı. Arada sırada bir konuyla ilgili kaynak toplamaya başlıyor, ama daha sonra tümüyle farklı bir konuya dalıp gidiyordu. Oyuncakçı dükkânında dolaşan bir çocuk gibi İngiliz Edebiyatı kitap rafları arasında dolaşıyor, diğerlerini bırakıp tek bir konu seçmek konusundaki gönülsüzlüğü yüzünden hep eli boş dönüyordu.

Yalnızca Bölümünün sınırları içinde kalsa bile, Philip Swallow'un başkalarından ayırt edilebilen bir yeteneği vardı. Birinci sınıf bir sınav uzmanıydı : Dakik, titiz, katı ama adil. Hiç kimse herhangi bir notu bu denli güvenli veremezdi ya da verdiği notu böylesine inandırıcı bir biçimde aklayamazdı. Taslak soruların tartışıldığı Bölüm toplantılarında meslektaşları ondan çok korkarlardı, çünkü belirsiz bölüm başlıkları, önceki yılların sınav kâğıtlarından kotarılmış sorular, sınava gireceklere iki yanıtta birden kullanılabilecek materyal bırakabilecek dikkatsizlik ürünü kusurlar gözünden hiç kaçmazdı. Onun sınav soruları sanat yapıtları gibiydi : Düzeltmeler yaparak, cilalar çekerek, her sözcüğü tartarak, beceriyle öğrenciyi seçim yapmaya zorlayacak konuları seçerek, tanınmış yazarlar hakkındaki zor soruları az bilinen yazarlar hakkında kolay sorularla akıllılıkla dengeleyerek, öğrencilerini düşünmeye, sergilemeye, yorum yapmaya, çözümlemeye, tepki göstermeye, ayıksı değerlendirmeler yapmaya ve son çare olarak kendisine ait zeki-ce bulunmuş özlü sözleri adı verilmemiş eleştirmenlerden alıntılar gibi gösterip tartışmaya yönlendirerek sınav kâğıtlarını büyük bir aşkla, saatlerce üzerinde çalışarak hazırlardı.

Bir keresinde meslektaşlarından biri Philip Swallow'un sınav kâğıtlarını yayımlaması gerektiğini söylemişti. Bu önerinin amacı dalga geçmekti, ama öneri Philip'in oldukça hoşuna gitmiş, bunu şaşkınlıkla geçen birkaç saat boyunca mesleki kuraklığına cennetten gönderilme bir çözüm olarak görmüştü. Gözünde tümüyle devrimci bir biçimde hazırlanmış iddialı bir çalışma canlandırdı, İngiliz Edebiyatıyla ilgili tümüyle sorulardan oluşan özlü, kapsamlı bir araştırma, aralarında dönümlerce boş sayfalar olan özenle basılmış sorular; yoğunluk, doku-naklılık ve düşüncelilik örneği sorular; okunacak, yeniden okunacak sorular; insanı düşüncelere yönelten sorular; *Haiku*'lar kadar anlamlı ve akıl ermez, atasözleri gibi unutulmaz sorular; deyim yerindeyse, içlerinde hayalet gibi ve kurnazca yanıtlarının ceninlerini taşıyan sorular : Philip Swallow'un *Toplu Edebi Sorular*'ı. Pascal'ın *Pensées*'si ya da Wittgenstein'in *Felsefi Araştırmalar*'ıyla karşılaştırılabilecek bir kitap.

Ne var ki tasarı, daha uygun görünen diğer tasarılarından daha fazla gelişemedi ve bu arada Rummidge öğrencileri geleneksel sınavların kaldırılması konusunda kampanya başlattılar, böylece geliştirebildiği tek yeteneği verimsiz kalma tehlikesiyle yüz yüze geldi. Daha sonraları, on beş yıl önce kişisel seçiminden çok, dikkat çekici ilk Seçenek güdüsüyle elde ettiği kariyerinin gereklerini tümüyle yerine getirip getirmediğini sorguladığı anlar oldu.

Kendiliğinden bir lisansüstü bursuyla ödüllendirilmiş, profesörünün önerisini kabul edip Jane Austen'in gençlik yapıtları üzerine bir mastır tezi yazmaya girişmişti. Aradan iki yıl geçmesine karşın çalışması bitecek gibi görünmüyordu ve o bir ortam değişikliğinin işe yarayacağını düşünerek aylak bir anında Amerika Bilimsel Araştırma Bursu ve Rummidge Üniversitesi Okutman Yardımcılığı için aynı anda başvuru yaptı. Her iki yerden de olur alınca (yine şu İlk Seçenek) çok şaşırıldı, üstelik Rummidge yöneticileri eli açıklıkla atamasını bir yıl erteleyebileceklerini belirtmişlerdi, böylece seçim yapmak zorunda değildi. Aslına bakılırsa, o sıralarda Amerika'ya gitmek istemiyordu, çünkü Klasik dönem pastoral şiirleri konusunda çalışan Hilary Broome adlı bir lisansüstü öğrencisine duygusal olarak bağlanmaya başlamıştı, ne var ki Amerika bursunun bir çırpıda geri çevrilemeyecek bir fırsat olduğu kanısına vardı.

Böylece Harvard'a gitti ve birkaç ay orada oldukça sefillik çekti. Tek başına çalıştığından ve tezini bitirmeye uğraştığından pek arkadaş edinememişti; arabası olmadığından, olsa bile kullanamayacağından ortalıkta istediği gibi dolaşamıyordu. Korkaklık ve Hilary Broome'a karşı belirsiz ve tanımlanamayan bir bağlılık onu Radcliffe kızlarıyla yakınlaşmaktan alıkoyuyordu. Cambridge çevresinde ve caddelerde yalnız başına yürüyüş yapma alışkanlığı edinmişti, nedensiz yürüyen herkese doğuştan kuşkuluymuş gözüyle bakan polisler arabalarıyla peşine düşüyorlardı. Ulusal Sağlık Servisi'nin sevecen kollarından ayrılmadan önce sağduyuyla dişlerine yaptırdığı dolgular düşmüş, kendini beğenmiş Bostonlu bir dişçi ona bu işin bin dolara patlayacağını söylemişti. Bu tutar toplam parasının neredeyse üçte biri olduğundan Philip bursu bir yana atıp onuruyla İngiltere'ye dönmek için kusursuz bir bahane bulduğunu düşündü. Ne var ki Burs yönetimi ona bu parayı sınırsız kaynaklarından hemen karşılayabileceklerini bildirince, o da Hilary Broome'a mektup yazıp evlenme önerisinde bulundu. Klasik dönem pastoral şiirinden sıkılmaya başlayan Hilary kitaplarını kitaplığa geri verdi, C&A'den hazır bir gelinlik satın aldı ve ilk uçağa atlayıp Philip'in yanına gitti. Philip'in önerisinden üç hafta sonra Boston'da piskopos kilisesinden bir rahip nikâhlarını kıydı.

Bursun koşullarından biri, yararlananların ABD'de bol bol yolculuk yapmalarıydı ve bu amaçla burslulara kiralık araba sağlanıyordu. Hem balayı amacıyla, hem de New England'ın sert kışından kaçmak için genç evliler hemen geziye çıkmaya karar verdiler. Hilary dev gibi ve yepyeni bir Chevrolet Impala'nın direksiyonuna geçti, inanılmaz ölçüde geniş arka koltukta ateşli sevişme molaları için arabayı arada bir yol kıyısına çekerek Florida'ya doğru yola koyuldular. Florida'dan kolaylıkla güney eyaletlerine geçtiler, Euphoria'ya varana dek yol aldılar ve sonra yaz tatili için Esseph'in tepelerinden birinde bir çatı katına yerleştiler. Yatak odaları Körfez'e bakıyordu, karşı kıyıda Plotinus'un yeşil tepelerinde Euphoric State kampusu uzanıyordu.

Bu uzun balayı, Philip Swallow'un Amerika deneyiminin kilidini açan anahtar oldu. İçinde hiç bilmediği, uzun süredir bastırılmış bir duyumsal zevk açlığı keşfetti, bu açlığı yalnızca Hilary'yle yatakta değil, ayrıca duşlar, soğuk bira, süpermarketler, ısıtılmış açık hava yüzme

havuzları ve karışık dondurma gibi Amerikan türü yaşamın basit kolaylıklarıyla da giderdi. Güneş ısı ısıldı. Philip rahatlamış, kendine güvenini kazanmış ve mutluydu. Araba kullanmayı öğrenmişti, büyük Impala'yı Esseph'in tehlikeli tepelerinde yerel bir canlılıkla radyonun sesini sonuna dek açarak bir aşağı bir yukarı savuruyordu. O günlerde Beat gençlerinin caz-şiir resitali verdikleri Güney Strand'in yergici gece kulüplerine ve mahzenlerine sık sık uğradı, kendini korkutucu bir biçimde *Zeitgeist*'a¹ bağlanmış hissediyordu. Tezini bile neredeyse hiç çaba harcamadan bitirmişti. Bu, bitirmeyi başardığı son büyük tasarıydı.

Eylül ayında İngiltere'ye yelken açtıklarında Hilary dört aylık hamileydi. Southampton limanına yanaştıkları sabah bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu ve Philip bir yılda atlatamadığı bir nezleye yakalandı. Rummidge'de altı aylığına duvarları nemli, damı akan mobilyalı bir daire kiraladılar, bebek doğduktan sonra duvarları nemli, damı akan bahçeli küçük bir eve taşındılar; üç yıl sonra, birisi ana karısında üç çocukla duvarları nemli, damı akan geniş bir Viktoryan villa'ya taşındılar. Çocuklar Hilary'nin çalışmasını olanaksızlaştırdı, Philip'in aylığıysa yetersizdi. Küçük yoksunluklarla yaşamın kalburundan geçtiler. O sıralar neredeyse herkes Swallow'lar gibi yaşıyordu ve Philip daha varlıklı olmadığı için o kadar da yakınmıyordu. Zaman zaman Hilary'yle Euphoria'da çektiirdikleri fotoğraflar eline geçiyordu, tenleri güneşten yanmış, güvenli ve keyifli görünüyordardı, elini incelemekte olan saçlarında gezdirerek, fotoğraflardaki kişilere, sanki hiç karşılaşmadığı varlıklı uzaktan akrabalarıymış gibi kıskanç bir şaşkınlıkla gözlerini dikerek uzun uzun bakıyordu.

Şu an BOAC Boeing'de oturup portakal suyunu yudumlayan Philip Swallow'un gözlerinde işte bu yüzden bir ışık vardır; kaptan pilotun biraz önce hoparlörlerden yumuşatarak "normal bir çalkantı noktası" olarak açıkladığı korkutucu sallantı ve sendelemeye karşın, işte bu yüzden dünyada olmak istediği başka bir yer yoktur. ABD'nin yakın tarihini gazetelerden izlemiş olsa da, derin ırk ve ideoloji ayrılıklarıyla yarıp politik suikastlarla sarsıldığını, kampusların başkaldırdığını, kentlerin ele geçirildiğini, kırılık bölgelerin zehre bulanıp mahvedildiğini, bu ülkenin giderek daha fazla bir şiddet ve melodram toprağı ol-

maya başladığını iyi bilse de, duygusal olarak orası onun için hâlâ bir tür cennet, bir zamanlar mutlu ve özgür olduğu, belki de bir daha olacağı yerdir. Güneşin, içkisindeki buzların, *içkilerin*, partilerin, ucuz tütün ve sonsuz çeşitte dondurmanın basit ve çocuksu bir mutlulukla özlemine çeker; “Profesör” olarak çağrılmanın, tanımadığı telefon operatörlerinin ona kendi aksanında övgüler yağdırmalarının, yalnızca İngiliz olmanın verdiği erdemle ilgi odağı olmanın, yıllardır kullanmadığı için paslanmaya başlayan Amerikan deyimlerini yeniden kullanma fırsatının da.

Philip’in burs sırasında öğrendiği Amerikancı özellikler, dönüşünde Rummidge öğrencileri ve meslektaşlarının anlaşılabilir ve onaylanabilir bakışları altında dudaklarında çabucak kurumuştur. On yıl kadar sonra bir dizi farklı nitelikteki Amerikan geleneği (entelektüel olanlar kadar kabaları da) İngiliz akademik çevrelerinde kabul görmeye, daha doğrusu, moda olmaya başlamıştı, ama artık onun için stilini değiştirmek çok zordu (onun yaşam öyküsü buydu), o artık kendisini İngiliz edebiyatına adanmış oldukça geleneksel bir İngiliz öğretim görevlisiydi. Yine de Amerikan deyimleri onun için gizemli ve anlaşılabilir bir büyü olarak kalmıştı. Bu acaba savaş zamanında geçen çocukluğunun bir yadigarı olabilir miydi? Bu zorlu yıllarda Hollywood filmleri ve *Saturday Evening Post*’un parçalanmış sayıları sayesinde Amerikan İngilizcesi ve bu dilin daha sonra azar azar yitireceği nimetleriyle derin bir psikolojik bağlantı kurmuştu. Belki de neden buydu, ama aynı zamanda bu dilde, şimdi İngiltere kıyıları çekilip Amerika kıyıları onu karşılamak için hızla yaklaşırken anımsamaya başladığı gibi, çözümlenmesi zor bir estetik yaklaşım, değişik aksanlardan yükselen gizemli bir müzik, şirin kısaltmalar, garip yinelenmeler ve canlı benzetmeler vardı. Birdenbire büyük ve beklenmedik bir servetin mirasçısı olduğunu öğrenen evde kalmış bakire bir kız nasıl hemen Paris’e ya da daha güneydeki noktalara doğru yola koyulup Golden Arrow’un kompartımanlarından birinde öne eğilerek okul derslerinden, restoran yemek listelerinden ve Bologna’ya yapılmış günübirlik gezilerden anımsadığı Fransızca deyimleri istekle yinelerse, Philip Swallow da Boeing’deki koltuğuna sıkı sıkıya bağlı (çalkantı yüzünden), dudakları algılanabilir bir biçimde hareketli (jet motorunun gürültüsünün bütün sesleri yutması yüzün-

den) bir biçimde artık unutmaya başladığı şive ve deyimleri yineler : “sigaralar... başlıca... Swiss on Rye, paket... bir gözden geçirmek... işte kurabiye böyle ufalanır...”

Evde kalmış bakire bir kız olmayıp, evli ve üç çocuk babası olan Philip Swallow bu kez yalnız yolculuk yapmaktadır. Ailesinin yanında olmaması alışılmadık bir durumdur, ama kabul etmeye utansa da bundan hoşnuttur, hatta yolculuğu Moğolistan kırlarına olsa bile. Sözgelimi, şimdi bir hostes önüne belirsiz ama kışkırtıcı bir yemek tepsisi koyar, bu belki öğle yemeği, belki de akşam yemeğidir, dönen kürenin dört mil üzerindeyken kim önemser ki? Tütsülenmiş somon, tavuk ve pilav, şeftali kompostosu, hepsi plastik bir tepsinin içine özenle yerleştirilmişlerdir; kraker ve peynir selofan kâğıda sarılmıştır; bir kullanımlık çatal bıçak, bebek evi ölçütlerinde tuz ve karabiber, hepsi önündedir. Her şeyi beğeniyle ağır ağır yer, ikinci fincan kahvesini alır ve oldukça lüks gümrüksüz sigara paketlerinden birini açar. Başka bir şey olmaz. Başka birisinin tavuğunu kesmek ya da tütsülenmiş somonun yenilebilirliğini kontrol etmek zorunda değildir; yanındaki tepsilerden biri birden havaya uçmaz ya da yankı yaparak yere inmez; hiç kimse kahve fincanını dudaklarındayken birden çekerek içindeki yakıcı sıvının kasıklarına dökülmesine yol açmaz; takım elbisesinde tereyağlı kraker kırıntıları, şeftali kompostosu lekeleri ya da mayonez damlaları gibi yemeğin anısal izleri kalmaz. Bu uzayda ya da ayda yürümek gibi bir hafiflik, özgürlük ve rahatlığın alışılmadık duyumu, olağan fiziksel görevlerin gerektirdiği geleneksel çabanın birdenbire azalmasıdır. Ve bu yalnızca bugün için değil, tam altı ay için geçerli olacaktır. Suçlu bir mutlulukla bu düşünceye sarılır. Suçlu, çünkü şimdi büyük bir olasılıkla asık suratla üç genç Swallow’un düzensiz yemek davranışlarını kontrol eden Hilary’yi yalnız bırakmanın verdiği rahatsızlıktan tümüyle kurtulamamıştır.

İçinde bulunulan koşullarda bu gidişin kendi arayışı olmaması avutucu bir düşüncedir.

Philip Swallow, Rumridge-Euphoria değişim programına başvurmamıştı aslında, bunun nedenleri ideallerini çok alçakgönüllü bir temele oturtmuş olması ve kendisini böyle serüvenlere girişemeyecek kadar ev içi sorumluluklarla engellenmiş ve eli kolu bağlanmış bir du-

rumda görmesiydi. Bölüm Başkanı Gordon Masters ona Euphoria değişimi için başvurmayı düşünüp düşünmediğini sorunca :

“Pek değil, Gordon,” dedi. “Bu aşamada çocukların eğitimini aksatmak doğru olmaz, Robert gelecek yıl on bir yaş sınavına girecek. Amanda ise çok yakında ortayı bitirecek.”

“Mmmmmmmmmnerkndibşına gidemez misin?” diye sordu Masters. Tümcelerın ilk bölümünü yutma alışkanlığı, konuşurken sanki bir silahın namlusundan nişan alıyormuş gibi bir gözünü kapatmasıyla birleşince, onunla iletişim kurmayı sıkıntılı bir sürece dönüştürüyordu. Aslında tam bir sporcuydu, odasının duvarları sessizce hırlayan doldurulmuş hayvanlarla nişancılığının birçok açık kanıtını taşıyordu. Tümcelerinin başının boğulması, Philip’in düşüncesine göre, komutların yalnızca son sözcüğünün önemli olduğu askerlik günlerinin bir alışkanlığıydı. Philip onunla konuşmaya alışık olduğundan güvenle yanıt verdi :

“Ah, hayır, Hilary’yi altı ay bu sorumluluklarla baş başa bırakmamam.”

“Mmmmmnerbbrkamazsın,” diye mırıldandı Masters. Ağırılığını huzursuzca bir ayağından diğerine verişinden, duyduğu sıkıntı belli oluyordu. “Mmmmmnerşns aslında.”

Philip beynindeki bütün akıl sinirlerini zorlayarak konuyla ilgili bilgileri bir araya getirdi. Bu yılın adayı Avustralya’da bir Kürsü önerisi aldığı için son anda adaylıktan çekilmişti. Göründüğüne göre Komite biraz da ivedilikle onun yerine birini arıyordu ve şimdi Komite Başkanı olan Masters onun ilgilenip ilgilenmediğini araştırıyordu. “Mmmmmmmnerdşün istersen,” diye bitirdi.

Philip düşündü. Bütün gün. Akşam yemeğinden sonra birlikte buluşmaları yıkarlarken, üzerinde çalışılmış bir umursamazlıkla konuyu Hilary’ye açtı.

Hilary bir süre düşündükten sonra, “Kabul etmek zorundasın,” dedi, “bir molaya, bir değişikliğe gereksinimin var. Burada bayatlayacaksın.”

Philip bunu yadsıyamazdı. “Peki, çocuklara ne olacak? Robert’ın on bir yaş sınavı ne olacak?” dedi ıslak bir tabağı bir umut gibi tutarak.

Hilary daha uzun bir süre düşündü. “Tek başına gidersin,” dedi

sonunda. “Ben çocuklarla burada kalırım.”

“Hayır, bu uygun olmaz,” diye karşı çıktı. “Bu aklıma bile gelmez.”

Elinden tabağı alırken, “Ben idare ederim,” dedi Hilary. “Zaten bu kadar kısa sürede hep birlikte gitmemiz olanaksız. Sözgelimi, evi ne yaparız? Burayı kışın boş bırakamayız. Bir de uçak paraları var.”

“Kabul etmeliyim ki,” dedi Philip bulaşık suyunu yenileyerek ve sabunlu suyu kendi stilinde karıştırarak, “tek başıma gidersem büyük olasılıkla epey para biriktirebilirim. En azından merkezi ısıtmaya yetecek kadarını.”

Soğuk, nemli, çok odalı evlerinde merkezi ısıtmanın kurulması uzun bir süredir Swallow’lar için düşlemesi bile zor bir şeydi. “Sen git, sevgilim,” dedi Hilary yığıtçe bir gülümsemeyle. “Bu fırsatı kaçırmamalısn. Gordon bir kez daha bu Komite’nin başkanı olmayabilir.”

“Beni düşünmesi çok ince bir hareket, söylemek gerekirse.”

“Senin değerini bilmediğinden yakınırdın hep.”

“Biliyorum. Sanırım, ona haksızlık yapmışım.”

Aslına bakılırsa, Masters’ın Euphoria değişim programı için Philip’i desteklemesinin tek nedeni, boş olan Kıdemli Doçentliği, Bölüm’ün nispeten daha genç üyelerinden birine, uzun süredir yeni üniversitelerden çekici öneriler alan üretken bir dilbilimciye vermek istemesi ve bunu Philip’in yokluğunda daha rahat yapacağını düşünmesiydi. En masum politikacının bile kuşkusunu çekebilecek bu durum, Philip’in aklına bile gelmemişti.

Hilary’ye, “Senin için bir sakıncası olmadığından emin misin?” diye sordu; bu soruyu gidene dek günde en az bin kez soracaktı. Hilary onu tren istasyonundan uğurlarken hâlâ aynı soruyu soruyordu. “Senin için bir sakıncası olmadığından *iyice* emin misin?”

“Sevgilim, daha kaç kez soracaksın? Kuşkusuz hepimiz seni özleyeceğiz... Yoksa sen bizi özlemeyecek misin?” diye hafifçe dalga geçti Hilary.

“Ah, kuşkusuz özleyeceğim.”

Ne var ki suçluluk duygusunun kaynağı buydu. Onları özleyebileceğini hiç düşünmemişti. Çocukları için kötü bir şey düşünmezdi, ama onlarsız oldukça iyi idare edebileceğini düşünmüştü, hem de teşekkür-

ler, altı ay. Hilary'ye gelince, şey, bunca yıldan sonra onu çocuklarından ayrı düşünebilmek çok zordu. O Philip'in gözünde Amanda, Robert ve Matthew ile ilgili uyarıların, zorlukların, isteklerin ve genel bilginin aktarıcısı durumundaydı. Eğer Amerika'ya Hilary gidecek olsa ve evde çocuklarla kalması gereken kendisi olsa, o zaman Hilary'yi kesinlikle özlerdi. Ne var ki çocuklar söz konusu olmayınca bir eşe gereksinim duyması için en basit bir neden bile yoktu.

Kuşkusuz, cinsellik vardı, ama son yıllarda cinsellik Swallow evliliğinde giderek azalan bir rol oynamaya başlamıştı. Amerika'daki uzatılmış balayından sonra, diğer her şey gibi, cinsellik de eskisi gibi olmamıştı. Amerika'da, sözgelimi, doruk anında Hilary, Philip'in oldukça heyecanlandırıcı bulduğu tiz bir çığlık koparırdı genellikle; ama Rummidge'deki ilk gecelerinde, eski bir evde kiraladıkları küçük dairede yataklarını yaparlarken bitişik odada tanımadıkları bir adam hafifçe öksürmüştü ama ses o kadar net duyulmuştu ki, o zamandan beri Hilary, şimdi daha iyi yalıtılmış bir eve taşınmış olsalar da, orgazmlarında (eğer hâlâ orgazm olabiliyorsa) hava kaçıran bir deniz yatağından gelebilecek ıslığımsı bir iç çekiş sesi çıkarıyordu yalnızca.

Rummidge'deki evlilik yaşantılarında, Hilary onun önerilerini hiç geri çevirmemişe de, hiç başlatan da olmamıştı. Philip'in sarılmalarını, kahvaltısını hazırladığı ve gömleklerini ütülediği aynı sakin, birazcık dalgın bir sevecenlikle kabul etmişti. Yıllar geçtikçe Philip'in evliliğin fiziksel yönüne olan ilgisi azaldı, ama o bunun normal olduğuna kendisini inandırıyordu.

1960'ların ortalarında ani Cinsel Devrim patlamasının onu biraz rahatsız ettiği doğrudur. Üniversiteye gitmeye başladığı yıllardan beri aldığı pazar gazetesi – kitap eleştirileri ve devlet adamlarının anılarından alıntıların yer aldığı sık yazı karakterli ciddi bir gazete – birdenbire çıplaklık ve dekolte giysiler sergileyen renkli fotoğraflar yayımlamaya başladı; kız öğrencileri birdenbire fahişeler gibi giyinmeye başladılar, etekleri öyle kısaydı ki, birisinin adını unutsa külotunun renginden kim olduğunu çıkarabiliyordu; çocuklardan biri omzunun üzerinden göz atabilir kaygısıyla çağdaş romanları evde okumak zorlaştı. Sinema ve televizyon da aynı iletiyi aktarıyordu : Diğer insanlar ona göre daha sık ve daha farklı biçimlerde cinsel ilişkiye giriyorlardı.

Gerçekten böyle miydi? Herkesin bildiği gibi kurmaca dünyada gerçek yaşama göre daha çok zina olayı olurdu; aynı gerçek, hiç kuşkusuz, orgazmlara da uygulanabilirdi. Dinlenme odasında meslektaşlarının yüzlerine bakınca, hiçbirinin yüzünde Karşılanmış İstek Belirtisi göremiyordu. Elbette, öğrenciler vardı... Oldukça fazla seviştiklerini herkes biliyordu. Bir öğretmen olarak genellikle sakıncaları görürdü : Sevişmeler onları yoruyor, işlerinden uzaklaştırıyordu; hamile kalıp sınavlarını kaçırıyorlar ya da ilaç alıp yan etkilerden zarar görüyorlardı. Ne var ki onlara, yaşadıkları kışkırtıcı olasılıklar dünyasına imreniyordu da : Sergilenen uzuvların, gar büfelerinde satılan sevişme elkitaplarının, sahnede ve perdede erotik müzik ve çıplaklığın dünyası. Karşılaştığında kendi gençlik yılları, en azından konu merak ve isteğin doyumuyorsa, sınırlı ve kötürüm geliyordu : Penguin klasiklerinin ötesine geçilemez, kolej danslarının son valsinde ışıklar karartılınca çok çok dans arkadaşlarına kat kat taftanın altından jartiyerini hissedebilecek kadar yakınlaşılabilirdi.

Hiç kimseye söylememiş olsa da, en çok gençlerin dans stillerine imreniyordu. Çocuklarını hoş görme kisvesi altında yüzüne önceden çalışılmış küçümseyici bir bakış oturtarak, mutluluk ve üzüntü karışımı acı bir duyguyla *Top of the Pops* ve benzeri TV programlarını izliyordu. Şu önünden geçen uyluklar, kıvrılan popolar, sallanan başlar ve hoplayan memeler ne denli büyüleyiciydi; bütün bunlar ne denli rahat ve özgürceydi! Ve karşılaştırıncı kendi gençliğinin o beceremediği dansları ne denli üzücüydü : Şu bükülmez, robot benzeri fokstrotlar ve hareketli danslar. Oysa bu yeni dans kolay görünüyordu : Hata yapma, yanlışlıkla dans arkadaşının ayağına basma ya da onu çarpışan bir araba gibi diğer bir robot çiftin üstüne sürme korkusu yoktu. Kolay gibiydi, yapabileceğini hissediyordu, ama artık çok geçti, tıpkı saçlarını öne taramak ya da şal desenli gömlek giymek ya da Hilary'yi yeni cinsel konumları denemeye kandırmak için çok geç olduğu gibi.

Kısacası, Philip Swallow duygusal olarak kendini ayrıcalıksız hissettiyse, bu kesinlikle hüzünlü bir ruh durumunda oldu. Onun aklına Dionysos aşiretine katılmak için hâlâ zamanı olduğu hiç gelmedi. Onun aklına Rummidge İngiliz Edebiyatı Bölümü'nün koridorlarında fink atan erginlik yaşına gelmiş kızlardan biriyle Hilary'yi aldatabilece-

ği hiç gelmedi. Yani, onun İngiliz aklına böyle düşünceler hiç gelmedi. Ne var ki bilinçaltında bir şeyler vardı ve belki de şimdiki sevincinin altında, çok altında, bir cinsel serüven beklentisi olabilirdi. Durum buyrsa bile, Philip'in bilincine bu konuda bir dedikodu ulaşmamıştı. Şu an aklındaki en ahlaksız düşünceler önündeki Pazar gününü sigara içerek, gazete okuyarak ve televizyon izleyerek yatakta geçirmektir.

Mutluluk! Aile kahvaltısı için yataktan kalkmaya, arabayı yıkamaya, çimleri biçmeye ve İngiliz tatil gününün diğer görevlerini yerine getirmeye gerek yok. Her şeyin ötesinde, pazar öğle sonrası yürüyüşüne çıkmaya gerek yok. Öğle yemeğinden sonra bütün o ağırlıkla koltuğundan kalkıp haylaz çocuklarını toplamak ve giydirmek için Hilary'ye yardım etmeye, gidecek amaçsız bir gezinti yeri bulmak için uğraşmaya ya da diğer insan düğümlerinin döküntü girdapları ve ölü yapraklar arasında kumlu rüzgârla savrulurken cehennemdeki yitik ruhlar gibi amaçsızca dolaştığı yerel parklardan birinde gıcırdayan salıncaklar, ıssız futbol alanları ve kaçışın olanaksızlığını vurgulamak istercesine sandalların tatilcilerin iradesiyle zincirlendiği durgun göller ve yapay göletler arasında yürümeye gerek yok. *La nausée*, Rummidge stili. Evet, altı ay için bunlardan hiçbirisi yok.

Philip sigarasını söndürür, yenisini yakar. Uçaklarda pipo içmeye izin vermezler.

Saatine bakar. Yarı yolu aşmışlardır artık. Kabinde genel bir canlılık olur. Hiçbir ipucunu kaçırmama kaygısıyla dikkatle çevresini süzer. İnsanlar uçağa bindiklerinde her koltuğun üzerine bırakılmış olan saydam zarflar içindeki küçük plastik kulaklıkları takmaktadırlar. Turist bölmesinin önünde bir hostes tüp benzeri bir gereçle oynamaktadır. Ne güzel, bir şeyler, daha doğrusu, bir *film* göstereceklerdir. Fazladan para ödemek gerekir; Philip bu parayı mutlulukla öder. Koridorun öteki bölümündeki zayıf bir yaşlı kadın ona kulaklıkları nasıl fişe takacağını gösterince üç kanaldan işitsel eğlencenin şimdiden başlamış olduğunu anlar : Bartok, hafif müzik ve çocuk saçmalıkları. Kültürel koşullanmayla Bartok'u seçer, birkaç dakika sonra hafif müziğe, neydi onlar, "Bu Aptal Şeyler..."in kayıtsız, dalgalı yorumuna geçer.

Bu arada diğer Boeing'de, Morris Zapp yolculuk boyunca canını sıkın şeyin ne olduğunu algılar. Algılama, kabin boyunca tuvalete doğ-

ru yaptığı gecikmiş bir yürüyüşün sonunda olur ve tuvalette işini bitirmek üzereyken bir güldürü filminde yavaş yavaş anlaşılan bir gag gibi onu etkiler. Dönüş yolculuğunda kabinin önüne gelene dek her sırayı dikkatle inceleyerek kuşkusunu doğrular. Ağırca yerine çöker, zor düşüncelere daldığı zamanlar yaptığı gibi bacak bacak üstüne atar ve sağ ayakkabısının tabanında parmak uçlarıyla karmaşık bir perküsyon solo'ya başlar.

Uçağın onun dışındaki her yolcusu kadındır.

Bundan ne sonuç çıkarmalıdır? Böyle bir şeyin olasılık oranı astronomik olmalıdır. İlahi Takdirsizlik yine işbaşındadır. Bir tehlike anında cankurtaran sandallarına kadınlar ve çocuklardan sonra binecek yüz elli altıncı kişi olarak, kurtulma şansı ne olacaktır?

“Pardon.”

Yanında oturan gözlüklü sarışın konuşmuştur. Dizinin üstünde açık olarak duran dergide belirli bir sayfayı işaret parmağıyla bastırmaktadır.

“Bir görgü kuralı sorununda görüşünüzü alabilir miyim?”

Kısık gözlerle dergiye bakarken sıtırır. “Bana *Ramparts*’da bir görgü kuralları sütunu olduğunu söyleme.”

“Eğer bir kadın, bir erkeğin fermuarının açık olduğunu görürse, ona söylemeli mi?”

“Kesinlikle.”

“Fermuarınız açık, bayım,” der ve Morris aceleyle fermuarını çekerken dergisiyle yüzünü perdeleyerek yeniden okumaya başlar.

“Dinle beni,” diye sürdürür konuşkanlıkla (Morris Zapp toplumsal açıdan küçük düşme olaylarının yatışması için beklemenin gerekliliğine inanmaz), “dinle beni, bu uçakta garip bir şeyler fark ettin mi?”

“Garip mi?”

“Yolcularla ilgili.”

Dergi alçaltılır, iri gözlük yavaşça onun yönüne döner. “Sanırım, yalnızca sizi fark ettim.”

“Sen de anlamışsın!” diye haykırır. “Yeni fark ettim. Kaşla göz arasında. Kenefteyken... İşte bu nedenle... Bu arada beni uyardığın için sağ ol.” Kasıklarına doğru bakar.

“Rica ederim,” der kız. “Bu uçakta ne işiniz var?”

“Kız öğrencilerimden biri biletini bana sattı.”

“Şimdi anlaşıldı,” der kız. “Bir kürtaja gereksiniminiz olmadığını anlamıştım.”

TRİNNNNNNKKKK! Morris Zapp’ın kafasında jeton gürültüyle düşer. Arkasına kaçamak bir bakış fırlatır. Yüz elli beş kadın değişik konumlarda sıralanmışlardır : Kimisi uyumakta, kimisi örgüsünü örmekte, kimisi pencereden dışarı bakmaktadır; hepsinin doğal olmayan bir biçimde sessiz, kendisiyle ilgili ve bunalımda göründüklerini o an fark eder. Kimisiyle göz göze gelir, canı bakışlardan ürker. Mide bulanmasıyla sarışına döner, omzu üzerinden zayıfça arkayı işaret ederek boğuk sesle fısıldar :

“Yani, sen şimdi bütün bu kadınların...?”

Kız başıyla onaylar.

“Kutsal Uskumru!” (Açık saçık ve sövgü dolu ünlemleri her gün kullanılmaktan iyice eskidiği için Morris Zapp büyük sıkıntı anlarında böyle garipçe terbiyeli haykırıslara yönelir.)

“Sormamı bağışlayın,” der sarışın, “ama merakımı yenemiyorum. Paket program mı satın aldınız? Paketin içinde dönüş bileti, doktor ücreti, doğum kliniğinde beş günlük özel oda ücreti, Avon üzerinden Stratford’a bir gezi de var.”

“İsa aşkına, Avon üzerinden Stratford’un ne anlamı var?”

“Sanırım, moral için. Orada bir oyun izleyeceksiniz.”

Bir flaş hızında, “*Her Şeyin Sonu İyi Biter* olmasın oyun?” diye takılmaya karşılık verir. Ne var ki şakanın altında derin bir rahatsızlık gizlidir. Kuşkusuz, yasal kürtaj izni almanın zor olduğu ABD’den, bu konuda yeni çıkan bir yasadın yararlanmak için İngiltere’ye düzenlenen paket turların varlığını duymuştur. Rasgele söyleşilerde bunun basit bir sunum-istem sorunu olduğunu vurgulayıp, İngilizlerin sonunda ödemeler dengesi açığı sorunlarını çözümlemenin yolunu bulduklarıyla ilgili bir de espri patlatarak omuzlarını silkebilirdi. Morris Zapp ne erdem taşlar, ne de gericidir. Birçok kez Euphoria’da kürtaj yasasının kaldırılması için sandığa gitmiştir (tıpkı evli olmayan kişiler arasında cinsel ilişki, mastürbasyon, zina, oğlancılık, dille uyarı ile ilgili yasaların kalkması ve kadınların üstünlüğünü benimseyen cinsel kurultay için sandığa gittiği gibi : Euphoria’nın ilk yerleşikleri oldukça dar ka-

falı püriten bir tarikatın üyeleri idi, onların tabuları eyalet yasalarında tortulaşmış olarak varlığını sürdürmekteydi, bunlardan yalnızca birinin tam anlamıyla uygulanması eyaletin şimdiki yerleşiklerinin yüzde doksanının hapsedilmesini gerektirecekti). Ne var ki bir insanın, günahlarının bedelini ödeyen yüz elli beş kadınla aynı uçağa tıklıp kalması farklı bir durumdur. Hele bir de onların kötü yazgılı yüz elli beş kaçak yolcusunu düşününce eğrilmiş belkemiğinden aşağıya soğuk ürpertiler iner ve uçak Philip Swallow'un biraz önce yaşadığı çalkantının içine düşünce ortaya çıkan ani titreşim, onu korkuyla titretir.

Morris Zapp, Swift'in Sözde Hristiyan'ının yirminci yüzyıl karşılığıdır : Sözde Ateist. Bu özgür düşünceli Yahudinin (tam T. S. Eliot'ın canlı bir toplumun onsuz daha iyi olacağını düşündüğü türden) sert görünüşünün altında eski moda bir Yahudi-Hristiyan Tanrı korkusu vardır. Apollo astronotları ayın yüzeyinde, üzerinde dev harflerle, "*Ölümüm hakkındaki söylentiler oldukça abartılı,*" yazılı bir duyuru bulduklarını rapor etmiş olsalardı, bu Morris Zapp' i şaşırtmayacağı gibi en derin endişelerini de doğrulayacaktı. Şu an kendisini kutsal misilleme korkusuyla oldukça kırılgan hisseder. İlahi Takdirsizliğin, bu hiç kimsenin babası olmayan varlığın, burnunun dibinde kürtaj servisleri stratosferi kirleterek ve Kaydeden Melek'in elinin tutulmasına yol açarak vızır vızır geçerken sakince yerinde oturacağına inanamaz, hayır efendim, günün birinde şu uçaklardan birini parçalayıp geçecektir ve parçalanacak uçağın şu an içinde olduğu uçak olmayacağını kim bilebilir?

Zapp kendine acımaya yenik düşer. Şu düşüncesiz ve duygusuz kadınlar yüzünden ne diye zarar görecektir ki? Yaşamında yalnızca bir kez bir kızı hamile bırakmış, hemen evlenerek onu namuslu bir kadın yapmıştır (kadın üç yıl sonra onu boşamıştır, ama bu başka bir şeydir, bir defada bir suçlama yetmez mi!). Bu haksızlıktır. Bütün suç ona bu bileti satan küçük orospudadır, yarı fiyatını önerince pazarlığa dayanmamıştır, ama kızın eli açıklığı onu kuşkuya düşürmemiş de değildir, çünkü bu olaydan daha bir hafta önce kızın notunu C'den B'ye yükseltme isteğini geri çevirmiştir. Aybaşı zamanını geçirip Kürtaj Ekspresi'nde bir yer ayırtmış olmalı; hamilelik testi olumsuz çıkınca da kendi kendisine, yapacağımı biliyorum, Profesör Zapp Avrupa'ya gidiyor,

bileti ona satarım, sonra da belki uçağını yıldırım çarpar, diye düşünmüş olmalı. Akademik ölçütleri koruma çabasının ödülüne bak!

Yanında oturan kadının kendisini incelediğinin farkına varır. “Kolej hocası mısınız?” diye sorar kadın.

“Öyle, Euphoric State’te.”

“Gerçekten mi? Ne öğretiyorsunuz? Ben Euphoria Koleji’nde antropoloji mastırı yapıyorum.”

“Euphoria Koleji mi? Esseph’teki şu Katolik okulu değil mi?”

“Doğru.”

“Peki, ne işin var bu uçakta, öyleyse?” diye tıslar. Canlanan bütün ahlaksal anlayışı ve boş inan kuruntuları bu antika sarışında odaklanmıştı. Eğer Katolikler de kürtaj bando arabasına atlıyorlarsa, insanoğlu için umut nerededir?

“Ben bir Yeraltı Katoliğiyim,” der sarışın ciddi ciddi. “Dogmalara aldırmam. Oldukça farklıyım.”

İri gözlüğünün arkasındaki gözleri parlak ve sıkıntısızdır. Morris Zapp bir misyoner coşkusuyla dolar. İyi bir iş yapacak, bu masuma iyiyle kötü arasındaki farkları öğretecek, onu şeytani niyetinden caydırmaya çalışacaktır. Toprağa sağ salım basmak için ateşten bir odun çalmak yeterli gibi görünür ona. Ciddi bir havayla öne doğru eğilir.

“Dinle, çocuk, sana bir baba öğüdüyü vereyim. Yapma bunu. Kendini hiç affedemezsin. Çocuğu doğur. Evlatlık ver... Hiç sorun çıkmaz, acenteler stoklarını çoğaltmak için çıldırıyorlar. Belki de çocuğu görünce babası seninle evlenmek ister, anlarsın ya, bu sık sık olur.”

“Evlenemez.”

“Evli, ha?” Morris Zapp hemcinslerine kızgınlıkla başını sallar.

“Hayır, o bir papaz.”

Zapp başını eğer, yüzünü ellerinin arasına gömer.

“İyi misiniz?”

“Küçük bir sancı,” diye mırıldanır parmakları arasından. Başını kaldırır. “Şu papaz senin yolculuğunun parasını cemaat fonlarından mı ödüyor? Özel bir fon toplama seansı filan mı yaptı?”

“O hiçbir şey bilmiyor bu konuda.”

“Hamile olduğunu söylemedin mi?”

“Onun benimle papazlık andı arasında seçim yapmak zorunda kalmasını istemedim.”

“*Andından* geriye bir şey kalmış mı?”

“Yoksulluk, bekâret ve kurallara uyma,” der kadın düşünceli bir biçimde. “Şey, sanırım, hâlâ yoksul.”

“Peki, yolculuğu kim karşılıyor?”

“Geceleri Güney Strand’de çalışıyorum.”

“Şu üstsüzlerin olduğu batakhanelerde mi?”

“Hayır, plakçı dükkânında. Aslında, kolejdeki ilk yılımda üstsüz dans ettim. Sonra bu işin ne denli sömürücü olduğunu anladım ve ayrıldım.”

“Bu batakhanelerde çok mu kazık atıyorlar?”

“*Benim* için sömürücü demek istedim, müşteriler için değil,” diye yanıtlar bir küçümseme belirtisiyle. “Kadınların Kurtuluşu ile ilgilenmeye başladığımda anladım.”

“Kadınların Kurtuluşu mu? O da ne?” der Morris Zapp. Adı bile hoş gelmez. “Hiç duymadım.” (1969’un bu ilk gününde çok az kişi duymuştur zaten.)

“Duyacaksınız, Profesör, duyacaksınız,” der sarışın.

Bu arada Philip Swallow da yolculuk arkadaşlarından biriyle söyleşmeye başlamıştır.

Film bitmiştir (bir kovboy filmiydi, gürültülü ses bandı başını ağrıtmıştı ve final çatışmasını kulaklığı hafif müziğe ayarlı olarak izlemişti), kimi *joie de vivre* duygularının uçup gittiğini anlar. Kımıldamadan oturmaktan sıkılmaya başlar, denemediği bir oturma biçimi arayışıyla koltuğunda ha bire konum değiştirir, jet motorların boğuk gürültüsü sinirini bozar ve pencereden dışarı bakmak ona hâlâ yükseklik korkusu verir. Uçakta dağıtılan “Time”ı okumaya çalışır, ama yoğunlaşamaz. Ona gerçekten gereken bir fincan güzel çaydır – saatine göre şimdi akşamüstüdür –, bütün cesaretini toplayıp koridordan geçen bir hostese bu dileğini iletir, ne var ki o ters bir biçimde bir saat içinde kahvaltı servisine başlayacaklarını söyler. O gün bir kahvaltı yapmıştır ve bir tane daha istemiyordur, ama kuşkusuz, bu saat değişimiyle ilgili bir şey-

dir. Şimdi Euphoria'da saat, ne kadar, Londra'dan yedi ya da sekiz saat mi geridir... yoksa ileri mi? Eklemeli mi, çıkarmalı mı? Hâlâ aynı gün sürmekte midir, yoksa artık yarın mı olmuştur? Yoksa dün mü? Bir bakalım, güneş doğudan doğar... Düşünme gayretiyle kaşlarını çat, ama hesaplamaları bir işe yaramaz.

“Şey, vur bana!”

Philip yarı açık gözlerle koridorda duran genç adama bakar. Çarpıcı bir görünüşü vardır. Geniş basenli süet pantolon, şeker çubukları gibi çizgili sarımsı pembe gömleğin üzerinden dizlerine kadar inen aşırı büyük el işi bir yelek giymiştir. Dalgalı kıvrık saçları omuzlarına inmiştir ve biraz daha koyu renkli haydut bıyığı vardır. Yeleğinin üzerine bir düzine ya da daha fazla rengârenk yaka düğmeleri, askeri madalyalar gibi üç düzenli sıra halinde yerleştirilmiştir.

“Beni anımsadın, di' mi, Mr. Swallow?”

“Şey...” Philip beynini yorar. Belirsizce tanıdık gelen bir şeyler vardır, ama... Sonra genç adamın sol gözü birden can sıkıntısıyla sanki kattan düşen bir motoru görmek ister gibi yana kayınca Philip anımsar.

“Boon! Aman Tanrım, tanıyamadım... Sen, eee, değişmişsin!”

Boon neşeyle kıkırdar. “Çok iyi! Sakın Euphoric State'e gidiyorum deme!”

“Şey, evet, gerçekten de oraya gidiyorum.”

“Çok iyi! Ben de öyle.”

“Sen de mi?”

“Bana bir referans mektubu yazmıştın, anımsadın mı?”

“Sana epey referans mektubu yazmıştım, Boon.”

“Öyle, şey, kumar makinesine benzer, biliyo'musun, kolu döndürüp durursun. Hiç vazgeçmemeli. Sonra, tombala! Yanında oturan var mı? Yok mu? Bir saniyede yanında olacağım. İşemem gerek. Bir yere ayrılma.” Ara verdiği tuvalet yolculuğunu, karşı yönden gelen bir hostesle çarpışma tehlikesi geçirerek sürdürür. Boon, iki eliyle tutarak kızın dengede kalmasını sağlar. Philip onun, “Üzgünüm, sevgilim,” dediğini duyar, kız da ona anlayışlı bir gülümseme parıltatır. Hâlâ iyi bildiği eski Boon'dur!

Normal koşullarda Charles Boon'la karşılaşmak Philip Swallow

için hoş bir rastlantı sayılmazdı. Genç adam Rummidge'de tartışmalı ve sorunlu bir üniversite kariyerinden sonra birkaç yıl önce okulu bitirmişti. Philip'in kişisel olarak (yaşının göstergesi) "Bölümün Asi Gençleri" olarak adlandırdığı bir öğrenci sınıflandırmasındandı. Gelecekte burslu öğrencinin (Philip gibi) tersine alt kesimlerden akıllı gençler olan bu öğrenciler kabul edildikleri kuruluşun toplumsal ve kültürel değerlerine hiç saygı göstermezler, okulu bitirene dek giyim, davranış ve konuşmada dikkat çekici kaba bir stil izlerlerdi. Sınıfa yılanmadan, tıraş olmadan ve uyurken üstlerinde olan giysileriyle geç gelirler, sıralarına çökerler, kendi sigaralarını kendileri sararlar ve eşyaların üzerinde söndürürler, arkadaşlarının kızlara yakışır taşralı coşkularına bıyık altından gülerler, kendilerine sorulan soruları tek heceli sözcüklerle yanıtlarlar ve F. R. Leavis stilinde yazılmış can sıkacak denli kurnazca, büyük ölçüde yıkıcı ödevler verirlerdi. Önyargılarını gidermek için Rummidge yöneticileri belki de zarar etmek pahasına her yıl düzenli olarak bu nitelikte üç ya da dört öğrenciyi okula kabul ederlerdi. Bu öğrenciler hep disiplin sorunları yaratırlardı. Charles Boon unutulmaz üniversite kariyerinde genel yayın yönetmeni olduğu öğrenci gazetesi "Rumble"ı, Rummidge'in kadın belediye başkanı tarafından açılan yüklü bir hakaret davasıyla karşı karşıya bırakmış, pansiyon müdiresinin hâlâ sürmekte olan bir sinir çöküntüsüyle erken emekli olmasına neden olmuş, sarhoşken üniversitelerarası yarışmaya katılmış, birinci sınıf öğrencilerinin balosunda gebeliği önleyici şeylerin parasız dağıtılmasını sağlamak için (başarısız) bir kampanya yürütmüş ve Üniversite Kitabevi'nden kitap çalma suçlamasıyla yargılandığı sulh mahkemesinde kendini (başarıyla) savunmuştu.

Boon'un okuldaki üçüncü yılında onun hocası olarak Philip bu olaylarda küçük ama yorucu bir rol üstlenmişti. Dokuz saati Boon'un sınav kâğıtlarının incelenmesine ayrılmış on saatlik bir kurul toplantısından sonra ona "düşük iyi" verilmişti; bu ona pekiyi vermek isteyenlerle sınıfta bırakmak isteyenler arasında istemeyerek kabul edilmiş bir ödündü. Philip, notların verildiği gün onu bir daha görmeyeceği konusundaki mutlu beklentisiyle Boon'un elini sıktı, ama beklentileri boşa çıktı. Her ne kadar Boon lisansüstü bağış almaya hak kazanamadıysa da, diğer öğrencilere Araştırma Yardımcısı olarak işe alındığı iz-

lenimi vermeye çalışarak fakültenin koridorlarında gezinmeyi sürdürdü; böylece Bölüm'ün utanacağını ve onu gerçekten işe alacaklarını umuyordu. Bu kumar tutmayınca, sonunda Boon Rummidge'de görünmez oldu, ama en azından Philip onun varlığını unutmayı başaramadı. Büyük dünyadaki herhangi bir iş için Mr. Charles Boon'un kişiliği, bilgisi ve uygunluğu konusunda gizli görüş isteyen bir mektup almadığı haftalar çok seyrekti. Başlangıçta bunlar genellikle yurt içinde ve dışında öğretim görevleri ya da lisansüstü burslarla ilgiliydi. Daha sonra Boon'un başvuruları, hırsla zar atıp kaç geldiğini umursamayan bir adamınki gibi, rasgele ve pervasız bir nitelik kazandı. Kimi kez ulaşamayacağı kadar yüksek, kimi kez anlamsızca düşük beklentilere giriyordu. Bir an, Dışişleri Bakanlığı'nda Kültür Ataşesi ya da Gana Televizyonu'nda Program Planlama Şefi olmak istiyor, daha sonraysa Walsall Çivi Fabrikası'nda ustabaşı ya da Southport Şirketi'nde tuvalet görevlisi olmaya hazırlanıyordu. Boon bu işlerden birine girse bile sonuçta uzun süre elinde tutamıyordu, çünkü araştırma deresi hiç kurumuyordu. İlk başta Philip dürüst yanıtlar veriyordu; daha sonra böyle yapmayı sürdürürse kendisini ömür boyu yazışma yapmak zorunda bırakacağını anladı ve eski öğrencisinin eksik yönlerinden söz etmemeye başladı. Daha sonra gelen her referans isteğini Bölüm ofisinde tutulan her derde deva utanmaz bir övgü mektubu örneğini kullanarak yanıtladı. Boon, Euphoric State'teki mastır bursunu bu mektuplardan biri sayesinde elde etmiş olmalıydı. Böylesine günahlarda her zaman yaşandığı gibi Philip de yalan yere yeminiyle yüz yüze gelmişti. Aynı anda Euphoric State'e gitmeleri korkunç bir şeydi... En büyük dileği Boon'un özgün destekçisi olduğunun anlaşılmamasıydı. Ve her ne pahasına olursa olsun, Boon'un onun verdiği derslere yazılmasının engellenmesi gerekiyordu.

Bütün bu endişelerine karşın yine de Philip, Charles Boon'la aynı uçakta olmaktan o kadar da mutsuz değildir. İstekle onun dönüşünü bekler. Bunun nedenini kendi kendisine, bu bitmez tükenmez uzun yolculukta yalnız başına sıkıldığı için, sonunda tanıdık birisinin çıkması karşısında duyulan sevinçle açıklar; ama aslında övünmek istiyor. Her şeyden önce, serüveninin utkusu bir yansıtıcıya, donuk Rummidge öğretim üyesinin Konuk Profesör Philip Swallow'a, akademik

jet sosyetenin bir uçak bileti karşılığında İngiliz kültürünü kürenin en uzak noktasına taşımaya hazır bir üyesine dönüşümünü kayda geçebilecek birisine gerek duymaktadır. Ve Amerika'daki önceki deneyimleri ona ilk kez Boon karşısında bir üstünlük sağlayacaktır. Boon öğüt ve bilgiye hevesli olacaktır; ona, sözgelimi, karşıdan karşıya geçerken ilk önce sola bakması gerektiğini, "halk okulu"nun² anlamının İngiltere'dekinin tam tersi olduğunu, "knock up"ın³ tümüyle farklı bir anlamı olduğunu açıklayacaktır. Ayrıca Amerikan mastır programlarının kötü koşullarını anlatarak onu birazcık korkutacaktır. Evet, Charles Boon'a anlatacak çok şeyi vardır.

Philip'in yanındaki koltuğa yerleşen Boon, "Şimdi," der, "sana biraz Euphoria'daki durumu anlatayım."

Philip ağzı açık bakakalır. "Yani, daha önce orada bulunmuş muydun?"

Boon şaşırmış görünür. "Kuşkusuz. Bu ikinci yılım. Noel için yurda dönmüştüm."

"Ah," der Philip.

"Sanırım, İngiltere'ye pek çok kez gitmişsinizdir, Profesör Zapp," der adı Mary Makepeace olan sarışın.

"Hiç gitmedim."

"Gerçekten mi? Heyecanlı olmalısınız, öyleyse. Bunca yıl İngiliz edebiyatı öğrettikten sonra sonunda kendinizi bütün bunların yaşadığı yerde buluyorsunuz."

"İşte, beni korkutan da bu," der Morris Zapp.

"Zaman bulabilirsem büyük büyükannemin mezarına gideceğim. Durham kasabası yakınlarında bir köy kilisesinin bahçesinde gömülü. Bütün bunlar size de saf ve sevimli gelmiyor mu?"

"Yoksa cenini oraya mı gömeceksin?"

Mary Makepeace başını çevirir ve pencereden dışarı bakar. "Üzgünüm" sözcüğü Morris'in dudaklarına kadar gelir, ama o çıkmasına izin vermez. "Gerçeklerle yüz yüze gelmek istemiyorsun, değil mi? Dışçıye gidermiş gibi davranmak istiyorsun. Dış çektirmek gibi."

"Hiç dış çektirmedim," der ve Morris ona inanır. Dışarıda uçsuz bucaksız bir çatı yalıtımı gibi ufka yayılmış bulutlar dışında bir şey ol-

masa da, Mary pencereden bakmayı sürdürür.

Morris kendi kendine şaşırarak, “Üzgünüm,” der.

Mary Makepeace başını onun yönüne çevirir. “Neyiniz var, Profesör Zapp? İngiltere’ye gitmek istemiyor musunuz?”

“Sen tahmin et.”

“Niye gitmek istemeyesiniz ki? Nereye gidiyorsunuz?”

“Rummidge denilen bir mezbeleye. Sakın adını duymuş gibi davranma.”

“Oraya neden gidiyorsunuz?”

“Uzun bir öykü bu.”

Gerçekten de öyleydi ve Morris Zapp’ın Rummidge-Euphoria değişim programına aday olduğu duyulunca Mary Makepeace’in sorduğu soru bir grup dedikoducu öğretim üyesince defalarca sorulmuştu. Her zaman, oraya hiç ayak basmadığı için İngiliz Edebiyatının yetkili ağızlarından biri olduğunu iddia eden Morris Zapp, şimdi birdenbire ne demeye İngiltere’ye göç edenlerin yıllık kervanına katılıyordu? Ve bu sorudan daha önemlisi, küçük parmağını oynatarak bir Guggenheim elde edip Oxford, Londra ya da eğer isterse Cote d’Azur’da edebi araştırmalar adı altında mutlu bir yıl geçirebilecek bir adam ne diye kendini Rummidge’de altı aylık zorlu bir çalışmaya mahkûm kılıyordu? Rummidge. Orası neresiydi? O neydi? Bu adı bilenlerin tüyleri ürperiyor, yüzleri buruşuyordu. Ansiklopedilere ve atlalara başvurmak için eve gitmeyenler meslektaşlarıyla görüştükten sonra şaşkına dönüyorlardı. Eğer bu, Morris’in kariyerini geliştirmek için yaptığı bir planısa, nasıl işleyeceğini kestirmek bile olanaksızdı. En doyurucu açıklama, en sonunda onun Öğrenci Devrimi’nden, öğrencilerin boykotları, protestoları, sorunları ve tartışılması bile zor isteklerinden bıkarak bir parça huzur ve sessizlik için her yere, hatta Rummidge’e bile gidecek duruma geldiği açıklamasıydı. Kimse bu varsayımı ona sormaya cüret edemedi, çünkü onun öğrenci hareketine direnişi en azından alaycılığı kadar söylence olmuştu. En sonunda Morris’in İngiltere’ye tek başına gidiyor olduğu sözleri dolaşmaya başladı ve her şey açıklığa kavuştu : Zapp’ler ayrılıyordu. Dedikodular yavaş yavaş azaldı, bu alışılmadık bir durum değildi. Yalnızca başka bir boşanmaydı.

Aslına bakılırsa işler görünenden daha karmaşıktı. Morris’in ikin-

ci karısı Désirée boşanmak istiyor, ama Morris istemiyordu. Ayrılmak-
ta isteksiz olduğu Désirée değil, Morris Zapp'ın duygusallıktan uzak
kalbinin diğer yüzü, sevgili çocukları Elizabeth ve Darcy'ydi. Désirée
çocukların kendisinde kalacağından emindi... Mantıklı hiçbir yargıç
ikiz çocukları ayırmak istemezdi ve Morris onları ayda yalnızca bir kez
parka ya da sinemaya götürme hakkıyla sınırlı kalacaktı. İlk karısından
olan kızı için bu döngüden bir kez geçmişti ve sonuçta kızı ona ancak
çocukluk düşünceleriyle benzettiği bir sigorta pazarlamacısına duyula-
bilecek saygıyı duyarak büyüdü : Yüzünde utangaç ve yağcı bir gülüm-
seme, cebinde şişkinlik yapan şeker hisse senetleriyle düzenli aralıklar-
la verandada beliren biri. Üstelik, şimdi Désirée New York'a taşınma-
yı düşündüğünden her ziyaret ona 300 dolara patlayacaktı. Morris,
New York'ta doğmuş, orada büyümüştü, ancak geri dönmese bile ya-
kınacağı kuşkuluydu : En son gidişinde gördükleri, çöplerin çatı katı
düzeyine yükseleceği ve herkesi boğacağı günlerin uzakta olmadığını
kanıtlarını taşıyordu.

Hayır, bütün bu boşanma zorluklarını yeniden yaşamak istemi-
yordu. Désirée'ye çocuklarının hatırına evliliklerine bir şans daha ver-
mesi için yalvardı. Désirée etkilenmedi bile. Çocuklara kötü örnek
oluyordu ve onunla evlendiğinden bu yana tek bir gün bile mutlu bir
insan olmamıştı.

Morris kollarını iki yana savurarak, "Ben ne yaptım ki?" diye hay-
kırdı süslü bir biçimde.

"Beni yedin."

"Bundan hoşlandığını düşünüyordum!"

"Öyle demek istemedim, aklın hep hınzırlıkta, psikolojik olarak
dedim. Seninle evli olmak bir piton yılanı tarafından yavaş yavaş yu-
tulmak gibi bir şey. Ben senin bencilliğinde yarı sindirilmiş bir şişkin-
lik gibiyim. Dışarı çıkmak istiyorum. Özgür olmak istiyorum. Yeniden
bir insan olmak istiyorum."

"Bak," dedi, "şu karşıt grup saçmalıklarını bir yana bırakalım. Bütün bunlar geçen yaz beni birlikte yakaladığın öğrenci yüzünden, değil mi?"

"Hayır, ama bu boşanmamızı sağlayacak. Beni Dekan'ın resepsiyonunda bırakıp eve gidiyorsun ve çocuk bakıcıyı düzüyorsun, bu ke-

sinlikle yargıcı etkileyecek.”

“Sana söyledim. O, Doğu’ya geri döndü, adresini bile bilmiyorum.”

“Beni ilgilendirmez. Senin büyük, şişman, sünnetli aletini nerede tuttuğuna aldırmadığımı hâlâ kafan almıyor mu? İstersen her gece bütün kadın çim hokeyi takımlarıyla birlikte ol, bana ne! Bütün bunları geçtik artık.”

“Bak, bu konuyu mantıklı iki insan gibi konuşalım,” dedi Morris bütün tartışma boyunca bir gözüyle futbol maçı izlediği televizyonu kapatmakla cidden ilgilendiğini göstererek.

Bir saatlik yorucu bir tartışmadan sonra Désirée ödün vermeye razı oldu : Morris’in evden ayrılması koşuluyla boşanma işlemlerini altı aylığına erteleyecekti.

“Nereye gideyim?” diye homurdandı Morris.

“Bir yerlerde bir oda bulabilirsin. Ya da öğrencilerinden biriyle otur, eminim bir sürü öneri gelecektir.”

Morris Zapp gömleklerini kampus çamaşırhanesinde yıkayan, akşam yemeklerini yalnız başına Fakülte Kulübü’nde yiyen, evinden atılmış bir adam olarak Üniversite çevresinde ne kadar utanç verici bir görüntü çizeceğini düşünerek kaşlarını çatı.

“Uzaklara gideceğim,” dedi. “Dönem sonunda altı aylık izin alacağım. Noel’e kadar bana izin ver:”

“Nereye gideceksin?”

“Bir yerlere.” Birden esin geldi ve ekledi : “Avrupa’ya belki.”

“Avrupa’ya mı? Sen mi?”

Gözucuyla sinsice Désirée’yi izledi. Yıllardan beri Désirée kendisini Avrupa’ya götürmesi için ona baskı yapıyor, o da hep geri çeviriyordu. Morris Zapp, Amerikalı edebiyat profesörleri arasında seyrek görülen bir tip, yabancılaşmaya tümüyle karşı bir adamdı. Amerika’yı, özellikle de Euphoria’yı severdi. İstekleri basitti : ılıman bir iklim, iyi bir kitaplık, çevresinde salınan bol bol çekici popo ve modern, rahat bir evle iki arabayı döndürmesine, içki ve purolarını almasına yetecek kadar bir para. Listenin ilk üç maddesi Euphoria’nın doğal kaynaklarından sayılırdı, dördüncü maddeyi, parayıysa uzun yılların gayreti sonucunda artık elde edebiliyordu. Avrupa’yı Désirée ve çocuklarla birlikte

dolaşmanın kendisine ne yararı olacağını anlamıyordu. “Yolculuk da-
raltır,” ünlü Zapp deyişlerinden biriydi. Yine de bir tatsızlık anında ev
içi uyumu sağlama uğruna bu ilkeden ödün vermeye hazırды.

“Niye hep birlikte gitmiyoruz?” dedi.

Désirée’nin yüzündeki duygu dalgalanmalarını izledi. Avrupa iste-
ği, ondan tiksintisiyle çarpışıyordu. Tiksinti nakavtla kazandı.

Désirée, “Siktir git,” dedi ve odadan çıktı.

Morris kendisine sert bir içki hazırladı, müzik setine bir Aretha
Franklin plağı koydu ve düşünmek için oturdu. Zor durumdaydı.
Onurunu korumak için Avrupa’ya gitmek zorundaydı. Ne var ki bu
kadar kısa sürede her şeyi ayarlamak güç olacaktı. Kendi cebinden gi-
demezdi : Aylığı hatırı sayılır olsa da evin giderleri ve Désirée’nin alış-
tığı yaşam biçimi de öyleydi; elbette, bir de Martha’ya ödediği nafaka
vardı. Ücretli izin alamazdı, çünkü bu yıl zaten iki kez almıştı. Bir
Guggie ya da Fulbright başvurusu için çok geçti ve Avrupa üniversite-
lerinin, konukları ABD’de de olduğu gibi rasgele ağırlamadıklarını bi-
liyordu.

Ertesi sabah Fakülte Dekanı’na uğradı.

“Bill, bak, Noel’den hemen sonra altı aylığına Avrupa’ya gitmek
istiyorum. Bir anlaşma yapalım. Elinde ne tür şeyler var?”

“Avrupa’da nereye, Morris?”

“Neresi olursa, Bill.”

“İngiltere mi?”

“İngiltere bile.”

“Şey, Morris, keşke daha önce isteseydin. Paris’te güzel bir boşluk
vardı, UNESCO işi, geçen hafta Sosyoloji’den Ed Waring’e ayarla-
dım.”

“Bunları geç, Bill, elinde şimdi ne var?”

Bir kâğıt hışırtısı oldu. “Şey, Rummidge değişimi var, ama bunun-
la ilgilenmezsin, Morris.”

“Biraz çıtlat.”

Bill çıtlattı ve “Gördün mü, senin klasında bir iş değil, Morris,”
diye bitirdi.

“Alıyorum.”

Bill onu caydırmaya uğraştı ve sonra işi Metalurji’den genç bir

asistana verdiğini açığa vurdu.

“Ona gidemeyeceğini söyle. Bir hata yapmışım de.”

“Yapamam, Morris. Mantıklı ol.”

“Ona iyi bir yükselme ver, doçent yap. Karşı çıkmaz.”

“Şey...” diye duraksadı Bill Moser, sonra iç çekti. “Bir bakayım, neler yapabilirim, Morris.”

“Çok iyi, Bill, bunu unutmayacağım.”

Bill’in sesi alçaldı, daha güvenli bir tizliğe ulaştı. “Bu anı Avrupa özlemi nereden çıktı, Morris? Öğrenciler seni yoruyor mu?”

“Şaka mı yapıyorsun, Bill? Hayır, bir değişiklik gerekiyor bana. Yeni bir bakış açısı. Değişik bir kültüre meydan okumak gibi.”

Bill Moser bir kahkaha gümbürdetti.

Morris Zapp, Bill Moser’in kuşkuculuğuna şaşırmadı. Ne var ki Bill’in söylediklerinde bir doğruluk payı vardı, belirgin bir yalan olmasa bu işi kabul etmesi düşünemezdi bile.

Özel olarak sağlıklı kılınmış bir adam gibi, Morris Zapp yıllardır kendine güvenini yitirmemiş ve meslektaşlarının ters kimlik bunalımlarına, ruhsal hastalık kuruntusu belirtileri gözüyle bakmıştı. Ne var ki geçenlerde kendisini de yaşamın anlamını sorgularken yakalamıştı. Bu biraz da kendi başarısının sonucuydu. Amerika’daki en ayrıcalıklı ve en güzel yerlerden birine kurulmuş bir üniversitede profesördü ve Euphoric State’in rotasyon sistemi altında üç yıllığına Bölüm Başkanlığı görevini bile yürütmüştü; yayınları uzun ve etkileyici bir liste oluşturan oldukça saygın bir bilim adamıydı. Yalnızca Teksas ya da Orta Batı’da Allahın belası bir yere taşınarak, ki kafası çalışan bir adam günde bin dolara bile oralara gitmezdi, ya da yönetim işlerine ağırlık verip Kolej Başkanı olabileceği bir yerler arayarak, ki kampusların şu anki durumları düşünülünce böyle bir şey genç yaşta mezara gitmek için birebirdi, aldığı parayı oldukça önemli bir biçimde artırabilirdi. Kısacası, kırk yaşındaki Morris Zapp bugüne dek istediği her şeyi başarmıştı ve bu durum onu kederlendiriyordu.

Kuşkusuz, her zaman araştırmaları vardı, ama artık onlar bir sonuca ulaşma aracı olmaktan çıktıklarından tatlarından bir şeyler yitirmişlerdi. Bibliyografyasına birkaç madde daha ekleyerek ününü artıramaz, olsa olsa zarar verebilirdi; bunu algılaması onu yavaşlatmış, dikkatli ol-

masına yol açmıştı. Yıllar önce büyük coşkuyla hırslı bir tasarıya girişmişti : Jane Austen'in bütün yapıtları hakkında bir yorum dizisi. Her çalışmada yalnız bir kitabı ele alınacak ve sonuçta yapıtlarının tümü hakkında söylenebilecek her şey söylenecekti. Romanları tarihsel, yaşamaöyküsel, retorik, söylenebilimsel, Freudçu, Jungçu, varoluşçu, Marksçı, yapısalcı, Hıristiyan-alegorik, ahlaksal, simgesel, dilbilimsel, olgusal, ilk örneksel ve akla gelebilecek her açıdan incelemek oldukça yorucu olacaktı; ama her yorum yazıldığında söz konusu roman hakkında *söylenecek başka hiçbir şey* kalmayacaktı. Becerebildiğince sabırla sık sık açıkladığı gibi, bu çalışmanın amacı diğer insanların Jane Austen'dan hoşlanmalarını ve daha iyi anlamalarını sağlamak ya da romancıyı daha da onurlandırmak değil, konu hakkında daha çok fasar ya üretilmesine kesin bir son vermektir. Yorumlar genel okuyucu için değil, uzmanlar için tasarlanacaktı ve onlar da Zapp'ın çalışmasına bakacaklar, planladıkları kitap, makale ya da tezin önceden ele alındığını ve şimdiden geçersiz olduğunu anlayacaklardı. Zapp'ten sonra herkes susacaktı. Bu düşünce ona büyük doyum veriyordu. Faustvari anlarında, Jane Austen işini bitirdikten sonra aynı uygulamayı diğer büyük İngiliz romancılarına, sonra şair ve oyun yazarlarına genişlettiğini düşünüyordu; kuşkusuz bu işi bilgisayarlar ve eğitilmiş mastır öğrencilerinden oluşan bir takımı kullanarak yapacak, sonuçta İngiliz edebiyatında yoruma açık alanları amansızca daraltacak, bütün işkoluna endişe verecek, meslektaşlarının çalışmalarını işlevsiz kılacaktı : Süreli yayınların sesi kesilecek, ünlü İngiliz edebiyatı bölümleri hayalet kasabalar gibi ıssızlığa terk edilecekti...

Belki de açıkça anlaşıldığı gibi, Morris Zapp'ın edebiyat bağlarındaki meslektaşları emekçilere büyük bir saygısı yoktu. Onlar Zapp'e suaygırlarının çamurda oynadığı gibi bağıntıcılık çamurunda debelenen, burun deliklerini sağduyu havasına zorlukla çıkarabilen belirsiz, kararsız, sorumsuz yaratıklar gibi gelirdi. Kendilerine ters gelen görüşleri mutlulukla hoş görürler ve Tanrı korusun, arada sırada düşüncelerini bile değiştirirlerdi. Derinlik için zayıf girişimleri çoğunlukla yaşama geçmez ve biçimsel olarak çoğunlukla soru düzeyinde kalırdı. Genellikle yazılarına, "Filanca konuda kimi soruları gündeme getirmek istiyorum," gibi bir formülle başlamayı severlerdi ve bu soruları gündeme

getirmekle aydın olma sorumluluklarını yerine getirdiklerini düşünürlerdi. Bu manevralar Morris Zapp'ı çılgına çevirirdi. Ona göre sırlıslıkla bir aptal bile soru sorabilirdi : Bir adamı bir çocuktan ayıran *yanıtlardı*. Eğer bir soruyu yanıtlayamıyorsan ya üzerinde yeterince çalışmamışsındır, ya da bu gerçek bir soru değildir. Her iki durumda da çeneni kapatman gerekir. Bugünlerde hiç kimse sırlıslıkla bir aptalın umursamazlıkla yanıtlamadan ortada bıraktığı sorulara ayağı takılınadan ilerleyemez... Bu kırık dökük tozlu eşyalarla dolu bir çatı katında bir deliği onarmaya benzer. Evet, onun yorumları, en azından Jane Austen açısından, bu duruma bir son verecekti.

Ne var ki çalışması ağır ilerliyordu; daha *Sense and Sensibility* yarılanmamıştı bile ve şimdiden her yorumun birkaç ciltten oluşacağı anlaşıyordu. Birkaç makale sayılmazsa, yıllardır hiçbir şey yayımlamamıştı. Kimi kez bir sorun üzerinde çalışmaya başlıyor, saatler süren tasarlama sonra, bu sorunu yıllar önce oldukça doyurucu bir biçimde çözümlediğini anımsıyordu. Aynı dönemde – etki mi, neden mi olduğundan emin değildi – bedeninde huzursuzluklar hissetmeye başlamıştı. Ağır restoran yemeklerinden sonra uzanmak zorunda kalıyor, uyku hapı almadan uyuyamıyor, göbek büyütüyor ve bir kerede birden fazla orgazm gerçekleştirmekte zorlanıyordu... Olasılıkla bu konuda dostlarına yakınacaktı. Aslına bakılırsa bugünlerde bir kez bile yapmayı beceremiyordu ve Désirée geçen yazın çocuk bakıcısı olayını bilse de buna pek güceniormuş gibi görünmüyordu. Zapp'ın cinsel organlarında işler eskisi gibi değildi, ama bu karanlık gerçeği, bırakın başkasına, kendisine bile zorlukla itiraf edebiliyordu. İtiraf edemediği bir başka gerçek ise, kampustaki ortam geleneksel akademik değerlere giderek daha çok düşmanca olurken öğrencilerin dikkatini eskisi gibi çekemediğiydi. Onun öğretim stili klasik eğitim almış öğrencileri edebiyata kaygan bir saygı yaklaşımından çıkarıp entelektüel açıdan daha sert, buz gibi bir ortama sokarak sarsmaktı. Gerek konuya, gerekse Zapp'ın niteliklerine açık bir küçümsemeyle bakan öğrencilere bu stil işlemiyordu. Onun dikenli esprileri, yeni kibar belirsizliğin koruyucu yastıklarına zarar vermeden gömülüyordu; bu yeni anlayış o kadar moda olmuştu ki, şimdiden acımasız profesyoneller olmaya aday en parlak öğrencileri bile seminerlerde, “Şey, James’e benziyor, ah, şey, adam mo-

dern olmak *istiyor*, yani Tanrı ve herkes öldü gibilerinden biraz simgesel bir bakışı var, ama sanki bunların hâlâ, İsa aşkına, *bir anlamı varmış* gibi hâlâ bilgiye bağlı... Çaktınız mı?” diye mırıldanıyorlardı. Jane Austen kesinlikle bu yeni kuşağın kalbini kazanacak bir yazar değildi. Kimi kez Morris, öğrencilerin kampusun çevresinde KNIGHTLEY BEŞ PARA ETMEZ ve FANNY PRICE YAVŞAKTIR yazılı pankartlarla yürüdüklerini gördüğü karabasanlardan ter içinde uyanıyordu. Belki de biraz *bayatlamaya* başlıyordu; belki de bir ortam değişikliği ona iyi gelecekti.

Morris Zapp, Désirée'nin ultimatomuyla almaya zorlandığı kararı bu ruh durumuyla mantık temeline oturtmuştu. Ne var ki şimdi uçakta hamile Mary Makepeace'in yanında otururken bulduğu bütün nedenler inandırıcılıklarını yitirdiler. Bu değişikliğe gereksinimi varsa, bunu ona İngiltere'nin sunamayacağından iyice emindi. İngilizlere ne hayranlığı, ne saygısı vardı. Karşılaştığı İngilizler – göçmenler ve konuk profesörler – çoğunlukla eşcinsel gibi görünürler ve sonra öyle olmadıkları anlaşılırdı ve bu durum Morris'i huzursuz yapardı. Partilerde sanki hapisten yeni çıkmış gibi kanepelerinize saldırırlar, cinlerinizi mideye indirirler, cıvıldaayan yüksek sesleriyle her zaman İngiliz ve Amerikan üniversiteleri arasındaki farklardan söz ederler, bu konuşmalarında Amerikan üniversitelerini en kısa sürede en büyük lokmayı kapmaya kararlı oldukları kocaman, eğlendirici bir arpalık olarak gördüklerini açığa vururlardı. Yayımladıkları şeyler tatsız, amatörce, yeterince araştırılmamış, eksik değerlendirilmiş ve öylesine inanılmaz hatalar, yanlış alıntılar, yanlış göndermeler ve yanlış tarihlerle dolu olurdu ki, ilk sayfaya kendi adlarını doğru bir biçimde yazmayı başarmaları bile bir şaşkınlık yaratırdı. Yine de rezil dergilerinde, içinde kendisi de olmak üzere Amerikan bilim adamlarından sözde alçakgönüllü ama küçümseyici bir dille söz etmekten geri kalmazlardı.

İngiltere'de iyi zaman geçirmeyeceğini ta içinde hissediyordu : Yalnız kalacak ve sıkılacaktı, çünkü Désirée'ye salt canını sıkmamak için onu aldatmayacağı yolunda eğreti bir andı vardı ve orası araştırmasını yapabileceği en kötü yerdi. İngiliz davranış biçiminin dipsiz bataklığına bir kez saplandı mı, artık beyninde mitolojik ilk örnekleri, esinlenme yinelemelerini, psikolojik motifleri canlı ve parlak bir biçimde tu-

tabilmesi olanaksızlaşacaktı. Hakkında şimdiye kadar yazılanların da sonuçlarıyla birlikte Jane Austen, tıpkı diğer okurlara yaptığı gibi, ona da *gerçekçi* gelmeye başlayabilirdi.

Morris Zapp'ın gözünde eleştirel hatanın kökeni toy bir anlayışla yaşamın edebiyatla karıştırılmasıydı. Yaşam saydam, edebiyat mattı. Yaşam açık, edebiyatsa kapalı bir sistemdi. Yaşam şeylerden, edebiyat sözcüklerden oluşurdu. Yaşam görüldüğü gibiydi : Eğer uçağının parçalanacağından korkuyorsan ölümle, bir kızı yatağa atmak istiyorsan seksle ilgiliydi. Her ne kadar roman örneğinde gerçeklik yanılsaması kuralını çatırdatmak için hatırı sayılır yaratıcılık ve sezgi gerekse de – ona türün mesleki açıdan çekici gelmesinin nedeni buydu – edebiyatta hiçbir şey görüldüğü gibi değildi (en şapşal eleştirmen bile Hamlet'in adamın amcasını nasıl öldüreceği ya da Ancient Mariner'in hayvanlara zulmetmekle ilgili olmadığını anlamıştı, ama Jane Austen'in romanlarının Bay Doğru'yu bulmakla ilgili olduğunu düşünen insanların çokluğu şaşırtıcıydı). Yaşam ve edebiyat sınıflandırmalarının ayrı tutulmamış olması her türlü sapkınlık ve saçmalığa çanak tutmuştu : sözgelimi, kitapları “sevmek” ya da “sevmemek”, kimi yazarları diğerlerine yeğlemek ve bunun gibi garipliklerin insanların kendileri dışında kimseyi ilgilendirmediklerini öğrencilerine sık sık anımsatmıştı (kimi kez bu düşük düzeyli öznel yöntemle konuşup Jane Austen'i baş belası bulduğunu açıklayarak öğrencilerini şaşırtmıştı). Toy gerçekçilik kuramlarını cezalandırmayı ivedi bir gereklilik olarak görüyordu, çünkü bunlar yapıtını tehdit etmekteydiler : İşin açıkçası, eğer açık bir sistemi (yaşam), kapalı bir sisteme (edebiyat) uygularsan olası değişimler sonsuz olur ve açıklayıcı yorum olanaksızlaşır. İngiltere hakkında bildikleri ona bu ülkede sapkınlığın garip bir düşmanlıkla çiçek açtığını ve hiç kuşkusuz, bu durumun ülkede fink atmış büyük yazarların tarihsel varlıklarının somut anımsatıcılarıyla – vaftiz defterleri, salgın görmüş evler, ikinci el yataklar, onarılmış çalışma odaları, kazılarak ortaya çıkarılmış mezar taşları vb. süprüntüler – yüreklendirildiği konusunda kendisini uyarmıştı. Evet, İngiltere'de yapmayacağı şey, Jane Austen'in mezarını görmeye gitmek olacaktı. Ne var ki bu düşüncesini sesli bir biçimde yansıtmış olacak ki, Mary Makepeace, Jane Austen'in onun büyük büyükannesinin adı olup olmadığını sorar. Morris

ona böyle düşünmediğini söyler.

* * *

Bu arada, Philip Swallow her zamankinden daha umutsuz bir biçimde uçuşun ne zaman sona ereceğini merak eder. Charles Boon pek ara vermeden dört saattir konuşuyordur. Genel olarak Euphoria'daki politik durum, özel olarak Euphoric State kampusu hakkında. Fraksiyonlar, sorunlar, sert görüş ayrılıkları; Vali Duck, Rektör Binde, Belediye Başkanı Holmes, Şerif O'Keene; Üçüncü Dünya Öğrencileri, Hippiler, Kara Panterler, Fakülte Liberalleri; haşış, Siyah Yapıtları, cinsel özgürlük, çevrebilim, özgür konuşma, polis şiddeti, gettolar, adil konutlandırma, okul otobüsleri, Vietnam; grevler, kundakçılık, yürüyüşler, oturma eylemleri, öğretim eylemleri, aşk eylemleri, olaylar. Philip uzun bir süredir Boon'un sözünü ettiği ayrıntıları izlemeyi bırakmıştır, ama onun yaka düğmeleri genel eğilimi açıkça özetler gibidir :

HAŞIŞ YASALLAŞSIN
BAŞKANLIK İÇİN NORMAN O. BROWN
KÖRFEZİ KORU : SAVAŞMA SULA
ASKERLİK KARTLARI YANSIN
GERÇEKLİKTE BİR ARIZA VAR... NORMAL HİZMET
YAKINDA BAŞLAYACAK
MUTLULUK (yalnızca MUTLULUK)
TANRI'YI AMERİKA'DAN UZAK TUT
ÜZÜMLERİ BOYKOT ET
KROOP'U BIRAKMA
MODERNLİK KURTARIR
YERMANTARLARINI BOYKOT ET
D*CK'I DİZ!

Philip Swallow kendi kişiliğini hiçe sayarak, bu savsözlerin kimilerinden hoşlanır. Açıkçası bu yaka düğmesi yeni bir edebi araç, klasik esprili şiirle imgeci lirik arasında bir şeydir. Hiç kuşkusuz, çok yakında kimi doktora öğrencileri tür hakkında bir tez yazacaklardır. Kuşkusuz, Charles Boon şimdiden yazıyordu.

Euphoria Doksan dokuz adlı baskı altındaki bir grup hakkında karmaşık bir yasal söylevi kesin bir dille keserek, "Araştırma konun nedir, Boon?" diye sorar.

"Ha?" Boon ürkmüş görünür.

"Doktoran... Yoksa mastır mı?"

"Ah. Öyle, hâlâ mastır yapıyorum. Çoğunlukla ders. Bebek çalışması."

"Ne üzerine?"

"Şey, uf, daha karar veremedim. Doğruyu söylemek gerekirse, Phil, çalışmaya, akademik çalışmaya pek zaman ayıramıyorum."

Konuşmanın bir noktasında Boon, Philip'e ilk adıyla seslenmeye, üstelik onun hep nefret etmiş olduğu kısaltmayı kullanmaya başlamıştır. Philip bu laubaliliğe içerler, her ne kadar Boon'a "Charles" deme çağrısını geri çevirse de, onu durdurmanın bir yolunu bulamaz.

"Başka ne tür çalışmalar yapıyorsun?" diye sorar alayla.

"Şey, şu radyo şovu var..."

"Charles Boon Şov mu?" diye araştırır Philip kahkaha atarak.

"Doğru. Biliyorsun, ha?"

Boon gülmüyordur. Aynı eski Boon, arsız yalancı, fantezi dokumacısı. "Hayır," der Philip. "Anlat bana."

"Ah, yalnızca bir gece yarısı telefon programı. Anlarsın ya, insanlar ararlar, akıllarına geleni söylerler ve sorular sorarlar. Kimi kez konuk da alıyorum. Hey, bir gece programa sen de katıl!"

"Para alacak mıyım?"

"Korkarım, hayır. Yalnızca program kasedi ve mikrofon başında benimle çekilecek renkli bir fotoğraf alacaksın."

"Evet..." Philip durumun ayrıksılığından sıkılır. Bu gerçekten doğru olabilir mi? Belki de bir kampus radyo sistemidir. "Bu programı ne kadar sıklıkla yapıyorsun?" diye sorar.

"Bir yıldan beri her gece, yani her sabah. Gece yarısından ikiye kadar."

"Her gece! Derslerinin kötü gitmesine şaşırmam."

"Aslına bakarsan, Phil, dersleri pek takmıyorum. Euphoric State'te kaydımın olması bana yetiyor... Bu ülkeden atılmamamı sağlıyor. İşin açıkçası, başka bir derece almama gerek yok. Geleceğimi medya dün-

yasında kurmaya karar verdim.”

“Charles Boon Şov mu?”

“Bu yalnızca bir başlangıç. Bir TV istasyonuyla deneysel bir sanat programı için görüşüyorum... Aslına bakarsan, uçak paramı onlar çekiyor, Avrupa programlarına bir göz atmam için beni yolladılar. Sonra şu “Euphoric Times” var...”

“O da ne?”

“Yeraltı gazetesi. Onlara haftalık bir köşe hazırlıyorum, şimdi genel yayın yönetmenliğini almamı istiyorlar.”

“Genel yayın yönetmenliği.”

“Ama ben karşıt bir gazete çıkarmayı düşünüyorum.”

Philip, sol gözü birden yana yatan Boon’a araştırır gözlerle bakar. Philip rahatlar : Sonuçta söyledikleri yalnızca bir avuç yalandır. Radyo programı, TV şovu, yolculuk fonu, gazete köşesi yoktur. Bunlar yalnızca hüsnükuruntudur, tıpkı Rumidge Araştırma Yardımcılığı ve diplomaside kariyer edinmek gibi. Boon kesinlikle değişmiştir... Yalnız görünüş ve giyimde değil; davranışları daha güvenli, daha rahattır, konuşmasını Cockney seslileri ve gırtlak duruşlarından arındırmıştır; David Frost’tan bir farkı yoktur. Philip, David Frost’u hep küçümsediğini sanmıştır, ama şimdi, biraz da söylenerek – hele bir an için bile olsa Charles Boon’un başarıyla benzer bir kariyer geliştirmiş olduğunu kabul edince David Frost’a epey saygı duyması gerektiğini algılar. Boon inanılmaz bir yalancıdır, yıllardır tanısan bile seni makaraya alabilir; onu ele veren yalnızca yerinde duramayan gözü olmuştur. Evet, eve yazacağı ilk mektup için bu iyi bir öykü olacaktır. *Uçakta kiminle karışlaştım dersin? Şu yola gelmez Charles Boon’la... Kuşkusuz, anımsarsın, hani Bölüm’ün Şartlı Tahliyesi, birkaç yıl önce okulu bitirmişti. Son moda dayu uyup süslenmiş, saçlarını omuzlarına dek uzatmış, ama hâlâ aynı martavalları anlatıyor. Kuşkusuz, bana çılgınlar gibi büyüklük tasladı! Ama öylesine basit ki, alınamıyorsun bile.*

Düşünce alıştırımları ve Boon’un süregiden monoloğu kaptan pilotun yaklaşık yirmi dakika sonra inceklerini bildirip yolculuklarının iyi geçtiğini umduğunu belirten duyurusuyla kesilir. Kabinin önünde kemerlerin bağlanması gerektiğini bildiren komut aydınlanır.

“Evet, Phil, yerime dönsen iyi olur,” der Boon.

“Evet, şey, seninle yeniden karşılaştığıma sevindim.”

“Senin için yapabileceğim bir şey olursa, Phil, beni araman yeter. Rehberde numaram var.”

“Evet, şey, biliyorsun, Amerika’ya daha önce de gelmişim. Ama yine de sağ ol.”

Boon onaylamazcasına elini sallar. “Gece gündüz, ne zaman istersen. Yanıtlama servisim var.”

Ve Philip’in şaşkın bakışları altında Charles Boon yerinden kalkar, yürür ve ortalıkta dolaşan bir hostesin yanından hiçbir müdahaleyle karşılaşmadan geçerek Birinci Sınıf kabinini gizleyen perdelerin ardında kaybolur.

“Sanırım, şimdi İngiltere üzerinde olmalıyız,” der pencereden dışarı bakan Mary Makepeace.

“Yağmur yağıyor mu?” diye sorar Zapp.

“Hayır, hava çok açık. Küçük tarlalar bile görünüyor, yamalı yorgan gibi.”

“Yağmur yağmıyorsa, İngiltere değildir. Yolumuzu şaşırmış olmalıyız.”

“Şurada büyük bir is birikintisi var. Büyük bir kent olsa gerek.”

“Rummidge’dir. Büyük bir is birikintisi bana Rummidge’i anımsatıyor.”

Ve şimdi her iki Boeing’de de, aynı anda, inişe geçmenin özel sessizliği yaşanır. Motorların sesleri kesilmiştir ve buna saygı gösterir gibi yolcular fısıldayarak konuşurlar. Uçaklar alçalmaya başlarlar... Sanki beceriksizce büyük bir merdivenden iner gibi bir dizi sendeleme ve titremeye. Yolcular kulaklarındaki baskıyı azaltmak için yutkunurlar, gözlerini kaparlar, pasaportlarına ve kusmuk torbalarına el atarlar. Zaman çok yavaş ilerler. Herkes kısa bir süre için kendi düşünceleriyle baş başadır. Ne var ki cennetle cehennem arasında sendeleyip sallanırken sağlıklı düşünmek zordur. Philip Swallow, treni Rummidge istasyonundan hareket ettiğinde yüreklilikle gülümseyen Hilary’yi ve usluca el sallayan çocukları, öğrencilerinden birine geri vermeyi unuttuğu ödevi, havaalanından Plotinus’a taksi ücretinin ne kadar tutacağını dü-

şünür. Gelecek korkutucu bir biçimde boş görünür ve birden sıla özlemine kapılır; sonra uçağın yere çakılıp çakılmayacağını, ölmenin nasıl bir şey olduğunu, Tanrı'nın olup olmadığını ve bagaj fişlerini nereye koyduğunu merak eder. Morris Zapp kafasında, Londra'da birkaç gün kalmanın mı, yoksa doğrudan Rummidge'e gidip en kötüyü bir an önce görmenin mi daha doğru olduğunu tartar. Bahçenin bir köşesinde gizlice oyun oynayan çocuklarının ona güle güle demek için gönülsüzce oyunlarına ara vermelerini ve Désirée'nin son gece sevişmeyi nasıl geri çevirdiğini – aylardan beri ilk kez sevişeceklerdi-, yattığı ilk kız olan karşı komşuları balıkçının kızı Rose Finkelpearl'ü, ikinci yattığı kızın da hafiften balık kokmasına nasıl şaşırdığını düşünür ve bu uçağın İngiltere'ye geliş nedenini havaalanında kaç kişinin bildiğini merak eder.

Uçaklar yalpalanır ve yan yatar. Mary Makepeace'in başının arkasında bir banliyöler duvarı belirir ve sonra yeniden kaybolur. Philip Swallow'un uçağının çevresinde bulutlar döner ve pencereler yağmurla ıslanır. Sonra uzun bir ayrılığın ardından birbirini yeniden gören arkadaşlar gibi, tanıdık gelen evler, tepeler, ağaçlar, hangarlar, kamyonlar görünür.

Güm!

Güm!

Birbirinden altı bin mil uzaklıktaki iki uçak neredeyse aynı anda yere değer.

II. YERLEŞME

Philip Swallow, Plotinus, Euphoria'nın yeşil tepelerinin çevresine açılan klasik adlı ama romantik biçimli yollardan biri olan Pythagoras Drive'da iki katlı bir evin üst katını kiraladı. Kira, Euphoria ölçütlerine göre düşüktü, çünkü ev Kayma Alanı denilen bir yerde bulunuyordu. Aslına bakılırsa, Euphoria Körfezi'ne doğru şimdiden üç metre kaymıştı. Bu durum ev sahibinin ivedililikle evi boşaltıp yakınamayacak kadar züğürt ya da yaşamı ciddiye almayan kiracılar bulmaya çalışmasına neden olmuştu. Philip bu iki sınıflandırmaya da girmiyordu, ama zaten 1037 Pythagoras Drive'ın öyküsünü altı aylık sözleşmeyi imzaladıktan sonra öğrenmişti. Bu öyküyü ona evde kaldığı ilk gece aşağı katı paylaşan üç kızın en güzeli ve tekini olan Melanie Byrd ortak çamaşır makinesinin özelliklerini inceliklerle açıklarken anlatmıştı. Başta sömürüldüğünü düşünmüş, sonraysa duruma alışmıştı. Daire *şartacak* kadar ucuz olmasa bile, yine de ucuzdu ve Melanie Byrd'ın ona anımsattığı gibi, özgün ve pitoresk görünümü bütün eyaleti etkileyen büyük bir coğrafi hatanın ürünü olan Euphoria'da tümüyle güvenli tek bir yer bile yoktu. On dokuzuncu yüzyılda önemli bir depresyon yaşanmıştı ve bilim ile boş inanın az görülen ama etkileyici bir görüş birliğiyle sismograflar ve yerel binyıl tarikatları benzer bir felaketin yüzyıl bitmeden bir daha yaşanacağına emin görünüyordular.

Her sabah oturma odasının perdelerini açtığında, görüntü pencereyi bir Cinerama filminin başında görülebilecek görsel bir *hüner* gösterisi gibi dolduruyordu. Ön planda, sağında ve solunda Plotinus tepelerinin eteklerine pitoresk bir biçimde yapışan Euphoric öğretim kadrosunun varlıklı üyelerinin evleri ve bahçeleri yer alıyordu. Bayırların Körfez kumsalıyla birleşmek için düzleştiği tam altında beyaz yapıları ve ağaçlıklı yolları, çan kulesi ve meydanı, derslikleri, topografya istasyonları ve laboratuvarlarıyla Plotinus kent merkezinin doğrusal cadde-

lerinin sınırladığı kampus vardı. Aradaki boşluğu iki yana da açılan Körfez dolduruyordu ve doğal olarak insanın gözleri bir yay biçiminde manzaraya takılıyordu : Yoğun Shoreline otoyolunu sıyrıp geçiyor, bir gişeden diğerine on mil uzanan uzun Esseph Köprüsü'nden karşıya, kentin çarpıcı ufuk çizgisine kayıyor, beyaz yerleşim tepelerinin karşısında duran gökdelenlere, oradan da kızılâğaç ormanları ve görkemli deniz kıyısıyla ünlü Miranda kasabasının yeşil tepelerine uzanmak için Pasifik'e çıkış kapısı Silver Span asma köprüsünün zarif kıvrımlarına atlıyordu.

Bu geniş görüş alanı sabahın erken saatlerinde bile, bilinen her türlü ulaşım aracıyla rahatsız ediliyordu : Gemiler, yatlar, kamyonlar, trenler, uçaklar, helikopterler ve hoverkraftlar. Hepsi de aynı anda işleyen bu araçlar Philip'e onuncu yaş gününde ona armağan edilen *Çocuğun Modern Ulaşım Kitabı*'nın parlak kapağını anımsatmıştı. Düşüncesine göre bu manzara gerçekten de uygarlık ve doğanın kusursuz evliliği idi; bir bakışta insanoğlunun teknolojik becerisinin sonuçlarıyla doğal dünyanın güzelliklerini bir arada görebilirdiniz. Bu sahnede algıladığı uyumun yanıltıcı olduğunu biliyordu. Göremeyeceği kadar solunda askeri ve endüstriyel liman Ashland'in üzerinde bir is örtüsü vardı ve sağında St. Gabriel'in petrol rafinerileri berrak havaya duman üfürüyordu. Sabah güneşinde sevimlilikle göz kırpan Körfez, Charles Boon ve diğer kaynaklara göre, endüstriyel artık ve lağım sularıyla zehirleniyor ve vicdansız doldurma boşaltmalarla sürekli kasılıyordu.

Bütün bunlara karşın her şeyi belirli bir uzaklıktan ve penceresinin sınırlarından izleyen Philip, neredeyse kendisini suçlayarak, manzaranın yine de çok güzel olduğunu düşünüyordu.

Morris Zapp görüş alanıyla pek büyülenmiş sayılmazdı – nemli arka bahçeler, çürümüş sundurmalar, ıslak çamaşırlar, büyük ve hastalıklı görünen ağaçlar, kirli çatılar, fabrika bacaları ve kilise kulelerinden oluşan bir manzara – ama bu ölçütü Rummidge'de dayalı döşeli bir ev arayışının ilk anlarında göz ardı etmişti. Çok kısa sürede, eğer insan yapısına uygun sıcaklıkta tutulan, uygar yaşamın temel kolaylıklarını az çok taşıyan ve bakınca kusma duygusu uyandırmayacak renk ve desenlerle tasarlanmış bir yer bulursa şanslı sayılabileceğini kavramıştı. Bir

otelde yaşamayı da düşünmüştü, ama kampusun çevresindeki oteller evlerden daha berbattı. Sonunda İrlandalı bir doktor ve geniş ailesinin yaşadığı eski ve büyük bir evin çatı katında bir daire tuttu. Dr. O'Shea çatı katını yaşlanan annesinin kullanabilmesi için kendi elleriyle bir daireye çevirmişti ve dediğine göre bu akrabanın yakın bir geçmişte ölümü, Morris'e bu kıskanılacak daireyi elde edebilme şansı vermişti. Morris bu olayı kendi açısından çekici bir nokta olarak değerlendirmiyordu, ama O'Shea kendi ailesinin bağrından kopmuş bu dairenin duygusal bağlarının Amerikalıya fazladan bir beş dolara patlayacağını düşünüyordu. Annesinin yazgısal çöküşünü yaşadığı koltuğu eliyle göstermiş ve bir yandan yatağın esnekliğini sergileyebilmek amacıyla üstünde zıplarken, öte yandan da acılı bir iç çekişle sevgili annesinin öbür dünyaya yolculuğuna bu yataktan çıkışının üstünden bir ay bile geçmediğini belirtmenin bir yolunu bulmuştu.

Morris daireyi tuttu, çünkü şu ana dek gördüğü merkezi ısıtım tek daireydi. Ne var ki ısıtma sistemi yanlış ve değiştirilemez bir anlayışla programlanmış bir elektrikli radyatörden oluşuyordu; uyuduğunuz sırada dayanılmaz bir sıcaklık yayıyor, siz kalkmak üzereyken birden sönüyor ve yeniden yatağa girmeye hazırlandığınız sıralarda buz gibi ortama giderek azalan bir ılık hava akımı sızdırıyordu. Dr. O'Shea'nın açıkladığına göre bu sistem son derece ekonomikti, çünkü elektrik tüketimini yarı yarıya azaltıyordu, ama yatakta terlemek için ödenen bu para Morris'e çok fazla geliyordu. Şans eseri dairede eski moda gaz sobaları vardı, onları bütün gün son hızda çalıştırarak odalarında kabul edilebilecek bir sıcaklık sağlamayı başarılabiliyordu. Ne var ki O'Shea bu durumu aşırı buldu ve Morris'in dairesine yanmakta olan bir eve giren bir adam gibi eliyle yüzünü maskeleyerek girmeye başladı.

Morris Zapp'ın Rummidge'deki ilk günlerinde temel uğraşı yalnızca ısınabilmek oldu. Londra havaalanından gelir gelmez yerleştiği mezar benzeri otel odasında uyandığında ağzından buhar çıktığını fark etmişti. Böyle bir durum kapalı alanlarda hiç başına gelmediğinden aklına ilk gelen yandığı oldu. O'Shea evine bavullarını taşıdıktan sonra minik buzdolabını TV yemekleriyle doldurdu, kapısını kilitledi, bütün sobaları yaktı ve birkaç günü erimeyi bekleyerek geçirdi. Ancak bun-

dan sonra kendisini Rumridge kampusunu incelemeye ve İngilizce Bölümü'ne sunmaya hazır hissedebildi.

Philip Swallow çalışma yerini araştırmak için daha sabırsızdı. İlk sabahında portakal suyu, pastırma, sıcak kek ve akçaağaç pekmezinden (akçaağaç pekmezi! Bu unutulmuş duyarlılıkları yeniden kazanmak ne harika bir şey) oluşan doyumsuz bir kahvaltıdan sonra İngilizce Bölümü'nün bulunduğu Dealer Hall'u bulmak için yola koyuldu. Dün olduğu gibi bugün de yağmur yağıyordu. Bu ilk başta Philip için düş kırıklığıydı, onun belleğinde Euphoria sürekli güneşle yıkanan bir yerdi : Kış aylarında genellikle yağmur yağdığını ya unutmuş ya da hiç öğrenmemişti. Yine de bu güzel, tatlı bir yağmurdur; hava sıcak ve dinlendiriciydi. Çimenler yemyeşil, ağaçlar yaprak, kimi yerlerde de çiçek ve meyveyle doluydu. Euphoria'da gerçek anlamda hiç kış olmazdı : Güz, bahar ve yaz el ele tutuşur, bitkiler dünyasını neşeli bir kafa karışıklığına iterek bütün bir yıl boyunca dans edip dururlardı. Philip nabzının canlanarak attığını hissetti.

Neoklasik stilde yapılmış kare biçimli büyük bir yapı olan Dealer Hall'u bulmakta zorluk çekmedi. Ne var ki kampus polislerinden oluşan bir halka onun içeri girmesini engelledi. Ortalıkta koyun sürüsü gibi dolanıp duran bir sürü öğrenci ve öğretim görevlisi vardı. Suet ceketinde KROOP'U BIRAKMA yaka düğmesi taşıyan bir genç Philip'e yapıda gece konduğu sanılan bir bombanın aranmakta olduğunu bildirdi. Anladığı kadarıyla arama saatler alabilirdi; ama tam geriye dönerken araştırma boğuk bir patlama ve kırılan camların şingirtisiyle birden sonuçlandı.

Morris Zapp çok sonraları öğrenecekti, ama Rumridge İngilizce Bölümü'nde ilk görüldüğünde kötü bir izlenim bırakmıştı. Genç sekreter Alice Slade, Mısır Uygarlığı Bölümü'nden arkadaşı Miss Mackintosh'la kahve molasından dönerken onu Bölüm duyuru panosunun önünde iki büklüm olmuş, öksürerek ve hırıltıyla soluyarak purosunun küllerini yere savururken görmüştü. Miss Slade başlangıçta onun sara nöbeti geçiren yaşlı bir öğrenci olduğunu düşünmüş ve Miss Mackintosh'tan koşup kapıcıyı getirmesini istemişti, ama Miss Mackintosh

onun güldüğünü düşünüyordu ve haklı da çıkmıştı. Duyuru panosu Morris'e Robert Rauschenberg'in ilk çalışmalarını anımsatmıştı : renk renk kâğıt parçalarının raptiye yardımıyla kurgulanması... kâğıtları, küçük not yaprakları, makbuzlar, kolej defterlerinden beceriksizce koparılmış sayfalar, tersyüz edilmiş zarflar, fatura arkaları, hatta hâlâ üstünde yapışkan bantların bulunduğu ambalaj kâğıdı parçaları. Bütün bu kâğıtlar öğretim kadrosundan öğrencilere dersler, randevular, ödevler ve kitaplar hakkında kurşunkalem, dolmakalem ve tükenmez kalemle okunması zor belirsiz iletiler taşıyordu. Gutenberg döneminin bittiği burada kesinlikle bilinmiyordu : hâlâ bir el yazısı kültürü yaşamaktaydılar. McLuhan'ın eleştirdiği şeyi Morris şimdi daha derinden anlayabiliyordu : Bu duyuru panosu elle tutulabilir bir şeydi, uzanıp kaba ve pürüzlü yüzeyine dokunmak isteği uyandırıyor. Yıllardır gördüğü en gülünç bilgi aktarma sistemi.

Mini etekli sekreter zaman zaman omzu üzerinden sinirli bakışlar atarak ona koridorda yol gösterirken Morris Zapp hâlâ kendi kendine kıkırdıyordu. Dealer Hall'un koridorlarında yürürken insan kendisini Modern Dil Birliği Onur Salonu'nda sanırdı, ama bu koridorda Miss Slade'in önünde durduğu kapı dışında hiçbir yerde ad plaketi göremedi. Kapının üzerinde Mr. P. H. SWALLOW yazıyordu. Beyninde uzak bir zil çaldı, ama kız beceriksizce anahtarı aranırken (bu piliç gerçekten de çok gergin görünüyordu) anımsadı, bu ada herhangi bir yazının üstünde değil, yolculuk yazışmaları sırasında rastlamıştı. Swallow, yer değiştirdiği adamın adıydı. Euphoric İngilizce Bölüm Başkanı Luke Hogan'ı iri elinde Swallow'dan gelen bir mektubu (yine el yazısıyla yazılmış bir mektup olduğu aklına geldi) tutarken ve Montana kovboyu aksanıyla, "Allah kahretsin, Morris, bu Swallow denilen adamla ne halt ed'icez? Hiçbir uzmanlık alanı *olmadığını* söylüyor," diye yakınıırken anımsadı. Morris, Philip'e edebi türler ve eleştiri yöntemlerine alışıldık bir giriş niteliği taşıyan English 99 ve roman yazımıyla ilgili English 305 derslerinin verilmesini önermişti. Euphoric State'in yerleşik romancısı Garth Robinson, Üniversite'yi kırılamaz bir bağışlar, burslar, izinler ve alkol tedavileri döngüsü yörüngesine oturup pek ortalıkta görünmediğinden English 305 sınıfı genellikle öğretim kadrosunun isteksiz ve niteliksiz bir üyesine kalıyordu. "English

305'i yüzüne gözüne bulaştırırsa hiç kimse farkına bile varmaz. Ve doktora yapmış herhangi bir soytarı bile English 99'u okutabilir," demişti.

"Doktorası yok," demişti Hogan.

"Ne?"

"İngiltere'de farklı bir sistemleri var, Morris. Doktora o kadar önemli değil."

"Yani, işler atadan babadan mı kalıyor?"

Bütün bu anıların canlanması Morris'e Euphoria'dayken Rum-midge'deki kendi ders programıyla ilgili hiçbir bilgi sağlayamadığını anımsattı.

Sonunda kız kapıyı açtı ve Morris içeri girdi. Hoş bir sürprizle karşılaştı : Burası, birbirine uyumlu cilalı ahşap masa, sehpa, sandalye ve kitap rafları, bir koltuk ve oldukça güzel bir halıyla zevkle döşenmiş büyük ve rahat bir odaydı. Her şeyden önemlisi, içerisi sıcaktı. Morris Zapp, Rum-midge'deki ilk haftalarında buna benzer sürpriz ve aykırılıklarla karşılaşacaktı. Bütün bunları kamu serveti ve özel sektör döküntülüğüyle açıkladı. Rum-midge öğretim kadrosunun yerel üyelerinin yaşam standartları Euphoric öğretim kadrosunun çok çok altındaydı, ama en genç öğretim üyesinin bile büyük bir odası vardı ve Hilton gibi yapılmış olan Öğretim Üyeleri Evi, Euphoric State'in Fakülte Kulübü'nü gölgede bırakıyordu. Hatta Morris'in bulunduğu yapının bile öğretim üyeleri dışında kimsenin giremediği geniş ve konforlu bir salonu vardı. Dealer Hall, mikrop kırıcı gibi kokan hazır kahvenizi kendiniz yaptığınız, kâğıt bardaklar ve sigara izmaritleriyle dolu küçük odasıyla övünürken, bu salonda taze kahve ve çay anaç tavırlı iki kadın tarafından gerçek porselen fincanlarda sunuluyordu. "Kamu serveti" belki de Rum-midge için çok yağcı bir deyimdi, ama bu hakkında çok şey duyduğu sosyalizm de olamazdı. Bu daha çok, yaşamın genel öl-günlüğü ve yoksunluğu arasından akan dar bir ayrıcalık deresi gibiydi. İngiliz üniversite hocasının hiçbir şeyi yoksa bile, en azından benim diyebileceği bir odası, oturup gazetesini okuyabileceği temiz bir yeri ve öğrencilerin giremediği bir kenefi vardı. Bu en önemli ilke gibi görünüyordu. Yine de, gözlerini Philip Swallow'un odasında gezdirirken böylesi olumlu düşünceler daha beyninde oluşmaya başlamamıştı. Hâ-

lâ bir kültür sarsıntısı yaşıyordu ve pencereden dışarı bakıp kızgın bir kırmızıyla ışıldayan ve sünnetli bir penis gibi normal ölçüsünün yarısını yitirmiş Euphoric State çan kulesini görmek başını döndürüyordu.

“Burası korkarım ki biraz havasız,” dedi sekreter açmak için pencereye yönelerek. Hâlâ radyatörün sıcaklığıyla içini ısıtan Morris onu önlemek için beceriksiz bir hamle yaptı ve kız, sanki Morris onun eteğine el atmış gibi titreyerek geri çekildi. Aslına bakılırsa, eteğin boyutu düşünüldüğünde bu hiç de zor değildi, el sıkışırken bile havalanması olasıydı. Konuşma konusu açarak kızı yumuşatmaya çalıştı.

“Bugün kampus boş görünüyor.”

Kız ona sanki uzaydan gelmiş biriymiş gibi baktı. “Tatildeyiz,” dedi.

“Ahha. Profesör Masters buralarda mı?”

“Hayır, Macaristan’da. Dönem başlayana dek dönmeyecek.”

“Bir konferansa filan mı gitti?”

“Yabandomuzu vurmaya gittiği söyleniyor.”

Morris doğru anlayıp anlamadığından kuşkulandı, ama sürdürdü. “Diğer profesörler neredeler?”

“Yalnızca bir tane var.”

“Yani, diğer hocalar demek istedim.”

Kız geri zekâlı bir çocuğa söylemiş gibi ağır ağır konuşarak, “Tatildeyiz,” diye yineledi. “Arada sırada gelen oluyor, ama bugün kimseyi görmedim.”

“Ders programım için kiminle görüşmeliyim?”

“Dr. Busby dün bu konuda bir şeyler söylüyordu...”

Bir duraklama olunca Morris, “Evet?” diyerek özendirdi.

“Şimdi unuttum,” dedi kız karamsarca. “Bu yaz evlenmek için ayrılıyorum,” diye ekledi sanki umutsuz durumdan çıkması bunu söylemesine bağlıymış gibi.

“Kutlarım. Bir yerlerde benimle ilgili bir dosya var mı?”

“Şey, olması gerek. Bir bakayım,” dedi kız kaçacağı için rahatlamış bir biçimde. Ve Morris odasında yalnız kaldı.

Morris masaya oturdu ve çekmeceleri açtı. Sağ üst çekmecede üzerinde adı yazılı bir zarf vardı. İçinde Philip Swallow’un el yazısıyla kendisine yazmış olduğu uzun bir mektup vardı.

Sevgili Profesör Zapp,

Bildiğim kadarıyla oradayken benim odamı kullanacaksınız. Korkarım ki dosya dolabının anahtarını yitirdim, saklamanız gereken gerçekten gizli bir şeyiniz olursa halının altını kullanmanızı öneririm, ben hep öyle yaparım. Kitaplarımı istediğiniz gibi kullanın, ancak öğrencilere vermezseniz çok sevinirim, çünkü içlerine yazı yazıyorlar.

Busby'den öğrendiğim kadarıyla benim eğitim gruplarımı alacaksınız. İkinci sınıf grupları, özellikle de Birleşik Gruplar, biraz sıkıcıdırlar, ama birinci sınıf grubu çok canlıdır, sanırım, son sınıf gruplarını çok ilginç bulacaksınız. Aklınızda bulundurmanız gereken birkaç nokta var. Brenda Archer ciddi biçimde aybaşı öncesi gerginliği yaşar, birden gözyaşlarına boğulursa sakın şaşırmayın. Diğer üçüncü sınıf grubu biraz zordur, çünkü Robin Kenworth eskiden Alice Murphy'nin erkek arkadaşıydı, ama son zamanlarda Miranda Watkins'le çıkıyor ve hepsi aynı grupta olduğu için ortamı biraz gergin bulabilirsiniz...

Mektup çok içten ayrıntılarla öğrencilerin duygusal, ruhsal ve bedensel özelliklerini anlatarak bu minval üzerinde sayfalarca sürüp gidiyordu. Morris okurken tam bir şaşkınlık yaşadı. Öğrencilerini annelerinden daha iyi tanıyan, görüldüğüne göre de daha önemseyen bu adam nasıl biriydi?

Bu olağandışı kişilik hakkında başka ipuçları bulma umuduyla masanın diğer çekmecelerini de açtı, ama içinde bir tebeşir parçası, tükenmiş bir tükenmezkalem, iki kıvrılmış pipo temizleyicisi ve bir zamanlar Three Nuns Empire Blend marka pipo tütünü içeren boş bir teneke kutu olan çekmecenin dışında diğerleri bomboştur. Sherlock Holmes olsa bu ipuçlarından bir yere varabilirdi... Morris dolapları ve kitap raflarını araştırmaya yöneldi. Kitaplar, Swallow'un hiçbir uzmanlık alanı olmadığı itirafını doğrular nitelikteydi : Değişik türlerde bir İngiliz edebiyatı koleksiyonu ve Morris'inkileri içermeyen ince bir modern eleştiri bölümü. Kitap raflarının üstünde, erişilmesi güç olan biri dışında dolaplar da boştu. Dolabın ulaşılmazlığı Morris'e aradığı

şeyin – sözgelimi, bir düzine boş cin şişesi ya da bir kadın iç çamaşır-
ları koleksiyonu – burada olabileceğini düşündürttü ve aralık kapağın
neler gizlediğini görebilmek için bir sandalyeye tırmandı. Kapak sıkış-
mıştı ve o çektikçe kitap rafları tehlikeli bir biçimde sallanmaya başla-
dı. Sonunda av kafese düştü ve yüz elli yedi tane Three Nuns Empire
Blend marka teneke tütün kutusu başına indi.

“426 no’lu oda size ayrıldı,” dedi Mabel Lee adlı ufak tefek Asya-
lı sekreter. “Profesör Zapp’ın ofisi.”

“Evet,” dedi Philip. “O da Rummidge’de benim odamı kullana-
cak.”

Mabel Lee ona sevimli ama en azından bir hostesinki kadar yap-
macık bir gülümseme parıldattı. Zaten bembeyaz bluzu ve kırmızı ön-
lüklü elbisesiyle gerçekten de bir hostesi andırıyordu. Bölüm Ofisi içe-
riye yeni alınmaya başlayan ve dördüncü kat erkekler tuvaletinde pat-
layan bombayı kimin koyduğu konusunda yüksek sesle tartışan insan-
larla doluydu. Gelecek dönem okulu boykot etmeye hazırlanan Üçün-
cü Dünya Öğrencileri’ni suçlayanlarla, bu öğrencilerin boykotunu ka-
ralamak amacıyla bu işin polis provokatörlerince tezgâhlandığını savu-
nanlar neredeyse eşit sayıdaydı. Konuşmalar heyecanlı olsa da Philip
beklediği öfke ve korku havasını alamadı.

“Bu tip şeyler, eee, sık sık olur mu?” diye sordu.

“Ha? Ah, öyle. Şey, sanırım, bu Dealer’a atılan ilk *bomba*.” Bu be-
lirsiz güvenceyle odayı ikiye bölen tezgâhın önünde anahtarları ve her
birinin özelliğini tek tek açıklayarak bir dizi form ve kitapçığı Philip’e
uzattı : “Kimlik kartı, imzalamayı unutmayın, araba park yeri başvu-
rusu, sağlık sigortası broşürleri, içlerinden birini seçin, daktilo kirala-
ma başvurusu, elektrikli ya da normal, hangisini istiyorsanız, ders
programı elkitabı, gelir vergisi bağışıklık formu, dış kapı anahtarı, fo-
tokopi odası anahtarı, makineyi her kullanışınızda deftere adınızı yaz-
manız yeterli... Geldiğinizi Profesör Hogan’a söyleyeceğim,” diye bitir-
di. “Şu an itfaiye şefiyle görüşüyor. Sizi arayacağını biliyorum.”

Philip dördüncü kattaki odasını buldu. Kapının önünde çömelmış
sigara içen dağınık kıvrıkcık saçlı, soluk benizli bir genç vardı. Üzerine
kamuflej desenleri olan bir tür askeri savaş ceketi giymişti ve Philip ona

bakınca böyle bir adamın herhangi bir yere bomba koyabilecek nitelikte olduğunu düşünmekten kendini alamadı. Philip anahtarı Yale kilide uydurmaya çalışırken genç adam ayağa fırladı. Yakasında bir KRO-OP'U BIRAKMA düğmesi parlıyordu.

“Profesör Swallow mu?”

“Evet?”

“Sizinle görüşebilir miyim?”

“Ne, şimdi mi?”

“Çok iyi olurdu.”

“Şey, daha yeni geldim...”

“Şu anahtarı iki kez döndürmelisiniz.”

Söylediği doğrudu. Kapı birden açıldı ve Philip elindekilerden bir bölümünü düşürdü. Genç adam düşenleri hünerle topladı ve bunu odaya girmek için bir fırsata dönüştürdü. İçerisi havasızdı ve puro kokuyordu. Philip pencereyi açtı ve pencerenin dar bir balkona açıldığını mutlulukla gözlemledi.

Birden arkasında biten genç adam, “Güzel manzara,” dedi. Philip başladı.

“Sizin için ne yapabilirim, Mr., eee...?”

“Smith. Wily Smith.”

“Willy mi?”

“Wily.”

Wily masanın kitaplarla kaplı olmayan tek bölümüne tünedi. Philip ortalıkta bir sürü kitap paketi olmasını ilkin Zapp'ın dağınık bir adam olmasına yordu. Daha sonra kitapların çoğunun ambalajlarının açılmamış olduğunu, üstelik zarfların üzerinde kendi adının yazılı olduğunu gördü. “Aman Tanrım,” dedi.

“Sorun nedir, Profesör Swallow?”

“Bu kitaplar... Nereden gelmiş olabilirler?”

“Yayıncılardan. Derslerinizde öğrencilerinize bu kitapları ödev olarak vermenizi istiyorlar.”

“Peki, ya vermezsem?”

“Yine de sizde kalırlar. Kuşkusuz satmak istemezseniz. Liste fiyatının yüzde ellisini veren bir adam tanıyorum...”

Açgözlülükle büyük ve ağır antolojilerin, parlak ve kışkırtıcı ciltle-

rin ambalajlarını açarken, “Hayır, hayır,” dedi Philip. İngiltere’de karışlıksız bir kitap alışılmamış bir şeydi ve bu beklenmedik ganimetin varlığı onu biraz çılgına çevirmişti. Yalnızlık içinde bunun keyfini çıkarmak için Wily Smith’in gitmesini yeğlerdi.

“Beni niçin görmek istiyorsunuz, Mr. Smith?”

“Gelecek dönem English 305’i okutacaksınız, değil mi?”

“Ne okutacağımı doğrusu hiç bilmiyorum. English 305 nedir?”

“Roman yazımı.”

Philip güldü. “Şey, öyleyse kesinlikle ben değilimdir. Yaşamımı kurtarmak için bile roman yazamam.”

Wily Smith kaşlarını çatı ve elini savaşı ceketinin iç cebine soktu. Philip bir bomba çıkaracağından korkuyordu, ama bir ders kataloğu çıkardı. “English 305,” diye okudu, ‘kapsamlı anlatım yazımında ileri bir ders. Seçime bağlı kayıt. Kış Dönemi : Profesör Philip Swallow.”

Philip kataloğu ondan alıp kendisi okudu. “Aman Tanrım,” dedi zayıfça. “Bunu hemen önlemeliyim.”

Wily Smith’in yardımıyla Bölüm Başkanı’nı aradı.

“Profesör Hogan, sizi bu kadar kısa zamanda rahatsız ettiğim için üzgünüm, ama...”

Hogan’ın sesi alıcının öteki yanından, “Mr. Swallow!” diye patladı. “Geldiğinizi duyduğuma çok sevindim. Yolculuğunuz iyi geçti mi?”

“Pek kötü sayılmazdı, teşekkür ederim. Ben...”

“İyi! Nerede kalıyorsunuz, Mr. Swallow?”

“Şimdilik Fakülte Kulübü’nde, şey...”

“İyi, bu iyi, Mr. Swallow. Çok yakında bir yemek yiyelim.”

“Şey, bu çok güzel olurdu, ama ben...”

“İyi. Düşünüyordum da, Mrs. Hogan ve ben pazar günü içki içmeye birkaç dostumuzu çağırmıştık, beş gibi, gelebilir miydiniz?”

“Şey, evet, çok teşekkür ederim. Derslerim hakkında...”

“İyi. Bu çok iyi. Nasıl gidiyor, Mr. Swallow?”

“Ah, iyi, teşekkürler,” dedi Philip kendiliğinden. “Demek istediğim, hayır, yani...” Ne var ki artık çok geçti. Son bir “İyi” ile Hogan telefonu kapatmıştı.

“Peki, dersinize girebilecek miyim?” dedi Wily Smith.

“Kesinlikle girmemeni öğütlerdim,” dedi Philip. “Neden bu kadar isteklisin?”

“Yazmam gereken bir roman var. Gettoda büyüyen bu siyah çocuk hakkında...”

“Bu çok zor olmaz mı?” dedi Philip. “Yani, sen, gerçekten...”

Philip duraksadı. Charles Boon ona bugünlerde ‘siyah’ın doğru kullanım olduğunu öğretmişti, ama Rummidge’de ırksal önyargıyla özdeşleşen çok kaba bir sözcüğü kullanmamak için çok zorlanıyordu. “Sen gerçekten bu deneyimi yaşamamışsan,” diye tümcesini değiştirdi.

“Kuşkusuz. Öykü, özyaşamsal gibi. Bana gereken tek şey teknik.”

“Özyaşamsal mı?” Philip gözlerini kısarak ve başını bir yana yatırmakla genç adamı inceledi. Wily Smith’in teni, Philip’in yaz tatilinden döndükten bir hafta sonra solmaya başlayan esmerliği tonundaydı.

“Emin misin?”

“Kuşkusuz, eminim.” Wily Smith aşağılanmış ve incinmiş görünüyordu.

Philip çabucak konuyu değiştirdi : “Bana şu taktığın düğmeyi anlat, nedir şu Kroop?”

Kroop, İngilizce Bölümü’nde görev süresi uzatılmayan bir asistan çıktı. “Ne var ki onu bırakmamak için bir halk eylemi başladı,” diye açıkladı Wily. “Çünkü o gerçekten çağdaş bir hoca ve dersleri çok seviliyor. Diğer profesörler onun pek bir şey yayımlamadığını söylüyorlar, ama aslında “Ders Bülteni”nde hakkında çıkan övgülere hasta oluyorlar.”

O da neydi? “Ders Bülteni” anlaşıldığına göre önceki dönemlerde öğrencilere sorulan sorulara dayanılarak hazırlanmış dersler ve hocalar hakkında bir tür tüketici kılavuzuydu. Wily geniş ceplerinin birinden son sayıyı çıkardı.

“Bu dönem siz yoksunuz, Profesör Swallow. Ama önümüzdeki dönem olacaksınız...”

“Gerçekten mi?” Philip kitapçığı rasgele açtı.

English 142. Roma Dönemi Pastoral Şiiri. Asistan Howard Ringbaum. Birinci ve ikinci sınıflar. Sınırlı kayıt.

Birçok rapora göre Ringbaum konusunun öğrencilere ilginç gelmesi için çok az şey yapıyor. Birisi şöyle diyor : “Konusu-

nu iyi biliyor gibi, ama düşünce akışını etkilediği gerekçesiyle sorulara ve tartışmalara kızıyor.” Bir başka yorum : “Ölgün, ölgün, ölgün.” Ringbaum’un notu kıttır ve bir rapora göre “haince ani sınavlar yapmayı sever.”

“Şey,” dedi Philip gergin bir gülümsemeyle. “Sözlerini esirgemiyorlar, değil mi?” İngilizce dersleri konusunda diğer sayfaları karıştırdı.

English 213. Kitabın Ölümlü mü? Çağdaş Kültürde İletişim ve Bunalım. Asistan Karl Kroop. Sınırlı kayıt.

Bu gerçekten güncel, disiplinlerarası mültimedya beyin yolculuğunu kaçırmamak için Kayıt Günü erken kalkın. “McLuhan’ı hantallaştırıyor,” diye bir yorum var ve bir başkası da şöyle diyor : “Aldığım en heyecanlı ders.” Ağır okuma ödevleri, ama esnek değerlendirme sistemi. Kroop öğrencileriyle ilgilenir, arandığında her zaman bulunur.

“Bu raporları kim derliyor?” diye araştırdı Philip.

“Ben,” dedi Wily Smith. “Dersinize girecek miyim?”

“Düşüneceğim,” dedi Philip. Göz gezdirmeyi sürdürdü.

English 350. Jane Austen ve Kurgu Kuramı. Profesör Morris J. Zapp. Lisansüstü semineri. Sınırlı kayıt.

Bu dersle ilgili genellikle iyi raporlar var. Zapp kendini beğenmiş, alaycı ve notu rezil ama akıllı ve özendirici biri olarak tanımlanıyor. “Austen’i güncelleştiriyor,” yapılan yorumlardan biri. Yalnızca “A” öğrencileri başvurabilir.

Miss Slade yüz elli yedi tütün kutusunun dolaptan düştüğünü duyduğunda tam dosyalarda onun hakkında bir şey olmadığını söylemek üzere Morris Zapp’ın kapısını çalmak üzereydi. Morris, yüksek topuklu ayakkabıların koridorda giderek uzaklaşan sesini dinledi. Kız geri dönmedi. Ve onun özel dünyasını kimse delmeye çalışmadı.

Morris çoğu günler *Sense and Sensibility* yorumuna çalışmak için Üniversite’ye gidiyordu ve ilk zamanlar sessizlik ve huzur hoşuna gitmişti; ne var ki bir süre sonra bu kolaylıklardan sıkılmaya başladı. Euphoria’da sürekli olarak öğrenciler, meslektaşları, yöneticiler ve sekreterlerce ziyaret edilirdi. Gerçi Rummidge’de en azından ilk günlerde bu

kadar yoğun olmayı beklemiyordu, ama az da olsa öğretim üyelerinin gelip kendilerini tanıtmalarını, ona çevreyi gezdirmelerini, geleneksel konukseverlik ve öğütlerini sunmalarını bekliyordu. En alçakgönüllü durumunda bile kendisinin akademik dünyanın bu arka sularında şu ana dek yüzen en büyük balık olduğunu düşünmüş ve neredeyse abartılı (eğer bu olasıysa) bir ilgi ve coşkuyla karşılanmaya hazırlanmıştı. Ortalıkta kimse görünmeyince ne yapması gerektiğini bilemedi. Gençliğinde geliştirdiği kendini insanlara tanıtabilme melekesini yitirmişti. Artık olayların kendisine ulaşmasına alışmıştı. Ne var ki burada hiç olay yoktu.

Dönemin başlaması yaklaştıkça Bölüm koridoru mezar benzeri sessizliğini, terk edilmişlik havasını yitirdi. Öğretim kadrosu görevlerine yavaş yavaş dönmeye başladı. Masasında otururken onların koridordan geçişlerini, birbirlerini selamlamalarını, gülmelerini, kapı açıp kapamalarını duyuyordu. Ne var ki koridora çıkma yürekliliğini gösterdiğinde ondan sakınırmış gibi görünüyorlardı; sanki hiç yoktan var olmuş gibi, kendilerini odalarına kilitliyorlar ya da o yalnızca merkezi ısıtmayı onarmaya gelmiş biriymiş gibi doğrudan yüzüne bakıyorlardı. Ancak ilk hareketi yapmaya karar verip kahve molalarında odasının önünden geçerlerken pusu kurup onları odasına sürüklemeyi planladığında onun varlığını derin olmasa da uzun bir tanıdıklığı anımsatan bir biçimde, geçerlerken baştan savma bir gülümseme parıldatarak ya da duraksamadan veya konuşmalarını kesmeden başlarını sallayarak kabul etmeye başladılar. Bu yeni davranış biçimi hepsinin onun kim olduğunu bildiklerini ima ediyor, böylece onun kendisini tanıtmasını gereksizleştiriyor, ayrıca da daha derin bir tanışıklık istenmediğini gösteriyordu. Morris artık Rumridge İngilizce Bölümü'ndeki süresini hiç kimseyle tek sözcük konuşmadan geçireceğini düşünmeye başlamıştı. Onu küçük gülümsemeler ve baş sallamalarla altı ay kendilerinden uzak tutacaklar ve sonra sular çevresini saracak, sanki o topraklarını hiç rahatsız etmemiş gibi olacaktı.

Morris bu davranışların kendisini çökerttiğini hissetti. Ses organları kullanılmamaktan bozulmaya başladı... Konuşması gerektiği ender anlarda sesi kendisine garip, kulak tırmalayıcı geliyordu. Bu davranışla karşılaşmayı hak etmek için ne yaptığını merak ederek hücreesindeki

bir tutuklu gibi ofisini adımlayıp duruyordu. Ağzı mı kokuyordu? CIA için mi çalıştığını sanıyorlardı?

Bu yalıtılmışlık ortamında Morris içgüdüsel olarak iletişim araçlarında avuntu aradı. İyi bir radyo ve TV tutkunuydu : Euphoric State'teki ofisinde her zaman için rock-soul baladlarını yayımlayan en sevdiği FM istasyonuna ayarlı bir radyo bulunduğurdu; evdeki çalışma odasında ve oturma odasında da renkli birer TV vardı, çünkü spor programlarını izlerken çalışmaktan hoşlanırdı. (Sözcüklerin akışı için en iyisi beysboldu, ama Amerikan futbolu, hokey ve basketbol de işe yarardı.) Rummidge'de dairesini tutar tutmaz renkli bir TV kiraladı; ne var ki okumuş olduğu kitaplarla ilgili dramalar ve izlemiş olduğu eski Amerikan dizilerinden oluşan programlar düş kırıcıydı. Doğal olarak beysbol, Amerikan futbolu, hokey ya da basketbol yoktu. Zamanla ilgisini çekebileceğini düşündüğü futbol vardı yalnızca – bu oyunda kin ve yeteneğin, arsızlık ve inceliğin karışımı özgün bir seyir sporunun varlığının kokusunu almıştı – ama bu spora ayrılan zaman kesinlikle çok azdı. Cumartesi öğleden sonraları dört saatlik bir spor programı vardı; büyük bir beklentiyle izlemek için oturmuştu, ama bu program kitleleri futbol statlarına, süpermarketlere ya da herhangi bir yere sürüklemek için kurulmuş bir tuzak gibiydi, öyle ya, soluk kesici bir silsilede kadınlar okçuluk yarışmasını, yerel yüzme şampiyonasını ve masatenisi turnuvasını izlemek yerine insan her şeyi yapabilirdi. Diğer kanala geçti, burada da sulusepken kar yağışı altında belli belirsiz seçilebilen tekerlekli sandalye yarışı gibi bir şey vardı.

Radio One ile daha sonra sado-mazoşist bir evliliğe dönuşen kısa bir balayı yaşamıştı. Soluğunun buharlaştığı o sabah Rummidge otel odasında erkenden uyandığında transistorlu radyosunu yoklamış ve en kötü Amerikan AM radyo istasyonlarının gülünç bir parodisi olan bir istasyon yakalamıştı. İstasyon ticari olmayan tanıtımları yayımlamak gibi basit ama etkili bir formülü uyguluyordu. Diskcokey ürün tanıtacağı yerde nasıl neşeli, sevimli, eğlenceli bir adam olduğuna ilişkin bir dizi saçma sapan şey söyleyerek *kendisini* tanıtıyordu ve ayrıca her birinin ad ve adresini, zaman zaman da doğum günlerini ve araba plakalarını anımsatarak dinleyicilerinin de tanıtımını yapıyordu. Arada sırada kendisini övmek için cingıllar da çalışıyor ya da neşesini hiç bozma-

dan otoyoldaki zincirleme bir kazayı bildiriyordu. Plak çalmak için neredeyse hiç zaman kalmıyordu. Tam bir hengâmeydi. Morris taşlama yapmak için saatin çok erken olduğunu düşünse de büyülenmiş gibi dinledi. Program bitip, aynı tür başka bir program başlayınca sabırsızlanmaya başladı. İngilizlerin taşlama oburu olduğunu düşündü : Hatta gelecek yirmi dört saat için her türlü olasılığı bildirirken hiçbir biçimde bağlayıcı olmayan, o andaki hava durumuna bile değinmeyen hava durumu raporu da bir tür şaka gibiydi. Aynı türden dört program dinledikten sonra – diskcokeyin narsist gevelemeleri, ad ve adres listeleri, anlamsız anti-cingıllar – acımasız gerçeğe yüz yüze geldi. *Radio One her zaman aynıydı.*

Bu yalnız günlerinde Morris'in tek insani bağlantısı, renkli TV'sini izleyip viskisini içmek için odasına gelen Dr. O'Shea idi; kapıya yavaşça vurup ayaklarının ucuna basarak odaya girdiğinden ve hızlıca göz kırpıp sanki Morris'i kapı Mrs. O'Shea ve bebeklerinin feryatlarının arkasından kapanana dek konuşmaktan alıkoymak için bir parmağını kaldırdığından büyük bir olasılıkla bu ziyaretleri bir saat kadar aile yaşamının patırtısından kaçmak için yapıyordu. O'Shea, Morris'i şaşırtıyordu. Bir doktora, en azından Morris'in yaşadığı yerlerdeki en süslü eve ve en büyük arabaya sahip oldukça varlıklı doktor tiplerine benzermiyordu. O'Shea'nın giysileri torba gibi ve ucuz, gömlekleri eskidi; iyi günler görmüş küçük bir arabası vardı ve uyku, para, eğlence, kısacası endişeler dışında her şeyden yoksun görünüyordu. Morris'in o azıcık mal varlığı bile doktoru sanki şimdiye kadar böylesine bir bolluk görmemiş gibi korkuyla karışık saygı dolu bir kıskançlığa sürüklüyordu. Morris'in Japon malı teybini bir misyonerin çakmak kutusunu elinde tutan bir on dokuzuncu yüzyıl vahşisi gibi yarı korku, yarı açgözlülük taşıyan bir merakla incelemişti; bir adamın her seferinde yarım düzinesini çamaşırhaneye gönderecek kadar gömleği olması karşısında şaşkına dönmüştü ve kendisine bir viski doldurmasını söylediğinde bir yandan şişeleri tutup markaları okurken, bir yandan da, "Tanrı Ana, neyimiz var burada, Old Grandad Genuine, Kentucky Bourbon ve şu eski şey de hiç kötü görünmüyor, inanabiliyor musun..." diye homurdanıp mırıldanarak üç çeşit viski arasında seçim yapmaktan yoksun (ama tam değil) görünüyordu.

Renkli TV'nin gelmesi Dr. O'Shea'yı neredeyse heyecandan hastalandırdı. Taşıyıcıları odaya kadar izledi, odada ayak altında dolaştı ve onlar gittikten sonra arada bir sanki dokununca özel bir şey kazanacakmış gibi kalkıp televizyon kabinini elleyerek saatlerce açılış sinyali önünde oturdu. "Kuşkusuz, gözlerimle görmeseydim, inanmayacaktım," dedi bir iç çekişle. "Siz varlıklı bir adamsınız, Mr. Zapp."

"Ama ben yalnızca kiraladım," diye karşı çıktı Morris şaşkınlıkla. "Herkes kiralayabilir. Haftada yalnızca birkaç dolar."

"Şey, şimdi, sizin durumunuzdaki bir insan için söylemesi kolay, Mr. Zapp, söylemesi kolay, ama söylemek yapmaktan daha kolay, Mr. Zapp."

"Şey, izlemek istediğiniz bir şey olursa uğrayın, yeter..."

"Çok kibarsınız, Mr. Zapp, çok düşüncelisiniz. Bu eli açık önerinizi değerlendireceğim." Ve dediği gibi de yaptı. Ne yazık ki O'Shea'nın TV beğenisi durum komedisi ile acıklı dizilerin ötesine geçemiyordu; bunlara toy, niteliksiz bir safdillikle tepki gösteriyor, koltuğunda debelenip duruyor, koltuğunun kenarını dövüyor, kuvvetle Morris'in kaburgalarına dirsek atıyor ve gelişmeler karşısında bir kişisel yorum seli akıtıyordu : "Ahha! Yakalandın, baayan, bunu beklemiyordun... Ah! Bu ne, bu ne, küçük aşifte? Ah, şimdi bu daha iyi, daha iyi... HAYIR, YAPMA BUNU! Tanrı Ana, bu çocuk beni öldürecek..." gibi. Allahtan Dr. O'Shea izleyici katılımının geriliminden ve günlük iş temposunun ağırlığından yorgun düşerek genellikle programın ortasında uyuyakalıyor ve Morris sesi kısıp bir kitap açıyordu. Buna tam bir arkadaşlık denemezdi.

Dikkat çekecek kadar küçük düşürücü olsa da, Charles Boon'la bağlantısı Philip Swallow'un Euphoric State'te başlıca toplumsal ilgi kaynağı oldu. Bu bilgi parçacığını umursamadan Wily Smith'e söyledi ve görünen o ki, haber birkaç saat içinde kampusun her noktasında patladı. Odası, Charles Boon'la ilgili eski bir anekdot duymak uğruna onunla tanışmaya can atan insanlarla doldu ve akşam olmadan Başkan'ın karısı Mrs. Hogan telefon açarak Boon'un kokteyl partilerine katılmasını sağlaması için ona yalvardı. İnanması güçtü, ama Charles Boon Şov, Euphoric State için çok önemliydi. Philip ilk fırsatta şovu

dinledi ve diğer fırsatlarda da sado-mazoşist bir duyguyla dinlemeyi sürdürdü.

Dinleyicilerin, sunucuyla ve birbirleriyle değişik konuları tartışmak için telefon açabildikleri açık hatlı bir şov olan programın temel formülü çok bildikti. Ne var ki Charles Boon Şov'sıradan telefon programlarından birçok açıdan farklıydı. İlk olarak program ticari olmayan, dinleyici abone bedelleri ve vakıf fonlarıyla desteklenen, bu yüzden de her türlü iş ve politik baskının dışındaki QXYZ istasyonunda yayımlanıyordu. Birçok Amerikan telefon programının sunucuları yumuşak, kaçamak ve ılımlı olup her türlü inanılmaz soru karşısında son derece sabırlı ve son derece saygılıyken, Charles Boon saldırgan ve özellikle de inatçıydı. Diğer sunucular babacan bir yaklaşım izlerlerken, o suçlu bir çocuk gibi davranıyordu. Haşış, seks, ırk, Vietnam gibi konularda aşırı radikal bir tavır alıyor, kendisiyle aynı görüşte olmayan dinleyicilerle ateşli, sık sık da kaba bir biçimde tartışıyor, kimi kez telefon kontrolünü kötüye kullanarak dinleyicisinin hattını tümcesinin ortasında kesiyordu. Söylentilere göre güzel sesli kızların telefon numaralarını alıyor, randevu koparmak için şov sonrasında arıyordu. Programına kimi kez Wittgenstein ya da Camus'den bir alıntı ya da kendi şiirlerinden bir örnekle başlıyor ve bunları dinleyicileriyle konuşmalarında bir çıkış noktası olarak kullanıyordu. Ve her akşam bağlılıkla QXYZ'yi seçen ve içlerinde öğrenciler, profesörler, hippiler, kaçaklar, uykusuzlar, uyuşturucu tutkunlarıyla Cehennem Melekleri olan oldukça sıradışı bir dinleyici kitlesi vardı. Uyuşuk kocaları olan ev kadınları telefon açıp Charles Boon Şov'da evlilik sorunlarını açığa vuruyorlardı; titreyen arabalarında şovu dinleyen ve Boon'a ya da Camus'ye öfkesini bastıramayan kamyon sürücüleri arabalarını yoldan çıkarıp acil durum telefonlarından programa abuk sabuk katkılarda bulunuyorlardı. Charles Boon Şov'la ilgili dikkat çekici bir halk kültürü oluşmaya başlamıştı ve Philip belirli programların kimi bölümlerinde öylesine eğlenmişti ki – sözgelimi, Boon'un ilk doğum sancılarını çeken paniğe kapılmış hamile bir kadınla konuştuğu, eşcinsel bir papazı kendini öldürmekten caydırmaya çalıştığı ya da Körfez çevresinde yaşayanları çiftleşme sonrasında Cinsel Devrim konusunda görüşlerini yansıtmaya çağırıp bunu başardığı sıralarda – sanki telefonda dinleyi-

cilerle konuşan kendisiydi. Kuşkusuz, program sırasında hiç tanıtım yoktu, ama yalnızca rakip istasyonların canını sıkamak için Boon zaman zaman hoşuna giden yerel bir lokanta, sinema ya da gömlekçi dükkanını hakkında kendiliğinden ve karşılıksız övgüler yağdırıyordu. Philip'e bütün bu kültür, aşırılık ve insan ilgisinin altında şov işiyle ilgili bir şeyler varmış gibi görünüyordu, ama yerel halka program açıkça karşı konulamaz bir biçimde yeni, yürekli ve özgün geliyordu.

Hogan'ların çiftlik benzeri görkemli evlerindeki kokteylde kendisini tanıttığında ev sahibesinin ilk sorusu, "Mr. Boon sizinle değil mi?" oldu. Kadın sanki o Boon'u bedeninin bir yerinde saklıymış gibi Philip'i tepeden tırnağa süzdü. Philip kadına çağrısının Boon'a iletildiği konusunda güvence verirken, Hogan düş gibi belirip sert bir el sıkışıyla parmaklarını çatırdattı.

"Hey, selam, Mr. Swallow, sizi görmek ne güzel." Onu kırkı aşkın insanın toplanmış olduğu geniş oturma odasına götürdü, dev oranlarda bir cin-tonik hazırladı. "Şimdi kiminle tanışmak isterdiniz? İngilizce Bölümü'nün neredeyse hepsi burada, sanırım."

Philip'in aklına yalnızca tek bir ad geldi. "Daha Mr. Kroop'la tanışmamıştım."

Hogan'ın yüzü biraz sararır gibi oldu. "Kroop mu?"

"Onun hakkında çok şey okudum, özellikle düğmelerin üstünde," dedi açıkça *can sıkıcı* gibi görünen isteğinin üstünü örtmek için.

"Öyle mi? Öyle ya. Ha, ha. Korkarım, Karl'ı çoğu kokteyl partisinde göremezsiniz... Howard!"

Hogan'ın iri pençesi büzülmüş dudaklarla bir bardak Scotch'u taşıyarak yanlarından geçen solgun yüzlü, gözlüklü genç bir adamın omzuna ağırca indi. Adam biraz sendeledi, ama beceriyle içkisinin dökülmesini önledi. Philip, Howard Ringbaum'la tanıştırıldı. "Mr. Swallow'a," dedi Hogan, "Karl Kroop'u öğretim üyelerinin sosyal toplantılarında çok sık göremeyeceğini anlatıyordum."

Ringbaum, "Karl'ın 'Kitabın Ölümü mü?' dersini yeni baştan değerlendirdiğini duydum," dedi. "Bu dönem soru işaretini kaldırıyor-muş."

Hogan gürültülü bir kakhaha patlattı ve ayrılmadan önce Ringbaum'un kürekkemikleri arasına okkalı bir yumruk indirdi. Yediği dar-

beyle sallanan Ringbaum dengesi ve içkisini korumayı başardı.

Ringbaum, "Hangi konuda çalışıyorsunuz?" diye sordu Philip'e.

"Ah, bu sıralar yalnızca derslerimle ilgileniyorum."

Ringbaum sabırsızlıkla başını salladı. "Alanınız nedir?"

"Sizinki sanırım, Roma dönemi pastoral şiiri," diye geçiştirdi Philip.

Ringbaum hoşnut göründü. "Doğru. Nereden biliyorsunuz? 'College English'teki yazımı mı okudunuz?"

"Geçen gün 'Ders Bülteni'ne bakıyordum..."

Ringbaum'un yüz hatları karardı. "Orada okuduğunuz her şeye inanmayın."

"Ah, hayır, kuşkusuz... Peki, bu Kroop hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye araştırmaya girişti.

"Pek bir şey düşündüğüm söylenemez. Bu dönemin sonunda benim de sürem doluyor, eğer süremi yenilemezlerse hiç kimsenin RINGBAUM KALSIN düğmeleri takacağını sanmıyorum."

"Bu iş oldukça gerilim yaratıyor gibi."

"İngiltere'de böyle bir şey yok mu?"

"Ah, hayır. Deneme süresi yalnızca kâğıt üzerindedir. Uygulamada, bir kez atandın mı, bir daha senden kurtulamazlar, kuşkusuz, birilerine sarkıntılık yapmaz, benzer bir skandal yaratmazsan," dedi Philip kahkaha atarak.

"Burada istediğin kadar öğrenci düzebilirsin," dedi Ringbaum gülümsemeden. "Ama yayımladığın şeyler yetersizse..." Bir parmağıyla boğazını keser gibi yaptı.

"Hey, Howard!"

Philip'in arkasına siyah ipek takım giymiş, boynuna kırmızı bir fular bağlamış genç bir adam seslenmişti. Arkasından pembe parti pijamaları içinde hoş bir sarışın geliyordu. "Hey, Howard, bana demin birisi, Hogan'a beni Karl Kroop'la tanıştırdı diyen bir İngiliz'den söz etti. Şu adamın yüzünü görmek isterdim."

"İşte burada," dedi Ringbaum başıyla Philip'i göstererek.

Philip kızardı ve huzursuzca güldü.

"Ah, aman Tanrım, o İngiliz siz değilsiniz, herhalde?"

"Yine pot kırdın, Sy, canım," dedi kadın.

“Gerçekten çok üzgünüm,” dedi adam. “Adım, Sy Gootblatt. Bu da Bella. Giyim biçiminden yataktan yeni kalktığını düşünebilirsiniz ki, bu da çok yanlış olmaz.”

“Onu önemsemeyin, Mr. Swallow,” dedi Bella. “Euphoria’yı sevdiniz mi?”

Kokteylde karşılaştığı herkesin sorduğu iki sorudan daha çok yeğlediği soru buydu. Diğeri, “Ne üzerine çalışıyorsunuz?” idi.

Yeniden karşılaştıklarında Luke Hogan, “Ne üzerine çalışıyorsunuz, Mr. Swallow?” diye sordu.

“Luke,” dedi Mrs. Hogan, Philip’i yanıt oluşturmaktan kurtararak, “sanırım, Charles Boon sonunda geldi.”

Salonda bir heyecan akıntısı vardı ve bütün başlar o yöne çevrilmişti. Boon gerçekten de gelmişti; saldırgan bir biçimde yalnızca bir fanila ve blucin giymiş, yanında da o gece programına çıkacak olan güzel ve kibirli bir dişi Kara Panter getirmişti. Bir köşede oturup Bloody Mary içtiler ve büyülenmiş bir biçimde, turna gibi boyunlarını uzatmış öğretim üyeleri ve eşlerinden oluşan bir kalabalığa söylev çektiler. Dişi Panter sanki ne kadar iyi yanacaklarını kestirmek için aldırmaz bakışlarla Hogan’ların gösterişli eşyalarını incelemekten başka bir şey yapmadı, ama Boon onun sessizliğinin karşılığını fazlasıyla ödedi. O akşam ilginin başlıca odağının kendisi olacağını düşünen Philip bu küçük çemberin saçaklarında kendini savsaklanmış olarak buldu. Sıkkin bir biçimde odayı terk ederek terasa çıktı. Yalnız bir kadın parmaklıklara dayanmış, doyumsuz bir günbatımı manzarasını karamsarca izliyordu; güneşin portakal rengi küresi Silver Span köprüsünün asma telleriyle aynı düzeydeydi. Philip kadından dört metre kadar uzakta yerini aldı. “Çok güzel bir akşam,” dedi.

Kadın ona keskin bir bakış attı ve günbatımını izlemeyi sürdürdü. “Öyle,” dedi sonunda.

Philip huzursuz bir biçimde içkisini yudumladı. Kadının sessiz ve düşünceli durumu onu rahatsız etmiş, manzara keyfini bozmuştu. Oturma odasına dönmeye karar verdi.

“Eğer içeri gidiyorsanız...” dedi kadın.

“Evet?”

“İçkimi tazeleyebildiniz.”

“Kesinlikle,” dedi Philip kadının bardağını alarak. “Daha çok buz mu?”

“Daha çok buz, daha çok votka. Tonik istemez. Ve barın altındaki Smirnoff şişesini bulun. Yukarıdaki ucuz galona boş verin.”

Philip gizlenmiş Smirnoff şişesini buldu ve buz payını biraz yanlış hesaplasa da (içki koymakta deneyimsizdi) kadının bardağını doldurdu. Arka planda Boon, TV sanat programı planlarını anlatmayı sürdürüyordu : “Tümüyle değişik bir şey... eylem halinde sanat... bir kamera çalışan bir heykeltıraşı altı ay kadar izleyecek, sonra saniyede elli bin kare film çekilecek, heykelin oluşumu izlenebilecek... iki ressamın önüne bir nesne konulacak, bırakın çalışsınlar, iki kamera ve bölünmüş ekran kullanılacak... karışıklık... programın sonunda resimler açık artırma ile satılacak...” Philip kendisine de bir cin-tonik doldurdu ve içkilerle terasa çıktı.

“Teşekkürler,” dedi kadın. “O küçük pislik hâlâ çenesini kapatmamış mı?”

“Hayır, konuşuyor.”

“Bir hayran değilsiniz, herhalde?”

“Kesinlikle, hayır.”

“Buna içelim.”

Buna içtiler.

“Vay,” dedi kadın. “Bayağı sert bir içki hazırlamışsınız.”

“Yalnızca dediklerinizi uyguladım.”

“Ağzına kadar dolu,” dedi kadın. “Daha önce karşılaştığımızı sanmıyorum, karşılaştık mı? Burada konuk musunuz?”

“Evet, ben Philip Swallow’um... Profesör Zapp’le yer değiştirdik.”

“Zapp mi dediniz?”

“Onu tanıyor musunuz?”

‘Çok iyi tanırım. Kocamdır.’

Philip’in içkisi genzine kaçtı. “Siz Mrs. Zapp misiniz?”

“Çok mu şaşırtıcı? Çok mu yaşlı görünüyorum? Ya da çok mu genç?”

“Ah hayır,” dedi Philip.

“Hangisine ah hayır?” Küçük yeşil gözleri hınzırlıkla ışıldadı. Kızıl saçlı, çarpıcı ama ne güzel, ne de bakımlı sayılabilecek bir kadındı. Phi-

lip onun otuzlarının ortalarında olduğunu düşündü.

“Yalnızca şaşırdım,” dedi Philip. “Kocanızla Rummidge’e gitmiş olabileceğinizi düşünmüştüm.”

“Karınız burada mı?”

“Hayır.” Philip’in varsayımının açıkça yersiz olduğunu ima eden bir hareketle karşılık verdi. “Gelmesini isterdim,” dedi Philip. “Ama yolculuğum çok ansızın gündeme geldi. Ayrıca çocuklarımız var, okul sorunları filan da vardı. Kuşkusuz bir de evimiz...” Sanki bir duruşmada suçlamaya karşılık veriyormuş gibi saatlerce konuştuğunu düşündü. Giderek saçmaladığı duygusuna kapıldı, ama Mrs. Zapp suskunluğu ve hınzır bakışlarıyla onu bir biçimde yüklediği suçun içine iyice iterek konuşturuyordu. En sonunda umutsuzca, “Sizin de çocuklarınız var mı?” diye bitirdi.

“İki tane. İkiz. Bir kız, bir oğlan. Dokuz yaşındalar.”

“Ah, öyleyse sorunları anlıyorsunuz.”

“Sizinle aynı sorunlarımız olduğu konusunda kuşkuluyum, Mr. Sparrow.”

“Swallow.”

“Mr. Swallow. Üzgünüm. Daha güzel bir kuş.” Silver Span’in arkasında denize batan güneşi izlemek için döndü ve bardağından koca bir yudum aldı. “Sözelimi, daha bağlıdır. Bu konularda eşiniz ne düşünüyor, Mr. Swallow, yani çocuklar, ev, okul ve diğer şeyler hakkında? Terk edilmiş olmak canını sıkıyor mu?”

“Şey, onunla bu konuları adamakıllı konuştuk, kuşkusuz... Zor bir karardı. Sonunda onu terk ettim... (Kendisini yeniden zorunlu savunma alışkanlığına batmış hissetti.) Sonunda pazarlığın zor bölümü ona kaldı...”

“Ne pazarlığı?” dedi kadın sertçe.

“Sözün gelişi. Yani, benim için bu büyük bir fırsat, paralı bir tatil bile denilebilir. Ama onun için her zamanki yaşamı, tek farkı yalnız olması. Şey, bu duyguyu siz de tadıyorsunuzdur.”

“Yani Morris İngiltere’de diye mi? Bu harika bir şey, harika.”

Philip incelikle bu yorumu duymamış gibi yaptı.

“Yalnızca insanın yatağında rahatça gerinebilmesi” – konuşmasına uygun olarak gerinme hareketi yapınca koltukaltı tüyleri ortaya çıktı –

“yanında soluğu viski kokan, kasıklarına pençe atan başka bir insan olmaması bile yeter.”

“Sanırım, içeri gitsem iyi olur,” dedi Philip.

“Sizi sıkıyor muyum, Mr. Sparrow – Swallow? Üzgünüm. Başka şeylerden söz edelim. Manzara. Bu çok güzel bir manzara, değil mi? Bizim de manzaramız iyidir. Aynı manzara. Siyahları ve alt katlarda oturan yoksul beyazları saymazsan, Plotinus’ta herkesin manzarası aynıdır. Bir ev aldığında insanlar önce bunu sorarlar. Manzaralı mı? Kuşkusuz, aynı manzara. Yalnızca tek bir manzara var. Ne zaman bir partiye ya da yemeğe gitsen ev değişiktir, pencerelerde başka perdeler vardır, ama hep aynı sikindirlik manzarayı görürsün. Kimi zaman çılgılık atasım geliyor.”

“Korkarım, aynı görüşte değilim,” dedi Philip dikçe. “Bundan hiç bıkmam.”

“Ama burada on yıldır yaşamıyorsunuz. Bir süre bekleyin. İnsanı hemen deniz tutmaz.”

“Şey, korkarım ki, Rummidge’den sonra...”

“O nedir?”

“Geldiğim yer. Kocanızın gittiği yer.”

“Ah, öyle ya... Ne diyorlar, Rubbish mi?”

“Rummidge.”

“Rubbish diyorsunuz sandım.” Dengesiz bir biçimde güldü ve elbisesine biraz içki döküldü. “Kahrolası! Peki, neye benziyor, Rummidge? Morris orasının çok iyi olduğunu söylüyordu, ama herkes İngiltere’nin göt deliği diyor.”

“İki yorum da abartılı,” dedi Philip. “Bildik üstünlük ve sakıncalarıyla büyük bir endüstri kenti.”

“Üstünlükleri neler?”

Philip beynini zorladı, ama aklına bir şey gelmedi. “Gerçekten içeri girmeliyim,” dedi. “Daha kimseyle tanışmadım...”

“Rahat olun, Mr. Sparrow. Yeniden karşılaşacaksınız. Burada her partide aynı adamları görürsünüz. Bana şu Rubbish’i biraz anlatın. Hayır, bana en iyisi, ailenizi anlatın.”

Philip birinci soruyu yeğledi. “Şey, insanların dedikleri kadar kötü değil,” dedi.

“Aileniz mi?”

“Rummidge. Yani, hoş bir sanat galerisi, bir senfoni orkestrası, tiyatrosu ve bunun gibi şeyleri var. Ve çok kolaylıkla kırlara açılabilirsiniz.” Mrs. Zapp yeniden sessizliğe gömüldü ve Philip kendini dinlemeye başlayınca içtensizliğini hemen fark etti. Konserlerden tiksiniyordu, sanat galerisine çok seyrek uğradı ve kent tiyatrosuna yılda en çok bir kez giderdi. “Kırlara açılmak” a gelince, bunun sıkıcı pazar gezmelerinden başka bir anlamı var mıydı? Ve bir yeri överken oradan kolayca açılmanın yararından söz etmek ne tür bir öğüttü? “Okullar oldukça iyidir,” dedi. “Şey, bir ya da iki...”

“Okullar mı? Okullardan kurtulamıyor gibisiniz...”

“Şey, sizce eğitim çok önemli değil mi?”

“Hayır. Şu eğitim saplantımız şimdiye kadar hep ters tepmiştir.”

“Oh?”

“Her kuşak bir sonraki kuşağı okutabilmek için yeterli para kazanma amacıyla okuyor ve bu eğitim hiç kimsenin işine yaramıyor. Çocuklarını okutmak için kendini perişan ediyorsun, ki onlar da çocuklarını okutabilmek için aynı şeyi yapsınlar. Bunun ne anlamı var?”

“Şey, aynı şeyi evlenmek ve çocuk yetiştirmek için de söyleyebilirsiniz.”

“*Kesinlikle!*” diye haykırdı Mrs. Zapp. “Söylüyorum! Söylüyorum!” Birden saatine baktı ve bir biçimde onu alıkoyan Philip’miş gibi bir hava yaratarak, “Tanrım, gitmeliyim,” dedi.

Mrs. Zapp’in eşliğinde içeriye Noel Coward tipi bir giriş yapmak istemeyen Philip ona iyi geceler diledi ve bir süre terasta oyalandı. Ona evden ayrılmak için yeterli zamanı tanıdıktan sonra içerdeki kalabalığa karışacak, onu eve bırakma, belki de yemeğini paylaşma inceliğini gösterecek uygun birilerini arayacaktı. İşte o sırada içerideki kalabalığın ürkütücü bir sessizliğe gömülmüş olduğunu algıladı. Endişeyle içeri girdi ve oturma odasının kül tablalarını boşaltan renkli, daha çok siyah bir kadın dışında ıssız olduğunu gördü. Kadınlara bir süre bakiştılar.

“Eee, herkes nerede?” diye kekeledi Philip.

“Herkes evine gitti,” dedi kadın.

“Aman Tanrım. Profesör Hogan nerelerde? Ya da Mrs. Hogan?”

“Herkes evine gitti.”

“Ama *burası* onların evi,” diye karşı çıktı Philip. “Yalnızca vedalaşmak istiyordum.”

“Sanırım, yemek yemeye bir yerlere gittiler,” dedi kadın omuz silerek ve kül tablalarıyla ilgilenmeyi sürdürdü.

“Kahretsin,” dedi Philip. Evin dışında hareket eden bir araba sesi duydu ve ön kapıya koşturarak, Mrs. Zapp’ın büyük bir beyaz arabayla gitmekte olduğunu gördü.

Morris bir puro içerek (beraberinde getirdiği stokun son örneklerinden biri) ve kapısının önündeki telaşlı ayak seslerini dinleyerek ofisinin penceresi önünde duruyordu. Çay saati gelmişti ve Morris çayını diğer öğretim üyelerinin karşı köşesinde dedikodu yapmak için toplanacakları ya da gazetelerinin üzerinden kendisini süzecekleri dinlenme odasında içmektense odasına getirmenin daha mı iyi olacağını düşünüyordu. Şimdi ince bir karla kaplanmış çimenlik bir alan olan kampusun merkez avlusuna karamsarca baktı. Günlerdir hava sıcaklığı don ile erime arasında gidip gelmişti ve atmosferi kalınlaştıran çöküntünün yağmur mu, sulu kar mı, yoksa yoğun sis mi getireceğini söyleyebilmek zordu. Karanlık sisin arasından kendisine güçlükle çatı düzeyinde bir yer bulabilmiş olan ölgün kızılıktaki güneş karla kaplı yüzeylere cılız lekeler yayarak yorgunca batıyordu. Hastalıklı bir hava diye düşündü Morris. İşte o anda kapısı vuruldu.

Ürkerek döndü. *Kapı vurulması!* Bir yanlışlık olmalıydı. Ya da kulakları ona oyun oynuyordu. Odasının karanlığı – daha ışıkları yakmamıştı – bu olasılığı akla yakın yapıyordu. Ama hayır, kapı bir kez daha vuruldu. “Buyrun,” dedi ince ve çatlak bir sesle, sonra boğazını temizledi. “Buyrun!” Ziyaretçisini karşılamak için istekle kapıya yöneldi, ama bir sandalyeye çarptı ve purosunu düşürdü. Puro masanın altına yuvarlandı. Kapı açılırken o da masanın altına daldı. Koridordan vuran ışık yansıması puroyu bulmasına yetmedi. “Profesör Zapp?” diyen kararsız bir kadın sesi duydu.

“Evet, buyrun. Lütfen şu ışığı açar mısınız?”

Işıklar yandı ve bir kadının yutkunduğunu duydu. “Neredesiniz?”

“Burada.” Kendisini bir çift kürklü çizme ve kaba tüylü kürk bir mantonun etek ucuna bakarken buldu. Bu görüntüye bir süre sonra

başörtülü, kırmızı burunlu ve endişeli bir kadın yüzünün ters imgesi eklendi. “Şimdi çıkıyorum,” dedi. “Buralarda bir yere purom düştü de.”

“Ah,” dedi kadın bakarak.

“Endişelenmem puro için değil,” diye açıkladı masanın altında sü-rünerek. “Halı için... İSA!”

Eline yakıcı bir ağrı girdi ve kolunu çarptı. Başını masanın alt kö-şesine vurarak dışarı çıktı. Durmaksızın söylenerek ve sağ elini sol kol-tuk altında, sol elini şakağında tutarak bir süre ortalıkta sendeledi. Göz ucuyla kürk mantolu kadının neler olduğunu sorarak gerilediğini fark etti. İnleyerek koltuğuna oturdu.

“Başka bir zaman gelirim,” dedi kadın.

“Hayır, beni bırakmayın,” dedi Morris çabucak. “Tıbbi yardıma gerek duyuyor olabilirim.”

Kürk manto önünde düş gibi belirdi ve eli sert bir biçimde alnın-dan çekildi. “Şurada bir şiş var,” dedi kadın. “Ama zedelenmiş deri gö-remiyorum. Üzerine biraz cadıotu koymalısınız.”

“Tanıdığınız iyi bir cadı var mı?”

Kadın kıkırdadı. “Çok kötü olamazsınız,” dedi. “Elinizde ne var?”

“Puromla yaktım.” Yanık elini koltuk altından çekti ve yumuşak-ça açtı.

“Hiçbir şey göremiyorum,” dedi kadın bakarak.

“İşte!” Başparmağının dibindeki hafif şişkinliği gösterdi.

“Ah, şey, sanırım, bu küçük yanıkları kendi başlarına bırakmak en iyisi.”

Morris kınarcasına ona baktı ve ayağa kalktı. Yeni bir puro bul-mak için masasına gitti. Titreyen parmaklarla yakarken bir sigara ka-zasından sonra sakinleşmekle ilgili küçük bir şaka düşündü, ama kadı-na bunu aktarmak için döndüğünde onun ortadan kaybolduğunu gör-dü. Omuz silkti ve kapıyı kapatmak için yöneldi, ama masanın altın-dan çıkıntı yapan bir çift çizmeye takıldı.

“Ne yapıyorsunuz?” diye sordu.

“Puroyu arıyorum.”

“Boş verin puroyu.”

“İyi de,” diye geldi boğuk yanıt, “bu sizin halınız değil.”

“Ona bakarsanız, sizin de değil.”

“Kocamın halısı.”

“Kocanızın mı?”

Kadın kış uykusundan yeni uyanan kahverengi bir ayı gibi yavaşça masanın altından çıktı ve ayağa kalktı. Eldivenli ellerinden birinin başparmağı ve işaretparmağı arasında ezilmiş ve ıslak bir puro izmariti tutuyordu. “Adım Hilary Swallow. Philip’in karısıyım.”

“Ah, Morris Zapp.” Gülümsedi ve elini uzattı. Mrs. Swallow izmariti avcuna bıraktı.

“Büyük bir zarar verdiğinizi sanmıyorum,” dedi. “Ama bu oldukça iyi bir halı. Hint halısı. Philip’in büyükannesinin. Nasılsınız?” diye ekledi birden eldivenlerinden birini çıkarıp elini uzatarak. Morris bu eli sıkamak için puro izmaritinden tam zamanında kurtuldu.

“Tanıştığımıza sevindim, Mrs. Swallow. Mantonuzu çıkarmaz mıydınız?”

“Teşekkürler, ama uzun kalamayacağım. Böyle paldır küldür geldiğim için üzgünüm, ama kocam kitaplarından birini istedi. Ona göndermeliyim. Buralarda bir yerde olacağını yazmış. Sakıncası yoksa...” Kitap raflarını gösterdi.

“Buyurun. Size yardımcı olayım. Kitabın adı ne?”

Kadın hafifçe kızardı. “Yazdığına göre *Bir Roman Yazalım* diye bir kitap. Ne için istediğini düşünemiyorum bile.”

Morris sırtıttı, sonra kaşlarını çattı. İçinden, “Tanrı English 305 öğrencilerinin yardımcısı olsun,” diye düşünürken, “Belki bir roman yazacaktır,” dedi dışından.

Kitap raflarına göz atan Mrs. Swallow kuşkulu bir homurtuyla karşılık verdi. Purosunu tüttüren Morris merakla kadını inceledi. Şu ipek eşarbin, büyük ve biçimsiz kürk mantonun, kalın fermuarlı çizimelerin altında ne tür bir kadın bulunduğunu söylemek zordu. Bütün görülebilen gül yanaklı, kırmızı burunlu ve gerdanlı gibi görünen yuvarek, dikkat çekici olmayan bir yüzdü. Kırmızı burun bir soğuk algınlığının sonucu gibi görünüyordu, çünkü gizlice burun çekiyor ve bir Kleenex’i burnuna değdiriyordu. “Kocanızla Euphoria’ya gitmediniz, öyleyse?”

“Hayır.”

“Neden öyle oldu?”

Hangi tür hijyenik bez kullandığını sorsaydı, ona bakışı bundan daha düşmanca olamazdı. “Bir dizi kişisel nedeni var,” dedi.

“Öyle ve iddiaya girerim ki bunlardan biri de sensin, tatlım,” dedi Zapp, ama yalnızca kendi kendine. “Yazarın adı neydi?” diye sordu yüksek sesle.

“Anımsamıyor. Yıllar önce işporta tezgâhından aldığı kullanılmış bir kitap. Yeşil bir kapağı olduğunu sanıyor.”

“Yeşil bir kapak...” Morris işaretparmağını kitap sıralarında gezdirdi. “Mrs. Swallow, kocanızla ilgili kişisel bir soru sorabilir miyim size?”

Kadın ona endişe içinde baktı. “Şey, bilmiyorum. Soruya bağlı...”

“Şu başınızın üstündeki dolabı görüyor musunuz? O dolapta tam yüzelli yedi tane tütün kutusu var. Hepsi aynı marka. Kaç tane olduğunu biliyorum, çünkü saydım. Bir gün başıma düştüler.”

“Başınıza mı düştüler? Nasıl?”

“Dolabı açtım ve başıma düştüler.”

Mrs. Swallow’un dudaklarında bir gülümseme izi belirdi. “Umarım, canınız yanmadı?”

“Hayır, boştular. Ama kocanızın bunları neden biriktirdiğini merak ediyorum.”

“Ah, biriktirdiğini sanmıyorum. Sanırım, atmaya kıyamamıştır. Böyle şeyleri sever. Bütün bilmek istediğiniz bu mu?”

“Öyle, hepsi bu.” Bu kadar tütün kullanan bir adamın ne diye Luke Hogan’ın sürekli masasında bulundurduğu yarım kiloluk teneke kutular yerine bu küçük şeyleri satın aldığına şaşıyordu, ama bunun Mrs. Swallow için çok kişisel bir soru olabileceğini düşündü.

“Kitap burada yok gibi,” dedi kadın bir iç çekişle. “Her neyse, gitmem gerekiyor.”

“Sizin için ararım.”

“Ah, lütfen yorulmayın. Bu kadar önemli olduğunu sanmıyorum. Böyle bir sıkıntı verdiğim için üzgünüm.”

“Rica ederim. Doğruyu söylemek gerekirse, pek fazla gelen gidenim yok.”

“Şey, sizinle tanışmak güzeldi, Profesör Zapp. Umarım, Rummidge’de iyi zaman geçirirsiniz. Philip burada olsaydı, sizi bir gece yeme-

ğе çağırmaк isterdim, ama.. Anlarsınız.” Üzgün bir biçimde gülümse-
di.

“Ama kocanız burada olsaydı, ben olmayacaktım,” dedi Morris.

Mrs. Swallow şaşırmış gibiydi. Birçok kez ağzını açtı, ama ağzın-
dan tek bir sözcük çıkmadı. Sonunda, “Şey, sizi daha çok rahatsız et-
meyeyim,” dedi ve kapıyı arkasından kapatarak birden kayboldu.

“Gergin kaltak,” diye mırıldandı Morris. Ev yemeğini çok özlemiş
olmasaydı, onun arkadaşlığını önemsemeyecekti. TV yemeklerinden
ve Doğu restoranlarından hızla bıkıyordu ve Rummidge’in bekârlara
tek sunduğu bunlar gibiydi.

Beş dakika sonra *Bir Roman Yazalım*’ı buldu. Kapak yerinden çık-
mış olduğundan gözlerinden kaçmıştı. 1927 yılında aralarında *Bir Ha-
lı Dokuyalım, Balığa Çıkalım ve Fotoğraf Çekerek Eğlenelim* gibi kitap-
ların da bulunduğu bir dizinin parçası olarak yayımlanmıştı. “Her ro-
man bir öykü anlatmalı,” diye başlıyordu. “Ah, canım, evet,” diye yo-
rum yaptı Morris alaycı bir biçimde.

Ve üç tür öykü vardır, mutlu sonla biten öykü, mutsuz sonla
biten öykü ve ne mutlu, ne mutsuz sonla biten öykü ya da baş-
ka bir deyişle, bitmeyen öykü.

Aristo yaşıyor! Morris kişiliğini hiçe sayarak ilgi duymaya başladı.
Yazarın adını öğrenmek için ön sayfaya baktı. “A. J. Beamish. Güzel
Ama Soğuk Hizmetçi, Vahşi Gizem, Glen’in Glynis’i vb., vb. kitapların
yazarı.” Okumayı sürdürdü.

En iyi tür mutlu sonla bitendir; ikinci iyi mutsuz sonla biten-
dir ve en kötüsü hiç sonu olmayandır. Romancı birinci tür öy-
küyle başlamalıdır. Aslında Bilge değilseniz, hiçbir türü dene-
memelisiniz.

“İşte bunda haklısın, Beamish,” diye mırıldandı Morris. Belki de
böyle doğrudan konuşmalar yalnızca anılarını yazarak ve adlarını
değiştirerek Büyük Amerikan Romanını yazabileceklerini düşünen çoğu
tembel ve kurumlu English 305 öğrencilerine zarar vermeyebilirdi.

Daha sonra okumak için kitabı bıraktı. Bir yemek zamanı alıp Mrs. Swallow'a götürecektik, dikkat çekici biçimde salya akıtarak verandada dikilecekti. Morris'in onun iyi bir aşçı olduğu yolunda bir önsezisi vardı ve kalabalık içinde yollu bir kadını olduğu kadar iyi bir aşçıyı da saptayabilme yeteneğiyle övünürdü (bunların aynı kişi olması çok seyrek gerçekleşirdi). İyi ve temiz bir yemek, diye düşündü; gösterişli değil ama bol kepçe.

Kapısı vuruldu. Mrs. Swallow'un utanıp onu bir tavuk yemeğine çağırmak için geldiği umuduyla, "Buyrun," dedi. Ama içeri giren kısa boylu, çevik bir yaşlı adamdı; kalın bir bıyığı ve boncuk gibi parlak gözleri vardı. Merak uyandıracak kadar lekeli yün bir ceket giymişti. İki elini açarak odada ilerledi. "Mmmmmmmmmmmner, mmmmmmmmmmmner, mmmmmmmmmmmner," diye meledi. "Mmmmmmmmmner Masters." Morris'in ellerini kavrayarak kuvvetle salladı. "Mmmmmmmmmmmner Mr. Zapp? Mmmmmmmmmmmner yolunda mı? Mmmmmmmmmmmner çay? Mmmmmmmmmmmner harika olur." Melemeyi bıraktı, başını bir yana yatırdı ve bir gözünü kapadı. Morris, karşısında duran adamın Macaristan yabandomuzu avı gezisinden dönmüş Rumridge İngiliz Edebiyatı Bölüm Başkanı olduğu ve kendisini dinlenme odasında bir şeyler içmeye çağırdığı sonucunu çıkardı.

Profesör Masters'ın dönüşü açıkça diğer öğretim üyelerinin bekledikleri sinyal olmuştu. Şefleri Morris'i kabileye kabul etmeden önce kendilerini tanıtmalarını engelleyen belirsiz bir inanışları vardı sanki. Şimdi dinlenme odasında ileri fırlıyorlar, Morris'in koltuğu çevresinde toplanıyorlar, gülümsüyorlar ve gevezelik ediyorlar, ona sürekli çay ve çikolatalı kurabiye sunuyorlar, yolculuğunu, sağlığını ve son çalışmalarını soruyorlar, yerleşim konusunda gecikmiş bilgiler veriyorlar ve ona gizlice Gordon Masters'ın boğuk konuşmalarını yorumluyorlardı.

"Bu ihtiyarın söylediklerini nasıl anlıyorsunuz?" diye sordu Morris, kruvaze spor bir ceket giymiş, canlı ve bıyıklı bir adam olan Bob Busby'ye. Birden kendisini onun yanında araba park yerine yürürken ya da daha doğrusu Busby onun kısa bacaklarıyla uyum sağlamakta zorlandığı hızlı adımlarla yürüdüğünden koşarken bulmuştu.

"Sanırım, alıştık."

"Damağında bir yarık filan mı var? Yoksa şu bıyığı konuşurken

dişlerinin arasına mı giriyor?”

Busby adımlarını daha da hızlandırdı. “Büyük bir adam, gerçekten, anlarsın ya,” dedi hafif bir kınamayla.

“Öyle mi?” dedi Morris soluklanarak.

“Şey, öyleymiş. Bana böyle dediler. Savaştan önce parlak bir genç bilim adamıymış. Dunkirk’te tutsak düşmüş, anlarsın ya. Hakkını vermek gerek...”

“Neler yayımlamış?”

“Hiçbir şey.”

“Hiçbir şey mi?”

“Henüz izine rastlanmadı. Bir zamanlar Boon diye bir öğrencimiz vardı, Gordon’un neler yayımladığını ortaya çıkarmak için bir kaynakça yarışması düzenledi. Öğrenciler Kitaplığın altını üstüne getirdiler, ama hiçbir şey bulamadılar. Boon da ödül parasının üstüne yattı.” Havlamaya benzer kısa bir kahkaha attı. “Acayip küstah bir herifti şu Boon. Acaba şimdi neler yapıyordur?”

Morris bitkin düşmüştü, ama merak Busby’nin yanında koşturmasına neden oluyordu. “Masters nasıl Bölüm Başkanı oldu?” diye sordu soluk soluğa.

“Bu savaştan önce olmuş. Kuşkusuz, Gordon kürsüyü almak için çok gençmiş. Ama o zamanın rektör yardımcısı avlanan, silah atan, balık tutan türünden biriymiş. Bütün adayları toplayıp Yorkshire’daki çiftliğine ormantavuğu avına götürmüş. Doğal olarak Gordon iyi bir izlenim bırakmış. Bu arada, en nitelikli aday bir kaza kurşununa kurban gitmiş ya da onu Gordon vurmuş. Ben inanmıyorum ya.”

Morris’in artık adım atacak hali kalmamıştı. Busby’nin gölgesi kötü ışıklandırılmış park yerinin kasvetine gömülürken, “Gerisini bana sonra anlatırsın,” diye bağırdı.

“Evet, iyi geceler, iyi geceler.” Çakıl taşlarının sesine bakılırsa, Busby oldukça uzaklaşmıştı. Morris karanlıkta yalnız kalmıştı. Masters’in dönüşüyle yanan sosyallik ateşi parladığı gibi sönmüştü.

Ne var ki günün heyecanları bitmedi. Aynı gece, O’Shea ailesinin şu ana dek gözünden kaçmış bir üyesiyle tanışacaktı. Alışıldık saatte doktor kapısını çaldı ve odaya pasaklı ama simsiyah saçları ve gamzeleriyle çekici görünümlü, uysal, parmaklarını kıvrıp duran ve uzun si-

yah kirpiklerinin ardından Morris'e bakan genç bir kızı soktu.

"Bu Bernadette, Mr. Zapp," dedi O'Shea sıkıntıyla. "Hiç kuşkusuz, evde görmüşsünüzdür."

"Hayır. Selam, Bernadette," dedi Morris.

"Beyefendiye iyi akşamlar de, Bernadette," dedi O'Shea kızı sendeletecek bir dirsek atarak.

"İyi akşamlar, efendim," dedi Bernadette beceriksiz bir baş hareketi yaparak.

"Davranışları biraz ciladan yoksun," dedi O'Shea yüksek sesli bir fısıltıyla. "Ama ona hak vermeliyiz. Bir ay önce Sligo'da inek sağıyordu. Karımın akrabası, anlarsınız ya. Orada bir çiftlikleri var."

Morris, Bernadette'nin O'Shea'larda eviçi köle ya da O'Shea'nın söylemeyi yeğlediği gibi "Yardımcı Kız" olarak yaşamak için geldiğini anladı. Özel bir davranış olarak doktor bu gece renkli TV izlemesi için onu yanında getirmişti. "Kuşkusuz, bu sizin için bir uygunsuzluk yaratmayacaksa, Mr. Zapp?"

"Hayır. Ne izlemek istersin, Bernadette, 'Top of the Pops' mu?"

"Şey, hayır, pek sayılmaz, Mr. Zapp," dedi O'Shea. "BBC'nin ikinci kanalında Gizemin Küçük Kız Kardeşleri hakkında bir belgesel var ve Bernadette'nin teyzelerinden biri bu tarikatın üyesi. Aşağıdaki televizyondan ikinci kanalı alıyoruz da."

Bu, Morris'in akşam eğlencesi olarak düşündüğü bir şey değildi, bu yüzden TV'yi açtı ve postadan eline ulaşan bir "Playboy" sayısını alıp yatak odasına çekildi. Büyük Mrs. O'Shea'nın sondan bir önceki dinlenme yerinde uzanarak Bayan Ocak'ın memelerini uzman gözüyle değerlendirdi ve aralarında yeni ısmarladığı Lotus Europa'nın da bulunduğu spor arabalarla ilgili fotoğraflı bir yazıyı okumaya daldı. İngiltere gezisinden elde etmeye kendisine söz verdiği ender doyumlardan biri, 1965'te Ralph Nader'in *Hiçbir Hız Düzeyinde Güvenli Değil* adlı yazısını yayımlamadan üç gün önce satın aldığı, bu yazıyla değeri bir gecede 1.500 dolar azalan ve Morris'in sahip olmaktan duyduğu bütün zevki bir anda yitirdiği Chevrolet Corvair'i yeni bir spor arabayla değiştirmekti. Désirée'ye arabayı her ne pahasına olursa olsun elden çıkarma komutu vermişti : Bu bir şey tutmayacaktı, ama Lotus'u İngiltere'de teslim alıp Euphoria'ya kendisi yollayacağı için epey kazancı

olacaktı. "Playboy"un Lotus için iyi şeyler yazıyor olması hoşuna gitti.

Bir puro almak için oturma odasına döndüğünde O'Shea'yı uyuklarken, Bernadette'yi ise sıkılırken buldu. Ekranda arka plandan çekilmiş bir sürü rahibe bir ilahi söylüyordu.

"Daha teyzeni görmedin mi?"

Bernadette hayır anlamında başını salladı. Kapı çalındı ve O'Shea'nın çocuklarından biri başını uzattı.

"Lütfen, efendim, benim babama Mr. Reilly aradı ve Mrs. Reilly nöbetlerinden birini geçiriyor der misiniz?"

Böyle resmi çağrılar zamanının önemli bir bölümünü yollarda geçiren Dr. O'Shea'nın yaşamında olağan bir durumdu. Morris'in deneyimine göre Amerikalı doktorlar sizi evinizde görmeye ancak gerçekten ölmüşseniz gelirlerdi. Uykusundan silkinen O'Shea mırıldanarak ve homurdanarak hareketlendi. Bernadette'yi götürmeyi önerdi, ama Morris onun kalıp programı izleyebileceğini söyledi. Yatak odasına geri döndü, ama birkaç dakika sonra kilise müziği yerini birden Jackson Beşlisi'nin son hitlerinden birinin sürükleyici ritmine bıraktı. Öyleyse, İrlanda için hâlâ umut var demekti.

Kısa bir süre sonra merdivenleri tırmanan ayak sesleri duydu ve TV'nin sesi anında kutsal müziğe döndü. Morris oturma odasına girerken, karşı kapıdan da O'Shea içeri daldı. Bernadette koltuğunda büzüldü, sanki önce hangisinin ona vuracağını kestirmek istermiş gibi adamlara baktı.

"Mr. Zapp," diye seluklandı O'Shea, "arabamı çalıştırabilirsem şeytan alsın beni. Acaba arabamı itme inceliğini gösterebilir misiniz? Mrs. O'Shea yapabiliirdi, ama şimdi bebeği emziriyor."

"Arabamı almak ister misiniz?" dedi Morris anahtarları çıkararak.

O'Shea'nın çenesi büzüldü. "Tanrı sizden razı olsun, Mr. Zapp, çok eli açık bir adamsınız, ama sorumluluk almaktan hiç hoşlanmam."

"Buyrun. Yalnızca kiralık bir araba."

"Evet, ama sigortası var mı?" O'Shea sigorta konusuna öylesine ayrıntılı bir biçimde daldı ki, Morris Mrs. Reilly'nin yaşamından endişe duymaya başladı ve O'Shea'yı kendisi götürmeyi önererek tartışmayı kısa kesti. Doktor sızlanarak teşekkür etti ve Bernadette'ye Morris'in odasından ayrılması için bağırarak dörtümlerle merdivenlerden indi. Mor-

ris kıza, "Rahatına bak," dedi ve doktoru izledi.

O'Shea kötü aydınlatılmış arka sokaklarda bir yandan yolu gösterirken, öte yandan Morris'in Londra havaalanında kiralamış olduğu oldukça sıradan, hatta güçsüz Austin'ine abartılı övgüler yağdırıyordu. Morris büyük bir güçlkle, siyah deriden çanak koltukları, uzaktan kumandalı spot lambaları, siperli farları, modern yan aynaları ve sekiz kanal müzik setiyle kırmızımsı sarı Lotus'u eve getirdiğinde O'Shea'nın olası tepkisini kestirmeye uğraştı. Tanrı Ana, hemen oracıkta kalp krizi geçirirdi.

"İşte şurası, işte şurası," dedi Dr. O'Shea. "İşte Mr. Reilly kapıda bizi bekliyor. Tanrı sizden razı olsun, Mr. Zapp. Böyle bir gecede yarımınıza koşmanız çok büyük bir incelik."

"Rica ederim," dedi Morris arabayı evin önüne çekerken ve kafası karışmış Mr. Reilly'nin kendisini doktor sanıp direksiyondan çekip çıkarma girişimlerini savuştururken.

Ne var ki bütün bunlar onun *inceliği*di, Morris Zapp'in kişiliğine uymayan inceliği. Bu dokunaklı gerçek O'Shea'nın kontrolünü bitirmesini beklerken oturduğu Reilly evinin soğuk ve neşesiz oturma odasında ve gölgeli caddelerde bir yandan yarım kulak Mrs. Reilly'nin hastalık belirtileriyle ilgili tüyler ürpertici açıklamaları dinleyerek araba sürerken onu fena bir biçimde etkiledi. Aklından günün olaylarını geçirdi : Mrs. Swallow'a kocasının kitabını bulması için yardım etmiş, İrlandalı çocuğun TV izlemesine izin vermiş ve O'Shea'yı hastasına ulaştırmıştı. Ona neler oluyordu? İyi olmakla ilgili saçma bir İngiliz hastalığına mı yakalanmıştı? Kendisine dikkat etmeliydi.

Philip evine yürüyerek gitmeye karar verdi, ama yağmur başlayınca telefonla taksi çağırmadığına yandı. Aslına bakılırsa, bir araba edinmesi gerekiyordu, ama hiç kuşkusuz, İngiliz meslektaşlarına göre daha göz korkutucu, rüşvetçi ve güvenilmez olan Amerikalı kullanılmış araba satıcılarıyla uğraşmak istemediği için bu işi geciktiriyordu. Pythagoras Drive'daki evine geldiğinde, Charles Boon ve Mrs. Zapp'in zehir ettiği gecesinde son bir zorluk olarak dış kapı anahtarını unuttuğunu anladı. Allahtan evde birileri vardı, çünkü zayıf bir müzik sesi duyabiliyordu; ama zincirli kapının birkaç santim aralanıp Melanie Byrd'ın

endişeyle kendisine bakan yüzü görünene dek zili birçok kez çalmak zorunda kaldı. Philip'i görünce kızın yüzü aydınlandı.

"Ah, selam. Sizsiniz demek."

"Çok üzgünüm, anahtarımı unutmuşum."

Kız kapıyı açarken omzu üzerinden bağırdı : "Her şey yolunda, gelen Profesör Swallow." Kıkırdayarak açıkladı : "Polis olduğunuzu sandık. Dumanlanıyorduk."

"Dumanlanmak mı?" Sonra burun delikleri havadaki tatlımsı ekşi kokuyu algıladı ve jeton düştü. "Ah, evet, kuşkusuz." "Kuşkusuz" kibar görünmek için bir girişimdi, ama sıkkın durumunu açığa çıkarmaya yaradı yalnızca.

"Bize katılmak ister misiniz?"

"Teşekkür ederim, ama ben içmem. Yani şeyi..."

Philip iyice battı. Melanie kahkahayı patlattı. "Öyleyse, bir kahve için. Haşış isteğe bağlı."

"Çok teşekkür ederim, ama kendime yiyecek bir şeyler bulmalıyım." Melanie'nin bu gece çıplak ayaklarına dek inen köylü stili beyaz elbisesi, omuzlarına dökülen kahverengi uzun saçları, parlak ve iri gözleriyle oldukça çekici olduğunu gözlemlemekten kendisini alamadı. "İlk önce," diye ekledi.

"Akşamdan kalma biraz pizza var. Kuşkusuz, severseniz."

Ah, evet, pizzaya bayılırdı. Sahanlık boyunca Melanie'yi aşağı katın oturma odasına kadar izledi. Burası yerden ancak yarım metre kadar yükseklikte portakal rengi büyük bir küreyle ürkütücü bir biçimde aydınlatılmış, alçak sehpa, döşekler, yastıklar, şişirilebilir bir koltuk, kitap rafları ve ortalığa sızlanan bir Hint müziği yayan pahalı görünüşlü bir müzik setiyle döşenmiş bir odaydı. Duvarlarda rengârenk posterler vardı ve kül tablaları, tabaklar, fincanlar, bardaklar, dergiler ve plak kapları ortalığa yayılmıştı. Odada üç genç adam ve iki genç kız vardı. Kızlar Philip'in daha önce tanıştığı, Melanie'nin ev arkadaşları Carol ve Deirdre'ydiler. Melanie onu adamlarla tanıştırdı. Philip adlarını anında unuttu ve onları giydikleri değişik giysileriyle ayırt etmeye başladı. Biri İç Savaş sırasında güneylilerin giydiği bir üniforma, diğeri kovboy çizimleri ve ayak bileklerine dek inen yıpranmış süet bir palto giymişti. Kendisi de siyah olan üçüncüsü ise siyah ve bol bir judo elbisesi giy-

miş ve sanki irksal konularda bakış açısı konusunda bir yanlış anlama olmasından çekiniyormuş gibi siyah çerçeveli bir güneş gözlüğü takmıştı.

Philip, İngiliz kumaşından takımının omuz bölümünün kulaklarına sürtünecek kadar yukarı kalktığını hissederek döşeklerden birine oturdu. Genel giyim havasına uyum sağlamak için zayıf bir çabayla ceketini çıkardı, kravatını gevşetti. Melanie ona bir tabak pizza getirdi, Carol ise bir sepet içindeki galondan bir bardak sert kırmızı şarap doldurdu. O yerken, diğerleri onun “esrarlı sigara” olarak düşündüğü şeyi elden ele geçirdiler. Pizzayı bitirir bitirmez hemen piposunu yaktı, böylece uyuşturucu âlemine katılmamak için kendince bir özür bulmuş oldu. Ortalığa duman bulutları savurarak Hogan’ların evinde nasıl yalnız kaldığını kendince esprili bir biçimde anlattı.

“O kadını ayartmaya mı çalışıyordun?” diye sordu siyah güreşçi.

“Hayır, hayır, kapana kısıldım. Aslına bakılırsa, o yerine geçtiğim adamın, Profesör Zapp’ın karısı.”

Melanie şaşırmış göründü. “Bunu bilmiyordum.”

“Onu tanıyor musun?” diye sordu Philip.

“Çok az.”

“O bir faşisttir,” dedi Konfederasyon Askeri. “Çok iyi tanınan bir kampus faşistidir. Zapp’i herkes tanır.”

“Bir keresinde Zapp’ın bir dersini aldım,” dedi Kovboy. “Her kullandığımda “A” aldığım bir ödevde tutup “C” verdi. Bunu ona da söyledim.”

• “Ne dedi?”

“Siktir git, dedi.”

“Hey!” Siyah güreşçiyi gülme tuttu.

“Kroop’a ne dersiniz?” dedi Konfederasyon Askeri. “Kroop’un öğrencileri kendi notlarını kendileri verirler.”

“Dalga geçiyorsun,” dedi Deirdre.

“Ant içerim ki, doğru.”

“Herkes kendisine “A” vermiyor mu?” diye sordu siyah güreşçi.

“Komik, ama hayır. Kendisini çaktıran bir piliç bile vardı.”

“Hadi ya!”

“Öyle. Kroop onunla konuşmaya çalıştı, ödevinin en azından “C”

alacağını söyledi, ama hayır, o çıkmak için üsteledi.”

Philip, Melanie’ye Euphoric State öğrencisi olup olmadığını sor-
du.

“Öyleydim. Bir anlamda atıldım.”

“Sürekli mi?”

“Hayır. Bilmiyorum. Belki.”

Hepsi de anlaşıldığı kadarıyla bir aralar Üniversite’nin öğrencisi olmuşlar ya da hâlâ öyleydiler, ama Melanie gibi diğerleri de geçmişle-
ri ve ileriye dönük tasarıları konusunda belirsiz ve kaçamak yanıtlar ve-
riyorlardı. Sanki tümüyle şimdiki zamanda yaşıyorlardı. Her zaman
için varsaydığı geleceğini merakla kestirmeye çalışan ve geçmişine de
endişeli bakışlar atan Philip’e göre onları anlamak zordu. Ne var ki il-
gi çekiciydiler ve dostça davranıyorlardı.

Onlara doktora öğrencisiyken kendi yarattığı bir oyunu öğretti.
Bu oyunda herkes okumadığı tanınmış bir kitabın adını söylüyor ve
kitabı okumuş olan her yarışmacı için bir sayı alıyordu. Konfederasyon
Askeri ve Carol, *Steppenwolf* ve *O’nun Hikâyesi*’nden sırayla dörder sa-
yı toplayarak oyunu kazandılar, Philip iki kitapta da sayı vermeyen tek
kişi oldu. Genellikle iyi sonuç veren kendi adayı *Oliver Twist*’i okumuş
olan çıkmadı.

“Bu oyuna ne ad verdin?” diye sordu Melanie.

“Aşağılama.”

“Çok iyi bir ad. *Aşağılama...*”

“Anlayacağın, kazanarak kendini aşağılıyorsun. Ya da diğer insan-
ların kazanmasına engel oluyorsun. Mr. Kroop’un not verme sistemi
gibi.”

Başka bir sigara dolaştırıldı ve bu kez Philip de bir iki nefes çekti.
Özel bir şey olmadı, ama giderek gelişen ve yakınlaşan parti ortamıyla
uyum sağlamak için zaten epeyce kırmızı şarap içmişti. Her şey bir par-
tide ya da belki de karşıt grup toplantısında olduğu gibiydi. Karşıt
grup, Philip için yeni bir deyimdi, gençler ellerinden geldiğince açık-
lamaya çalıştılar.

“Çekingenkliklerinden kurtulmak gibi bir şey.”

“Yalnızlığını alt etme. Aşk korkusunu alt etme.”

“Kendi bedeninin iyileşmesi.”

“Seni gerçekten sıkın şeyi anlama.”

Birçok anekdot anlattılar.

“En kötüsü başlamak,” dedi Carol. “Kendini soğuk ve sert hissediyorsun, hiç gelmeseydim diyorsun.”

“Ben gittiğimde,” dedi Konfederasyon Askeri, “grubun başı kim bilmiyorduk, kendisini de sanki bilerek tanıtmadı ve biz de kesin bir sessizlik içinde tam bir saat oturduk.”

“Seminerlerime benziyor,” dedi Philip. Ne var ki Philip’in küçük şakalarına tepki veremeyecek kadar konuya dalmışlardı.

“Rahatlatmak için bizim başkanımızın parlak bir düşüncesi vardı,” dedi Carol. “Herkesin çantalarının ve cüzdanlarının içindekileri masaya boşaltması gerekiyordu. Düşünce tümüyle kendini sergilemeye dayanıyordu, anlarsınız ya, içini dışarıya çıkarıyorsun, genellikle gizlediğin şeyleri herkesin görmesine izin veriyorsun. Kaput, hijyenik bez, eski aşk mektupları, kutsal madalyonlar, açık saçık resimler gibi. Öyle bir şey ki, anlatamam. Çocuğun biri kılıflı bir tabanca dışında üzerinde hiçbir şey olmayan bir adamın deniz kıyısında çekilmiş bir fotoğrafını taşıyordu. Babasının fotoğrafıymış. Buna ne dersiniz?”

“Mükemmel,” dedi Konfederasyon Askeri.

“Biz de yapalım,” dedi Philip cüzdanını ortaya fırlatarak.

Carol cüzdanın içindekileri yere yaydı. “Bu kötü,” dedi. “Yalnızca bulmayı beklediklerimiz var. Hepsi sıkıcı ve ahlaka uygun.”

“İşte ben böyleyim,” diye iç çekti Philip. “Sıra kimde?” Ne var ki kimsenin çantası ya da cüzdanı yoktu.

“Bu çok saçma,” dedi Kovboy. “*Benim* grubumda beden dilini öğrenmeye çalışıyoruz...”

“Bunlar çocukların mı?” dedi Melanie fotoğrafları inceleyerek. “Çok şirinler, ama nedense üzgün görünüyorlar.”

“Onlara karşı çok sertimdir de ondan,” dedi Philip.

“Bu da karın mı?”

“O da serttir,” dedi. Bu sözcüğü etkileyici bulmuştu. “Biz çok sert bir aileyiz.”

“Çok sevimli bir kadın.”

“Bu eski bir fotoğraf,” dedi Philip. “O zamanlar ben bile sevimliydim.”

“Bence şimdi de sevimlisin,” dedi Melanie. Ona doğru eğildi ve dudaklarından öptü.

Philip yirmi yıldan fazla bir süredir hissetmediği bedensel bir duyarlılık yaşadı; bedeninin yaşamsal ve derin merkezinde başlayan ve dışarıya yayılan, doruk noktasına ulaştıktan sonra yavaşça sönen ılık ve eritici bir duyarlılık. Bu tek öpücükte, gençlik erotizminin bütün kendinden geçiriciliğini ve ayrıca sıkıntılarını da yeniden içinde hissetmeye başladı. Melanie’ye bakmadı, ama korkakça kendi ayakkabılarına baktı. Sersem, kulakları yanıyordu. Aptal! Korkak!

“Bakın size göstereyim,” dedi Kovboy süet paltosunu çıkararak. Ayağa kalktı ve yerdeki kirli tabakları ayağıyla bir yana itti. Melanie tabakları topladı ve mutfığa taşıdı. Lavabo başında yaşayabilecekleri teke tek birlikteliğe çok sevinen Philip kapıları açarak ona eşlik etti. Bulaşık yıkamak onun için beden dilinden daha iyi bir alandı.

“Yıkayayım mı, kurulaayım mı?” diye sordu ve kız boş boş bakınca, “Bulaşık yıkarken sana yardım edebilir miyim?” dedi.

“Ah, yalnızca ıslanmaya bırakacağım tabakları.”

“Bulaşık yıkamak hoşuma gider, anlarsın ya,” diye yaltaklandı. “Gerçekten çok severim.”

Melanie iki sıra beyaz diş göstererek güldü. Üst ön dişlerinden biri çatıyordu : O anda kızda bulabildiği tek kusur buydu. Göğsünde toplanıp çıplak ayaklarına doğru dümdüz inen uzun beyaz elbisesiyle bir poster kızı kadar güzeldi.

“Şimdilik onları öylece bırakalım.”

Philip onun peşinden oturma odasına gitti. Kovboy ve Carol sırt sırta vermiş, odanın ortasında duruyorlardı. “İletişim kurmak için yapmanız gereken birbirinizi okşamak,” diye açıkladı sözlerini eyleme dökererek. “Belkemiğine, kürekkemiğine doğru –”

“Kıça...”

“Doğru, kıça. Çoğu insanın arkası ölüdür, öylece ölü, hiçbir biçimde kullanılmadığından, çaktınız mı?” Kovboy, Konfederasyon Askeri’ne yol gösterdi ve Deirdre’yle siyah güreşçiye danışmanlık yapmaya başladı.

“Denemek ister misin?” dedi Melanie.

“Olur.”

Kızın sırtı, onun bilim adamı kamburunda dümdüz ve esnek duruyordu; kalçaları ince baldırlarına sıkıca ve mutlulukla yapıştı, geriye atılan saçları göğsüne bir çağlayan gibi döküldü. Philip kendinden geçmişti. Melanie kıkırdıyordu.

“Hey, Philip, kürek kemiklerinle bana ne anlatmaya çalışıyorsun?”

Birileri ışığı kararttı ve sitar müziğinin sesini yükseltti. Titreyen dumanlı kavuniçi alacakaranlıkta sallandılar, sarıldılar ve kıvrandılar, bu bir tür danstı, herkes dans ediyordu, o da sonunda dans ediyordu : Özlemini çektiği gibi özgürce, uydurma ve Dionysos stili. Evet, dans ediyordu.

Melanie'nin gözleri ona dikilmişti, ama boş boş bakıyordu. Kızın bedeni müziği dinliyordu. Gözkapakları dinledi, meme uçları dinledi, küçücük ayak parmakları dinledi. Müzik giderek yavaşladı, ama sürüp gitti. Kız sallandı, o sallandı, herkes sallandı, sallandılar ve baş salladılar; yavaş yavaş, zamanı kullanarak, birleşen parmakların, davulun hafif tıkırtısının, müzik ve sesin sapma ve dalgalanmalarına uyum sağlayarak. Sonra tempo giderek hızlandı; tıngırdayan notalar hızlandı ve yükseldi ve müziğe uyum sağlayarak daha sertçe hareket etmeye başladılar, debelendiler ve koptular, ayaklarını yere vurdular ve kollarını kaldırdılar ve parmaklarını çektiler ve ellerini birleştirdiler. Melanie beline kadar eğilip kalktıkça kavuniçi ışığın milyonlarca lifini yakalayan saçları yeri süpürdü ve tavanda uçuştı. Gözler yuvarlandı, ter parıldadı, memeler hopladı, et eti şapırtıyla öptü; çığlıklar, çılğınlık ve coşku, dumanı deldi. Sonra birden müzik durdu. Soluklanarak, terle-yerek, sırtarak yastıklara gömüldüler.

Sonra Kovboy onlara ayak masajı yaptırdı. Philip yüzükoyun yere yattı ve Melanie çıplak ayaklarıyla sırtında bir aşağı bir yukarı yürüdü. Deneyim acıyla zevkin ayrık bir birleşimiydi. Yüzü sert zemine iyice bastırılmış, ensesi bükülmüş, soluğu akciğerlerinde sıkışmış, kürek kemikleri neredeyse göğüs kafesine girecek gibi olmuş ve belkemiği paslı bir menteşe gibi gıcırdamakta olsa da zorlanmadan orgazm olabilirdi... İnsan düşününce bunda şaşılacak bir şey yoktu, bu tip şeyler için randevuevlerinde para dökenler vardı. Melanie kalçalarında durduğunda yumuşakça inledi. Kız yere indi.

“Canını mı yaktım?”

“Hayır, hayır, çok iyi. Devam et.”

“Sıra bende.”

Hayır, karşı çıktı, çok ağırdı, çok beceriksizdi, belini kırabilirdi. Ne var ki kız üsteledi, genç bir bakire kurban gibi beyaz elbisesi içinde önünde secdeye vardı. Randevuevlerinden söz etmişken... gözünün ucuyla siyah güreşçinin dağ gibi cüssesinde zıplayıp duran Carol’a baktı, “Tepin üstümde, tepin, bebeğim,” diye inliyordu güreşçi; ve karanlık bir köşede Kovboy ile Konfederasyon Askeri, Deirdre’yle bolca homurtu ve inilti içeren olağandışı ve karmaşık bir şey yapıyorlardı.

“Hadi, Philip,” diye sıkıştırdı Melanie.

Ayakkabılarını ve çoraplarını çıkardı, sanki ağırlığı altında etle kemik birbirinden ayrılacakmış gibi açık kollarla dengesini sağlayarak yavaşça Melanie’nin sırtına tırmandı. Aman Tanrım, nasırlı ayaklarıyla yumuşak kız bedeni yoğurmak inanılmayacak kadar keyifli bir şeydi, üzüm ezmek de böyle olmalıydı. Her ne kadar, eğer yanılmıyorsa iç çamaşır koruması altında olmadığını düşündüğü sevimli memelerin yerinde ezilmemesi için dikkatli olmaya çalışsa da, yüzükoyun yatmış kız üzerinde egemenliğinden Lawrentvari karanlık bir zevk alıyordu.

“Canını acıtıyor muyum?”

“Hayır, hayır, çok iyi, omurgalarım çok iyi geliyor, hissedebiliyorum.”

Bir ayağıyla belinde denge kurup, diğerini kalçalarının üzerinde yumuşakça döndürdü. Ayağın, değeri anlaşılmamış önemli bir cinsel duyarlılık bölgesi olduğu sonucuna vardı. Sonra dengesini yitirdi, bir kahve fincanıyla altlığının üzerine düşerek kırılmalarına yol açtı.

“Ah, canım,” dedi Melanie oturarak. “Ayağını kesmedin ya?”

“Hayır, ama şu parçalardan kurtulsam iyi olacak.” Ayakkabılarını giydi ve kırık parçalarla mutfığa doğru yalpaladı. Kırıkları çöp tenekesine boşaltırken, Kovboy hızla mutfığa girdi ve dolapları, çekmeceleri açmaya başladı. Üzerinde yalnızca bir külot vardı.

“Zeytinyağını gördün mü, Philip?”

“Acıkmaya mı başladılar?”

“Hayır, hayır. Hepimiz soyunacağız ve birbirimize yağ süreceğiz. Hiç denemiş miydin? Harikadır. İşte!” Bir dolaptan koca bir mısırözü yağı tenekesi çıkardı ve coşkuyla havaya kaldırdı.

“Tuzla biber gerekiyor mu?” diye şaka yaptı zayıfça, ama Kovboy çoktan yola koyulmuştu. “Hadi gel,” dedi omzu üzerinden, “parti canlanmaya başlıyor.”

Philip karar değiştirerek ayakkabılarını bağladı. Sonra hole gitti. Karanlık oturma odasından kahkahalar, çığlıklar ve sitar sesi geliyordu. Kapı aralıktı. Eşikte bir süre duraksadı, sonra yürüdü ve daireden çıkıp boş odalarının bulunduğu yukarı kata çıkmak için merdivenlere yöneldi. Kişiliğinin bir yönü üzüntüyle, “Bu tip şeyler için çok yaşlısın, Swallow, yalnızca sıkılırsın ve kendini aptal yerine koyarsın, hem Hilary ne olacak?”, ve diğer yönüyle, “Kahretsin!” (aklından geçmesinin bile onu şaşırtacağı bir sözcük) “Kahretsin, Swallow, bu tip şeyler için ne zaman bir daha *genç* olacağını sanıyorsun? Yalnızca korkuyorsun, kendinden ve karından korkuyorsun, ne kaçırdığını bir düşünsene, Melanie Byrd’a mısırpözü yağı sürüyorsun, bir düşün!” diyordu. Bunu düşünürken gerçekten de kapısının önünde geriye döndü ve Melanie’nin de onun arkasından merdivenleri tırmanmış olduğunu görünce şaşırdı. “Bu gece senin dairende kalabilir miyim?” diye fısıldıyordu. “Bu çocuklardan birinin çok yakın zamanlarda belsoğukluğuna yakalandığını biliyorum.”

“Kuşkusuz, kalabilirsin,” diye mırıldandı zayıfça ve ona girmesi için yol açtı. Birden ayılmıştı, kalbi küt küt atıyor, bağırsakları büzülüyor ve böyle mi olacaktı diyordu kendi kendine. On iki yıllık tekeşlilikten sonra başka bir kadınla mı sevişecekti? Böyle mi? Hiçbir hazırlık ya da *pazarlık* olmadan mı? Işığı açtı ve ikisinin de ışıktan gözleri kamaştı. Hatta Melanie bile biraz utanmış görünüyordu.

“Nerede uyuyabilirim dersin?” diye sordu.

“Bilmiyorum, nerede uyumak istersin?” Bir otel görevlisi gibi kapıları açarak ona holde yol gösterdi. “İşte yatak odası burası,” dedi ışığı yakıp geceleri gerindiğinde ona en az bir oyun alanı kadar büyük gelen yatağı göstererek. “Bir de çalışma odam var, ama orada da bir yatak var.” Çalışma odasına girdi ve divanın üzerinden kitapları ve kâğıtları kaldırdı. Parmaklarını yayıp divana bastırarak, “Oldukça rahattır,” dedi. “Seçimini yap.”

“Şey, sanırım, bu benimle düzüşüp düzüşmeyeceğine bağlı.”

Philip’in yüzü büzüldü. “Şey, bu konuda sen ne düşünüyorsun?”

“Gerçeği söylemek gerekirse, hiç havamda değilim, Philip. Üstüne alınma, çok yorgunum.” Bir kedi gibi esnedi.

“Bu durumda yatağıma geç, ben burada yatarım.”

“Ah, hayır, ben divanda yatacağım.” Divana oturdu vurgulamak için. “Burası gerçekten iyi.”

“Şey, madem üsteliyorsun... Banyo holün sonunda.”

“Teşekkürler. Çok kibarsın...”

“Sözünü etmeye değmez,” dedi Philip kendini odadan dışarı atarak. Bu durum karşısında sevin sin mi, üzülsün mü bilemiyordu ve bu kararsızlık yüzünden yatağında üzüntüyle dönüp durdu. Saatli radyo-yu açtı, müziğin uyumasına yardımcı olacağını düşünmüştü. Ne var ki radyo dün ayarlandığı istasyonda, Charles Boon Şov’da kalmıştı. Dışi Panter bir dinleyiciye endüstriyel kapitalizmin ileri aşamasında devrimci Marksist-Leninist kuramın baskı altındaki azınlıklara nasıl uygulanabileceğini anlatıyordu. Philip radyoyu kapattı. Bir süre sonra bir aspirin almak için banyoya gitti. Çalışma odasının kapısı aralıktı ve hiçbir şey düşünmeden içeri girdi. Melanie huzur içinde uyuyordu : Derinden gelen düzenli soluk alışını duyabiliyordu. Masaya oturdu ve okuma lambasını yaktı. Lambanın ışığı uyuyan kızın üzerine belirsiz bir aydınlık yaydı, uzun saçları romantik bir biçimde yastığa dökülmüştü, çıplak kollarından biri yere değiyordu. Pijamalarıyla oturdu ve ayaklarından biri uyuşana dek onu izledi. Ovarak uyuşmayı gidermeye çalışırken, Melanie gözlerini açtı, boş boş ona baktı, başta korkuyla, sonra uykulu bir tanımayla.

“Bir kitap arıyordum,” dedi hâlâ ayağını ovarak. “Uyuyamayacağım, sanırım.” Gergince güldü. “Senin burada olduğunu düşünmek... beni çok heyecanlandırıyor.”

Melanie sessiz bir çağrı davranışı olarak örtüsünün bir ucunu kaldırdı.

“Çok kibarsın, sence sakıncası yok, değil mi?” diye mırıldandı kalabalık bir kompartımanda kendisine yer açılmış bir yolcu gibi. Yatak gerçekten de çok kalabalıklaşmıştı ve düşmemek için Melanie’ye yapışmak zorunda kaldı. Melanie yapışmak için ılık, çıplak ve çok sevimliydi. “Oh,” dedi ve sonra, “Ah.” Ne var ki pek doyurucu sayılmazdı. Kız hâlâ uykulu, o da hâlâ durumun yeniliği yüzünden yarı çılgındı. Çok

abuk boşaldı ve kıza pek zevk veremedi. Sonra da kız uykusunda kollarını boynuna dolayarak, “Babacığım,” diye inledi. Philip sessizce onun kollarından kurtuldu ve yatağına döndü. Yatağında uzanmadı, sanki orası Hilary’nin öldürülmüş bedenini taşıyan bir katafalkmış gibi diz çöktü ve ellerini yüzüne gömdü. Ah Tanrım, suçluluk, suçluluk!

Morris Zapp de kapısının arkasına sinmiş, Dr. O’Shea’nın lanetlerini ve Bernadette’nin feryatlarını dinlerken kimi suçluluk duyguları hissediyordu; doktor, Bernadette’yi kirli bir kitabı okurken ve yalnız okumakla kalmayıp bir yandan da kendisiyle oynarken bulduğu için kemeriyle cezalandırıyordu : O’Shea’nın grlediğine göre, eğer zamanında günah çıkarmazsa (kızın çığlıklarından bu konuda kuşku olmadığı anlaşılıyordu) yalnızca ruhunu doğrudan cehenneme gönderecek ölümcül bir günah değil, ama ayrıca körlüğe, kısırlığa, rahim kanserine, şizofreniye, nemfomaniye ve akıl hastalığına yol açacak bir şeydi bu. Morris suçluluk hissediyordu, çünkü söz konusu kirli kitap, akşamın erken saatlerinde incelediği ve bir saat önce, O’Shea’yı Mrs. Reilly’ye götürüp getirdikten sonra Bernadette’yi titreyen TV ışığı altında kapatıp koltuğun altına itmekte bir saniye geç kalacak kadar dalgınlıkla okurken yakalayınca ona ödünç verdiği “Playboy” sayısydı. Kız kapıya doğru yollarırken kızarak ve yaltaklanarak özür anlamına gelebilecek bir şeyler kekelemişti.

“Playboy’u seviyor musun?” demişti Morris yatıştırırcasına. Kız kuşkulu bir biçimde başını sallamıştı. “İşte, dn al,” demiş ve dergi-yi ona fırlatmıştı. Dergi kızın ayakları dibine açık bir biçimde düşmüş ve açılan sayfada fotoğraf makinesi karşısında kıını cüretli bir biçimde kaldıran orta sayfa güzeli Bayan Ocak’ın resmi grnmşti. Bernadette ona eksik dişlerinin arasından utangaç bir sırtış parlatmıştı.

“Teşekkürler, bayım,” demiş, dergiyi almış ve kaybolmuştu.

şimdi kızın çığlıkları boğuk hıçkırıklara dnşti ve kızgın *aile re-işi*’nin ayak seslerini duyunca Zapp koltuğuna seğirtti ve TV’yi açtı.

Kapıdan hışımla girip TV ile Morris arasında duran O’Shea, “Mr. Zapp,” dedi.

“Buyrun,” dedi Morris.

“Mr. Zapp, okumak için neleri seçtiğiniz benim işim değil...”

“Sağ kolunuzu biraz kaldırıabilir misiniz?” dedi Morris. “Ekranın

bir bölümünü kapatıyorsunuz.”

O'Shea söz dinleyerek kolunu kaldırdı, böylece duruşmada ant içen bir adama benzedi. Çilek kremasıyla ilgili tüyler ürpertecek kadar renkli bir tanıtım ahlaksız bir kabarcık gibi O'Shea'nın koltuk altından yükseldi. “Ne var ki sizden eve pornografi getirmemenizi istemek zorundayım.”

“Pornografi mi? Ben mi? Bir pornografım bile yok,” diye takıldı Morris. Bu şakanın doktor için yeni olduğundan emindi.

“Ben Bernadette'nin odanızdan aldığı iğrenç bir dergiden söz ediyorum. İnanıyorum ki, bilginiz dışında almıştır.”

Morris, yiğit Bernadette'nin kendisini ele vermediğini gösteren bu araştırmadan kaçındı. “Benim ‘Playboy’ dergimden söz etmiyorsunuz, sanırım? Ama bu çok saçma. ‘Playboy’, pornografi değildir, Tanrı aşkına! Din adamları bile okur. Din adamları *yazarlar* bile!”

“Sanırım, Protestan din adamlarıdır,” diye burun kıvırdı O'Shea.

“Geri alabilir miyim, lütfen?” dedi Morris. “Dergiyi.”

“Ben dergiyi yırttım, Mr. Zapp,” diye sertçe açıkladı O'Shea. Morris ona inanmadı. Yarım saat içinde bir yerlere saklanacak, kendisiyle oynayarak Playboy resimlerine bakacaktı. Kuşkusuz, kızlara değil, rengârenk viski ve müzik gereçleri tanıtımlarına...

TV tanıtım kuşağı bitti ve O'Shea'nın gözde dizilerinden birinin yazıları değişmez fon müziği eşliğinde belirmeye başladı. Doktor, bedenini gücenme konumunda tutarken, gözücuyla izlemeye başladı.

“Niye oturup izlemiyorsunuz?” dedi Morris.

O'Shea yavaşça bildik koltuğuna geçti.

“Kişisel bir şey yok, Mr. Zapp,” diye mırıldandı korkakça. “Ne var ki Mrs. O'Shea kızın böyle şeyler okuduğunu duyarsa beni affetmez. Bernadette yeğeni olduğu için ahlaki varlığından kendisini sorumlu tutuyor.”

“Bu doğal,” dedi Morris yatıştırırcasına. “Scotch mu, Bourbon mu?”

“Birazcık Scotch iyi olurdu, Mr. Zapp. Hiddetim için özür dilerim.”

“Unutun.”

“Biz dünya adamıyız, kuşkusuz. Ama Sligo'dan gelmiş genç bir

kız... Eğer böyle kışkırtıcı şeyleri kilit altında tutarsanız, kafamız rahat olacak.”

“Sizce benim odama izinsiz girer mi?”

“Şey, gündüzleri temizlik için giriyor...”

“Bunu söylememiştiniz.”

Morris bu hizmet için her hafta fazladan otuz şilin ödedi ve bu paranın hiç olmazsa bir bölümünün Bernadette’ye ulaşip ulaşmadığını merak etti. Ertesi sabah merdivenlerde karşılaştığında Morris kıza bir pound uzattı. “Anladığım kadarıyla dairemi temizliyormuşsun,” dedi. “Güzel iş yapıyorsun.” Kız ona dişsiz sırıtmasını parlattı ve özlemle gözlerinin içine baktı.

“Bu gece sana geleyim mi?”

“Hayır, hayır.” Endişeyle başını salladı. “Beni yanlış anladın.” Kız, Mrs. O’Shea’nın sahanlıktan gelen ağır ayak seslerini duyunca bir anda gözden kayboldu. Morris’in böyle bir öneriye, dişli ya da dişsiz, balıklama atlayacağı bir dönem vardı, ama şimdi yaşından mı, havadan mı bilinmez, duraksıyor ya da olası belalardan çekiniyordu. Bernadette ile yatakta ya da hatta Bernadette içeri girmek için yalvarırken kapı önünde bile yakalanmasının sonuçlarını çok kolaylıkla gözünde canlandırabiliyordu. Kış ortasında Rummidge’de yeni bir yer aramaya geçecek hiçbir şey yoktu. Herhangi bir kazadan kaçınmak ve kendisine hak ettiği bir huzur molası vermek için Londra’ya gidip geceyi orada geçirmeye karar verdi.

Philip kendisini evin mutfağında bulaşık yıkarken gördüğü bir rüyadan ter içinde uyandı. Tabaklar gergin parmaklarından birer birer düşüyor, lavabonun altındaki çinilerin üzerinde parçalanıyordu. Ona yardım eder gibi görünen Melanie giderek büyüyen kırık parçalar yığınınına endişeyle bakıyordu. İnledi ve gözlerini ovuşturdu. Başlangıçta yalnız bedensel rahatsızlıkların farkındaydı : sindirim bozukluğu, baş ağrısı ve ağızda sülfür tadı. Banyoya giderken bulanık bakışları çalışma odasından içeri kayıp divanda karmakarışık duran çarşafları saptadı ve anımsadı. Adını vırakladı : “Melanie?” Yanıt yoktu. Banyo da boştu. Mutfak da öyle. Oturma odasının perdelerini açtı ve içeriye gün ışığı dolarken çömeldi. Boş. Gitmişti.

Peki, şimdi ne olacaktı?

Ruhu da midesi gibi karıştı. Geçmişini düşündüğünde, Melanie'nin onun yorgun ve beceriksiz şehvetine karşı umursamaz uyumu sarsıcı, uyarıcı, heyecanlandırıcı ve şaşırtıcı geliyordu. Kızın olaya ne tür bir değer verdiğini kestiremiyordu, bu yüzden de yeniden karşılaşmalarında nasıl davranması gerektiğini bilmiyordu. Ne var ki zonklayan başını elleri arasında tutarak etiket sorunlarının, ahlak sorunlarına göre ikincil derecede olduğunu kendisine anımsattı. Başlıca sorun şuydu : bir daha yapmak istiyor muydu? Ya da daha doğrusu (çünkü bu aptalca bir soruydu, kim bir daha yapmak istemezdi ki?) fırsat doğarsa bir daha yapacak mıydı? Pencereden dışarıya bakarak, bu Kayma Alanı'ndaki evi hiçbir şey olmasın diye tutmadığını ayık kafayla düşündü.

O gün Melanie hakkında ne yapacağına karar vermeden dışarı çıkma riskine girmek istemediğinden pencereden uzun süre baktı. Acaba ilişkiyi geliştirmeli miydi, yoksa hiçbir şey olmamış gibi mi davranmalıydı? Hilary ile telefonda konuşmayı düşündü, sesi karışık kafasına bir elektroşok terapisi olabilirdi, ama son anda yürekliliğini yitirdi ve operatörden Interflora'yı bağlamasını istedi. Güneş onun kararsızlığının üstüne battı. Erkenden yattı ve ıslak bir rüyadan sonra gecenin ortasında uyandı. Açıkça gençlik günlerine geri dönüyordu. Radyoyu açtı ve ilk duyduğu sözcük "kirlenme" oldu. Charles Boon dünyanın sonundan söz ediyordu. Anladığı kadarıyla Amerikan Ordusu, dünya nüfusunu tümüyle ortadan kaldırmaya yetecek sinir gazını teneke bidonlar içinde yeraltı mağaralarına gömmüş ve çevrelerini betonla kaplamıştı, ama ne yazık ki Amerikan Ordusu, bu mağaraların Euphoria eyaletini etkileyen jeolojik hatayla aynı düzeyde olduğu gerçeğini atlamıştı.

Philip yapılması gerekenin Melanie'yi bulmak ve onunla açık kalplilikle konuşmak olduğuna karar verdi. Duygularını açarsa, kız belki bu duyguları düzene koymakta ona yardımcı olabilirdi. Belirsizce düşündüğü şey, yeniden yatmayı gerektirmeyecek ama bu olasılığı da tümüyle göz ardı etmeyecek olgun, rahat ve dostça bir ilişkiydi. Evet, yarın Melanie'yi görecekti. Yeniden uykuya daldı ve rüyasında Euphoria'nın ikinci ve son depreminde kendisinin Esseph'ten ayrılan son adam olduğunu gördü. Esseph havaalanından kalkan uçaktaki tek kişiydi ve uçak pistte ilerlerken pencereden dışarı bakıyor ve apronda

oluşan çılgın yarıkları görüyordu. Tam yer yarılıp uçağı yutmaya hazır bir duruma gelmişken havalanıyorlardı. Uçak dik bir biçimde yükseliyor ve sonra yan yatıyordu; pencereden bakınca Esseph kentinin evlerinin ve kubbelerinin, tepesi bulutlarla kaplı gökdelenlerinin yanmakta ve çökmekte olduklarını, inanılmaz bir biçimde denize doğru kaydıklarını görüyordu.

Ertesi sabah Körfez ve kent yerindeydi, güneşin altında gülümsüyor ve depremin enselerine indireceğı tokadı bekliyorlardı, ama Melanie bulunabilecek gibi değildi, ne o gün, ne ertesi gün, ne de daha ertesi gün. Philip günün her saatinde eve girip çıktı, holde oyalanmak için kendisine bahaneler buldu, merdivenlerde yüksek sesle ısıklık çaldı, hiçbir işe yaramadı. Carol ve Deirdre'yi yeterince gördü ve sonunda onlara Melanie'yi sorma yürekliliğini gösterdi. Hayır, dediler, birkaç günlüğüne bir yerlere gitti. Onun için yapabilecekleri bir şey var mıydı? Teşekkür etti : Hayır.

O öğleden sonra Dealer Hall'un koridorlarında bir çift çizmeye takıldı; bunlar Howard Ringbaum'un kapısında bir görüşme için çömelerek bekleyen Kovboy'undu.

"Selam!" dedi Kovboy yan gözle bakarak. "Melanie nasıl?"

"Bilmiyorum," dedi Philip. "Son günlerde görmedim. Sen gördün mü?"

Kovboy hayır anlamında başını salladı.

Ringbaum'un genizden gelen ince sesi koridoru doldurdu : "Ödevinizde *satire* ile *satyr* sözcüklerini karıştırmışsınız, Miss Lennox. Satire bir şiir biçimidir; satyr ise zamanını perilerin peşinde geçiren yarı insan, yarı keçi çapkın bir yaratıktır."

"Gitmem gerekiyor," dedi Philip.

"Görüşürüz," dedi Kovboy. "Kafana takma."

Bu, söylemesi yapmasından daha kolay bir şeydi. Saplantı batağına düştüğünü hissediyordu. O gece radyoda Charles Boon'la konuşan dinleyicinin Melanie olduğundan emindi. Ne yazık ki, ancak konuşmasının sonunu yakalayabilmişti. "Sence de biz," diyordu Melanie, "sahip olmaktan çok paylaşmaya dayalı yeni bir ilişki düşüncesini amaçlamak zorunda değil miyiz? Yani, duyguların sosyalizmi gibi..."

"Sürdür!"

“Ve duyarlılıkların sosyalizmi ve...”

“Evet?”

“Şey, sanırım, hepsi bu.”

“Şey, yine de teşekkürler, çok iyiydi.”

“Şey, ben de öyle düşünüyorum, Charles. İyi geceler.”

“İyi geceler, yine ara. Ne zaman istersen,” diye ekledi Boon anlam-

lı bir biçimde. Kız – Melanie miydi? – güldü ve telefonu kapadı.

“Kü, İks, Ye, Ze Yeraltı Radyosu,” dedi Charles Boon. “Bu Charles Boon Şov, Vali Duck’ın yasaklamaya çalıştığı şov. 024-9898’i arayın da aklınızda ne var, duyalım.”

Philip yataktan fırladı, sabahlığını giydi ve aşağı kata koşturdu. Zili çaldı. Uzunca bir aradan sonra, kapıya Deirdre geldi ve seslendi.

“Kim o?”

“Benim, Philip Swallow. Melanie’yle konuşmak istiyorum.”

Deirdre kapıyı açtı. “Burada değil.”

“Demin onu radyoda dinledim. Charles Boon Şov’a telefon etti.”

“Şey, buradan aramadı.”

“Emin misin?”

Deirdre kapıyı iyice açtı. “Daireyi aramak ister misin?” dedi alaycı bir biçimde.

“Çok üzgünüm,” dedi Philip.

Merdivenleri çıkarken bu işten kendimi sıyırmalıyım diyordu. Bir molaya, bir değişikliğe gereksinimim var. İlk boş gününde Esseph kent merkezine giden çift katlı köprüyü geçmek üzere bir otobüse bindi. Her ne kadar arada yedi saatlik bir fark olsa da otobüsten indiği anda Morris Zapp Londra Hilton’un ızgara odasında oturmuş, İngiltere’ye geldiğinden beri gördüğü ilk güzel görünüşlü bifteğe dişlerini geçirmek üzereydi.

Hilton acayip pahalı bir oteldi, ama Rummidge’de geçirdiği üç haftadan sonra Morris kendisine biraz hoşgörü tanıması gerektiğini düşünüyordu, kaldı ki on altıncı kattaki düzgünce döşenmiş, sıcak ve ses geçirmez odanın hakkını veriyordu. Şimdiden iki kez duş almış, halının üstünde çıplak ayakla yürümüş, sıcak hava dalgalarıyla içini ısıtmış, TV izlemek için yatağına tırmanmış ve büyük bir Manhattan’ın⁶

öncesinde kızarmış patatesle süslenmiş kulüp sandviçi ve ardından *a la mode* elmalı turtadan oluşan öğle yemeğini Oda Servisi'nden ısmarlamıştı. Bunların hepsi Amerikan yaşamının basit kolaylıklarıydı, ama sürgündeyken nasıl da ender rastlanır zevklere dönüşüyorlardı.

Tıka basa dolu bir mide ve lobideki tütüncü dükkânından seçtiği pahalı bir Panatella puroyla badi badi yürürken artık burnunu döner kapılardan çıkarıp canlı Londra'ya bir göz atmanın zamanının geldiğini kabul etti. Paltosunu ve eldivenlerini giydi, başına Rummidge'deki bir dükkândan satın aldığı siyah naylon kürkten Kruşçev şapkasını geçirdi ve kendini soğuk ve yağışlı Londra gecesine bıraktı. Piccadilly'den Sirk'e yürüdü, sonra da Shaftesbury Avenue yoluyla kendisini Soho'da buldu. Striptiz kulüplerinin kapılarında titreyen pezevenkler birkaç metrede bir onu içeri çağırıyorlardı.

Yıllardır dünyanın en büyük striptiz merkezlerinden biri olan Güney Strand'i içinde barındıran Esseph'te yaşayan Morris Zapp şimdiye kadar bu tür bir eğlenceyi denememişti. Erotik filmler, evet. Kirli kitaplar, kuşkusuz. Pornografi, Euphoric aydın ortamında kabul görmüş bir sapmaydı. Ne var ki striptiz ve onun Esseph'e özgü bütün gelişmiş versiyonları...

Aynı anda eski uğrak yerlerini görmek için Güney Strand bölgesinde yürüyen Philip Swallow, Cortez Avenue'ye neredeyse birbirlerini iterek yerleşmiş striptiz batakhanelerine kuşkuyla mel mel bakar. Bir zamanlar ağırbaşlı salonların, café'lerin, el işi eşya dükkânlarının, sanat galerilerinin, yergici gece kulüpleri ve şiir mahzenlerinin bulunduğu yerler üstsüz ve altsız masatenisi, rulet, ayakkabı boyama, mangal, güreş ve go-go dansı salonlarıyla dolmuştur. KIZLAR! KIZLAR! KIZLAR! ve STRİPTİZ-STRİPTİZ-STRİPTİZ-STRİPTİZ yazan neon harfler güneşe karşı direnmeye çalışırlar (çünkü Euphoria'da hâlâ öğleden sonradır) ve aylak erkekleri rock müziğin tıngırdayıp gümbürdediği, dışarısına misil başlığı gibi cilalı göğüslü kız resimlerinin "ÖNÜ-NÜZDE ÇIRILÇIPLAK DANS EDERLER, KESİNLİKLE HİÇBİR ŞEY GİZLEMEZLER" yazılarıyla asıldığı kadife perdeler arasındaki dumanlı karanlığa çekmek için yem atarlar.

...yalnızca taşralılar, turistler ve işadamları içindi. Güney Strand'in striptiz barlarında bir meslektaş ya da öğrenciye görünmesi Morris Zapp'ın bir masum olarak ününü sıfıra indirirdi. "Ne, Morris Zapp *üstsüz* gösterilere mi gidiyor? Morris Zapp çıplak meme görmek için *para mı ödüyor*? Ne yani, Morris, son günlerde eline geçmiyor mu?" Bu ve bunun gibi takılmalarla karşılaşabilirdi. Her ne kadar bir restorana ya da sinemaya giderken bir tür zayıf merak duysa da, Güney Strand'in striptiz kulüplerinin eşiğinden asla geçmezdi; ve şimdi, evden altı bin mil uzakta Soho'nun yabancı porno dünyasının ortasında dururken, çevrede kendisini yalnızca yabancılar görürken, üstelik soğuk ve yağışlı bir gece olduğundan onlardan da çevrede fazla bulunmadığından, "Niye olmasın?" diye düşünür ve mutsuz görünüşlü bir Hintlinin kapısında durduğu, karşısına çıkan ilk batakhaneye dalar.

Ve "Niye olmasın?" diye düşündü Philip Swallow. "Bu şimdiye kadar görmediğim ve hep görmek istediğim bir şey, üstelik ne zararı olabilir ve kim bilecek, hem bu kültürel ve toplumsal açılardan ilgi çekici bir olgu. Acaba ne kadara patlar?" Günün bu saatinde açık olan kuruluşların önünde bir aşağı bir yukarı yürüdü ve sonunda fazladan hiçbir gider olmadan *üstsüz* ve *altsız* dansçılar vaat eden Pussycat Gogo adlı küçük bir barı seçti. Derin bir soluk aldı ve karanlığa daldı.

"İyi akşamlar, efendim," dedi parlakça gülümseyen Hintli. "Bir pound lütfen, efendim. Gösteri başlamak üzere, efendim."

Morris parayı ödedi ve çuha bir perdeyle iki kanatlı bir kapıdan geçerek içeri girdi. Kendisini küçük ve alçak bir sahnenin önüne yerleştirilmiş üç sıra tahta sandalyenin bulunduğu küçük, loşça aydınlatılmış bir odada buldu. Bir spot ışığı sahneye morumsu bir ışık yayıyor, atadan kalma bir anfiden pop müzik hışırdıyordu. Oda çok soğuktu ve Morris'in dışında bomboştu. Ön sıranın ortasındaki bir sandalyeye oturdu ve bekledi. Birkaç dakika sonra girişe döndü.

"Hey," dedi Hintliye.

"Bir içki mi istiyorsunuz, efendim? Bira mı, efendim?"

"Striptiz görmek istiyorum."

"Kesinlikle, efendim. Bir dakika, efendim. Biraz sabırlı olursanız.

Kız şimdi geliyor, efendim.”

“Yalnızca bir kız mı var?”

“Her defasında bir tane, efendim.”

“Ve burası da acayip soğuk.”

“Soba getiririm, efendim.”

Morris yerine döndü ve onu uzun kordonlu – ama Morris’e ulaşabilecek kadar uzun değil – küçük bir elektrikli ısıtıcıyı sürükleyen Hintli izledi. Isıtıcı oturduğu yerden metrelerce uzaktaki mor loşlukta zayıfça ışıldadı. Morris şapkasını ve eldivenlerini giydi, paltosunu ilikledi ve kalmaya kararlı bir biçimde somurtarak bir puro yaktı. İnanılmaz bir hata yapmıştı, ama bunu kabul edecekmiş gibi görünmüyordu. Böylece zaman zaman donan uzuvlarını ovarak ısıtıp oturdu, purosunu içti, boş sahneye baktı.

Bu arada, düş kırıklığına uğramaya, aldatılmaya, zor duruma düşmeye ve sonuçta sıkılmaya (ticari seksle ilgili geleneksel görüş onun yapay ve sıkıcı olduğu değil miydi?) kendini hazırlayan Philip Swallow burnunun dibinde epeyce çıplak üç güzel kız dans ederken cin-tonik içmekten (1,5 dolardı, ama fazladan gider gerçekten yoktu) sıkılmamış, üstelik büyüleyici ve eğlenceli bulmuştu. Ve kızlar yalnızca güzel değil, ayrıca beklenmedik bir biçimde sağlıklı ve akıllı görünüyorlardı, kesinlikle içi geçmiş bakımsız kızlar değillerdi, bu yüzden bu işi paradan çok, sevdikleri için yaptıkları, pop müziğe uyarak ayak sürüyüp kış sallamaktan hoşlandıkları, izleyenlere biraz daha zevk vermek için de elbiselerini çıkardıkları söylenebilirdi. Üç kız vardı ve biri dans ederken, ikincisi servis yapıyor, diğeriye dinleniyordu. Üstlerinde minicik külotlar ve çocukların fanilalarına benzer küçük çuval giysiler vardı ve bu giysileri bu daracık yerde soyunma odası olmadığı için bar müşterilerinin önünde çıkarıyorlardı; striptiz yanlış kavramdı, olayda hiç kışkırtma yoktu, üzerlerini değiştirirken tıpkı bir manastır okulunun yedek takımı dostluğu içinde birbirlerinin omuzlarına arkadaşça vuruyorlardı. Bundan daha masumca bir şey olamazdı.

Çuha perdenin öteki yanında bir kızın sesinin yükseldiğini duyduğunda – kız üşütmüş görüldüğünden yükselme nedeninin özür dile-

mek mi, yoksa terslenmek mi olduğunu anlayamadı – Morris’in purosu yarılanmıştı. Sonunda Hintli, kızı odanın bir köşesindeki kaba ama işe yarar bir paravanın arkasına götürdü. Mrs. Swallow’unkine benzer çizmeler giydiğinden, başında eşarp bulunduğu ve elinde fermuarlı bir çanta taşıdığından ancak Sibiryalı bir Bayan Beş Yıllık Plan kadar seksi görünüyordu. Buna karşılık Hintli adını kurtardığını düşünüyordu. Sırıtıp durdu ve bir el mikrofonu alıp gözlerini hâlâ içerideki tek müşteri olan Morris’e dikerek bildirdi :

“İYİ AKŞAMLAR BAYLAR BAYANLAR! Bu akşam ilk göstericimiz Fifi, Fransız hizmetçi. Teşekkür ederim.”

Hintli teybin sesini daha güçlendirdi ve siyah iç çamaşırı ve çorabın üzerine küçücük bir dantel önlük giymiş bir sarışın spot ışığının altına geldi ve tüyden bir toz beziyle poz verdi.

“Şey, lanetlendim,” dedi Morris bağırarak.

Mary Makepeace (sarışın oydu) bir adım ilerledi, gözlerini ışığa karşı eliyle perdeleyerek baktı. “Kim o? Bu sesi tanıyorum.”

“Avon üzerinden Stratford nasıldı?”

“Hey, Profesör Zapp! Burada ne yapıyorsunuz?”

“Ben de sana aynı şeyi soracaktım.”

Hintli ileri fırladı. “Lütfen! Lütfen! Müşterilerin sanatçılarla konuşmaları yasaktır. Lütfen gösterini sürdür, Fifi.”

“Evet, sürdür, Fifi,” dedi Morris.

“Dinle, o müşteri değil, tanıdığım biri,” dedi Mary Makepeace. “*Onun* önünde gösteri yapmaya utanırım. Üstelik başka müşteri de yok. Bu ahlaksızca.”

“Öyle olması gerekiyor. Striptizin amacı bu,” dedi Morris.

“Lütfen, Fifi,” diye yalvardı Hintli. “Başlarsan, belki başka müşteriler de gelir.”

“Hayır,” dedi Mary.

“Kovuldun,” dedi Hintli.

“Tamam,” dedi Mary.

“Gel de bir içki iç,” dedi Morris.

“Nerede?”

“Hilton’a ne dersin?”

“Kabul ediyorum,” dedi Mary. “Mantomu alayım.”

Morris istekle bir taksi bulmaya koşturdu. Akşam birden yeniden başlamıştı. Hilton'da Mary Makepeace'le daha yakınlaşmayı dört gözle bekliyordu. Taksi hareket eder etmez kolunu kızın omzuna attı.

"Senin gibi iyi bir kızın bu batakhane ne işi var?" dedi. "Deyim yerindeyse."

"Sanırım, sizinle yalnızca bir içki içeceğimiz konusunda anlaşıyoruz, Profesör Zapp?"

"Kuşkusuz," dedi yumuşakça. "Başka ne olabilir ki?"

"Bir kere, hâlâ hamileyim. Kürtaj olmadım."

"Bunu duyduğuma sevindim," dedi Morris elini çekerek.

"Öyle düşünüyordum. Ama kararım ahlaksal hiçbir şey yok, anlıyor musunuz? Hâlâ bir kadının biyolojik yazgısını belirleme hakkı olduğuna inanıyorum."

"Öyle mi?"

"Ama sonunda korkup kaçtım. Doğum evindeydim. Yanaklarından yaşlar boşanan gecelikli kızlar ortalıkta dolaşıyordu. Tuvaletlerde kan dolu çanaklar..."

Morris ürperdi. "Ayrıntıları boş ver," diye yalvardı. "Peki, bu striptiz işi nereden çıktı? Sömürü sayılmaz mı?"

"Öyle, ama ekmek parası kazanmalıyım. Çalışma izni olmadan yapabileceğim tek iş bu."

"Bu berbat ülkede niye kalmak istiyorsun ki?"

"Bebegi doğurmak için. Çifte uyruklu olsun istiyorum ki, askerlikten kurtulsun."

"Erkek olacağını nereden biliyorsun?"

"Olmasa da yitirecek bir şey yok. Bu ülkede çocuk doğurmak parasız."

"Ama daha ne kadar sürdürebilirsin? Yoksa gösterini, Fifi hamile hizmetçiye mi çevireceksin?"

"Mizah anlayışınız değişmemiş, Profesör Zapp."

"Elimden geleni yapıyorum," dedi Morris.

Philip dördüncü cin-toniğini yudumlayıp Pussycat Go-go kızlarının anatomilerine iki saat kadar çalıştıktan sonra kuşaklararası farklılığın yapısı konusunda kusursuz bir yoruma eriştiğini hissetti : Bu tü-

müyle yaş farkıydı. Genç daha gençti. Üstelik daha güzel. Tenleri taze-
zeydi, hâlâ arka dişleri vardı, karınları düz, göğüsleri (ah!) sert, uyluk-
ları (ah! ah!) Danimarka mavi peyniri gibi damarlı değildi. Peki, ya bu
farklılık nasıl giderilirdi? Aşkla, kuşkusuz. Kendisi gibi pörsümüş yaşlı
adamlara genç etlerini eli açıklıkla sunan Melanie gibi kızlar aradaki
açığı kapatıyorlardı. Melanie! Bu yeni anlayışının berrak ışığında onun
davranışları ne kadar da yalın ve güzel geliyordu. Duygu coşkunlukla-
rı ve ahlak kurallarıyla sorunu ne kadar da gereksizce karmaşıktır-
mıştı.

Sonunda gitmek için kalktı. Ayağı yine uyuşmuştu, ama kalbi bü-
tün insanlara iyi duygularla doluydu. Pussycat Gogo'dan, içki ve endi-
şeleri yüzünden ayağında birazcık aksama ile çıktığında Cortez Ave-
nue'ye vuran eğimli güneş ışıkları gözlerini kamaştırdı ve sanki dilek-
lerine uygun olarak ortaya çıkmış gibi Melanie Byrd'la çarpışması ona
son derece doğal geldi.

"Merhaba, Profesör Swallow!"

"Melanie! Sevgilim!" Onu sevgiyle kollarına aldı. "Neredeydin?
Niye benden kaçtın?"

"Ben kimseden kaçmadım, Profesör Swallow."

"Lütfen 'Philip' de."

"Bir arkadaşımla kalıyordum yalnızca."

"Bir erkek arkadaş mı?" diye sordu kaygıyla.

"Bir kız arkadaş. Kocası içerde... Şu Euphoria Doksan Dokuz gru-
bundan, onları biliyor musun? Kendini biraz yalnız..."

"Ben de yalnızım. Benimle Plotinus'a gel, Melanie," dedi. Sözleri
ona tutkulu ve şiirsel geldi.

"Şey, şu an biraz işim var, Philip."

"*Gel benimle yaşa ve âşığım ol. Ve bütün zevkleri tadalım.*" Yan göz-
le baktı.

"Sakin ol, Philip." Melanie endişeyle gülümsedi ve Philip'in kolla-
rından kurtulmayı denedi. "Şu go-go kızları seni çok heyecanlandır-
mış. Sahi, hep merak etmişimdir, gerçekten iyice soyunuyorlar mı?"

"İyice. Ama senin kadar güzel değiller, Melanie."

"Çok kibarsın, Philip." Kendini kurtarmayı başardı. "Sanırım, git-
mem gerekiyor. Görüşürüz." Cortez Avenue ve Main Street'in kesişme

noktasına doğru canlılıkla yürüdü. Philip de onun yanında topallıyordu. Cadde giderek kalabalıklaşmıştı. Yolda arabalar klakson çalıp uğulduyor, kaldırımında yayalar onları sıkıştırıyordu.

“Melanie! Yeniden kaybolamazsın. Geçen gece ne olduğunu unutun mu?”

“Caddedeki herkese anlatmak zorunda mısın?”

Philip sesini alçalttı : “Bana ilk kez böyle bir şey oldu.”

Kız durup baktı. “Yani bakir miydin?”

“Yani, karım dışında, kuşkusuz.”

Sevecenlikle Philip’in kolunu tuttu. “Üzgünüm, Philip. Bunun senin için bu kadar önemli olduğunu bilseydim, bu işe hiç girmezdim.”

“Sanırım, bunun sence bir anlamı yok,” dedi acıyla boynunu bükerek. Güneş çatıların arasında kaybolmuştu. Körfez’den gelen esinti onu ürpertti. Öğleden sonranın utkusu yitip gitmişti.

“Biraz uçunca olan şeylerden biri. Güzeldi, ama... Anlarsın ya.” Omuz silktili.

“Pek başarılı olmadığını biliyorum,” diye mırıldandı. “Ama bana bir şans daha ver.”

“Lütfen, Philip.”

“En azından birlikte yemek yiyelim. Konuşmalıyım...”

Başını salladı. “Üzgünüm, Philip. Yapamam. Randevum var.”

“Randevu mu? Kiminle?”

“Bir adam. Onu çok iyi tanımıyorum aslında, onun için bekletmek istemiyorum.”

“Onunla ne yapacaksın?”

Melanie iç çekti. “Bilmen gerekiyorsa, bir ev bulabilmesi için yardımcı olacağım. Anladığım kadarıyla, LSD yüzünden ev arkadaşı saçmalayıp evi yakmış. Görüşürüz, Philip.”

“Benim boş odamda kalabilir, eğer istersen,” diye umutsuzca önerdi Philip koluna yapışarak.

Melanie kaşlarını çattı ve duraksadı. “Boş odanda mı?”

“Birkaç gün için, ev ararken. Ona telefon et ve söyle. Sonra gel de yemek yiyelim.”

“Ona sen de söyleyebilirsin,” dedi Melanie. “Modern Times’ın önünde duruyor.”

Philip gözlerini parıldayan, gürültü yapan araba nehrinden yukarı kaldırıp bir zamanlar Beat Kuşağının merkezi olmuş ünlü Modern Times Kitabevi'ne baktı. Kapının önünde, rüzgara karşı hafifçe kambur duran, elleri jean'in cebinde bir süspansiyon gibi şişkinlik yapan adam, Charles Boon'du.

III. YAZIŞMA

Hilary'den Philip'e

Birtanem,

Mektubuna çok teşekkürler. Hepimiz sağ salim vardığına çok sevindik, özellikle de Matthew, televizyonda Amerika'da bir uçak kazasının görüntülerini izlemiş ve senin uçağın olduğuna kendisini inandırmış. Şimdi de her an kayma tehlikesinde olan bir semtte ev tuttuğun için endişeleniyor, ne olur bir dahaki mektubunda bu konuya bir açıklık getir.

Umarım, alt katta oturan kızlar eşsiz durumuna acırlar da gömleklerini yıkamay, düğmelerini dikmeyi filan önerirler. Bodrum kattaki çamaşır makinesiyle baş edebileceğinden pek emin değilim. Bu arada korkarım ki, bizim çamaşır makinesi de korkunç bir gıcırdama sesi çıkarıyor, servisten gelen adam ana rulmanın işinin bitmekte olduğunu, onarımının 21 pounda patlayacağını söyledi. Değer mi, yoksa hâlâ çalışırken yenisiyle değiştirsem mi?

Evet, manzarayı iyi anımsıyorum, kuşkusuz, Körfez'in karşı kıyısından... Esseph'te tuttuğumuz o sevimli küçük çatı katını anımsarsın. Genç ve aptalken... Ah, şey, duygusal olmaya gerek yok, hele sen 6.000 mil uzaktayken ve benim daha yıkayacak çamaşırlarım varken.

Ah, unutmadan, *Bir Roman Yazalım*'ı ne evde, ne de Üniversite'de bulabildim. Gerçi Üniversite'de adamakıllı bir araştırma yapamadım, çünkü Mr. Zapp odana yerleşmiş bile. Ondan hoşlandım diyemem. Bob Busby'den uyum sağlayıp sağlamadığını sordum, o da çok az kişiyle görüştüğünü söyledi. Zamanının çoğunu odasında geçiren sessiz ve soğuk bir adama benziyor.

Şu derbeder Charles Boon'la uçakta karşılaşman ve onun orada o kadar başarılı olması ne kadar da şaşırtıcı. Amerikalılar gerçekten *ah-*

mak, öyle değil mi?
Hepimizden sevgilerle,
Hilary

Désirée'den Morris'e

Sevgili Morris,

Mektubuna teşekkürler. Gerçekten. Hoşuma gitti. Özellikle Dr. O'Shea, odalarındaki dört farklı elektrik prizi ve Bölüm duyuru panosuyla ilgili bölümler. Çocuklar da bunlara bayıldı.

Sanırım, bu senden aldığım ilk gerçek mektup, kuşkusuz, otel kâğıtlarına karaladığın beni havaalanında karşıla ya da seminer notlarımı yolla gibi şeyleri saymıyorum. Mektubunu okumak senin neredeyse insan olduğun duygusunu uyandırıyor bir biçimde. Kuşkusuz, zarif ve büyüleyici olduğunu kanıtlamak için çılgınca uğraştığını anlıyorum, yutmadığım sürece bir sakıncası yok. Yutmuyorum da. Beni anlıyor musun, Morris? YUTMUYORUM.

Boşanmayla ilgili kararımı değiştirmeyeceğim, onun için boşuna daktilo şeridi harcama. Ve bu yüzden benim adıma cinsel ilişkilerden kaçınmaya uğraşma. Bu konuda mektubunda bir dokundurma vardı, döndüğünde bir hiç uğruna altı aylık bulunmaz bir düzüşme şansını yitirmiş olduğunu düşünmek zorunda bırakma beni.

Bir öneri olarak, ısmarladığın Lotus Europa senin için biraz fazla *genç* işi değil mi? Dün Esseph'te bir tane gördüm, şey, açık söylemek gerekirse tekerlek üzerinde penis gibi, öyle değil mi? Corvair'e gelince geçen hafta kooperatife bir kart bırakmayı unutmadım, ama şimdiye kadar yalnızca bir kişi aradı ve ne yazık ki o sırada ben evde yoktum. Telefonu Darcy açmış, Tanrı bilir adama neler söylemiştir!

Kış dönemi bu hafta başlıyor ve sürpriz, sürpriz, kampusta sorun çıkacağıнын belirtileri var. Geçen hafta Dealer'ın dördüncü katındaki erkekler kenefinde bir bomba patladı, büyük bir olasılıkla meslektaşlarından biri işini görürken patlaması için yerleştirmişler, ama bir tüyo sonucu bina boşaltıldı. Hogan'lar beni berbat bir kokteyle çağırdılar, ama pek kimseyle konuşmadım, bildik enayiler takımı artı şu aynı ena-

yi radyo şovundan Charles Boon. Ah, evet, neredeyse unutuyordum, senin ikamen Philip Swallow'la tanıştım. Biraz sıkkın olmalıyım ki, adama Sparrow deyip durdum, ama o üstdudağını kıvrarak soğuk bir tutum takındı. Aman Tanrım, bütün İngilizler böyleyse orada nasıl yaşayacaksın bilmem. Hatta

Rastlantıya bak, son tümceyi yazarken pencereden bakıyordum, sokakta kim yürüyordu dersin? Philip Swallow. Pek yürümek sayılmaz, daha çok dizler ve eller üzerinde sürünme gibi. Kampustan buraya yürüyerek gelmiş, haritada çok uzak görünmüyormuş ve yolun oldukça dik olduğunu algılayamamış. Corvair için arayan oymuş, bakmaya gelmiş. Onunla Hogan'larda karşılaşmam iyi olmadı, şu Nader işini filan anlatmak zorunda kaldım. Doğal olarak düşüncesini değiştirdi. Aslında, onun için biraz üzüldüm. Zaten kaymakta olan bir semtte ev tutmuş, üstüne bir de Corvair'i alırsa ister evde otursun, ister dışarı çıksın, sigortasal risk açısından epey berbat bir durumda olacaktı.

Burası sen olmayınca oldukça sessiz ve huzurlu, Morris. TV'yi durvara çevirdim, zamanımı okuyarak, klasik müzik dinleyerek geçiriyorum... Çaykovski, Rimsky-Korsakoff ve Sibelius, hani ilk tanıştığımızda sevdiğimi söyleyince beni utandırdığın şu Slav romantizmi...

İkizler iyi. Zamanlarını hep bir yerlerde gizlenerek geçiriyorlar, sanırım, cinsel açıdan deneyler yapıyorlar, ama anla, bu konuda bir şey yapamam. Şu sıralar en büyük tutkuları biyoloji. Bahçecilik alanına da ilgileri var, doğal olarak bizim biçimsiz bahçenin güneşli bir köşesini onlara bağışlayarak bu meraklarını yüreklendirdim. Sana sevgilerini yolluyorlar. Aynı şeyi benim yapmam ikiyüzlülük olur.

Désirée

Not : Melanie'yi ortalıkta görmedim. Niye ona sen yazmıyorsun?

Hilary'den Philip'e

Birtanem,

Bu sabah Johnson'ın dükkânından bir adam elinde kocaman bir gül demetiyle geldi ve bunları senin Interflora'yla gönderdiğini söyle-

di. Bir hata var dedim, çünkü doğum günüm filan değildi, ama güller geri götürmedi. Ben de telefon açtım, evet dediler, sen yollamışsın. Philip, bir şey mi oldu? Bu senin davranış biçimin değil. Ocak ayında güller dünyanın parasıdır. Doğal olarak sera malı, şimdiden kurudular.

*Bir Roman Yazalım'*ı bulamadığımdan söz ettiğim son mektubum eline geçmedi mi? Senden haber almayalı çok uzun zaman oldu. Ders vermeye başladın mı?

Süpermarkette Janet Dempsey'le karşılaştım, Robin'in bu dönem yükselme almazsa ayrılmaya kararlı olduğunu söyledi. Ama herhalde sen varken kıdemli doçentliği ona veremezler, öyle değil mi? Senden çok daha genç.

En kısa zamanda yaz, sevgiler,
Hilary

Not : Çamaşır makinesinin gürültüsü giderek artıyor.

Philip'ten Hilary'ye

Sevgilim,

Bu sabah ikinci mektubunu görünce suçluluk duygusuyla yaralandım. *Mea culpa*, ama dönem ya da burada dedikleri gibi "quarter" başladığından oldukça zorlu bir hafta geçirdim; güllerin hâlâ yaşadığının, pişman olduğumun ve seni düşündüğümün güvencesi olacağını ummuştum. Anladığım kadarıyla ters etki yapmış. Bir gece öncesinde epey cin-tonik içtiğimi itiraf ediyorum, belki de güller gönül onarımı için bir ertesi gün eylemiydi. Kokteyli Bölüm Başkanı Luke Hogan verdi ve Charles Boon'un partiye katılması ve yağa bulanması için yardımımı gözeten eşi beni de kadroya aldı, bu olaydan çıkarabileceğim tek taşlama bu. Diğer konuklar arasında Mrs. Zapp de vardı, çok gergin bir kadın, üstelik oldukça saldırgan bir ruh durumundaydı. Ondan hiç hoşlanmamıştım, ama daha sonra garip bir rastlantıyla değerlendirmemi değiştirmem gerektiğini anladım. Kullanılmış bir Chevrolet Corvaire duyurusunu izledim, Zapp'lerin ikinci arabası çıktı. Ne var ki Mrs. Zapp beni tanıyınca bana Corvaire'in güvenilirmez bir model oldu-

ğunu anlattı ve içtenlikle alınamam gerektiğini salık verdi.

Zapp'ler, büyük bir zorlukla ulaşabildiğim, oldukça dik bir tepenin başındaki lüks bir evde yaşıyorlar. İki genç Zapp var, ikizler, mantıksızca Elizabeth ve Darcy olarak adlandırılmışlar (Zapp, kuşkusuz, bir Jane Austen adamı, gerçekten de birçok insanın görüşüne göre tek Jane Austen adamı). Buradaki dedikoduya göre evlilikleri bozuluyor ve Mrs. Zapp de bana bunu ima etti, bu yüzden onun ve kuşkusuz kocasının sıkkin davranışlarını normal karşılamalı. Boşanma oranı burada oldukça yüksek. Daha sağlıklı toplumsal bir çevreden gelen birisi için bu oldukça rahatsız edici. Ayrıca rahatsız edici bir başka şey de, Mrs. Zapp de işlerinde olmak üzere buradaki herkesin, çocuklarının önünde bile, dokuz harfli sözcükleri kullanmaları. Öğretim üyesi eşlerinin ve sevimli genç kızların sanki "Bak sen şu işe" ya da "Allah Allah" der gibi "kahretsin" ve "kahrolası" dediklerini duymak başlangıçta biraz sarsıntı etkisi yapıyor. Askerlikteki ilk hafta gibi.

İtiraf etmeliyim ki, bu hafta ilk kez öğrencilerimle tanışmaya giderken biraz deneyimsizlik duygusu yaşadım. Sistem çok değişik ve öğrenciler bizimkilere göre çok daha fazla çeşitlilik gösteriyor. En tuhaf kitapları okumuşlar da, en bilinenleri okumamışlar. Geçen gün odama bir öğrenci geldi, çok zeki olduğu belli, ama şimdiye kadar yalnızca iki yazarın kitaplarını okumuş. Gurdjieff (böyle mi yazılıyor?) ve Asimov diye bir başkası, ama E. M. Forster'in adını bile duymamış.

İki sınıfa giriyorum, bu haftada üç kez doksan dakikadan iki grup öğrenciyle birlikte olmak demek, kuşkusuz Üçüncü Dünya Öğrencileri'nin grevi yoksa. Wily (*aynen böyle*) Smith diye siyah olduğunu iddia eden ama benden biraz daha esmer görünen bir öğrenci var, yaratıcı yazım dersime girebilmek için geldiğim günden beri peşimi bırakmadı. Şey, sonunda kabul ettim ve ilk derste ne yaptı dersin? Wily Smith arkadaşlarına uzun bir söylev çekti ve benim dersimi boykot ederek grevi desteklemeleri için onları kandırdı. İncelikle açıkladığı gibi, kişisel bir şey yok, ama epey sinir bozuyor.

Evet, sevgilim, umarım mektubumun uzunluğu kusurumu bağışlatır. Lütfen, Matthew'a evimin denize kaymayacağını söyle. Robin Dempsey'e gelince, Rummidge'deki yükselme koşulları yüzünden bana kalırsa bu yıl kıdemli doçentliği alması zor, ama korkarım ki, be-

nimle yarışmaya girmesi gerekmiyor. O oldukça fazla yazı yayımlamış biri.

Bütün aşkımla,
Philip

Morris'ten Désirée'ye

Tamam, demek ki benden boşanmaya kararlısın, Désirée. Okey, demek bana gıcık kapıyorsun, ama kalbimi kırma. Yani, cezalandırman gerekiyorsa cezalandır beni, ama bu konuda tam bir sadist gibi davranman gerekmiyor. Şaka yapmıyorsan eğer. Şaka yapıyorsun, değil mi? Corvair'i Swallow'a satma şansını gerçekten tepmedin, değil mi? Gerçekten ona ALMA demedin, değil mi? Euphoria eyaletinde kullanılmış bir Corvair'in büyük olasılıkla tek alıcısı Swallow olur. Eğer hâlâ Mr. Swallow bu konuyu düşünüyorsa, lütfen, hemen telefona sarıl ve birkaç yüz dolar indirim yapmayı öner. Eğer işe yararsa, artı şeyler ve bir depo benzin de öner.

Désirée, mektubun zorlu bir haftanın yükünü hafifletmedi. Her şeyden önce, İngiliz üniversitelerinde hiç öğrenci olmadığını yanlış olduğunu öğrendim : Bu hafta uzun Noel tatillerinden döndüler. Çok kötü, her şeyin anlamını yeni çözmeye başlamıştım. Şimdi dersler beni yeniden başladığım noktaya döndürdü. Ant içerim ki, buradaki sistem beni öldürecek. Sistem mi dedim? Dil sürçmesi. Sistem yok. Özel hocalık dedikleri bir şey var. Bir saatliğine ben ve üç öğrenci. Benim önceden verdiğim metinleri tartışmamız gerekiyor. Aslında bu aklıma gelen herhangi bir şey olabilir, ama kampus kitapçısı insanın aklına getirecek herhangi bir şey bulundurmuyor. Ama çocuklarla anlaştık, dört kötü kopyası olan bir kitap bulduk diyelim. İçlerinden biri kitap üzerine bir ödev hazırlıyor ve bize okuyor. Üç dakika sonra diğer iki öğrencinin gözleri kaymaya başlıyor ve koltuklarında iki büküm oluyorlar. Dinlemeyi bıraktıkları açık. Ben can kulağıyla dinliyorum, ama çocuğun İngiliz aksanı yüzünden tek sözcük anlayamıyorum. Birazdan susuyor. Beğeni duyguları belirten bir gülümseme parıldatarak, "Teşekkür ederim," diyorum. Sanki burnuna bir yumruk yemiş gibi kınar-

casına bana bakıyor ve ara verdiği yerden, tümcenin ortasından yeniden başlıyor. Diğer öğrenciler uyanıyorlar, bakışıyorlar ve hafifçe gülmüşüyorlar. Gösterdikleri tek canlılık belirtisi bu. Çocuğun okuması bitince ne düşündüklerini soruyorum. Sessizlik. Gözlerini benden kaçırıyorlar. Ben yorum yapıyorum. Yeniden sessizlik. Ortam o kadar sessiz ki sakalların uzadığını duyabilirsin. Umutsuzca içlerinden birine doğrudan bir soru soruyorum. “Peki, metin hakkında *siz* ne düşünüyorsunuz, Miss Archer?” Miss Archer bayılarak sandalyesinden düşüyor.

Şey, doğruyu söylemek gerekirse, bu bir kez oldu ve çocuğun aybaşı dönemiyle ilgili bir şeymiş, ama nedense simgesel gibi görünüyor.

İster inan, ister inanma, Euphoric State olaylarını özledim. Buraya gereken birkaç bomba. İşe Bölüm Başkanı Gordon Masters’ı havaya uçurarak başlayabilirler, adamın başlıca ilgisi vahşi hayvanları öldürüp, cesetleri odasının duvarlarına asmak. Dunkirk’te tutsak düşmüş ve savaşı tutsak olarak geçirmiş. Almanlar ona nasıl dayandı, düşünemiyorum bile. Bölümü az çok Dunkirk anlayışında yönetiyor, büyük farklılıklara karşı stratejik bir geri çekilme; farklılıklar öğrenciler, yöneticiler, devlet, oğlanlarda uzun saç, kızlarda mini etek, rasgele cinsel ilişki, durum defterleri, tükenmezkalemler, anlayacağın bütün çağdaş dünya. İlk gördüğümde kaçık ya da yarı kaçık olduğunu anladım, çünkü yalnızca bir gözünü gösteriyor ve diğerini kapalı tutmakta yeterince kurnaz, çünkü bütün öğretim kadrosunu diğer gözüyle uyuşturmayı başarıyor. Buradaki insanların hoşgörüsü mideni bulandırmaya yet-
ter.

Bugün yazımda belirgin bir ekşilik, o sevecen çiçekte, onurumda bir yaralanma izi algıladıysan, yanılmıyorsun, Désirée, canım. Bugün Kitaplık’taydım, bir şey için “Times Literary Supplement” dosyalarına bakıyordum ki, rastlantıyla Jackson Milestone için 64’te katkıda bulunduğum şu Festschrift hakkında yazılmış uzun bir eleştiri gözüme çarptı, anımsadın mı? Hayır, kuşkusuz, yazdığım her şeyi unutma alışkanlığın vardır. Her neyse, sözüme güven, “Jane Austen Romanında Apollon-Dionysos Diyalektiği” diye şık bir parça yazmıştım, ama her nedense bu eleştiriye daha önce hiç görmemişim. Doğal olarak, benim katkımla ilgili bir yorum var mı diye sütunları taradım, kuşkusuz var-

di : “Profesör Zapp’ın denemesine gelince...” Ve bir bakışta benim yazımın geniş bir tartışmayla onurlandırıldığını anladım.

Arabozucu bir mektup ya da sapık bir telefon aldığını ya da silahlı bir kiralık katilin seni öldürmek için bütün gün peşinde dolaştığını öğrendiğini düşün. Yani, kim olduğunu bilmediğin, özellikle seni hedeflemiş bir kötülük kaynağının varlığını keşfetmenin verdiği sarsıntı. Çünkü bu adam gerçekten seni incitmek istiyor. Yani, yalnızca benim gerekçelerime, kanıtlarıma, yöntemime ve stilime tepeden bakmakla, benim yazımı akademik dünyada bir tür budalalık ve sapkınlık anıtı yapmakla yetinmiyor, ayrıca kanımı ve taşaklarımı da istiyor, benliğimi kâğıt hamuruna çevirmek istiyor.

Kuşkusuz, yazarın aklını oynattığını, benim denememi değerlendirmeye biçiminin gülünç olduğunu, gerekçelerinin yanlış varsayımlarla, bir çocuğun bile anlayabileceği yanlışlarla dolu olduğunu söylememe gerek yok. Ama, ama – işin püf noktası bu – yapabileceğim hiçbir şey yok. Yani, alışıldık biçimde TLS’ye, “Bir eleştiri dikkatimi çekti, derginizde dört yıl önce yayımlanmış...” diye yazamam. Gülünç duruma düşerim. İşte beni de kızdıran bu, zaman sürçmesi. Bu yalnızca *beni* etkiliyor, herkese göre çoktan tarih olmuş. Bunca yıl varlığını bilmediğim kanayan bir yarayla dolaşmışım. Bütün arkadaşlarım biliyorlardı herhalde – küreklemiklerim arasındaki bıçağı görmüşlerdir – ama tek bir orospu çocuğu bile bana söyleme erdemini göstermedi. Sanırım, o sikindirik kafalarını koparmamdan korktular, ki yapardım, ama arkadaşlar ne içindir ki? Ve benim bu düşmanım kim? Çaktırdığım bir doktora öğrencisi mi? Bir dipnotla kitabını tükürüp attığım bir İngiliz bilim adamı mı? Fark etmeden arabamla annesini ezdiğim bir adam mı? Désirée, dört beş yıl önce arabayla üstünden geçtiğimiz özellikle yüksek bir tümsek anımsıyor musun?

Désirée, buradayken gerçek bir seks yaşamım olması konusunda gösterdiği ilgi çok dokunaklı, ama böyle bol keseden şeyleri yazmadan önce iki kez düşünmen gerekir : Her ne kadar evlilik sorunumuzun kronik olmadığını düşünmeyi sürdürsem de, böyle şeyler boşanma dilekçeni berbat edebilir. Her neyse, bu incelikli ayrıcalıktan yararlanma niyetim yok. Burada mevsim kış, Désirée, eski dönemsel konu ve özsu en alt düzeyinde.

Bana ikizlerden daha çok söz et. Ya da en iyisi, yaşlı babalarına iki satır yazmalarını söyle, kuşkusuz, Euphoria ilkokul sistemi yazma gibi günü geçmiş yöntemleri hâlâ öğretiyorsa. Ama şu bahçecilik işi harika. O'Shea avangard bahçeci denilebilecek türden biri. Rastlantıya inanıyor. Bahçesi otlar, kömür yığınları, kırık oyuncak donanımı, tekerleksiz çocuk arabaları ve lahanalar, suyun getirdiği süprüntüler ve bilinmeyen bir hastalıktan ağır ağır ölen büyük ağaçlarla dolu el değmemiş bir toprak parçası. Onların ne hissettiklerini anlayabiliyorum.

Sevgiler,
Morris

Not : M.'ye yazdım, ama Burada Tanınmıyor diye geri geldi. Öğrenci Ofisi'nden bana adresini bulmaya çalış, olmaz mı?

Hilary'den Philip'e

Birtanem,

Uzun ve ilginç mektubun için çok teşekkürler. Ama şu sözcükleri yazmasan olmaz mıydı? Günlerce peşimde dolaşıtıysa da, Amanda okumasın diye eliniden geleni yaptım. Biraz düşüncesizlik yapmışsın, öyle değil mi, canım, çünkü mektupların doğal olarak çocukların ilgisini çekiyor. Ve bunun bana hiç beklenmedik geldiğini de söylemeliyim.

Bu arada, sen gittikten hemen sonra bir bomba patladığını bana neden yazmadın? Sanırım, bizi meraklandırmak istemedin. Tehlikede miydin? Eğer işler daha kötüye giderse, boş ver parayı ve yurda dön.

Bu arada, çamaşır makinesiyle ilgili sorularıma yanıt vermediğin için ben de yenisini aldım. Tam otomatik ve oldukça pahalı ama süper.

Bombayı Mr. Zapp'ten öğrendim. Sana anlatmam gereken çok garip bir ilişki sonucu. Geçen akşam, odanda bulunduğu *Bir Roman Yazalım*'la eve geldi. Çok kötü bir zamandı, altı civarı, tam yemeğe oturacaktık, ama onu eve çağırmam gerektiğini düşündüm, çünkü kitabını getirme zahmetine girmiş, üstelik kısa çizimleri, başındaki aptal Kazak şapkasıyla dış kapının önünde, çamurun içinde oldukça acıklı bir gö-

rüntü çiziyordu. İkna etmem gerekmedi, eve girmek için neredeyse beni ittirdi. Bir bardak beyaz şarap sunmak için onu ön odaya aldım, ama orası buzdağı gibiydi, sen yokken orayı ısıtmıyorum, bu yüzden açlıktan birbirlerini yemeye hazırlanan çocukların olduğu yemek odasına aldım. Hemen gitmesi için bir dokundurma olur umuduyla kendisi içki içerken çocukların yemeğini vermemde bir sakınca olup olmadığı sordum, hayır dedi, sakıncası yokmuş ve ben de yemeliymişim ve şapkasını, paltosunu çıkardı, oturup bizi izledi. Yani, bizi izledi. Gözleri tabaktan ağza doğru yapılan her hareketi izliyordu. Çok rahatsız ediciydi. Çocuklar ürküp seslerini kestiler ve Amanda'yla Robert'ın birbirlerine baktıklarını, kıpkırmızı kesildiklerini ve kıkırdamalarını zor bastırdıklarını görebiliyordum. Sonunda gelip bize katılıp katılmayacağını sormak zorunda kaldım.

Şimdiye kadar böylesine iri yapılı bir adamın bu kadar hızlı hareket ettiğini görmemiştim. İyi ki büyükçe bir but pişirmişim, çünkü Mr. Zapp üçüncü tabağını aldığı anda geriye kemikten başka bir şey kalmamıştı. Masa davranışlarıyla hak ettiyse de, yemeği ondan esirgemek istemedim, çünkü temiz ev yemeğinin özlemini çektiği çok belliydi. Ayrıca çocukları oyalamak için elinden geleni yaptı ve Amanda'yla çok iyi anlaştı, çünkü onun sevdiği bütün pop şarkılarını biliyor gibi, şarkıcıların adlarını, plakların adlarını, Top 20'de kaçınıcılığa kadar yükseldiklerini filan, o yaştaki ve mevkideki bir adam için bu bana alışılmadık geldi, ama çocukları, dediğim gibi özellikle Amanda'yı çok etkiledi. Ne var ki yemekten hemen sonra kaçacak kadar incelikli olduğunu varsayıyordum, anlasın diye kahveyi hemen pişirdim. Boşuna. Yaşamakta olduğu evdeki olaylar hakkında (O'Shea diye bir doktor tanıyor musun?) öyküler anlatarak – kabul etmek gerekir ki gerçekten gülünç şeyler – saatlerce oturdu, sonunda Matthew'u yatağa, Robert ve Amanda'yı da ödevlerinin başına gönderdim. Ben dikkatini çekecek bir biçimde masayı toplamaya başlayınca bulaşığa yardım etmek için üsteledi. Açıkça bu konuda hiç deneyimi yoktu ve ben onu durdurana kadar iki tabak ve bir bardak kırdı. Bu arada acaba bu evden gittiğini göreceğim miyim diye düşünerek birazcık paniğe kapıldım.

Sonra birden tümüyle değişti. Bana tuvaleti sordu, döndüğünde dışarı çıkmak için giyinmiş ve kaşlarını çatmıştı. Homurdanarak veda-

laştı, ters ve kaba bir biçimde teşekkür etti ve dışarıdaki tipiyi koşturarak atıldı. Arabasını çalıştırdı, çok çabuk gaza bastı ve bunun sonucunda hendeğe düştü. Bir süre tekerleklerinin dönüş sesini ve motorunun homurdanmasını dinledim, sonunda dayanamadım. Kürk manto- mu ve çizmelerimi çektim, arabasını itmek için dışarı çıktım. Yardımım işe yaradı, ama bu arada dengemi yitirdim ve boylu boyunca yere serildim.

Yerden kalkarken onun durmadan ya da bir teşekkür bile etmeden çılgınca patinaj yaparak dönemeçte kaybolduğunu gördüm. Eğer Mrs. Zapp ondan boşanmak istiyorsa, ona hak veririm.

Bu sabah yine Janet Dempsey'i gördüm (aynı gün ve saatte süper- markete gitmeye koşullanmışız sanki). Robin, Gordon'un kıdemli do- çentlik aday listesinde adının olduğundan eminmiş. Sen de listede mi- sin? Sanırım, canımı sıkan, Janet'in benim de kocasının kariyerinden onun kadar etkilenmemin doğal olduğunu ima etmesi. Ve sanki bile- rek, sanki sen hiç hesapta yokmuşsun gibi, senin kariyerinden hiç söz etmemesi. Profesör Zapp senin akademik dünyada yükselmek için zor- laman gerektiğini, zorlamayınca kimsenin kimseye bir şey vermeyece- ğini söylüyor ve bu konuda haklı olduğunu düşünüyorum.

Hâlâ *Bir Roman Yazalım*'ı göndermemi istiyor musun? Ne gülünç bir kitap o. Mektup roman konusuna tam bir bölüm ayrılmış, bildi- ğim kadarıyla on sekizinci yüzyıldan bu yana kimse mektup roman yazmıyor, değil mi?

Hepimizden sevgilerle,
Hilary

Philip'ten Hilary'ye

Sevgilim,

Mektubun için çok teşekkürler. Bu Zapp ne kadar da olağandışı biri. Umarım, bundan sonra seni daha çok rahatsız etmez. Açıkçası, onun hakkında daha çok şey duydukça, sevgisizliğim daha da artıyor. Özellikle, kesinlikle kaçınılmaz olmadıkça Amanda'nın onu daha çok görmesini istemiyorum. Gerçek şu ki, konu kadınlar olunca adam tü-

müyle ilkesiz, gerçi bildiğim kadarıyla başka bir Humbert Humbert olmasa da, Amanda yaşında kolay etkilenebilen bir kız üzerinde haince bir yıkıcı etkisi olabilir diye düşünüyorum. Geçen cumartesi günü, bizimiz de çağrılı olduğu içkili ve düzensiz bir partide kocasının günah kataloğunu çıkaran Mrs. Zapp'ten öğrendiğim kadarıyla böyle bir kaniya kapıldım. Ev sahiplerimiz Sy ve Bella Gootblatt'tı. Genç bir asistan, oldukça başarılı, Hooker hakkındaki açıklayıcı çalışmayı o yapmış. Hogan'lar ve Bölüm'den üç çift daha vardı ki, bu doğal, çünkü İngilizce Bölümü neredeyse Rummidge Edebiyat Fakültesi kadar büyük.

Bir Plotinus akşam yemeğinin temposuna alışmak zaman gerektiriyor. İlk olarak, sekiz için yapılan çağrı, aslında sekiz buçuk demek, bunu verilen saatten bir dakika sonra kapısında belirttiğimde ev sahibimin yüzündeki şaşkınlık belirtisinden çıkardım; ve bütün konuklar toplandığında bile, yemeğe oturulmadan önce geçirilmesi gereken uzun sert içki saatleri oluyor. Bu süre içinde ev sahibemiz (içini gösteren bluzu ve yıpranmış kırmızı kadife pantolonuyla Bella Gootblatt) mutfaktan çok lezzetli mezeler taşıyor : Çıtır çıtır kızartılmış pastırma-ya sarılı sosisler, peynir fondüsü, ekşi krema dipi, enginar göbekleri, füme balık vb. lezzetli şeyler, böylece bunlar insanın savurgan viski ve rom susamışlığını artırıyor. Sonuç şu : En sonunda saat 11 sularında yemeğe oturulduğunda herkes sarhoş ve tok. Zaten yemekler de uzun süre sıcak tutulduklarından neredeyse bozulmuş. Herkes yemeğin önemli bir bölümünü yiyebilmek için oldukça fazla şarap içiyor ve daha çok sarhoş oluyor. Herkes var gücüyle bağırıyor, çılgınca espriler patlatıyor, kahkaha çığlıkları atıyor ve birisi biraz kızdırıcı bir şeyler söylese, birden bir cinayet havası esiyor.

Mrs. Zapp yemekte yanıma oturtuldu. Kahve içerken ve dayanılmaz tatlılıktaki çikolatalı pastanın kalıntılarını temizlerken, onun çok sıkı fıkı konuşmalarını önlemek için oradakilere Aşağılama oynamayı öğrettim. Bu oyunu anımsıyor musun? Temel fikri vermenin ne denli zor olduğunu bilemezsin. İlk turda herkes diğerlerinin okumamış olduğunu düşünerek okumuş olduğu kitapları söylediler. Sonunda işi anladıklarında korkutucu bir gerilimde oynamaya başladılar, özellikle Ringbaum adlı genç bir adam. Sonunda ev sahibiyle korkunç bir kav-

gaya girdi ve burnundan soluyarak evden ayrıldı. Biz ise daha çok Ringbaum'la yaşanan olayın garipliğini gidermek için – en azından ben böyle düşünüyorum, çünkü çok yorulmuştum – bir saat kadar daha oturduk.

Evet, bomba... Sözünü edip sizi endişelendirmenin bir anlamı olmayacağını düşünmüştüm. Her ne kadar grev yüzünden kampusta epey karışıklık olsa da, bu olay bir daha yaşanmadı. "Ofis" dedikleri odamda oturup bu mektubu yazarken pencereimin hemen altındaki Mather kapısının önünde "GREV VAR, KAPATIN, GREV VAR, KAPATIN!" diye şarkı söyleyen grev gözcülerini duyabiliyorum. Akademik ortamda çok garip kaçıyor. Kapıda her an grev gözcüleriyle içeriye girmek isteyenler arasında bir gerilim yaşanabilir, sonra kampus polisi olaya karışır, arada sırada Plotinus emniyeti de gelir, genellikle biraz itişme, birkaç tutuklama olur. Dün polis kampusta bir temizlik harekâtı yaptı ve öğrenciler dört bir yana kaçışıp durdu. Masamda oturmuş "Lycidas"ı okurken Wily Smith odama daldı, bir filmde olabileceği gibi kapıyı çekip kapalı gözlerle kapıya dayandı. Polis sopalarına karşı (ya da uğursuzca adlandırdıkları gibi coplara karşı) korunabilmek için motosikletçi kaskı takmıştı, tenine gözyaşı bombası gazına karşı korunabilmek için vazelin sürdüğünden yüzü parlıyordu. Ne istediğini sordum, danışmak istediğini söyledi. Bundan kuşkuluydum, ama görev aşkıyla yazacağı getto romanı hakkında onu soru yağmuruna tuttum. Dalgın yanıtlar verdi, kulağı dışarıdaki polis eylemindeydi. Daha sonra pencereimi kullanmak istedi. Olur, dedim. Pencereden ayağını uzatıp balkona atladı. Birkaç dakika sonra başımı uzattım, ama görünmez olmuştu. Sanırım, balkon boyunca açık başka bir pencere bulup oradan gitmiştir. Gürültü ağır ağır azaldı. "Ben Lycidas"ı okumayı sürdürdüm.

Kıdemli Doçentlik aday listesinde olup olmadığımı bilmiyorum, sonra işi alamayıp küçük düşmeyeyim diye bilmek de istemiyorum. Dempsey burnunu böyle işlere sokmak istiyorsa, bırak soksun. İngiliz sistemindeki el altı destekler konusunda söylenebilecek çok şey olduğunu düşünüyorum. Sözgelimi, burası zayıfların en altta kaldığı bir cangıl. Ayrıca sözleşme bitimiyle ilgili ve şu Ringbaum'un da içinde olduğu kıyasıya bir kavga sürüyor ve bu olayın dışında olduğumdan çok

mutluyum.

Şu sıralar Charles Boon'un bende kaldığını öğrendiğinde çok şaşıracaksın! Bir yangın yüzünden önceki evinden ayrılmak zorunda kalmış, ben de aşağı katta oturan kız arkadaşının ricası üzerine ona geçici konaklama hakkı verdim. Çok canlı bir biçimde ev aradığını söyleyemem, ama gündüzleri uyuyup geceleri dışarıda olduğu için bana pek zararı yok.

Bütün sevgimle,
Philip

Morris'ten Désirée'ye

İsa aşkına, Désirée, nasıl biri? Ne tür bir adam bu? Swallow, yani. Köpekdişleri alt dudagından sarkıyor mu? El sıkışması soğuk ve nemli mi? Gözlerinde canı bakışı var mı?

O yazmış, Désirée, şu eleştiriyi o yazmış, saf bir kindarlık ruh halinde beş yıl önce güneşli bir günde kalemini safraya bulamış ve benim sevgili yazımın kalbine batırmış.

Daha kanıtlayamadım. Ama olaylar böyle olduğunu gösteriyor.

Onu Corvair'i almaktan caydırdığını düşündükçe... Kusursuz bir intikam olacaktı, Désirée, nasıl yaparsın bunu?

Şu Festschrift'in bir kopyasını evde buldum. Daha kesin belirtmek gerekirse, kenefte. Oldukça değişik bir kenefte, belli ki başka amaçlarla, belki de balo salonu olsun diye yapılmış, bir köşesine de yüznumara yerleştirilmiş genişçe bir oda. Seramik kaplı zemin ve su boruları donmasın diye yakılan gaz lambası odaya tekin olmayan bir kilise havası veriyor. Kitaplar da var, yüznumarada okumak için seçilmemişler, her yanı ıslak küf ve kitapkurdu pisliği kokan işe yaramaz kitaplarla dolu evden buraya taşmışlar yalnızca. TLS'deki eleştiriyi okuduğumdan beri Milestone kitabı gözümün önünden gitmiyordu, bu yüzden cildini ve yaldızlı harflerini hemen tanıdım. Kitabı yüznumarada gözden geçirmek için rafından alırken ne garip rastlantı dedim, sonuçta bu bir "best-seller" sayılmazdı. Denememi açıp *altı çizili bölümlerin TLS eleştirmeninin özellikle vurguladığı bölümler* olduğunu görünce

durumumu bir düşün. Hele bir de bunun bağırsaklarımdaki etkisini bir düşün.

Niye artık bana yazmıyor musun, Désirée? Şu İngiliz gecelerinde burada yapayalnızım. Sana ne kadar yalnız olduğum konusunda bir fikir vermesi için yazıyorum, bu gece dilbilim ve edebiyat eleştirisi konulu bir Bölüm seminerini dinlemeye gidiyorum.

Sevgiler,
Morris

Désirée'den Morris'e

Sevgili Morris,

Gerçekten bilmek istiyorsan, Philip Swallow 1,80 cm. boyunda, yaklaşık 65 kilo ağırlığında, yani uzun, sıksa ve eğik duruşlu biri. San-ki sık sık alçak kapılara vuruyormuş gibi başını sürekli öne eğik tutuyor. Saçları kullanılmadan önceki Brillo pamuk bezlerinin yapısında ve şakaklarından geriye taralı. Kepeği de var, ama kimin yok ki? Güzel gözleri var. Dişleri için iyi şeyler söyleyemem, ama en azından sivri değiller. El sıkışı biraz pörsük olsa da normal sıcaklıkta. Bütün parmaklarına tütün lekesi sızdıran şu soğutmalı pipolardan birini kullanıyor.

Bütün bunları gözlemleme şansını buldum, çünkü geçen cumartesi akşam yemeğinde yanında oturuyordum. Gootblatt'ler çağırmıştı. Burada sen gittikten beri yalnız olduğum düşüncesiyle her yere çağrılmam gerektiği konusunda gizli bir anlaşma var gibi. Arkadaşımız Swallow'un olayların tam ortasında olduğu birazcık olaylı bir gece oldu.

Biraz sürüncemede gibi görünen yemeği İngiliz aklıyla canlandırmak için elinden gelenin en iyisini yapıp, bize kendi yaratısı olduğunu iddia ettiği "Aşağılama" diye bir oyun öğretti. Ben Dünya Şampiyonu ile evliyim dedim, ama bu kendini *aşağılayarak* kazanacağın bir oyun, dedi. İşin aslı şu : Herkes kendisinin okumadığı ama diğerlerinin okuduğunu varsaydığı bir kitap adı söylüyor ve okuyan herkes için bir sayı alıyor. Anladın mı? Şey, Howard Ringbaum anlamadı. Howard'ı bilirsin, başarılı olmak için hastalıklı bir hırsı, kültürsüz olduğunun an-

laşılması konusunda da hastalıklı bir korkusu vardır ve bu oyun iki saplantısı arasında bir savaş gibiydi, çünkü yalnızca kültüründe bir boşluk olduğunu sergileyerek kazanabilirdi. Başlangıçta ruhu bu çelişkiyi kavrayamadı ve benim bile anımsayamadığım bir on sekizinci yüzyıl kitabının adını verdi. Kuşkusuz, sonuncu oldu ve suratı asıldı. Aptal bir oyun bu, dedi ve ikinci turu oynamaya karşı çıktı. Box Hill'deki Mrs. Elton gibi alaycı bir biçimde, "Beni geçin, beni geçin," dedi (senin kitaplarını okumamış olabilirim, Zapp, ama Jane Austen'ımı oldukça iyi anımsarım). Ne var ki kaşlarını çatarak, sanki oyunun amacı kafasına dank etmiş gibi peçetesini kıvrarak dikkatle oyunu izlediğini görebiliyordum. Aslında oldukça çağdaş bir oyun, bir tür entellektüel strip-pokeri. Sözgelimi, Luke Hogan'ın *Paradise Regained*'i hiç okumamış olduğu ortaya çıktı. Yani, alanı olmadığını biliyorum, ama *Paradise Regained*'i okumadan nasıl İngiliz Edebiyatı Bölüm Başkanı olursun, haksız mıyım? Luke'un doğruyu söylediğini algılayınca Howard'ın biraz renginin attığını, işi kavradığını anladım. Evet, üçüncü turda Sy, "*Hiawatha*" ile önde gidiyordu, bu kitabı yalnızca Mr. Swallow okumamıştı, işte o anda birden Howard yumruğunu masaya vurdu, çenesini bir seksen uzattı ve "*Hamlet!*" dedi.

Şey, kuşkusuz, hepimiz güldük, çünkü bu yalnızca bir şaka olabilirdi. Aslında şaka değilmiş. Howard, Laurence Olivier'in filmini gördüğünü ama "Hamlet" metnini şimdiye kadar okumadığını söyleyip duruyordu. Kuşkusuz, ona kimse inanmadı, bu onu daha duyarlı yaptı. Yalan mı söylüyorum, dedi ve Sy biraz öyle düşündüğümüzü ima etti. Bunun üzerine Howard büyük bir öfkeye kapıldı ve oyunu hiç okumadığı üzerine ant içmek için üsteledi. Sy onun sözüne güvenmediği için kapalı dudaklarla özür diledi. Kuşkusuz, bu arada hepimiz sıkıntıdan ayılmıştık. Howard gitti ve biz de hiçbir şey olmamış gibi davranarak bir süre daha oturduk.

Kabul etmelisin ki, hoş bir olay ama sonunu bekle. Howard Ringbaum üç gün sonra atıldı ve bunun nedeninin *Hamlet*'i hiç okumamış olduğunu kabul eden bir adama İngilizce Bölümü'nün sözleşme hakkı vermeye cesaret edememesi olduğu düşünüldü. Kuşkusuz, öykü kulaktan kulağa yayıldı, hatta "Euphoric State Daily"de bu konuda bir paragraf bile çıktı. Dahası, bu durum Bölüm'de beklenmedik bir kadro

açığı yarattığından Kroop olayı yeniden değerlendirildi ve ona sözleşme önerisi yapıldı. Onun da *Hamlet*'i okuduğunu sanmıyorum, ama soran olmadı. Öğrenciler sevinçten çılgına döndüler. Ringbaum, Swallow'un onu Hogan'ın önünde küçük düşürmek için bu işi tezgâhladığına inanıyor. Mr. Swallow bütün bu dram konusundaki sorumluluktan habersiz ortalıkta mutlu bir biçimde dolaşıyor.

İkizlerin ani bahçecilik meraklarının haşhaş yetiştirmek için bir girişim olduğunun ortaya çıkmasını üzülererek bildirmek zorundayım. Polisler olayı anlamadan bütün otları köklerinden çıkarıp yakmak zorunda kaldım.

Bana Melanie'nin bu dönem kayıt yenilemediğini söylediler, bu yüzden Üniversite'den adresini alamadım.

Désirée

Hilary'den Philip'e

Birtanem,

Bu sabah yaşamımın en korkunç sarsıntısını yaşadım. Bob Busby nasıl olduğunu sormak için telefon açtı. Bildiğim kadarıyla iyi olduğunu söyledim, "Çok iyi, o zaman hastaneden çıktı," dedi ve öğrencilerden duyduğu tüyler ürpertici bir öykü anlattı. Sözde, Kara Panterler adlı sefil bir çete seni tutsak almış, dördüncü kat penceresinden ayak bileklerinden sarkıtmışlar, sonunda polisler yetişince seni kolundan vurmuşlar. Bu garip masalın ancak ortalarına doğru, anlatılan şeyin son mektubundaki anekdotun zalimce çarpıtılmış ve abartılmış bir versiyonu olduğunu anladım. Sanırım, Janet Dempsey'e söz etmiş olmalıyım.

Aklıma gelmişken, Bob bana Robin'in son seminerinde Morris Zapp'ten esaslı bir darbe yediğini de anlattı. Görünen o ki, her ne kadar ilkçağ insanı görünüşü ve kaba davranışları olsa da, Mr. Zapp akıllı biri ve Robin'in sizlerin gözünü korkuttuğu Chomsky, Saussure ve Lévi-Strauss gibi moda insanlar hakkında her şeyi ya da en azından Robin'i aptal durumuna düşürecek kadarını biliyor. Bu gelişmelerden sessiz ama kesin bir doyum sağladım. Her neyse, Mr. Zapp hakkında

iyi düşünmeye başladım, bu da onun yararına, hele dün akşam bir iyilik dilenmek için kapıma yeniden geldiği düşünülünce.

Asıl konuya girmesi epey zamanını aldı. Odanın içine bakınıyor, bana ev hakkında sorular soruyordu. Kaç odası var, tek başıma yaşamaktan sıkılmıyor muyum gibi. Bir ara eve yerleşmeyi mi düşünüyor diye korkmaya başladım. Ama, hayır, sonuçta bir arkadaşına, genç bir bayana ev aradığı ortaya çıktı ve bana özel bir iyilik olarak ona bir oda kiralamayı düşünüp düşünmeyeceğimi sordu. Ben de ona bir ara evde kiracı öğrenciler olduğunu, bundan çok sıkıldığımızı ve bir daha kiracı almamaya ant içtiğimizi söyledim. Bu bilgi üzerine o kadar yılgın göründü ki, gazetelere bakıp bakmadığımı sordum. Üzüntüyle başını salladı, işe yaramamış, birçok eve bakmışlar ama kimse kızı kabul etmemiş. İnsanlar ona karşı önyargılı, dedi. Sevecenlikle, renkli mi, diye sordum. Hayır, dedi, hamileymiş.

Şey, son mektubunda Mr. Zapp'ın ünü hakkında söylediklerinden sonra kendi sonuçlarımı çıkardım, bu sonuçlar yüz ifademden açıkça okunuyor olmalıydı ki, bana bu işin sorumlusunun kendisi olmadığı konusunda ivedilikle güvence verdi. Dediğine göre kızla uçakta tanışmış ve kızın İngiltere'de tek tanıdığı kendisiymiş, bu yüzden yardım için ona başvurmuş. Kürtaj olmak için İngiltere'ye gelen Amerikalı bir kız, ama son anda düşüncesini değiştirmiş. Çocuğu İngiltere'de doğurmak istiyor, çünkü böylece çift uyruklu olabilecek ve eğer oğlan olursa ve Vietnam Savaşı yirmi yıl daha sürerse askere çağrılmaktan kurtulacak. Kısa bir süre yasadışı bir biçimde Soho'da garsonluk yapmış, ama hamileliği görünür olmaya başlayınca işi bırakmış. Ve sonra biraz para çaldırmış.

Şey, öykü çok mantıkdışı geldiğinden acaba kendi mi uydurdu diye aklımdan geçirdim. Ne düşünmem gerektiğini bilemedim. Kız nerede şimdi, diye sordum. Beni şaşkınlığa sürükleyerek, dışarıda arabada beklediğini söyledi. Şey, dondurucu bir geceydi, onu içeri getirmesini söyledim. Bir kurşun gibi fırladı, ben de onu izledim. Viktorya dönemi romanlarından bir sahne gibiydi : Karlı bir gün, düşen kadın, vb., ama tersyüz bir biçimde, çünkü ne demek istediğimi anlıyorsan, kız gideceği yerde geliyordu. Ve kabul etmeliyim ki, uzun sarı saçlarında eriyen kar taneleriyle eşikten geçerken birazcık duygulandım. Za-

vallî şey, soğuktan morarmaya başlamıştı, ya bu yüzden ya da utangaçlıktan dili tutulmuştu. Adı, Mary Makepeace. Yapılacak başka bir şey olmadığından o gece kalabileceğini söyledim, biraz çorba yaptım (Profesör Zapp üç kâseyi silip süpürdü) ve bir sıcak su şisesiyle kızı yatağa yolladım. Mr. Zapp'e uygun bir yer bulana dek birkaç gün burada kalabileceğini ama sürekli kabul edemeyeceğimi söyledim. Yine de, ciddi biçimde kalabileceğini düşünüyorum. Çok iyi bir kız gibi görünüyor, geceleri bana arkadaşlık yapabilir. Anlarsın ya, hâlâ geceleri korkuyorum; biliyorum, aptalca ama öyle. Kuşkusuz, yakınlaşınca nasıl olacağız bilmiyorum, ama söz vermeyeceğim. Ne var ki Mary'nin kalmasına izin verirsem, senin buna karşı çıkmayacağını düşünüyorum, yanılıyor muyum? Kuşkusuz, parasını ödeyecek, anladığım kadarıyla bütün parasını çaldırmamış ve sonra Mr. Zapp mali destek vereceğini ısrarla söyledi. Bundan kuşkum yok. Senin almaktan vazgeçtiğin arabanın yerine geçecek inanılmaz derecede pahalı gözüken kavuniçi bir spor araba kullanıyor.

Bu arada, umarım, Charles Boon *kirana* katkı yapıyordur. Bu konuda bir dokundurma ondan kurtulmanın bir yolu olabilir.

Bütün sevgimle,
Hilary

Not : Mr. Zapp, Mary'den sana söz edersem, bu konuya gizli gözüyle bakmanı özellikle rica etti.

Philip'ten Hilary'ye

Sevgilim,

Bu sana Zapp'in sevgilisini eve almadan önce dikkatle düşünmen gerektiğini söylemek için yazılmış ivedi bir not. Ve o kesinlikle Zapp'in sevgilisi. Çocuğun babasının o olup olmadığı ayrı bir konu, ama ilişkilerinin doğasını pek de etkilemez. Kıza ne kadar acıdığını ve yardım etmek istediğini anlıyorum, ama kendini, sonra çocukları ve özellikle de Amanda'yı düşünmeyi unutmamalısın. Amanda şimdi çok duyarlı ve etkiye açık bir yaşta... Evde evli olmayan bir annenin varlığının yara-

tacağı sonuçları hiç düşündün mü? Aynı şey, Robert için de geçerli. Bunun çocuklar için iyi bir şey olacağına inanmıyorum. Sonra, olasılıkla Zapp, bütün gün, belki de bütün gece eve girip çıkacak. *Bunu* hiç düşündün mü? Mantık sınırları içinde hoşgörölü bir adam sayılırım, ama Mr. Zapp'ın evimde hamile kız arkadaşıyla ilişkide bulunması için bir oda sağlamak kitabımda yazmaz ve eğer ortaya böyle bir şey çıkarsa, böyle bir durumda ne yapacağını çok merak ediyorum. Sonra, insanın hoşuna gitse de, gitmese de gerçekte yüz yüze gelmeli : "İnsanlar konuşacaktır", yalnızca komşular değil, Üniversite'dekiler de.

Sonuçta, ben bu işe karşıyım. Ama kuşkusuz, sen doğru bildiğini yapmalısın.

Burada durum giderek çirkinleşiyor. Camlar kırıldı ve küçük bir uzman kitaplığının katalog kartları ortalığa yayıldı. Her öğle saati geleneksel bir sorun çıkıyor ve ben odamın önündeki balkondan izliyorum. Grevcilere her zaman dostça, polislere ise her zaman düşmanca davranan kalabalık bir öğrenci grubu grevcilerin gösterisini izlemek için toplanıyor. Sonuçta bir itişme oluyor, polis karışıyor, kalabalık homurdanıp bağıyor, kayalar fırlatılıyor ve çarpışmanın içinden arkalarında birkaç şanssız öğrenciyi sürükleyen polisler yuhalamalar eşliğinde koşarak geliyorlar ve Yönetim yapısının altındaki geçici tutukuvine çocukları kapatıyorlar. Güvenli balkonumda tünemişken kendimi biraz alçak hissediyorum, hani kendileri için özel olarak yapılmış kulelerinden çıkardıkları savaşları izleyen eski zaman kralları vardır ya, onlar gibiyim. Sonra gidip bütün her şeyi yerel TV haberlerinde izleyebilirsin. Ve ertesi gün Euphoric State Daily'de – kampus gazetesi, öğrencilerce inanılmaz bir hız ve profesyonellilde yayımlanıyor ve bizim haftalık "Rumble" deneyimimizi amatör bir çabaya dönüştürüyor – haberler ve fotoğraflar çıkıyor.

Bütün sevgimle,

Philip

Not : Umarım, Mary Makepeace'in yasaların gözünde *yasadışı göçmen* olduğunun ve onu barındırdığın için senin de başının belaya girebileceğinin farkındasındır.

Hilary'den Philip'e

Sevgili Philip,

Doğrudan konuya girmeliyim. Arabozucu mektup dendiğini sandığım imzasız bir mektup aldım. Senin Morris Zapp'ın kızıyla bir ilişkin olduğu yazılı. Doğru olmadığını biliyorum, ama hemen yaz ve doğru olmadığını söyle bana. Durup dururken ağlamaya başlıyorum ve nedenini kimseye söyleyemiyorum.

Sevgiler,

Hilary

XY42 Ab 151 INTL PLOTINUS EUPH 60 9
WESTERN UNION

MRS HILARY SWALLOW
49ST JOHNS RD
RUMMIDGE
İNGİLTERE

BÜYÜK YALANCI YALAN YALAN YALAN
SÖYLÜYOR KUŞKUSUZ ÇOK SAÇMA STOP
ZAPPLERİN KIZI YALNIZCA DOKUZ YAŞINDA STOP
MEKTUP GELİYOR SEVGİLER PHILIP

PHILIP SWALLOW
1037 PYTHAGORAS DR
PLOTINUS EUPH

Morris'ten Désirée'ye

Désirée, bana bir iyilik yapar mısın? Kışını kaldırıp 1037 Pythagoras Drive'a git ve orada ne haltlar karıştırıldığını bana bildir. Bu sabah imzasız bir mektup aldım, Philip Swallow'un bu adreste Melanie'yle birlikte yaşadığı yazılı. Gülebilirsin, ama bir bak bakalım, olur mu? Bu

düşünce de bir tür çirkin mantık var ki, bana bunun doğru olduğu duygusunu uyandırıyor. Swallow'la ilgili düşüncelerime ve yaşamımda oynadığı yazgısal role uygun düşüyor. TLS'de akademik kişiliğimi katletmekle işe başladı, kızımı düzmekle sürdürüyor. Öyle görünüyor. Titriyorum, Désirée, titriyorum.

Morris

Not : Mektup, Üniversite'den postalanmış, bu yüzden yollayan hocalardan ya da sekreterlerden biri, ama kim?

Philip'ten Hilary'ye

Hilary, sevgilim,

Bu şu ana dek yazdığım en zor mektup.

Morris Zapp'ın dokuz yaşında olan kızından başka bir kızı daha varmış. Adı Melanie ve ben onunla bir kez *yattım*. Yalnızca bir kez. Bu yüzden sana yolladığım telgraf pek doğru değil. Ne var ki yalan da değil. Zapp'ın Melanie'nin babası olduğunu yeni öğrendim ve bu senin için olduğu gibi, benim için de büyük bir sarsıntı oldu. İzin ver, açıklamaya çalışayım.

Melanie, Zapp'ın ilk evliliğinden olan kızı. Annesinin bekârlık adını kullanarak kendisine Melanie Byrd diyor, çünkü haklı nedenlerle kendisini Euphoric State'teki babasıyla bağlantılandırmak istemiyor. Buraya öğrenci olarak gelmiş, çünkü sözleşmeli bir öğretim üyesinin çocuğu olunca parasız okuyabilir, ama Zapp'ten olabildiğince uzak kalmaya ve ilişkilerini gizli tutmaya çalışıyor. Bütün bu bilgiyi Melanie ve Mrs. Zapp'ten öğrendim. Eve gittiğimde ikisi de oradaydı. Melanie'nin alt katta oturan kızlardan biri olduğunu açıklamalıyım. Buradaki ilk günlerimde şans eseri aşağı kattaki bir tür hazırlıksız partiye katıldım. Hogan'ların kokteylinden yeni dönmüştüm ve zaten biraz çakırkeyiftim. O ya da bu nedenle epey "uçtum", ama toplu sevişme hazırlıklarına girdiklerinde, incelikle oradan ayrıldım. Melanie de öyle yaptı. Birlikte yatacağımız izlenimini edinmiş nedense. Böylece, korkarım ki, yattık.

Kendimi aklamaya ya da nedenler bulmaya çalışmayacağım. Daha

sonraları, yaptığımı düşünerek perişan oldum. Pek de eğlenceli sayılmazdı, çünkü ben sarhoştum, Melanie ise uyukluyordu. Bunun onun için büyük bir anlamı olmadığından iyice eminim ve inan bana, bir daha yinelenmedi. Aslına bakarsan o günden sonra – daha az karışık bir olayda oldukça gülünç olabilirdi – Melanie ile Charles Boon sürekli çıkmaya başladılar. Durum böyle olunca, bütün bunları sana anlatıp üzmenin anlamı yok diye düşündüm ve zaten olay da unutuldu. Mektubunu aldığımda suçlu vicdanım yeniden canlandı, ama Melanie ile Morris Zapp arasında bağlantı kuramadım. Birisinin kötü bir şaka yaptığını düşündüm, ama kim yapar, niye yapar, hâlâ aklım almıyor. Ne var ki bu beni çok zor bir ahlaksal çıkıma sürükledi.

Şey, anladığın gibi kendime kolay bir çıkış yolu buldum, ki bunun senin için de kolay bir çıkış yolu olduğuna kendimi inandırdım. Ama olayların gerçek boyutunu öğrenince, oturup bütün bunları kayda geçmenin en doğrusu olduğuna karar verdim. Şimdi burada neredeyse gece yarısı, benim için ne kadar zor olduğunu anlayabilirsin. Üzgünüm, çok üzgünüm, Hilary. Lütfen bağışla beni.

Bütün sevgimle,
Philip

Désirée'den Morris'e

Sevgili Morris,

Ne kadar sana iyilik yapmaktan tiksinsen de, merakımı yenemedim ve kaba komutların uyarınca 1037 Pythagoras'a gittim. Kampusun Cable Street girişindeki velvele yüzünden trafik arapsaçına döndüğü için kent merkezinden dolanmak zorunda kaldım. Gaz bombası patlamalarını, bağrıışmaları ve tepemizde dönüp duran polis helikopterinin gürültülerini hep duydum; sana söyleyeyim, burası giderek Vietnam'a benziyor.

1037 Pythagoras daha sonra iki daireli bir apartnana çevrilmiş bir ev. Birinci katın ziline kimse yanıt vermeyince yukarı çıkıp ikinci katı denedim. Sonunda kapıyı kızarmış ve dağınık görünen Melanie açtı. Dişlerini gıcırdatmadan ve elini kamçına atmadan önce, bırak da biti-

reyim. İkimiz de çok şaşırmıştık, doğal olarak Melanie daha fazla. “Désirée! Ne yapıyorsun burada?” diye haykırdı. En Perry Mason tavrımı takınarak, “Aynı soruyu ben de sana sorabilirim,” diye tersledim. “Burada Philip Swallow’un oturduğunu sanıyordum.” “Doğru, ama şimdi burada değil,” dedi. “O gestapo da kim?” diye bir ses geldi içerden. Melanie’nin omzu üzerinden içeri baktım, üzerinde bornozla duvara dayanmış sigara içen Charles Boon’u gördüm. “Philip için gelen biri,” diye yanıtladı Melanie. “Philip dışarda,” dedi Boon. “Üniversite’de.” “Beklememin bir sakıncası var mı?” diye sordum. Melanie omuz silkti. “Rahatına bak.”

Eşikten sıyrılıp daireye sızdım. Melanie kapıyı kapayıp beni izledi. Ağzı açık bakakalan Boon’a, “Bu Désirée, babamın ikinci karısı,” diye açıkladı. “Ve bu da...” “Mr. Boon’u tanıdım, canım,” diye kestim. “Birkaç hafta önce aynı partideydik. Orada fırsat bulamamıştım, Mr. Boon,” diye konuştum, “ama sizin şovunuzdan ne kadar nefret ettiğimi şimdi söyleyeyim.” Gülümsedi ve bir karşılık düşünürken dişlerinin arasından sigarasının dumanını üfledi; gözlerinden biri benim üzerimdeyken diğeri bir esin kaynağı arayışıyla odada geziniyordu. “Eğer sizin yaşınızdaki biri şovu sevseydi,” dedi sonunda, “başarısız olduğumu anlardım.” Bir süre birbirimizi yoklayarak atıştık. Boon’un Swallow’la kaldığı açıktı, ama bunun beni çok şaşırttığını söylemeliyim, çünkü Swallow’un bu herifi hiç çekemediğini sanıyordum. Bununla birlikte, Boon’la Melanie’nin öğleden sonrayı yatakta geçirdikleri belliydi ve Swallow anahtarıyla kapıyı açarken ikisinde de bir panik belirtisi görmeyince, Swallow’dan saklamaları gereken bir şey olmadığı sonucuna vardım. Kuşkusuz Swallow beni orada görünce ürktü, telaşla hepimize çay getirdi, ama bana pek savunmadaymış gibi gelmedi. Konu senin Melanie’nin babası olduğuna gelinceye kadar, Melanie’yle ilişkilerinin amca-yeğen düzeyini geçmediği düşüncesindeydim. Bembeyaz kesildi, Morris. Yani, öz kızını düzdüğünü öğrenseydi, bu kadar sarsılmazdı. Şu an düşündüm de, iş değiştirdiğin adamın kızıyla yatmak bir tür enstest duygusu uyandırıyor olmalı. Yine de şu an Melanie ile yatıyorsa, dolaşık bir şeyler olmalı, çünkü Charles Boon kesinlikle orada yaşıyor.

Arabozucu mektubun yazarına gelince, bu işi Howard Ringbaum yapmıştır diye düşünüyorum, çünkü böyle bir eğilimi var, ayrıca bu

amaçla Üniversite posta olanaklarını kullanabilecek kadar ucuz biri, o yakalanmayacağını bilse hırıltıyla soluyarak sapık telefonlar açacak tip-te bir herif.

Désirée

Morris'ten Désirée'ye

Çabuk yanıtın için çok teşekkürler, ama neden Swallow'a doğrudan sormadın, İsa aşkına? Sana imzasız mektubun bir fotokopisini yolluyorum, onunla Swallow'u sıkıştırabilirsin. Ne rezalet! Mrs. Swallow son günlerde çok kötü görünüyor, bu mektuplardan ona da geldiği konusunda açık kuşkularım var. Onun iyi kalpli bir insan olduğunu anladım ve onun için üzülüyorum. Bu arada, bana Boon'un Swallow'un eski öğrencilerinden biri olduğunu söyledi. Evet, eski dost bunlar, bu yüzden Melanie'yle oldukça çarpık bir ilişki kurdukları olasılığı gidererek artıyor. Zavallı küçük Melanie. Bu konuda kendimi çok kötü hissediyorum. Yani, hâlâ bakire olduğunu filan varsaymıyorum, ama bir erkeğin kollarından diğerine düştüğü böyle bir yaşam onun gibi genç bir kız için hiç de uygun değil. Belki de seninle ikimiz yeni bir başlangıç yapabilirsek, Désirée, gelip bizimle yaşayabilir.

Morris

Désirée'den Morris'e

Sevgili Morris,

Ben gülmekten ölmeden önce, şu ilgili baba rolünü kesecek misin? "Küçük Melanie'ye sağlıklı bir ev ortamı kurmaktan söz etmek için artık çok geç. Bunu onu ve annesini bırakmadan önce düşünecektin. Sen unutmuş olsan da, küçük Melanie bunun için seni bağışlamadı; ve onları benim için bırakmış olduğundan (doğru anımsıyorsam, şeker alması için ona beş dolar vererek : Vicdan rahatlığı için verilen paralar tarihindeki en aşağılık örnek) bana da sevgi taşkınlığında bulunduğu söylenemez.

Philip Swallow'u senin kirli kâğıt parçanla sıkıştırmak gibi bir niyetim yok. Ne o, ne de Melanie bana bir açıklama yapmak *zorunda*. İstiyorsan kendin yaz ve öğren. Hazır konu açıklamalardan açılmışken, şu erdemli kızgınlık numaralarına fazla bürünmeden önce, yüce gönüllü Mrs. Swallow'a park ettiğin şu sarışın kişi hakkında bilgi verebilirsin belki. Hamile olduğu yolunda bir söylenti var. Zapp, sakın bana gezegeni başka bir küçük Zapp'le daha kirleteceğini söyleme. İngilizlerin ikiyezlü olduğunu duymuştum, ama bulaşıcı olduğunu bilmiyordum.

Désirée

Philip'ten Hilary'ye

Hilary, sevgilim,

Sana yazalı iki hafta oldu ve yanıtını beklemeyi çok zor buldum. Eğer hâlâ yazmadıysan, lütfen beni daha çok bekletme. Her şeyi açıkça yazmamın beni bağışlamanı ve olanları unutmamı sağlayacağını ve böylece her şeyi gerimizde bırakmayı başaracağımızı ummuştum.

Umarım, boşanmayı ya da benzer aptalca bir şeyi düşünmüyorsun, değil mi?

Bu tür şeyleri mektupla tartışmak çok zor. 6.000 mil uzaktayken bir yanlış anlamayı nasıl düzeltebilirim? Bizim birbirimizi görmemiz, konuşmamız, öpüşmemiz ve barışmamız gerek. Düşünüyorum da, niye Paskalya tatilinde 17 günlük gezi programıyla buraya gelmiyorsun? Biliyorum, uçak parası çok fazla, ama boş ver. Sanırım, tatilde annen çocukları alabilir, değil mi? Ya da onları şu Mary Makepeace'e bile bırakabilirsin. Çocuklardan ve her şeyden uzak, gerçek bir tatil olurdu. Sanıyorum, "ikinci balayı" diyorlar, tüyler ürpertecek kadar cilveli bir deyim, ama hiç de fena fikir değil. Esseph'teki şu dökük küçük dairemizde ne kadar eğlenmiştik, unuttun mu?

Bu konuyu ciddi biçimde düşün, sevgilim, öğrenci olayları seni caydırmasın. Kış döneminin bitimiyle her şeyin sakinleşeceği ve öğrencilerle Yönetim arasında karşılıklı belli ödünlerin verileceği yolunda belirtiler var. Bugün, haftalardan sonra ilk kez tutuklama olmadı. Bel-

ki de havanın bir etkisi olmuştur. Bahar gerçekten geldi, tepeler yeşil, gökyüzü mavi ve hava sıcaklığı gölgede yirmi yedi derece. Güneş Körfez’de göz kırıyor ve Silver Span’in kabloları ufuktaki harp telleri gibi parıldıyor. Bugün öğle yemeği zamanı kampus boyunca yürüdüm ve değişen ruh durumunu anlayabildim. Kızlar yaz giysilerini giymişler, insanlar gitar çalıyor. Hoşuna gidecek.

Bütün sevgimle,
Philip

Morris’ten Désirée’ye

Désirée,

Buna inanmayacaksın biliyorum, ama Mary Makepeace ve ben yalnızca birer iyi arkadaşız. Onunla hiç sevişmedim. Düşüncenin aklımdan geçtiğini kabul ediyorum, ama ilk karşılaştığımızda hamileydi ve diğer erkeklerin hamile bıraktığı kızlarla yatmaktan iğrenirim. Ne demek istediğimi anlıyorsan, böyle bir ilişki tam anlamıyla helal sayılmaz. Özellikle bu olayda, çünkü çocuğun babası Katolik bir papaz. Geldiğim uçağın kürtaj için İngiltere’ye giden kadınlarla dolu olduğunu sana yazmamış mıydım? Mary onlardan biriydi, yanımda oturuyordu, biz de biraz konuştuk. Birkaç hafta önce Üniversite’den geldiğim bir gün sahanlıkta Dr. O’Shea’nın pususuna düştüm. Eski bir duvar saatinin arkasından üzerime atladı ve beni öndeki oturma odasına sürükledi. Yılın bu zamanında orası Kuzey Kutbu gibidir, arkalıklı büyük koltuklar sisin içinden düş gibi beliren buzdağlarına benzer. O’Shea çok kızgındı. Açıkça “belirli bir durumda” olan ama yüzük takmayan genç bir kadının beni sorduğunu ve dairemde beklemek için üstelediğini söyledi. Kuşkusuz, Mary’ymiş, İngiltere’de kalıp çocuğu doğurmaya karar vermiş, ama işini yitirmiş ve parasını çaldırmış, sonra da bu ülkede tanıdığı tek insan olan bana başvurmak için gelmiş. O’Shea’yı sakinleştirmeye çalıştım, ama onda Tanrı ve Mrs. O’Shea korkusu vardı. Mary’nin “durumu”ndan benim sorumlu olmadığım konusunda onu inandırmanın hiçbir yolu olmadığı açıktı. Bana bir ultimatom verdi : Ya Mary gidecekti ya da ben. Kızı öyle bırakamadım,

bu yüzden ona kalacak bir yer bulmaya çalıştım. Ama o gece Rummid-ge'de yapacak bir şey yoktu. Konuştuğumuz ev sahipleri açıkça Mary'ye bir fahişe, bana da sıradan bir gangster gözüyle bakıyorlardı. Boş odası olduğunu kabul eden bir otel bile bulamadım. Mrs. Swallow'un evinin önünden geçerken, niye onu denemiyoruz, diye düşündüm. Ve işe yaradı. Aslına bakarsan, ikisi çok iyi arkadaş oldular ve görünen o ki, Mary çocuğunu doğurana dek orada kalacak. Seni bütün bunlarla sıkmakta bir anlam göremedim ve Swallow'un sana bu öyküyle koşacak kadar ucuz olabileceğini düşünemedim.

Morris

Hilary'den Philip'e

Sevgili Philip,

Son mektubun için çok teşekkürler. Öncekine hemen yanıt vermediğim için üzgünüm, ama Melanie Zapp (ya da Byrd) konusunu yazmanın altı ya da yedi haftanı aldığı düşünülünce, benim de yanıtımı düşünmem için biraz zamana gereksinme duyabileceğim anlaşılır.

Bunun anlamı boşanmayı düşündüğüm değil, bu senin açısından dikkat çekici bir panik tepkisi, sanırım. Bunu, artık bana karşı dürüst olduğun ve kızla ilişkini kestiğin biçiminde yorumluyorum. Euphoria'daki bu kadar kız arasından Mr. Zapp'ın kızını seçmenin çok talih-sizce olduğunu söylemeliyim. Ayrıca *kendi* kızın üzerinde *onun* kötü etkisi konusunda bu kadar yorum yaptıktan sonra, ikiyüzlülük demesem bile, bunun biraz ironik olduğu açık. Mary'ye senin mektuplarını gösterdim. Ona göre senin Amanda'nın masumluğunu korumak için gösterdiğin aşırı ilgi ona gerçekte senin âşık olduğunun belirtisi ve Melanie'yle ilişkin ensest yöneliminin bir biçimde doyumunu. Kabul etmelisin ki, ilginç bir kuram. Melanie, Amanda'ya benziyor mu?

Tatil için Euphoria'ya gelmemle ilgili önerine gelince, korkarım ki, gündemde değil. İlk olarak, Mary'den ya da annemden çocukların sorumluluğunu almalarını istemeyi düşünemem bile ve hepimizin Euphoria'ya gelmesini karşılayacağımızı – hatta yalnız benim bile – sanmıyorum. Göreceğin gibi, Philip, merkezi ısıtma için o kadar beklememeye karar verdim, hemen uygulamaya geçtim. Melanie'yle ilgili

mektubunu alır almaz yaptığım ilk iş, telefon rehberini almak ve fiyat araştırması yapmak için ilgili firmaları aramak oldu. Bu gülünç görünebilir, ama son derece mantıklı. Kendi kendime düşündüm ki, ben burada kocamın kariyeri ve çocuklarımla eğitimi için tek başına bir köle gibi evi çekip çeviriyorum ve bunu yaparken ısınamıyorum bile. Eğer o seks için eve gelmeyi beklemiyorsa, neden ben merkezi ısıtma için bekleyeyim? Sanırım, daha duygusal bir kadın öç almak için kendine bir âşk bulurdu.

Mr. Zapp incelikle bana yardım etti ve en ucuz öneriden bile yüz pound indirmeyi başardı, çok akıllı bir adam, değil mi? Ama kuşkusuz, yine de taksitler epey yüksek ve depozit, hesaplarımızı eksiye düşürdü, bu yüzden eve hemen daha çok para yolla lütfen.

Giderler ve çocuklar bir yana, Philip, yine de gelmeyi istediğimi söyleyemem. Mektubunu büyük bir dikkatle okudum ve korkarım ki, beni istemenin nedeninin yasal cinsel ilişki amaçlı olduğu sonucuna varmaktan kaçınmadım. Sanırım, başka evlilik dışı serüvenlere girişmekten korkuyorsun, ama Euphoria baharı kanını öyle kaynatmış ki, çare olarak beni 6.000 millik yolculuğa hazırlıyorsun. Korkarım ki, böyle bir şey için gelmeyi uygun bulmuyorum, Philip. 17 günlük gezi 165-15-6 pound tutsa da,⁷ yatakta yapacağım hiçbir şey bu paraya değmez.

Bunlar seni incitiyor mu? Öyle bir amacım yok. Mary, erkeklerin bir kadınla kavgalarını sona erdirmek için uygulamalı ya da simgesel olarak onun ırzına geçmeye çalıştıklarını söylüyor ve sen de bu türe uyuyorsun. Mary'nin kadın-erkek ilişkileri konusunda büyüleyici kuramları var. Amerika'da kadınların kurtuluşuyla ilgili bir etkinlik olduğundan söz ediyor. Belirtilerine rastladın mı?

Euphoric kampusunda her şeyin sonunda sakinleşmeye başladığını duymaktan çok mutlu oldum. İster inan, ister inanma, burada da öğrenci sorunları yaşanabilir. Gelecek dönem oturma eylemi yapılacağı söylentisi var. Açıkça bu durum kadronun yaşlı üyelerini endişeye düşürmüştü. Morris'e göre, Gordon Masters iyice kafayı oynatmış, Bölüm'e ordu üniformasıyla geliyormuş.

Sevgiler,
Hilary

Sevgili Morris,

Her ne kadar helal göndermesi, senin de bildiğin gibi, alçakça olsa da, bu Mary Makepeace işinde, tuhaf ama, sana inanıyorum. Ama bunu Philip Swallow sızdırdı sanma. Geçen gün aldığım kirli, yağlı ve gözyaşı lekeli imzasız bir nameyle sana ve senin "sarı saçlı uruspu"na ihanet eden, eğer yazım kuralları bir ipucu sayılırsa, senin İrlandalı kızın, dişsiz Bernadette.

Kadınların Kurtuluşu diye bir şey duydun mu, Morris? Ben yeni duydum. Yani, geçen kasım ayında Miss America yarışmasını nasıl rezil ettiklerini daha önce okumuştum, ama onların bir avuç serseri olduğunu düşünüyordum. Hiç de değilmiş. Plotinus'ta bir tartışma grubu başlattılar, geçen gece ben de gittim. Büyülendim. Hey, *senin* ne mal olduğunu bir öğrenseler!

Désirée

IV. OKUMA

OTUZLARININ ortalarında, kadını şişman çift, ihtiyatlı çiftlerle tanışmak istiyor.

YUVA kuran toprak çifti huzur içinde vıraklamak için su biraderleri bulmak istiyor.

DOĞA orada. Big Sur Dylan Hesse Bach bebek racoonlar çimen kumsallar duyarlılık yaratıcılık seks ve aşk. Aynı şeyleri seven kızlarla bunlara dalmak istiyorum.

OTUZLARININ başlarında çekici erkek üçlü ya da daha fazlalı âlemler için iki ya da daha çok biseksüel kız arıyor. Biçimli eş de katılabilir. Ayrıca, istenirse eşin kadınımsı, çekici genç travesti kuzeni de. Çift ya da hatta tek kızlardan başvurular kabul edilir. Özellikle genç teklerden ya da grup seksin zevkini çıkarmak isteyen sıkkın ev kadınlarından ilk başvurular bekleniyor. Güvenceli gizlilik. Fotoğraf isteğe bağlı, ama yollanırsa iyi olur. Emin değilsen yazman yeter.

– küçük ilanlar, “Euphoric Times”

PLOTINUS KADINLARI YÜRÜYÜŞTE

Plotinus Kadınlarının Kurtuluş Hareketi, Uluslararası Kadın Gü-nü’nü kutlamak için cumartesi günü ilk kez sokağa çıktı. Taşınan pankartlar arasında şunlar da vardı : “Aptal rolü oynamak akıllıca mı?” “Gerçek Bir Fahişe Olarak Daha Çok Kazanırsın” ve “Günde Yirmi Dört Saat Parasız Çocuk Bakım Merkezleri”. Bu savsözlerden sonuncusu Porto Rikolu bir ev kadınıni heyecanlandırdı : Nerede, lütfen, bu merkezlerden birini nerede bulabilirdi? Yürüyüşçüler üzüntüyle daha

bu merkezlerin kurulmadığını söylediler.

– “Plotinus Gazette”

PLOTINUS’A HALK BAHÇESİ

Öğrenciler ve sokak insanları hafta sonu Halkın Bahçesi olarak duyurdukları şeyi oluşturmak üzere Clifton ve King Street arasında, Poplar Avenue’deki boş bir alana yerleştiler. Arsa iki yıl önce Üniversite’ce alınmıştı ve o tarihten beri resmi olmayan park yeri olarak kullanılıyordu.

Bahçecilerin sözcülerinden biri şöyle dedi : “Bu toprak Üniversite’nin değil. İlle birilerinin olması gerekiyorsa, o zaman Costanoan Kızılderililerinin olması gerekir, çünkü iki yüzyıl önce zor kullanılarak onlardan çalınmıştı. Eğer ortaya herhangi bir Costanoan çıkarsa, seve seve ona bırakırız. Burada Plotinus halkı için açık bir alan oluşturacağız. Üniversite toplumun gereksinimleri karşısında duyarsız olduğunu göstermiştir.”

Bahçeciler toprağı kazıp düzelterek ve çimen ekerek bütün hafta sonu çalıştılar. Pole Street yakınlarından yaşlı bir yerleşik, “Bir hippinin çalıştığını göreceğini hiç düşünmemiştim,” diye konuştu.

– “Plotinus Gazette”

RUMMIDGE ÖĞRENCİ BİRLİĞİ KURULU’NUN OLAĞANÜSTÜ TOPLANTISI

4(b). gündem maddesi altında aşağıdaki kararlar alınacaktır. Birlik Kurulu;

1. Üniversite Yönetim Kurulu gelecek çarşamba günkü toplantısında aşağıdaki istekleri kabul etmezse, Birlik Yetkilisi’ni doğrudan eylem için *uyarır* :

(a) Geçen kasım ayında Birlik’çe Senato ve Kurul’a sunulan *Öğrenci Katılımı* belgesinin *değiştirilmeksizin* benimsenmesi.

(b) Üniversite’nin işlev ve yapısını incelemek amacıyla bir Komisyon kurulması için ivedi eylem.

(c) Önerilen Komisyon'un kuralları ve yönergesinin iki günlük bir eğitim eylemiyle hazırlanması için bütün Bölümlerdeki derslerin durdurulması.

EV KAYDI

Bugün Kamu Sağlığı yetkilileri, Pythagoras Avenue'deki küçük bir toprak kaymasının bir evi oturmak için güvensiz duruma soktuğuna karar verdiler. 1037 Pythagoras'ta oturanlar geçen cumartesi gecesi 1.30'da ani bir yağmur fırtınasından sonra oturdukları evin 45 derece dönmesiyle uyandılar. Yaralanan olmadı.

– "Plotinus Gazette"

CLIFTON VE KING STREET ARASINDAKİ POPLAR AVENUE'DEKİ ALAN HAKKINDA

Bu arsa, Üniversite'ce on sekiz ay önce satın alınmış ve karşılığı ödenmiştir. Üniversite burada bir oyun alanı yapımına mali zorluklar yüzünden hemen başlayamamıştır. Şimdi gerekli kaynak sağlanmıştır ve oyun alanıyla ilgili tasarımlar üzerinde çalışılmaktadır.

Geçtiğimiz haftalarda birçoğu içtenlikle bu arsada çalışanlara ek işçilik ücreti ödenemeyeceğinin bildirilmesi gerekmektedir. Eğlence alanı için çalışmalar yapmak üzere alan çok yakında boşaltılacaktır.

– Bilgi Ofisi, Euphoria Eyalet Üniversitesi

CENNET YENİDEN KAZANILDI

Üniversite-Endüstri-Ordu koalisyonu ile Aşk ve Barış Alternatif Topluluğu arasında süregiden çatışma içindeki en doğal ve yüreklen-dirilmesi gereken olay olarak Plotinus'taki Halkın Bahçesi'nde yeni bir cennet yaratılıyor. Bahçe'de yalnızca öğrenciler ve sokak insanları değil, sıradan insanlar, ev kadınları ve çocuklar, hatta profesörler bile çalışıyor ve oynuyor.

– "Euphoric Times"

RUMMIDGE'DE GRAND PRIX YAPILMASI ÖNERİLDİ

Rummidge işadamları ve araba yarışı meraklılarınca yeni kurulan konsorsiyumun dün yapılan toplantısında kentin yeni İç Çevreyolu sisteminde Formula 1 yarışlarının düzenlenmesi konusundaki tasarılar görüşüldü. Grubun sözcüsü, Jack "Conta" Scott, "Yeni çevreyolu araba yarışları için birebir. Sanki tasarımcılar yaparken akıllarından bu olasılık geçmiş," diye konuştu.

– "Rummidge Evening Mail"

EUPHORIC PROFESÖRÜ VE ÖĞRENCİLER TUĞLA HIRSIZLIĞINDAN TUTUKLANDI

Aralarında İngiltere'den bir konuk profesör ve öğrencilerin de bulunduğu on altı kişi, Buchanan Street'teki Lutheran Kilisesi yıkım alanından kullanılmış tuğlaları çalma suçlamasıyla cumartesi günü tutuklandı. 7,5 dolar değerindeki tuğlaların Halkın Balıklı Gölü yapımının sürdüğü Halkın Bahçesi için çalındığı sanılıyor.

– "Plotinus Gazette"

MİLİTAN ÖĞRENCİLER RUMMIDGE ÜNİVERSİTESİ TOPLANTI SALONU'NU İŞGAL ETTİ

Dün öğleden sonra, Rummidge Üniversitesi Yönetim Kurulu üyeleri toplantılarına katılmak için öğrenci gözcülerinin arasından geçmek zorunda kaldılar. Öğrenciler, Birlik'çe hazırlanan *Öğrenci Katılımı* belgesini tartışmak için yapılacak toplantının herkese açık olmasını istediler. Sonuçta, Birlik Başkanı ve iki öğrencinin Kurul karşısında konuşma yapmasına izin verildi, ama Kurul üyeleri öğrenci isteklerine hemen yanıt vermeye karşı çıktılar.

Bu durum öğrenilir öğrenilmez, uyku tulumları ve battaniyelerini hazırlamış olan 150 kadar öğrenci Üniversite Toplantı Salonu'na yerleşti. Yeniden yapılanmış Üniversite'nin ideal yapısı hakkındaki bir tartışmadan sonra, geçici bir diskotek kuruldu. Gece saat ikide salon-da hâlâ 85 öğrenci vardı. Bu sabah geç saatlerde Üniversite yapılarının

işgalinin kabulü ve yaygınlaştırılması için Olağanüstü Birlik Toplantısı yapılacağı bildirildi.

– “Rummidge Morning Post”

KONUK PROFESÖR VE ÖĞRENCİLER SERBEST BIRAKILDI

Cumartesi günü, Buchanan Street'teki yıkım alanından tuğla çalmak suçlamasıyla tutuklanan on altı kişi arasında İngiliz Edebiyatı Bölümü'nün İngiliz konuğu Profesör Philip Swallow da vardı. Tuğlaların sahibi Mr. Joe Mattiessen suçlamada bulunmayınca Plotinus Belediye Mahkemesi çoğu Euphoric öğrencisi olan tutuklular hakkındaki davayı düşürdü. Profesör Swallow'un kimi öğrencileri Mahkeme Salonu'nun dışında toplanmışlardı ve o gülümseyerek çıkarken sevinç çığlıkları attılar.

Profesör Swallow, “Böyle bir şey hiç başıma gelmemişti. Unutulmayacak bir deneyim, ama yinelemek istediğim söylenemez,” diye konuştu.

– “Euphoric State Daily”

REKTÖR BINDE'NİN BİLDİRİSİ

Bize planlamadığımız, hatta istemediğimiz bir bahçe sunuldu ve bu konuda hiç kimse tümüyle hoşnut değil. Bahçe'de çalışmış olanlar gelecekte alacakları konusunda kaygılı. Bölgede yaşayanlar kalabalık, gürültü ve Bahçe'nin kimi kullanıcılarının davranışları yüzünden mutsuz. Kent yetkilileri, Bahçe'nin yol açtığı suç ve denetim sorunları yüzünden endişeli. Birçok vergi mükellefi de Üniversite'nin, dolayısıyla Eyalet'in mal varlığına yasadışı el koyma olarak nitelendirdikleri bu olay yüzünden kızgın. Okul için spor etkinlikleri düzenleyicileri olası oyun alanlarını yitirdiklerinden üzgün. Birçok insan şiddetli bir görüş ayrılığı olasılığından endişe duyarken, böyle bir şey olmayabilir diye korkanlar da var. Bana gelince, ben bütün bu endişelerin ve sözünü etmediğim diğerlerinin yükünü üstümde hissediyorum.

Peki, şimdi ne olacak? İlk olarak burasının işe böyle geldiği için

unutturulmaya çalışılan Üniversite'nin toprağı olduğu gerçeğini yeni-
den anımsatmak için bir tel örgü çekmeli ve yetkisiz kişileri alandan çı-
karmalıyız. Bu zor bir iş, ama başka yolu yok.

– Rektörlük Ofisi'nden bildirilmiştir,
Euphoria Eyalet Üniversitesi

BAHÇE'Yİ SAVUN!

Bahçe'yi savunmaya ve buraya girmeye çalışırlarsa Üniversite'ye
misilleme savaşı açmaya ant içtik. Eğer Bahçe'de hep birlikte çalıştığ-
ımız gibi – kararlılık ve kardeşlik içinde ekipler oluşturarak – savaşırsak
kazanırız.

HALKA KARŞI TEL ÖRGÜLERE HAYIR
BULDOZERLERE HAYIR
SESSİZLİĞİN BABALARI OLALIM, KÜREKLERİMİZ VE
SİLAHLARIMIZLA GECENİN BABALARI OLALIM
İKTİDAR HALKA VE SİLAHLARINA

Bahçeciler

– Plotinus sokaklarında dağıtılan bildiri

İŞGALİ DESTEKLE

Rummidge öğrencileri! Bugünkü Toplantı'da işgali destekleyin,
sonra da Toplantı Salonu'nda bize katılın. Yönetim'e burasının *sizin*
Üniversiteniz olduğunu, onların olmadığını gösterin.

– İşgal Yönetim Komitesi'nce dağıtılan bildiri

POLİS BAHÇE'YE GİRDİ, 35 KİŞİ VURULDU. CABLE
AVENUE'DE YÜRÜYÜŞÇÜLER HEDEF OLDU. GAZ
VERİLDİ. YOLDAN GEÇENLER, ÖĞRENCİLER
YARALANDI. OLAĞANÜSTÜ HAL, GECE SOKAĞA
ÇIKMA YASAĞI İLAN EDİLDİ.

Üniversite'nin Halkın Bahçesi'ne el koymasını kınamak için dün

düzenlenen bir gösteri ve yürüyüş, polisle göstericiler arasında bütün öğleden sonra süren şiddetli bir çatışmaya neden oldu. Altmış kişi hastanelik oldu ve sabaha karşı güney kampus ve komşu yerleşim alanlarına gözyaşı bombaları atıldı. Açıkça silah kullanan polisler göstericilere ateş açtılar, göstericiler kanlar içinde dağılmak zorunda kaldılar. Bir polis bıçaklandı ve üçü kaya parçalarından ve kırık cam parçalarından hafifçe yaralandı. Vali Duck, Ulusal Muhafızları göreve çağırdı ve gece 10 ile sabah 6 arasında sokağa çıkma yasağı ilan etti.

Dün sabah 6'da, polis Halkın Bahçesi'nden öğrencileri ve diğerlerini çıkardıktan sonra Esseph Tel Örgü Şirketi üç metre yüksekliğinde çelik bir

(devamı arka sayfada)
– “Euphoric State Daily”

RUMMIDGE OTURMA EYLEMİ SÜRÜYOR

Rummidge Üniversitesi Öğrencileri Birliği'nin 1.000 öğrencinin üzerinde üyesinin katıldığı olağanüstü toplantısı dün akşam 150 aşırı solcu öğrencinin başlattığı “oturma eylemi”ni kabul etme ve sürdürme kararı almak için toplandı. Toplantı sonunda öğrenciler toplu halde Toplantı Salonu'na gittiler ve içlerinden bir grup, Rektör Yardımcısı sekreterinin ofisine giderek Rektör Yardımcısı Mr. Stewart Stroud'un dertlerini dinlemek için dışarı çıkmasını istediler. Orada bulunan öğrencilerden biri “Zaman kaybıydı yalnızca,” diye yorum yaptı sonradan. “Öğrencilerin Üniversite karar alma mekanizmasına demokratik katılım isteklerini anladığını bile sanmıyorum.”

Öğrenciler, Yönetim Bloku'ndaki birçok ofisi işgal ettiler. Üst düzey bir yetkiliye göre bu durum sekreterlikte ‘dikkat çekici bir panik havasına” neden oldu.

– “Rummidge Evening Mail”

PLOTINUS KENT MERKEZİNDE BAHÇECİLER, POLİS VE MUHAFIZLARLA ÇATIŞTI

Tel örgüyle çevrilen Halkın Bahçesi destekçileri hafta sonu boyunca

ca polisler ve Ulusal Muhafızlarla köşe kapmaca oynadılar. Cumartesi günü Plotinus kent merkezindeki alışveriş merkezlerine girdiler. Shamrock Avenue’de üç blok ilerledikten sonra muhafızların kordonuyla engellendiler ve süngü gücüyle geri püskürtüldüler.

Gece 1 sularında Miranda kasabası şerif yardımcıları, elindeki püskürtmeli boya kutusuyla, Cooper’s Department Store’un penceresine PRAG’A HOŞ GELDİNİZ yazan genç bir adamı yakalayıp dövdüler. Kanlar içinde karakola sürüklenen genç adamın Euphoric State’in siyah öğrencilerinden 21 yaşındaki Wily Smith olduğu açıklandı.

Pazar günü, Bahçe destekçilerinden oluşan büyük bir yürüyüş kolu gördükleri her boş arsada minyatür bir “Halkın Bahçesi” oluşturarak Plotinus caddelerini sardılar. Şerif O’Keene’e, adamlarına neden çimen ve çiçeklerin sökülmesi komutunu verdiği sorulunca, “Özel mülkiyete zarar verilmişti,” dedi.

– Esseph Chronicle

RUMMIDGE PROFESÖRÜ UYARDI : ÜNİVERSİTE’DE SAVAŞ VAR

Rummidge Üniversitesi İngiliz Edebiyatı Profesörü Gordon Masters oturma eylemini ağır bir dille kınadı.

“Durum 1940’lar Avrupa’sını andırıyor,” diyen Masters, “kabul edilmeyen bir ultiatom, ardından *Blitzkrieg* ve komşu toprakların işgali Hitler’in temel stratejisiydi. Ama o zaman çekinmemiştik, şimdi de çekinmeyeceğiz,” diye sürdürdü.

Profesör Masters’ın ofisinin duvarında Üniversite’nin merkezi ısıtma sisteminin planını gösteren büyük bir harita var. “Isıtma boruları bir tünel labirenti oluşturuyor,” dedi Masters. “Eğer Senato ve Yönetim yeraltına inmek zorunda kalırsa, bu bize kusursuz bir direniş alanı vermektedir. Rektör Yardımcısı’nın anında geri çekilebileceği gizli bir kömürlüğü olduğundan kuşku yok.”

Rektör Yardımcısı’nın Ofisi yorum yapmaktan kaçındı.

– “Rummidge Morning Post”

KARIŞIKLIK KURBANİ ROBERTS ÖLDÜ ÖĞRENCİ REFERANDUMU YAPILACAK AKADEMİK SENATO BAHÇE'DE TOPLANİYOR

– Başlıklar, “Euphoric State Daily”

SUÇLUYORUZ ! ÜSTESİNDEN GELECEĞİZ !

Plotinus halkı, John Roberts'ın ölümünden kimin sorumlu olduğunu biliyor :

Bir toprak parçası uğruna halka savaş açan Rektör Binde.

Mavili rezillerini silahlandırıp sokağa salan Şerif O'Keene.

Savunmasız bir genç adamı yakın mesafeden kurşunlayan adsız domuz.

Toprağımızın kutsallığı bozuldu, ama Bahçe ruhu Shamrock Avenue ve Howle Plaza'da yaşıyor. Plotinus halkı domuzlara ve zorbalara karşı birlik içinde. Palavra engeller indiriliyor, aşk barikatları domuzlara karşı yükseliyor. Sokak garibanları, politikler, öğrenci kardeşler, bozguncular, cokeyler ve analar barış için yalıtılmışlık maskelerini çıkarıp birbirlerinin kalbine dokunuyor.

– “Euphoric Times”

PROFESÖR AYRILIYOR

Rummidge İngilizce Profesörü Gordon H. Masters, dün istifa mektubunu Rektör Yardımcısı'na sundu ve isteği “üzüntüyle” kabul edildi.

Birkaç yıl içinde emekli olması beklenen Profesör Masters'ın son günlerde sağlığının iyi olmadığı biliniyordu ve yakın arkadaşları, Üniversite'deki öğrenci olaylarının onda şiddetli bir sıkıntı kaynağı yaratıldığını söylediler.

Profesör Masters'ın istifası gelecek ekimde geçerli olacak, ama o dinlenmek ve iyileşmek amacıyla şimdiden Rummidge'den ayrıldı.

– “Rummidge Morning Post”

HELİKOPTER GÖSTERİCİLERE SPREY SIKTI GÖZYAŞI GAZI KAMPUSU KAPLADI

Dün, Euphoric State'in üstünde gezinen bir Ulusal Muhafız helikopteri, Howle Plaza'da muhafızlarca sıkıca çevrilmiş 700 kadar öğrenci ve öğretim görevlisinin üzerine beyaz gözyaşı gazı püskürttü.

Gaz saldırısı, John Roberts'ın anısına yürüyen 3.000 kişilik yürüyüş kolundan arta kalanların dağıtılması için Miranda kasabası şerifi Hank O'Keene tarafından emredildi. Rüzgâr gazı dağıttı ve yüzlerce metre öteye taşıdı. Gaz yerleşim alanlarını kapladı, üniversite derslikleri ve ofislerine girdi, Üniversite Hastanesi'nin koşuşlarına sızdı. Yaklaşık 1.300 metre uzaklıktaki Blueberry Creek yüzme havuzundaki öğretim üyesi eşleri ve çocukları da gazdan etkilendi. Öğretim üyelerinden bir grup, güvenlik güçlerinin hiçbir ayırım gözetmeden gaz kullanımını Rektör Binde'ye yolladıkları sert bir uyarı mektubuyla kınadı.

– “Esseph Chronicle”

SEKİZ YAŞINDAKİ BİR ÇOCUĞUN GÖZÜNDEN BUNALIM

Aslında Halkın Bahçesi'ni görmedim, ama çok güzel olduğunu hissedebiliyorum. Bahçe de halkın duygularıyla yapıldı, yalnızca elleriyle değil, kalpleriyle yaptılar, kalmasına izin verilseydi bilinecekti, bahçeyi yapan yüzlerce insan var ve biz kalsın diye mi yapıldığını hiç bilmeyeceğiz.

Polisler polis olmakla yaşamlarını mahvediyorlar yalnızca, ayrıca kendilerini insan olmaktan alıkoyuyorlar. Bir tür sinirli yaratıklar gibi davranıyorlar.

– Plotinus ilkokul öğretmenince
“Euphoric State Daily”ye iletilmiştir

TOPLANTI SALONU EĞİTİM EYLEMİ

Oturma eyleminin düzenleyicileri bu hafta sonu ÜNİVERSİTE VE TOPLUM konulu bir eğitim eylemi tertitlediler.

Tartışılacak konulardan birkaçı şöyle :
Modern toplumda Üniversite'nin rolü nedir?
Üniversite Eğitiminin toplumsal gerekçesi nedir?
Sıradan insanlar Üniversiteler ve Öğrenciler hakkında neler düşünüyorlar?

– Bildiri, Rumridge Üniversitesi

RUMMIDGE İLKOKUL ÇOCUKLARI GÖZÜYLE ÖĞRENCİLER

birçok öğrenci üniversitelerin ve kolejlerin yönetilme biçimini sevmiyor da bu yüzden protesto edip oturuyorlar. Öğrenciler yaşlanınca iyi yönetildiklerini anlayacaklar. Öğrenciler halkın ve polis adamlarının zamanını harcıyor, bence boşuna. Çoğu hipi ve büyük aptallar gibi davranıyor, başkaları akıllıym diye övünürken bunlar beyinlerini harcıyor.

Bence öğrenciler aptal halkın üzerine kötü kokulu bombalar fırlatıyorlar yalnızca fark edilelim diye. Uzun ve kirli saçlarıyla bir alay pis serseriler. Hiç yıkanmamış gibi görünüyorlar. Elbiseleri kaba ve paraları yok. Televizyona çıkıyorlar ve herkesin içinde uyuşturucu içiyorlar. Önlerine çıkan her şeyi yıkıp yakarak sokaklarda olay çıkarıyorlar. Kimi öğrenciler duygulu güzel elbiseler giyiyorlar ve güzel saçları var, güzel bir evleri var ve aptal değiller.

eğer bir öğrenci bana gelip bir şey söyleseydi yürüyüp giderdim. Diyelim kedisin ve öğrenciler seni kucağına alıyorlar ve sen onu iyi sanıyorsun. Ama seni kesiyorlar ve deney yapıyorlar. Kimi öğrenciler fena değil ama burunları büyük.

Öğrencileri sevmiyorum çünkü hepsi birbirini izliyor aynı elbiseleri giyiyorlar ve hepsi Amerikalı gibi konuşuyor, ve uyuşturucu içiyorlar ve iğne yapıyorlar kendilerini mutlu etmek için ve mutsuzken aşktan barıştan konuşuyorlar.

bir polis olsaydım onları asmıştım.

– Eğitim öğrencisince *Rumble*'a iletilmiştir

RUMMIDGE HOCALARI ARABULUCU ÖNERDİ

Rummidge Üniversitesi'nin profesör olmayan öğretim kadrosu, oturma eyleminin sona ermesi için Üniversite Yönetimi ile Öğrenci Birliği yetkilisi arasındaki görüşmelerin bir arabulucu tarafından yönetilmesini önerdi. Sabah erken saatlerde öğrenciler oturma eyleminin sürmesi için oy kullandılar.

Arabuluculuk işi için olası adayın ABD Euphoria Eyalet Üniversitesi'nden konuk profesör olarak gelen Profesör Morris J. Zapp olduğu belirtildi.

– “Rummidge Evening Mail”

DEPREM ÖNLEMİ

Dün Euphoric State'te yapılan Çevrebilim ve Politika konulu eğitim eyleminde bir konuşmacı, depremin güzel topraklar üzerine kurulan beton yığınlarını doğanın bir protesto etme biçimi olduğunu, toprağın işlenerek özgürleştirilebileceğini, böylece depremlerin önlenileceğini ileri sürdü.

– “Plotinus Gazette”

REKTÖR BAHÇENİN KİRALANMASINI ÖNERDİ BELEDİYE BAŞKANI'NIN KUŞKULARI VAR. ŞEHİTLERİ ANMA GÜNÜNDE BÜYÜK YÜRÜYÜŞ PLANLANIYOR

Rektör Harold Binde, çünkü basın toplantısında Üniversite'nin toprağın bir bölümünü Plotinus kentine, şimdiki düzenlemelere koşut olarak, bir park yapılması için kiralarsa, Halkın Bahçesi'yle ilgili sıkıcı sorunun çözümlenebileceğini söyledi.

Plotinus Belediye Meclisi'nin konuyu gelecek toplantısında incelemesi bekleniyor, ama Belediye Başkanı Holmes'un buna karşı olduğu biliniyor. Üniversite Konseyi'nin *doğal* üyesi Vali Duck'ın kiralama önerisini onaylayacağına da kuşkuyla bakılıyor, çünkü Bahçecilere herhangi bir ödün verilmesine şiddetle karşı olduğu biliniyor.

Bu arada Bahçeciler, Şehitleri Anma Günü'nde Plotinus caddelerinde büyük bir gösteriye hazırlanıyorlar. Düzenleyiciler bunun barış içinde geçecek şiddet karşıtı bir gösteri olduğunda üsteliyorlar, ama gösteri için New York ve Madison gibi uzak yerlerden de gelenlerle 50.000 kişinin toplanabileceğini düşünen yurttaşlar bu konuda endişeli.

Belediye'den bir yetkili, "Bir yürüyüş başvurusu yapıldı ve ilgili kurullarda inceleniyor," diye doğruladı.

– "Esseph Chronicle"

BUZ KÜTLESİ ÇATIYA ZARAR VERDİ

Otuz santimetre küp kalınlığında yeşil bir buz kütlesi geçen gece güney Rummidge'de bir evin çatısına düşerek, üst kattaki bir odada zarara neden oldu. Oda o sırada boş olduğundan kimseye bir şey olmadı.

İncelemeye gelen bilim adamları başlangıçta bunun iri bir dolu tanesi olduğunu düşündüler, ama kısa bir incelemeyle donmuş idrar olduğu anlaşıldı. Yüksek irtifada uçan bir uçaktan kurallara aykırı bir biçimde atıldığı sanılıyor.

Evin sahibi Dr. Brendan O'Shea bu sabah yaptığı açıklamada, "Şaşırp kaldım. Böyle bir şeye karşı sigortalı olup olmadığımı bile bilmiyorum. Bu Tanrı'nın işi," diye konuştu.

– "Rummidge Evening Mail"

V. DEĞİŞİM

“Sence küçüklerden mi?”

“Bana iyi görünüyor.”

“Son günlerde çok küçük olduğunu düşünüyorum.”

“Son araştırmalardan biri, Amerikan erkeklerinin yüzde doksanın penislerinin normal ölçülerden küçük olduğunu düşündüklerini ortaya çıkardı.”

“Sanırım, ilk yüzde onda olmayı istemek doğal...”

“Onlar *ilk* yüzde on değil, aptal, onlar bu konuda endişelenmeyen yüzde on. Ana fikir şu : Yüzde doksanın normalden küçük olması olanaksız.”

“Ah. İstatistikle aram hiç iyi değildir.”

“Beni düş kırıklığına uğratıyorsun, Philip, gerçekten. Sende erkeklik takıntıları olmadığını düşünmüştüm. Senin sevdiğim yanın bu.”

“Küçük penisim mi?”

“Gücünün yerinde olduğunun alkışlarla kutlanmasını istemiyorsun. Morris’le her zaman dört yıldızlı bir düzüşme olması gerekir. İnlemesem, gözlerimi devirmezsem, doruk anında ağzımdan köpük gelmezse, beni ona karşı soğuk olmakla suçlar.”

“O da yüzde doksanın içinde mi?”

“Şey, hayır.”

“Ah.”

“Her neyse, sana küçük görünmesinin nedeni yukarıdan bakman. Öyle bakış görüş alanını daraltır.”

“Bu da bir düşünce.”

“Git de aynada bir bak.”

“Hayır, sözüne güveniyorum.”

Ne var ki ertesi sabah, duşunu aldıktan sonra kurulanırken bedenini lavabonun üstündeki aynada inceleyebilmek için bir sandalyeye

tırmandı. İnsanların bakış açısının belli bir ölçüde daraltıcı etkisi olduğu doğrudu, ama bu ne yazık ki istenilen oranda değildi. Kırk yaş, bu konuda endişeye kapılmak için gerçekten de ileri bir yaştı, ama karşılaştırma yapma şansını ancak son zamanlarda yakalayabilmişti. Euphoria'ya gelmeden önce bir başkasının erkeklik organını şöyle iyice bir incelememişti. Buraya geldiğinden beri çevresinde hep penisler görüyordu. Başta, pijamayı küçümseyen ve Pythagoras Drive apartmanında genellikle anadan doğma dolaşan Charles Boon vardı. Sonra, Cable Avenue'deki plakçı dükkânları John Lennon/Yoko Ono albümünün kapağındaki ünlü çifti anadan doğma gösteren fotoğrafı sergilemeye başlamışlardı. Sonra, görebilmek için Esseph'te iki saat kuyrukta bekledikleri ve Désirée'nin en azından iki yüz orta yaşlı çift kışkırtılmayı umuyor dediği (gerçekten de kışkırtıcıydı) *I'm Curious Yellow*'un kahramanı vardı. Son olarak da bir *avangard* tiyatro gösterisinde sahneye fırlayıp oyuncuların önce soyunan genç adam vardı. Bu sergilemeler Philip'in kendisini aşağılamasına neden olmuştu. Désirée yakınlık göstermiyordu. "Büyük meme kültüründe düz göğüslü büyümenin ne demek olduğunu artık biliyorsun," demişti.

"Bence senin göğsün çok güzel."

"Karının nasıl?"

"Hilary'nin mi?"

"Onunkiler dolgun mu?"

"Evet, güzeldir. Yalnız..."

"Ne?"

"Senin gibi sutyensiz dolaşamaz."

"Niye ki?"

"Şey, anlarsın ya, ha bire göğsü hoplayıp durur."

"Göğsü mü? Göğüsleri değil mi, yani?"

"Şey, tamam, göğüsleri."

"Kim hoplamasın diyor? Kim balkonlar gibi bulundukları yere çakılınsınlar diyor? Ben kim olduğunu söyleyeyim. Sutyen endüstrisi."

"Sanırım, haklısın."

"Her zaman bir süspansiyon takmak zorunda olsaydın, nasıl hisse derdin?"

"Hiç hoşuma gitmezdi, ama iddiaya girerim, Euphoric Times'a

reklam versen satarsın.”

“Morris hep büyük meme sevmiştir. Niye benimle evlendiğini bilmiyorum. Niye onunla evlendiğimi bilmiyorum. İnsanlar niye evlenir? Niye Hilary’yle evlendin?”

“Bilmiyorum. O zamanlar yalnızdım.”

“Evet. Herhalde ondan. Bana sorarsan, yalnızlık çoğu şeyin ilacı.”

Philip sandalyeden indi ve kurulanmayı bitirdi. Kalçalarında ve göğsünde oluşmaya başlayan yeni doku yastıklarını narsist bir zevkle duyumsayarak bedenine talk pudrası sürdü. Sigarayı bıraktığından beri kilo almaya başlamıştı ve bunun kendisine yakıştığını düşünüyordu. Göğüs kafesi düzgün bir et yığınıyla kaplanmıştı ve köprücük kemigi artık sanki elbise askısı yutmuş gibi korkutucu görünmüyordu.

Désirée’nin ona verdiği pamuklu üstlüğü omuzlarına aldı. Bornozu Pythagoras Drive’da kalmıştı ve Charles Boon çok sık ödünç aldığından getirmeyi önemsememişti. Boon evin içinde dikkat çekici bir çıplaklıkta yürümüyorsa, durmadan giysilerini aşırıyordu. Socrates Avenue’de yaşamak ne kadar da güzeldi. Geçmişe baktığında onu bir adresten diğerine taşıyan toprak kayması Tanrı’nın bir lütfu gibi görünüyor. Üstlük mavi ve yeşil denizci gölgeleri olan beyaz havlu çizgili ve oldukça rahattı. Onu Doğulu bir güreşçi gibi atletik ve güçlü gösteriyor ve hissettiriyordu. Gözlerini kısarak ve burun deliklerini genişleterek aynadaki yansımasına baktı. Belki de açıklayıcı bir davranış ya da izlenimin ortaya çıkıp kendini şaşırtacağı umuduyla son zamanlarda sık sık aynaya bakıyordu.

Sessizce odasına yürüdü, yatağının örtüsünü açtı ve yastığı biraz çöktürdü. Gelenekler açısından geriye kalan tek davranışı buydu : Désirée’yle yattığında sabah erkenden odasına gelip yatak örtülerini buruşturmak. Kimi kandırıyordu, hiç bilmiyordu. Kesinlikle ikizleri değil, çünkü Désirée Amerikalı ilerici anne babaların ürkütücü tutumuyla çocuklara yetişkin gibi davranmaya inanıyor ve onunla ilişkisinin kesin yapısını kuşku götürmez bir biçimde çocuklara açıklıyordu. Başka bir aynaya bakarken, keşke bana da açıklasa, diye düşündü şaka yollu, bir şey anlıyorsam Arap olayım.

Doğanın erken kalkan yaratıklarından biri olmasa da Philip 3462 Socrates’te güneşli sabahlarda erkenden kalkmayı hiç de zor bulmuyor-

du. Lazer ışınları gibi keskin sıcak suyun altında duş yapmaktan, çıplak ayakla evin halı kaplı zemininde yürümekten, her yanının beyaz ve paslanmaz çelik eşyalarla parıldadığı; kadrانlar, makineler ve uğuldayan koca buzdolabıyla bilgisayarca yönetilen bir uzay gemisinin uçuş güvertesini andıran mutfağın sorumluluğunu üstlenmekten hoşnuttu. Philip kendisi ve ikizler için kahvaltı servisi koydu, bir sürahide donmuş portakal özünü eritti, elektrikli ızgaraya pastırma dilimleri yerleştirip düşük ısıya aldı ve bir çay poşetine sıcak su döktü. Terk edilmiş sıvıdık bir terliğı giyerek çayını bahçedeki verandaya taşıdı, doyumsuz manzarayı içine çekmek için bir duvarın dibine çömeldi. Sessiz ve berak bir sabahtı. Körfez'in suları gergindi ve neredeyse Silver Span'in kabloları sayılabilirdi. Aşağıdaki hiç durmayan Shoreline otoyolunda arabalar ve kamyonlar Dinky oyuncakları gibi yarışmalar da gürültüleri ve dumanları buraya kadar gelmiyordu. Varlıklı Plotinusluların bahçelerinde bolca yetişen yarı tropikal bitkilerin kokularını taşıyan buradaki hava serin ve tatlıydı.

Motorlarını durdurmuş gümüşü bir jet kuzeyden neredeyse göz düzeyine indi ve Philip sinemaskop gökyüzünde uçağın tembel ilerleyişini izledi. Bu, Euphoria'ya gelmek için güzel bir saattir. Büyük olasılıkla şimdi Silver Span köprüsünün bulunduğu dar geçitten şans eseri buraya gelen ve şu görkemli körfezi Tanrının yarattığı gibi gören ilk denizciler için nasıl olduğu da akıldan geçirilebilirdi. Neydi şu "The Great Gatsby"deki bölüm? "Yenidünya'da taze, yeşil bir bağır... Geçici bir büyülenme anında insanlar bu toprak parçasının varlığı önünde soluklarını tutmuş olmalılar..." Philip anırsamaya çalışırken, sabahın sessizliği, üzerinden geçen dev bir çim biçme makinesinin korkunç gürültüsüyle parçalandı ve tepedeki bahçelerde karanlık, ince bir gölge belirdi. Günün ilk helikopteri Euphoric State'in üzerine çullanıyordu.

Philip eve geri döndü. Elizabeth ve Darcy uyanmışlardı. Esneyerek, gözlerini ovuşturarak ve uzun dağınık saçlarını arkaya atarak pijamalarıyla mutfağı gelmişlerdi. Birbirlerine çok benzemekle kalmıyorlardı, işleri daha da zorlaştıran Darcy'nin kadınımsı güzelliğiydi, Philip onları birbirlerinden yalnızca Elizabeth'in diş tellerinden ayırabiliyordu. İnanılmaz bir çifttiler. Birbirleriyle telepatik ilişki kurup, sıradan dilin kendilerine özgü versiyonunu kullanmaya gerek duymuyor-

lardı. Philip konuşkan, çok soru soran, büyümüş de küçülmüş kendi çocuklarından sonra bunu dinlendirici ama aynı zamanda da sıkıcı buluyordu. Sık sık çocukların, hakkında ne düşündüklerini merak ediyordu, ama onlar hiç açık vermiyorlardı.

“Günaydın!” diye canlılıkla selamladı çocukları. “Bence bugün çok sıcak olacak.”

“Selam,” diye mırıldandılar incelikle. “Selam, Philip.” Kahvaltı barına oturdular, bol şekerle kaplı mısır gevreklerini ktır ktır yemeye başladılar.

“Biraz pastırma ister misiniz?”

Ağzıları mısır gevreğiyle doluyken hayır anlamında başlarını salladılar. Philip çıtır çıtır kızarmış aynı boyuttaki pastırma dilimlerini ızgaradan çıkardı ve kendisine pastırmalı sandviç ve ikinci bir fincan çay hazırladı. “Bugün öğle yemeği için ne istersiniz?” diye araştırdı. İkizler birbirlerine baktılar.

“Fıstık ezmesi ve reçel,” dedi Darcy.

“Olur. Ya sen, Elizabeth?” Sanki sorması gerekiyordu.

“Aynısından lütfen.”

Onların çok sevdikleri hazır dilimli, vitamince güçlendirilmiş, tümüyle tatsız beyaz ekmekten sandviçler yaptı ve yanlarına birer elma koyarak yemek kutularına yerleştirdi. İkizler ikinci tabak mısır gevreğine başladılar. Geçenlerde “Euphoric Times”ta çıkan bir yazıda mısır gevreği kutusuyla beslenen farelerin mısır gevreğiyle beslenen farelere oranla daha sağlıklı oldukları yazıyordu. Bunu çocuklara anlattı. İncelikle gülümsediler.

“Yıkandınız mı?” diye araştırdı.

Onlar yıkanırken, çaydanlığı Désirée’nin kahvesi için kaynamaya bıraktı ve dünkü “Chronicle”a bakmaya başladı. “Düzenleyiciler bunun barış içinde geçecek şiddet karşıtı bir gösteri olduğunda üsteliyorlar,” diye okudu. “Ama gösteri için New York ve Madison gibi uzak yerlerden de gelenlerle 50.000 kişinin toplanabileceğini düşünen yurttaşlar bu konuda endişeli.” Pencereden dışarıya, helikopterin fırladığı ve Plotinus kent merkezinin üzerinde bir yusufluk gibi gezindiği noktalara baktı. Kentte kimisi Bahçe’de geceleyen iki binin üstünde asker vardı. Söylendiğine göre gizlice çiçekleri suluyorlardı. Açıkçası, asker-

ler genellikle silahlarını indirip protestocu öğrencilere katılacakmış izlenimi veriyorlardı, özellikle de, Bahçe'nin kız destekçileri onlarla alay etmek için bellerine kadar soyunup süngülerine karşı memelerini tuttuklarında; yumuşak ile sert arasındaki bu karşıtlık "Euphoric Times" fotoğrafçılarınin dayanılmaz bulduğu anlar oluştıruyordu. Askerlerin çoğu Vietnam'a gitmemek için Ulusal Muhafızlara katılan genç çocuklardı ve televizyon haber filmlerinde görülen Vietnam'daki askerlerden bir farkları yoktu : Şaşkın ve mutsuzdular, eğer cesaretlerini toplayabilseler kameralara barış işareti yapacak gibiydiler. Aslına bakılırsa, Bahçe olayı minyatür bir Vietnam Savaşı'ndan farksızdı : Üniversite Thieu yönetimi, Ulusal Muhafızlar Amerikan Ordusu, öğrencilerle hippilerse Vietkonglulular... Kızışma, aşırı askeri yığılma, helikopterler, bitki sökülmesi, gerilla savaş alanı... Her şey birbirine uyuyordu. Charles Boon Şov'da söylenebilecek bir şey olabilirdi bu. Başka ne söyleyeceğini bilmiyordu.

İkizler yemek kutularını almak için yeniden mutfakta göründüler, blucinleri, spor ayakkabıları ve solgun tişörtleri içinde biraz daha temiz ve düzenli görünüyorlardı.

"Annenize hoşça kal dediniz mi?"

Evden çıkarken baştan savma bir biçimde, "Hoşça kal, Désirée," dediler ve yanıt olarak boğuk bir homurtu aldılar. Philip bir tepsiye kahve, portakal suyu, kek ve bal koydu, sonra Désirée'nin yatak odasına götürdü.

"Selam!" dedi Désirée. "Zamanlama harika."

Tepsiyi yerleştirip pencereye giderken, "Çok güzel bir gün," dedi. Güneş ışınları odaya uzun şeritler halinde düşsün diye jaluzileri ayarladı. Désirée'nin kızıl saçları büyük yatağın safran rengi yastıklarında parıladı.

"Bir helikopter az daha evin çatısını mı uçuruyordu?" diye sordu bir yandan iştahla kahvaltısını mideye indirirken.

"Evet, o sırada bahçedeydim."

"Orospu çocuğu! Çocuklar okula sorunsuz gittiler, değil mi?"

"Evet, onlara fıstık ezmeli sandviç yaptım. Kavanozun dibinde kalanı kullandım."

"Evet, bugün alışverişe gitmeliyim. Senin bir planın var mı?"

“Bu sabah Üniversite’ye gitmek zorundayım. İngilizce hocaları Dealer’ın merdivenlerinde bir gece nöbeti düzenledi.”

“Bir ne?”

“Yanlış sözcük olduğunu biliyorum, ama onlar öyle diyorlar. Gece nöbeti bütün gece sürer, değil mi? Bence orada en çok birkaç saat kalacağız. Sessiz protesto.”

“Sence İngilizce hocaları birkaç saat çenelerini kapatacak diye Duck, Ulusal Muhafızları geri yollar mı? Gerçekleşirse önemli bir başarı olacağını kabul ediyorum, ama...”

“Anladığım kadarıyla protesto Binde’e yönelik. Duck ve O’Keene’e karşı durabilmesi için baskı altında tutulmalı.”

“Binde mi?” Désirée alay edercesine güldü. “İkiyüzlü Rektör.”

“Şey, zor bir konumda olduğunu kabul etmelisin. Onun yerinde olsan, ne yapardın?”

“Onun yerinde olamazdım. Euphoria Eyalet Üniversitesi’nin tarihinde hiçbir zaman kadın bir rektör olmadı. Unutmadan, bu gece evde misin, yoksan bir çocuk bakıcısı bulmamız gerekiyor. Benim karate dersim var.”

“Dışarda olacağım. Charles Boon’la şu sıkıcı yayını yapmalıyım.”

“Ah, evet. Ne hakkında konuşacaksın?”

“Sanırım, benden bir İngiliz bakış açısıyla Euphoric manzarası konusunda izlenimlerimi anlatmam bekleniyor.”

“Kolay gözüktüyor.”

“Ama ben kendimi artık İngiliz gibi görmüyorum. En azından eskiden olduğum gibi. Amerikalı gibi de görmüyorum. ‘İki dünya arasında geziniyorum, biri yitik, diğeryse doğmaya değmeyecek kadar güçsüz.’”

“Bahçe konusunda bir sürü soru soracaklardır. En ünlü destekçilerinden biri olduğuna göre.”

“İyi biliyorsun ki, bu tümüyle bir rastlantıydı.”

“Hiçbir şey tümüyle rastlantı değildir.”

“Bahçe için bir parça sevecenlik dışında hiçbir şey hissetmedim. Oraya adımımı bile atmadım. Şimdi hiç tanımadığım insanlar gelip

elimi sıkıyorlar, kararlılığım için beni kutluyorlar. Bu çok sıkıcı.”

“Erkeklerin bir gelgit olayı vardır, Philip. Sen tarihsel sürece yakalandın.”

“Kendimi tümüyle bir dolandırıcı gibi hissediyorum.”

“Peki, bu gece nöbetine niye gidiyorsun, öyleyse?”

“Gitmezsem, karşı tarafa katıldığımı düşünürler, bu da kesinlikle doğru değil. Her neyse, askerlerin kampustan gitmelerini şiddetle istiyorum.”

“Şey, dikkat et de tutuklanma. Bu kez seni kurtarmak kolay olmayabilir.”

Désirée kekini bitirdi, parmaklarını yaladı ve kahve fincanını dudaklarına götürüp arkasına yaslandı. “Biliyor musun,” dedi, “üstündeki sana çok yakışıyor.”

“Bir benzerini nereden alabilirim?”

“Sende kalsın. Morris bu lanet şeyi hiç giymez. İki yıl önce Noel armağanı olarak almıştım. Bu arada, Hilary’ye yazdın mı? Yoksa işi başka bir arabozucu mektubun yapmasını mı bekliyorsun?”

“Ne yazacağımı bilmiyorum.” Hiçbir neden yokken güneş ışınlarının düştüğü noktalara basmamaya çalışarak odayı adımladı. Désirée’nin tuvalet masasının üzerindeki üç kanatlı ayna onun üç görüntüsünü birleştirdi ve yeniden adımlarını izlemek için dönünce ona yüz vermedi.

“Ona olanları ve bu konuda neler yapmayı planladığını yaz.”

“Ama ne yapacağımı bilmiyorum. Hiçbir planım yok.”

“Zamanın dolmuyor mu?”

Bir yandan parmaklarını saçında gezdirirken, “Biliyorum, biliyorum,” dedi üzüntüyle. “Ama böyle şeylere alışkın değilim. Zina konusunda deneyimim yok. Hilary için, çocuklar için, benim için, senin için, en iyi şeyin ne olduğunu bilmiyorum...”

“Benim için endişelenme,” dedi Désirée. “Unut beni.”

“Nasıl unutabilirim ki?”

“Yalnızca tek bir şey söyleyeceğim. Yeniden evlenmeye niyetim yok. Eğer aklından geçen buysa.”

“Boşanacaksın, değil mi?”

“Kesinlikle. Ama ondan sonra özgür bir kadın olacağım. Kendi

ayaklarım üzerinde ve boynumda bir çift taşak olmadan duracağım.” Philip incinmiş göründüğünden sürdürdü : “Kişisel bir şey yok, Philip, senden epey hoşlandığımı biliyorsun. Birlikte oldukça iyiyiz. Çocuklar da seni seviyor.”

“Gerçekten mi? Zaman zaman kuşkulaniyorum.”

“Kesinlikle, onları parka filan götürüyorsun. Morris hiç yapmazdı.”

“Çok gülünç, buraya gelirken bunun bir süre kurtulacağım bir iş olduğunu düşünmüştüm. Zorunluluk olsa gerek.”

“Burada istediğin kadar kalabilirsin. İstersen gidersin. Bu konuda tümüyle özgür davran.”

“Son birkaç haftadır kendimi öyle hissediyorum,” dedi. “Yaşamımda hiç bu kadar özgür olmamıştım.”

Désirée ona çok seyrek gülümsemelerinden birini parıldattı. “Bu iyi.” Yataktan kalktı, pamuklu geceliğinin üstünden kaşındı.

“Sonsuza dek böyle yaşayalım isterdim. Sen, ben ve ikizler. Ve Hilary’yle çocuklar da hiçbir şey bilmeden mutlu olsunlar.”

“Ne kadar süren kaldı?”

“Şey, değişim bir ay içinde resmen bitiyor.”

“İstersen Euphoric State’te kalabilir misin? Yani, sana iş verirler mi?”

“En küçük bir umut bile yok.”

“Birisi son ‘Ders Bülteni’nde hakkında çok iyi şeyler yazdıklarını söyledi.”

“Wily Smith’in işi yalnızca.”

“Çok alçakgönüllüsün, Philip.” Geceliğini başına çekerek bitişikteki banyoya yürüdü. Philip onu izledi, Désirée duş alırken tuvalet kağıdında oturdu.

“Buradaki küçük kolejlerden birinde iş bulamaz mısın?” diye bağırdı sıcak su şırıltısının içinden.

“Belki. Ama vize sorunları olur. Kuşkusuz, bir Amerikalıyla evlenirsem sorun çıkmaz.”

“Bu şantaj gibi.”

“O anlamda söylemedim.” Ayağa kalktı ve yansıması da lavabonun üstündeki aynada onunla yüzleşmek için yükseldi. “Tıraş olmalı-

yım. Bu konuşma giderek daha düşsel olmaya başlıyor. Bir ay içinde gideceğim, kuşkusuz. Hilary ve çocuklara. Rummidge'e. İngiltere'ye."

"İstiyor musun?"

"Azıcık bile istemiyorum."

"İstersen benim için çalışabilirsin."

"Senin için mi?"

"Kâhya olarak. Çok iyi beceriyorsun. Benden daha iyi. İş yaşamına dönmek istiyorum."

Philip güldü. "Bana ne kadar ödeyeceksin?"

"Çok değil. Ama vize sorunun olmaz. Dolaptan bana bir havlu verir misin, tatlım?"

Désirée duştan parıldayarak çıkarken havluyu açık tuttu ve canlılıkla kadını kurulamaya başladı.

"Mmm, bu çok güzel." Bir süre sonra Désirée, "Eve gerçekten yazmalısın, biliyorsun," dedi.

"Morris'e anlattın mı?"

"Morris'e bir şey anlatmam gerekmiyor. Ayrıca karının yanından hiç ayrılmıyor."

"Bunu düşünmemiştim. Kuşkusuz, ikisi de burada kaldığını biliyor..."

"Ama bize göz kulak olması için Melanie'nin de burada kaldığını sanıyorlar. Yoksa seninle Melanie'ye göz kulak olması gereken ben miyim? Artık ipin ucunu kaçırdım."

"Ben haftalar önce kaçırdım," dedi Philip daha az canlılıkla kurularak. Şimdi diz çökmüş, bacaklarını kuruluyordu. "Biliyor musun, bu oldukça heyecanlandırıcı bir şey."

"Sakin ol, bebek," dedi Désirée. "Tutman gereken bir gece nöbetin var, unuttun mu?"

Sevgilim,

Son mektubun için çok teşekkürler. Gribi atlatmış olduğuna çok sevindim. Daha saman nezlesi olmadım ve Euphoric polenlerine alerji duymayacağımı umuyorum. Bu arada Mrs. Zapp ile bir ilişkim var. Daha önce söz etmeliydim, ama...

Sevgili Hilary,

"Sevgilim" değil, çünkü bu sevgi sözcüğünü kullanma hakkımı yitirdim. Melanie olayından birkaç ay sonra...

Birtanecik Hilary,

Son birkaç mektubumda çok rahatlamış ve neşeli olduğumu algılayan çok haklıydın. Bu konuya bir açıklık getirmek için, belirtmeliyim ki, Désirée Zapp'le haftada üç dört kez yatıyorum ve bu bana çok iyi...

Kampusu giderken kafasında Hilary'ye mektuplar yazdı ve başlar başlamaz düşünsel olarak hepsini yırtıp attı. Evin, Rummidge'in, Hilary'nin ve çocukların imgesiyle şu anki kendi imgesini tek bir çerçevede düşünmeye çalıştığında düşünceleri denetimden çıkıyor, saçmalığa, duygusallığa ve açık saçıklığa kayıyordu. Bir uçağa atlayıp belli bir süre sonra, gelmiş olduğu gri, nemli, ağırbaşlı çevreye dönebileceğine inanmak çok güçlü. Bunun yanında Désirée'nin tuvalet masası aynasından uzaklaşıp kendi yatağına girebileceğini düşünmek çok kolaydı. Zamanı geldiğinde keşke eve kendisinin zombi bir kopyasını gönderebilseydi : O Désirée'yle sessizce keyif çatıp Euphoria'da saç uzatırken, bulaşıkları yıkamaya, ders vermeye, her ayın üçünde ev taksiti ödemeye programlanmış robot bir Swallow... Rummidge'de kimse fark etmeyecek. Hatta şu anki haliyle kendisi bile gitse, ona dolandırıcı gözüyle bakacaklar. *Lütfen gerçek Philip Swallow ayağa kalkabilir mi?* Lastikleri, düzgün asfaltta yumuşakça ciyaklayan, aynasında evler ve bahçeler titreyerek dönen Corvair'i Socrates Avenue'nün sert dönemeçlerinde kullanırken, kendimi tanımak ilginç olurdu, diye düşündü. Sonuçta, Morris Zapp'in arabasını kullanmaya başlamıştı. "Böylece aküyü de dolu tutabiliriz," demişti Désirée eve taşındıktan birkaç gün sonra. "Şu araba garajda tembelce yatarken, her gün otobüse koşturmana içim eziliyor."

Her şey anlayabileceğin gibi toprağın kaydığı gece başladı. Mrs. Zapp'le ben yine bir partiye çağırılmıştık, bir tür tropik fırtına çıktığından beni evime bırakmayı önerdi... Pythagoras Drive taşan bir ırmak gibiydi. Yağmur farların önünü süpürüyor, arabanın üstünde davul çalıyor

ve sileceklerin çalışmasını engelliyordu. Sokak lambaları belki de kontak sonucu yanmıyordu. Denizin dibinde araba sürmek gibiydi. Yağmurun yıkadığı ön cama bakarak, "İsa," diye mırıldandı Désirée. "Seni bıraktıktan sonra yağmur dinene kadar beklesem iyi olacak."

İncelik gereği onu bir fincan kahve içmeye çağırdı ve kadın onu şaşırtarak kabul etti. "Korkarım ki, çok kötü ıslanacaksın," dedi.

"Bir şemsiyem var. Onun altında koşarız."

Şemsiyenin altında eve doğru koştular.

"Anlamıyorum," dedi Philip. "Ön kapı burada olmalıydı."

"Sarhoşsun herhalde," dedi Désirée umursamadan. Şemsiyesine karşın yine de ıslanmıştı. Philip sudan çıkmış gibiydi. Üstelik bir de, bahçe yolu yerine santimetrelerce kalınlıktaki çamurun içinde duruyorlardı.

Veranda merdivenlerini el yordamıyla arayarak, "Ben oldukça ayıgım," dedi Philip.

"Birisi evin yerini değiştirmiş herhalde," dedi Désirée alayla.

Ki, bu bir anlamda oldukça doğrudu. Ön kapıyı aramak için evin çevresinde bir köşeyi döndüklerinde karşılarına çamura bulanmış gecelikleriyle korku içinde üç genç kız çıktı : Melanie, Deirdre, Carol. Ev dönerken yataklarından fırlamışlardı (şanslı Charles Boon o sırada rahat stüdyosunda sıcak ve kuruydu). "Deprem oldu sandık," dediler. "Dünyanın sonu geldi diye düşündük."

"En iyisi hepiniz benimle gelin," dedi Désirée.

Anlayacağı gibi bu tümüyle bir yardımseverlik olayı, geçici bir düzenlemeydi. Yalnızca Pythagoras Drive'a dönene kadar ya da başka bir yol bulana kadar bize bir çatı altı sağlamak... Carol ve Deirdre hemen taşındılar. Melanie, Charles Boon'la birlikte Güney Kampus bölgesinde bir ev tuttu, kendilerini tümüyle Bahçe'ye adanmışlardı ve olay merkezine yakın olmak istiyorlardı. Sonunda, toprak kayması göçmenlerinden yalnızca Philip, Zapp'lerin evinde kaldı. Pythagoras Drive'daki ev yeniden güvenli olur mu acaba diye oyalanıp durdu. Désirée ona endişelenmemesini söyledi. Öylesine ev aramaya başladı : Désirée acele etmemesini söyledi. Kadına yük olduğu için kendisini çok kötü hissetmesi gerekmiyordu, çünkü Désirée akşamları genellikle toplantılara gittiğinden onu çocuk bakıcısı bulma derdinden kurtarıyordu. Ayrıca

kadın zor uyanan biriydi ve Philip'in erken kalkıp ikizlere kahvaltı hazırlamasından ve okula yollamasından çok hoşnuttu. Anlaşılmaz bir biçimde belirli bir tekdüzeliğe girdiler. Evlilik gibiydi. Pazarları çocukları Eyalet Parkı'na ya da Plotinus tepelerinin başka bir yerine götürüyor, onları çamlıklarda gezdiriyordu. Kendisini İngiltere'deki yaşamının çok daha rahat ve gevşek bir versiyonunu yaşarken buldu. Pythagoras Drive ara dönemi hızla geçmişe terk edilen bir uyuşturucu düşünce gibiydi artık. Sonra, orada doğal olmayan, sağlıksız bir şeyler vardı, orada oynadığı rolde onursuzca ve aptalca bir hava vardı : Yağcı bir süs köpeği bakışıyla gençlerin arasında dolaşan, mutlu olmaya ve incinmemeye can atan, hiç gerçekleşmeyecek bir oyun umuduyla – kızların aşağıdaki katında Kovboy, Konfederasyon Askeri ve siyah güreşçiyile geliştirdiklerini gördüğü oyun – alternatif toplumda orta yaşlı bir asalak. Bir daha sanki hiç oynamadılar ya da o yokken oynadılar. Bütün duyularıyla tetikte olsa da, bir daha toplu sevişmeyle ilgili bir ipucunun ya da dokundurmanın kokusunu almadı. Toplu sekse yaklaştığı tek anlar, "Euphoric Times"taki zevk düşkünlerinin küçük ilanlarını okuduğu anlar oldu. Belki o da bir ilan vermeliydi. *İngiliz profesör, pek yakışıklı sayılmaz, Jane Austen, Top of the Pops, cin-tonik sever, toplu sevişme için uygun ortak arıyor.* Karanlıkta uyanık bir biçimde terleyerek yan odada sevişen Charles Boon ve Melanie'nin boğuk seslerini dinlemek gerçekten de hastalıklı bir şeydi. Toprak kayması, Sodom-Gomorevari bütün o özel fantezileri ve gerçekleşmemiş özelemleri silip süpürdü. Désirée'nin Socrates Avenue'nün doruğundaki başlangıçta seksiz kartal yuvasında yeni ve dingin bir adamın doğduğunu hissetti. Daha iyi yemeye ve uyumaya başladı. Désirée'yle birlikte tütün içmeyi bıraktılar. "Şu pis kokulu piponu atarsan, ben de şu pis kokulu sigaralarımı atarım, anlaştık mı?" Dediğine göre karate yüzünden bırakmaya karar vermişti, on dakikalık alıştırmadan sonra soluk soluğa kalmayı aşagıl原因 bulmuştu. Philip bu işi şaşırtacak kadar kolay buldu ve pipoyu zaten hiç sevmediğine karar verdi. Bu işten kurtulduğuna seviniyordu. Artık havalar ısınmıştı ve ince pantolonlar, ince gömlekler giyecekti ve bedeninin sağında solunda ur gibi gözüken şişkinlikler taşımayacaktı. Kabul etmek gerekir ki bugünlerde çok içki içiyordu : Genellikle yemekten önce birkaç duble cin-tonik, yemekte şarap ve bira, ardından

günün olaylarını televizyonda izlerlerken belki bir scotch. Bir akşam yine oturmuşlarken, "Pole Street'te güzel bir apartman dairesi buldum," dedi.

Désirée gözünü ekrandan ayırmadan, "Niye burada kalmıyorsun?" dedi. "Bir sürü boş oda var."

"Sana yük olmak istemiyorum."

"İstersen bana kira ödeyebilirsin."

"Olur," dedi. "Ne kadar?"

"Oda için haftada on beş dolar, yemek ve içki için artı yirmi dolar, ısınma ve elektrik için üç dolar daha, haftada toplam otuz sekiz dolar ya da ayda yüzaltmış dolara ne dersin?"

"Aman Tanrım," dedi Philip. "Ne çabuk hesapladın."

"Bu konuyu düşünmüştüm. Bana uygun bir düzenleme gibi geldi. Bu arada yarın akşam evde misin? Bilinçlendirme seminerim var da."

Philip kırmızı ışıktaki durdu ve penceresinin camını açtı. Bir helikopterin gürültüsü ona askerileştirilmiş bölgede olduğunu anımsattı, yoksa su serpme makinelerinin köpüğünün güneşi gökkuşağı renklerine büründürdüğü çimenlikler ve fundalıklar arasından geçerek, yalnız bir güvenlik görevlisinin barakasından selamlamak için tembelce elini kaldırdığı geniş batı sınır boyundan kampusa girerken Üniversite'de herhangi bir sorun olduğunu kestirmek çok güç görünüyordu. Ne var ki Dealer'a yaklaştıkça görüş ayrılığı belirtileri giderek kesinlik kazanıyordu : parçalanmış ve sonra tahtayla kapatılan pencereler, yollara saçılmış kitapçıklar ve gaz tenekeleri, telsiz telefonlarından mırıldanarak konuşup yapıları bekleyen ve her an tetikte yolları arşınlayan Muhafızlar ve kampus polisleri.

Dealer'ın arkasındaki park yerinde yeşil renkli büyük Thunderbird'üyle yeni gelen Luke Hogan'ın arabasının yanında boş bir yer buldu.

"Güzel araban var, Phil," dedi Başkan. "Morris Zapp'ın da böyle bir arabası vardı."

Philip konuşma konusunu hafifçe değiştirdi. "Kampustaki sorunlarla ilgili söylenebilecek tek iyi şey," diye gözlem yaptı, "park yeri bulmayı kolaylaştırdığı."

Hogan üzüntüyle başını salladı. Radikal ve tutucu meslektaşları

arasında sıkışan Hogan için bunalımın şakaya alınacak yanı yoktu. "Buraya böyle bir zamanda geldiğin için gerçekten çok üzgünüm, Phil."

"Ah, aslında oldukça ilginç. Belki de olması gerekenden daha ilginç."

"Başka bir yıl yeniden gelmelisin."

Désirée'yle konuştuklarını anımsayan Philip yarı ciddi bir biçimde, "Ya sizden sürekli bir iş istersem?" diye sordu.

Hogan'ın yanıtı tümüyle ciddi oldu. Bir Batı manzarası gibi kavruk ve yıpranmış kahverengi iri yüzünden büyük bir acı belirtisi geçti. "Öyle mi, Phil, o kadar isterdim ki..."

"Yalnızca şaka yapıyordum."

"Ders Bülteni'nde çok iyi bir değerlendirme yapılmış hakkında... Bugünlerde öğretim önemli, gerçekten önemli."

"Hiçbir şey yayımlamadım, bunu biliyorum."

"Şey, kabul etmeliyim ki, Phil..." Luke Hogan içini çekti. "Yaşına ve deneyimine uygun bir öneri yapmak için bir ya da iki kitap yazmış olmanı bekleriz. Şimdi sen *siyah* olsaydın, iş değişirdi. Ya da daha iyisi, bir Hintli." Issız bir adada biftek ve patates kızartmasının düşünüşü kurarmış gibi, "Doktorası olan doğuştan bir Hintliye veremeyeceğim hiçbir şey yok," diye mırıldandı üzüntüyle. Geçen dönemin grevini sona erdiren anlaşmalardan biri Üniversite'nin daha çok Üçüncü Dünya öğretim görevlisini işe almasıydı, ama bu işi diğer üniversiteler de yaptığından sunum oldukça sınırlıydı.

"Bu da başka bir nokta, doktoram yok," diye gözlem yaptı Philip.

Bu, Hogan'ın bildiği bir şeydi, ama bu konuyu açıp Philip'in tadını kaçırmak istemediğinden yanıt vermemekle yetindi. Dealer'a girdiler ve sessizce asansörü beklediler. Duvara gelişigüzel yapıştırılmış bir notta, "İNGİLİZCE ÖĞRETİM ÜYELERİNİN GECE NÖBETİ, DEALER MERDİVENLERİ, 11.00" yazıyordu. Asansör kapısı açılıp girdiklerinde, Karl Kroop da koşturarak onlara katıldı. Kısa boylu, saçları seyrekleşen gözlüklü bir adamdı. Philip onunla ilk karşılaştığında bu sıradan, anti-kahraman görüntüsünü düş kırıklığıyla karşılamıştı. Tıpkı onur madalyası taşıyan bir savaş gazisi gibi yakasında hâlâ bir KROOP'U BIRAKMA düğmesi taşıyordu. Ya da belki bunu hem atıl-

ması hem de işe yeniden alınmasıyla ilgili toplantıların başkanlığını yapan Hogan'ın canını sıkamak için taşıyordu.

"Selam, Luke, selam, Philip," diye neşeyle onları selamladı. "Bugün sizlerle merdivenlerde görüşecek miyiz?"

Hogan hastalıklı bir gülümsemeyle yanıt verdi. "Korkarım ki, bu sabah bir toplantım var, Karl." Kapı açılır açılmaz asansörden atladı ve ofisinde gözden kayboldu.

"Orospu çocuğu liberal," diye mırıldandı Kroop.

"Şey, ben de bir liberalim," diye karşı çıktı Philip.

Kroop, Philip'in sırtına vurarak, "Öyleyse," dedi, "keşke senin gibi liberalizmini açıkça savunup liberalliği için hapis yatmaya hazır daha çok liberal olsa, Philip. Gece nöbetine geliyor musun?"

"Ah, evet," dedi Philip kızarak.

Posta kutusuna bakmak için Bölüm Ofisi'ne girdiğinde onu Mabel Lee selamladı. "Ah, Profesör Swallow, Mr. Boon posta kutunuza bir not bıraktı." Pişmiş kelle gibi sıırttı. "Bu akşam şovuna çıkıyormusunuz. Kesinlikle radyo başında olacağım."

"Ah canım, hiç öğütlemem."

Tezgâhın üstündeki yığından bir "Euphoric State Daily" aldı ve ön sayfayı gözden geçirdi : ŞERİF O'KEENE HAKKINDA KISITLAMA KARARI YAYIMLANDI... DİĞER KAMPUSLAR DESTEK VERİYOR... GAZ SALDIRISINI DOKTORLAR VE BİLİM ADAMLARI ARAŞTIRIYOR... KADINLAR VE ÇOCUKLAR BAHÇE İÇİN PROTESTO YÜRÜYÜŞÜNDE. Çevresi bildik tel örgüyle kapatılmış, içindeki birkaç parça oyun aracı ve bir köşedeki kurumuş fundalıkla hızla bir mezbeleye dönüşen Bahçe'nin bir fotoğrafı da vardı. Bir toplama kampının sürrealist ters çevrimi gibi birkaç vurduymaz asker içerde, kadınlar ve çocuklardan oluşan kalabalık dışarda. Charles Boon Şov için kullanılabilir mi? "İnsan merak ediyor, kimler gerçek tutuklu? Kim çitin dışında, kim içinde?" Vb., vb. Hâlâ güvercin yuvası diyerek Amerikalı meslektaşlarını şaşırttığı kapağı kaldırdı. Küçük, yadırgatıcı biçimli ve üstünde Hilary'nin el yazısı olan bir paket ona bir an için mide bulantısı verdi, ama normal postayla geldiğini ve aylar önce postalandığını anlayınca rahatladı. Sınırlar ötesindeki bağlanularını ve sorumluluklarını anımsattığından Euphoria di-

şından gelen mektuplar canını sıkıyordu; özellikle de Hilary'nin mektuplarından çekiniyordu : Soluk mavi, kâğıthelvası inceliğinde, sağ üst köşesinde onun suçlu gözlerine yaptıklarını onaylamaz gibi acı bir bakış sarkıtan Kraliçe'nin yakın profilini taşıyan mektuplar. Hilary'nin son mektuplarının içeriği herhangi bir acı ya da kuşku belirtisi içermiyordu. Hilary tatlı bir dille çocuklardan, Mary Makepeace'den, başarıyla bir öğrenci bunalımını çözümleyerek Rummidge olaylarında önemli bir rol oynamış gibi görünen Morris Zapp'ten söz ediyordu... Gerçekten de ihanetinin haberlerinin Rummidge'e ulaşip bir hiddet ve şiddet çığılığıyla geri gelmediğinden emin olmak için düzgün, yuvarlak karakterli el yazısını hızla gözden geçiriyor, verdiği haberlere pek aldırımıyordu. Zapp'lerin evinde yaşadığını Plotinus'ta bilmeyen yoktu, ama insanlar Bahçe işine öylesine dalmışlardı ki, daha fazla araştırmıyorlardı. Ya bu yüzden ya da Désirée'nin inandığı gibi, evine Charles Boon'u aldığı için onun eşcinsel, Kadınların Kurtuluşu yüzünden de Désirée'nin sevici olduğunu sanıp aralarında bir ilişki olabileceğinden kuşkulananmaları yüzünden. Ayrıca Melanie hakkındaki arabozucu mektup konusunda bir numaralı kuşkulu Howard Ringbaum (bilgi kaynağı öğrencilerinden biri olan Kovboy olabilirdi) Kanada'dan bir iş önerisi alıp rahatlamış Hogan'ın hızlı onayıyla Euphoria'dan ayrılmıştı.

Philip, Charles Boon'un yayının yer ve zamanını bildiren notunu okudu. Uçaktaki karşılaşmalarını anımsadı, sanki üstünden yıllar geçmişti. "Hey, bir gece programa sen de katıl..." O günden bu yana pek çok şey değişmişti, hatta şaşkınlık, sıkıntı, imrenme, öfke ve artan cinsel kıskançlık gibi bir duygu silsilesinden sonra tutkunun geçmesiyle isteksiz bir saygıya dönüşen Charles Boon'a karşı tutumu bile. Şimdi Boon her yerdedi, caddelerde, televizyonda, sanki diğerini de polisin kırmasını istemiş gibi bir kolunda göze çarpan beyaz alçısıyla nerede bir yürüyüş ya da gösteri varsa orada. Yüzsüzlüğü, küstahlığı, kendine güveni sınır tanıımıyordu; bir tür yüreklilik kaynağıydı. Melanie'nin hiç azalmış gibi görünmeyen karasevdası şimdi daha iyi anlaşılıyordu.

Notu kıvırdı ve çöp kutusuna attı. İngiltere'den gelen paketi odasında açacaktı. Odasına giderken geldiği gün bombalanan ama şimdi onarılmış ve yeniden boyanmış tuvalete uğradı. Pisuarın üstündeki

açık pencereden Körfez'den Silver Span köprüsüne dek böyle bir konumdan dünyanın hiçbir yerinde rastlanamayacak güzel bir manzaranın olduğu söyleniyordu, ama bugün Philip gözlerini aşağıda tuttu. Bakış açısı darlığı, evet, kesinlikle.

Bu düzenlemede cinsel hiçbir yön olmadığına inanmalısın, Hilary. Karşılaştığımız zamanlar birbirimizden pek hoşlanmamıştık ve zaten Désirée bu Kadınların Kurtuluşu işine ilk soyunanlardan biriydi ve erkeklerle genel olarak düşmanca davranıyordu. Aslına bakılırsa, bu düzenlemeye ilgili olarak ona çekici gelen buydu...

"Aman Tanrım!" diye iç geçirmişti Désirée ilk sevişmelerinden sonra.

"Ne oldu?"

"Uzaması çok güzeldi."

"İnanılmazdı," demişti. "Çok çabuk mu boşaldım?"

"Öyle demek istemedim, sersem. Bakirliğimizin sürmesi güzeldi."

"Bakirliğimiz?"

"Her zaman bakir olmak istemişimdir. Son haftalarda burada iki kardeş gibi yaşamamız çok güzel değil miydi? Şimdi herkes gibi sevişiyoruz. Ne kadar adice."

"İstemiyorsan sürdürmeyiz," demişti.

"Bir kez başladı mı, geri dönüş yoktur. Yalnızca ileriye gidebilirsin."

"İyi," demişti ve bu kuraldan emin olmak için onu erken kaldırıp yeniden sevişmeye zorlamıştı. Désirée'yi uyarmak oldukça uzun sürmüştü, ama sonunda o, Philip'i yataktan düşürecek kadar güçlü kaykılma titreşimleriyle doyuma ermişti.

"Vajinal doyumun bir söylenti olduğunu bilmeseydim," demişti sonradan Désirée, "beni kandırabilirdin. Morris'le hiç bu kadar iyi olmamıştı."

"İnanmakta güçlük çekiyorum," demişti. "Ama bunu söylemen çok güzel."

"Ama doğru. Tekniği müthişti, elbette eski günlerde, ama hep kendimi test yatağındaki bir motora benzetirdim. Şey gibi, ne diyorlar, dayanıklılık testi mi?"

Ofisine gitti, pencereyi açtı ve masasına geçti. Hilary'den gelen pa-

ket bir kitap içeriyordu ve tuhaf, uğursuz biçimini açıklayan “DENİZ SUYUNDAN ZARAR GÖRMÜŞTÜR” damgasını taşıyordu. Ambalaj kâğıdını açtı ve hemen tanıyamadığı çarpılmış, solmuş, bozulmuş bir ciltle karşılaştı. Kapağı yoktu ve sayfalar birbirine yapışmıştı. Yine de ortasından açmayı başarıp okumaya başladı : “Geriye dönüş kullanmak gerekiyorsa bunu dikkatle yapmalı. Öykünün akışını yavaşlatır, okurun kafasını karıştırır. Sonra, yaşam ileriye doğru gider, geriye doğru değil.”

İngilizce Bölümü’nün profesörleri, eğitmenleri ve asistanları utançla Dealer Hall’un merdivenlerinde toplandılar. Karl Kroop siyah pazibentleri dağıtarak endişeyle ortalıkta dolaşıyordu. ASKERLER DIŞARI ve İŞGAL HEMEN BİTSİN yazılı birkaç ev yapımı yafta vardı. Philip yaz giysilerini kuşanmış ceketsiz kalabalık arasındaki arkadaşlarına ve tanıdıklarına başıyla selam verip gülümsüyordu. Gösteri yapmak için güzel bir gündü. Aslında ortam bir gece nöbetinden çok pikniği andırıyordu. Karl Kroop da aynı şeyi düşünmüş olacak ki, el çırparak herkesi sıraya girmeye çağırırdı.

“Bunun sessiz bir gösteri olması gerekiyor, dostlar,” dedi. “Gece nöbeti süresince sigara içmezseniz daha ağırbaşlı görünürüz.”

“Ya da içki içmeyip sevişmezseniz,” diye ekledi arka sıradaki bir şakacı. Philip’in yanında duran Sy Gootblatt homurdanarak sigarasını yere fırlattı. “Senin için bir sorun yok,” dedi, “nasıl olsa bıraktın. Nasıl becerebildin?”

“Eksikliğini daha çok içki ve seksle dolduruyorum,” dedi Philip gülümseyerek. Euphoria’da şakacı bir tavırla gerçeği söylemenin sır saklamanın en iyi yolu olduğunu anlamıştı.

“Öyle, peki çiftleşme sonrası sigarasından n’aber? Özlemiyo’ musun?”

“Ben pipo içiyordum.”

“Ve unutmayın,” dedi Karl Kroop ciddi bir tavırla, “polisler ya da askerler işi bozmaya kalkarlarsa, sürdürün ama direnmeyin. Eğer bir domuz sizi itip kakarsa numarasını almayı unutmayın, gerçi orospu çocukları bugünlerde numaralarını takmıyorlar ya. Sorusu olan?”

“Peki ya gaz kullanırlarsa?” diye sordu biri.

“O zaman yandık. Elinizden geldiğince soylu bir biçimde geri çekilin. Yürüyün, koşmayın.”

Sonunda ekip ağırbaşlılığını kazandı. İngilizce öğretim kadrosunda çok az gerçek radikal vardı ve hiç kimse bu uğurda şehit olmaya niyetli değildi. Karl Kroop’un sözleri onlara bu her an değişen ortamda ufak bir tehlikeyi bile göze alamayacaklarını anımsattı. Teknik olarak Vali Duck’ın kampustaki halk toplantıları yasağını çiğniyorlardı.

Her şey tutuklanmamla başladı. Tutuklanmasaydım, bence hiçbir şey olmayacaktı. Beni kurtaran, anlayacağın gibi, Désirée’ydi...

“Merhaba, sen misin, Désirée?”

“Nerede kaldın? Bu akşam dışarı çıkmam gerektiğini unuttun mu?”

“Hayır, unutmadım.”

“Hangi cehennemdesin?”

“Aslına bakarsan, hapisteyim.”

“*Hapiste mi?*”

“Tuğla çalmaktan tutuklandım.”

“Aman Tanrım. Gerçekten çaldın mı?”

“Hayır, kuşkusuz, hayır... Tuğlalar arabamdaydı, ama ben çaldım... Uzun bir öykü.”

“Kısa kessen iyi olur, Profesör,” demişti yanında duran polis memuru.

“Bak, Désirée, buraya gelip beni kurtarmayı deneyebilir misin? Yüz elli dolara patlar diyorlar.”

“Peşin,” demişti polis.

“Peşin.”

“O kadar param yok, bankalar da kapalı. American Express kabul ediyorlar mı?”

“Kredi kartı kabul ediyor musunuz?”

“Hayır.”

“Hayır, etmiyorlar.”

“Bir biçimde parayı bulacağım,” demişti Désirée. “Endişelenme.”

“Ah, endişelenmiyorum,” demişti Philip umutsuzca. Désirée’nin telefonu kapattığını anlayınca alıcıyı yerine koymuştu.

“Bir telefon hakkın daha var,” demişti polis.

“Sonra kullanırım.”

“Ya şimdi kullanırsın ya da hiç. Sonra, pek kurtulacağına güvenme, en azından pazartesiye kadar. Sen bir yabancısın, değil mi? Bu işleri zorlaştırır.”

“Aman Tanrım. Şimdi ne olacak?”

“Ne mi olacak? Seni içeri tıkacağım. Ne yazık ki hafif suçlular hücreleri kendilerine ait olmayan tuğlaları alanlarla tıka basa dolu. Seni ağır suçluların hücrelerine koymak zorundayım.”

“Ağır suçlular mı?” Duyduğu sözcük onu korkutmuş ve hücrenin kapısı açılır açılmaz yabani bir tetiklikte ayağa fırlayan iki iri yarı zencinin varlığı bu korkusunun dağılmasını önlemişti.

“İşte size bir Profesör, çocuklar,” demişti Philip’i sertçe içeri iteleyip kapıyı kilitleyen polis. “Onunla güzel güzel konuşun.”

Ağır suçlular çevresinde sinsice dolaşmışlardı.

“Başına ne geldi, Profesör?”

“Tuğla hırsızlığı.”

“Duydun mu, Al?”

“Duydum, Lou.”

“Kaç tane tuğla, Profesör?”

“Ah, yirmi beş kadar.”

Ağır suçlular hayretle birbirlerine bakmışlardı. “Belki de tuğlalar altındandır,” demişti biri. Diğeri tiz, çılgımsı bir kahkaha atmıştı.

“Sigaran var mı, Profesör?”

“Üzgünüm, yok.” Sigarayı bıraktığına pişman olduğu tek an bu olmuştu.

“Profesör kılıç gibi bir pantolon giyiyor, Al.”

“Öyle, Lou.”

“Üstüme uyan ve kalçalarımı sıkıca kavrayan bir pantolon hoşuma gider, Al.”

“Benim de, Lou.”

Philip bütün duvarı kaplayan tahta sıraya oturmuş, Désirée onu kurtarana kadar da kalkmamıştı. Polis merkezinden uzaklaşırlarken, “Tam zamanında geldin,” demişti. “Geceyi orada geçirseydim, tecavüze uğrayacaktım.”

Geçmiş düşündüğünde gülünç gelse de, bu deneyimi yinlemek

istemiyordu. Eğer Mather kapısı yönünden onları tutuklamak için gelen bir polis müfrezesi görürse, sırayı bozup ofisine sığınacak ilk kişi o olacaktı. Allahtan kampus sakindi ve gece nöbeti huzuru bozacak gibi görünmüyordu. Önlerinden geçenler durup bakıyor ve gülümsüyorlardı. Aralarından birkaçı barış işareti yapıyor ya da Kara Güç selamı veriyor ve "Devam Edin!" ya da "Halk İktidara!" diye bağıriyordu. Bir röportajcı ve ağır donanımını bazuka gibi sırtında taşıyan bir kameramandan oluşan bir televizyon ekibi onları birkaç dakika filme aldı, merdiven boyunca yavaşça dolaşan kameranın camlarından ister istemez yıllık okul fotoğrafı havası yansiyordu. Sy Gootblatt yüzüne "Euphoric State Daily"yi tuttu. "FBI için çalışmadıklarını nereden biliyoruz?" diye açıkladı.

En başından başlamak gerekirse : bir cumartesi öğleden sonrası kent merkezinde alışveriş yaptıktan sonra arabayla Plotinus'a dönüyordum. Dönüş yolunda yıkılmış bir kilisenin yanından geçtim ve çoğunu öğrencilerin oluşturduğu bir kalabalığın tekerlekli el arabaları ve süpermarket arabalarıyla eski tuğlaları taşıdıklarını fark ettim. Birden karşıma kâğıt torbalar ve alışveriş sepetleriyle tuğla taşıyan bir ekip çıktı ve aralarında öğrencilerimden birinin olduğunu gördüm... Wily Smith. Yanında Ashland gettosundan iki siyah arkadaşı ve çıplak ayaklı, üzerinde kaftan olan beyaz bir kız. Onları Bahçe'ye arabayla götürme önerisini hemen kabul etmişler, tuğlaları çeviklikle Corvair'in bagajına yerleştirip koltuklara kurulmuşlardı. Philip, Bahçe yakınlarındaki bir kavşakta durunca, Wily Smith birden, "Domuzlar!" diye bağırmış, sonra arabanın üç kapısı aynı anda açılmış ve Philip'in yolcuları birden dört bir yana dağılmıştı. Arkalarına park eden polis arabasındaki iki memur onları izlemeyi gerekli görmeyip dosdoğru korkudan şaşkın bir biçimde direksiyon başında kalakalan Philip'e yönelmişlerdi. "Kırmızı ışıktaki filan mı geçtim?" diye sormuştu titreşen bir sesle.

"Bagajınızı açın, lütfen."

"İçinde yalnızca birkaç eski tuğla var."

"Bagajı aç."

O kadar şaşırmıştı ki, Corvair'in motorunun arkada olduğunu unutup yanlışlıkla motor kapağını açmıştı.

"Benimle oyun oynama, Mac, zamanım yok."

“Çok üzgünüm!” Philip bagajı açmıştı.

“Bu tuğlaları nereden buldun?”

“Eee, bir yapı vardı, bir kilise, yolun sonunda, yıkılmış, görmüş olmalısınız. Birçok kişi tuğlaları alıyor zaten.”

“Almak için elinde yazılı izin var mı?”

“Bakın, memur bey, tuğlaları ben almadım. Arabadaki öğrenciler almıştı. Ben onları yalnızca gidecekleri yere bırakıyordum.”

“Ad ve adresleri?”

Philip duraksamıştı. Wily Smith’in adresini biliyordu ve doğruyu söylemek, özellikle de polislere, huyuydu.

“Bilmiyorum,” demişti. “İzinleri var sanıyordum.”

“Kimsenin izni yok. Bu tuğlalar çalıntı mal.”

“Gerçekten mi? Çok bir şey etmezler, ederler mi? Hemen kiliseye geri götürürüm.”

“Kimse kiliseye gitmiyor. Kimliğin var mı?”

Philip, Fakülte Kimlik Kartı’nı ve İngiliz sürücü belgesini çıkar-mıştı. İlki, kamu mallarına zarar vermek için öğrencilerini kışkırtan profesörler hakkında kısa ve ters yorumlara, ikincisiyse sessiz ama derin bir kuşkuya neden olmuştu. Her iki belgeye de el koyulmuştu. Yanlarında ikinci bir polis arabası durmuş ve arabadan inenler tuğlaları Philip’in arabasından polis arabalarına taşımışlardı. Sonra hep birlikte polis merkezine gidilmişti.

Onu koydukları ilk oda küçük, penceresiz ve havasızdı. Odaya zarar vermemesi ya da duvarlara açık saçık şeyler yazmaması için sertçe uyarılmış, üstü aranmış ve günahlarını düşünmesi için yarım saat yalnız bırakılmıştı. Sonra onu çıkarıp kayda almışlardı. Fakülte Kimlik Kartı ve İngiliz sürücü belgesi yeniden incelenmişti. Ceplerindeki şeylerin listesi çıkarılmış ve el koyulmuştu : Ona çok önceleri Pythagoras Drive’da oynanan bir oyunu anımsatan rahatsız edici bir deneyim. Ceket cebinden Darcy’ye ait bir misket çıkınca görevli komiserin masası başında yaşanan neşe (“Ho, ho, şimdi kesinlikle misketlerini yutuluyorsun, öyle değil mi, Profesör?”) kullandığı arabanın ve yaşadığı evin cüzdanında resmi olan kadından başka bir kadına ait olduğu anlaşılınca şehvetli imrenmeyle karışık ahlaksal kınamaya dönüşmüştü. Fotoğrafı çekilmiş, parmak izleri alınmıştı. Bütün bunlardan sonra Dési-

rée'yi aramasına izin verilmiş, ardından da ağır suçlularla aynı hücreye tıkılmıştı. Akşam saat yedide, tam da pazartesiye kadar salıverilme umudunu yitirdiği bir anda Désirée onu kurtarmayı başarmıştı. Adalet Salonu'nun önünde geriye taranmış kızıl saçları, krem rengi pantolon takımıyla sakın, bakımlı ve güvenli bir biçimde onu bekliyordu.

"Désirée... Tanrı'ya şükür geldin."

"Hey, dağılmış görünüyorsun. Seni dövdüler mi yoksa?"

"Hayır, hayır, ama... Üzücüydü."

Désirée tanıştıklarından bu yana ilk kez kibar, hatta sevecendi. Ayak parmakları üstünde yükselip onu dudaklarından öpmüş, koluna girmiş ve çıkışa sürüklemişti. "Bana olanları anlat," demişti.

Ona başıboş, bağlantısız tümcelerle anlatmıştı. Bu yalnızca kurtulmanın sarsıntısı değildi : Daha önce olduğu gibi, beklenmedik öpücük içindeki buzulları eritmiş, önceden akla gelmeyen duygular ve unutulmuş duyarlılıklar birden canlanmıştı. Artık tutuklanmasını düşünmüyordu. İlk kez birbirlerine dokunduklarını düşünüyordu. Ve sanki Désirée de aynı şeyi düşünüyordu. Onun bağlantısız yorumlarına, Désirée de bağlantısız yanıtlar veriyordu; dönüş yolunda ona bakmak için tehlikeli olabilecek uzunluktaki süreler boyunca gözünü yoldan ayırıyor, isterik bir biçimde kahkaha atıyor ve küfrediyordu. Bu belirtileri gözlemleyip yorumladıkça Philip daha çok heyecanlanmış ve şaşırmıştı. Arabadan çıkarken ve eve doğru yürürken uzuvları denetlenemez bir biçimde titremişti. "İkizler nerede?" diye sormuştu. "Yan komşuda," demişti Désirée ona tuhafça bakarak. Ön kapıyı kapatmış ve ceketini çıkarmıştı. Sonra ayakkabılarını. Sonra pantolonunu. Ve bluzunu. Ve külotunu. Sutyeni yoktu.

"Özür dilerim, Phil," diye fısıldadı Sy Gootblatt. "Sanırım birikleşme yaşıyorsun, gece nöbetinde hoş durmuyor."

12.30'da gece nöbeti olaysız bir biçimde sona erdi ve göstericiler yemeğe gitmek için gevezelik ederek dağıldılar. Philip kampustaki Silver Steer lokantasında Sy Gootblatt'le karides salatası yedi. Daha sonra Sy elektrikli daktilosunda Hooker üzerine bir makale daha yazmak için odasına döndü. Çalışamayacak kadar huzursuz olan Philip (haftalardır tek bir kitabı, tek bir gerçek kitabı bile doğruca okuyamamıştı)

hava almaya çıktı. Güneş ışığının yıkadığı Howle Plaza'da dolaştı, politik öğrenci gruplarının satış pavyonlarının ve tezgâhlarının önünden geçti : Burası bir tür ideolojik fuar gibiydi, burada SDS'ye katılabilir, Kara Panterlerin edebiyatından örnekler satın alabilir, Bahçe Kurtarma Fonu'na katkıda bulunabilir, Körfez'i Korumaya kampanyasına bağış yapabilir, Vietkong için kan verebilir, gaz saldırılarında ilkyardım kitapçıkları edinebilir, haşış yasallaştırma dilekçelerine imza atabilir ve bunların dışında en az yüz ilginç biçimde kendinizi ifade edebilirdiniz. Meydanın caddeye bakan yanında köktendinci bir vaiz ile ilahi okuyan Budist rahipler dünya nimetlerine bağlanmayan ruhlara dua etmekte birbirleriyle yarışıyorlardı. Plotinus'ta göreceli olarak sakin bir gündü. Her ne kadar Cable Avenue'nün her kavşağında konuşlanmış Eyalet Güçleri trafiği yönetiyor, kaldırımları boş tutuyor, insanları toplanmaktan alıkoyuyorsa da, ortam pek gergin sayılmazdı; kalabalıklar sakin ve iyi huyluydu. Yakın geçmişin şiddeti, gaz atağı ve akan kanıyla önceden kestirilemeyen geleceğin Büyük Yürüyüşü arasında bir tür boşluk yaşıyordu. Bahçeciler yürüyüşe hazırlanıyorlardı; Bahçe olaylarında toplum karşısında kötü bir izlenim bırakan polislerse dikkat çekmeme politikası izliyorlardı. Her ne kadar birçok pencere parçalanmış ve tahtayla kapatılmış, radikallerin gözde uğrak yeri Beta Kitabevi'ni biberimsi bir gaz kokusu sarmışsa da – denildiğine göre polisler buraya bir sürü gaz bombası atmışlardı, bu yüzden sınıfınızdaki öğrencilerinizden hangilerinin gözleri yaşara yaşara kitaplarını buradan aldığınyı anlayabilirdiniz – Cable Avenue'de işler olağan biçimde yürüyordu. Kalabalık bar ve café'lerden dışarıya daha sağlıklı ve iştah açıcı hamburger, peynirli ve pastırmalı tost, kahve sigara kokuları hızla yayılıyor, plakçı dükkânlarının caddeye bakan hoparlörlerinden en son rock-gospel hiti *Oh Happy Day* çınıyor, kötü kötü buhurlu kamış kokan Hint dükkânlarının boncuk perdeleri hafif esintide tıkırdıyor, buradan yayılan sitar müziğiyle, dar araba yolunda sıkışık bir biçimde ilerleyen arabaların açık pencerelerinden dışarıya sızan Körfez çevresindeki yaklaşık yirmi beş radyo istasyonunun gürültüsü birbirine karışıyordu.

Philip, Pierre'in café'sinin açık penceresi önünde küçük bir masa buldu, dondurma ve İrlanda kahvesi ısmarladı, arkasına yaslanarak in-

san resmi geçidini izledi : Sakallı geç İsalar ve pamuklu maksilerinin içinde çıplak ayaklı Magdaleneleri; mantar bulutlarına benzeyen Afrika stili sa kesimleri ve caddenin karşısındaki kardeşlerine devrimin pırdaktan geçen iletilerini yansıtan metalik camlı güneş gözlükleriyle zenciler; kaldırımlarda el yordamıyla yollarını bulmaya çalışan ya da sırtlarını güneşli bir duvara vererek oturan eroinden ya da haşışten kafaları dumanlı keşler; park sayaçlarının önünde onluk dilenmek için iteişip kakışan getto çocukları ve taşra kaçaklarıyla amurluklarının çizilmesinden korkarak istenilen parayı veren araba sahipleri; rahipler ve polisler; afiş yapıştıranlar ve çöp toplayanlar; Bilgibilim hakkında kurs kitapçıklarını ruhsuzca dağıtan geç bir adam; gitarlarını sırtlarında taşıyan eski püskü deri ceketli hippiler; ve kızlar, her boy, biçim ve nitekte kızlar; bellerine kadar inen uzun düz saçlı kızlar; saçlarını örmüş kızlar; kıvrır kıvrır saçlı kızlar; kısa etekli kızlar; uzun etekli kızlar; blucinli kızlar; parlak pantolonlu kızlar; Bermuda şortlu kızlar; sutyensiz kızlar; büyük olasılıkla klotsuz kızlar; beyaz, kahverengi, sarı ve siyah kızlar; kaftanlı, sarili, dar kazaklı, şalvarlı, çuval giysili, nine elbiseli, komando ceketli, sandaletli, spor ayakkabılı, izmeli, Acem terlikli, çıplak ayaklı kızlar; boncuklu, ekli, kle halkalı, halhallı, küpeli, hasır şapkalı, hamal şapkalı, geçiş kenar şapkalı, Castro kepli kızlar; şişman ve zayıf, uzun ve kısa, temiz ve pasaklı kızlar; büyük memeli kızlar; düz göğüslü kızlar; sıkı, esnek, gösterişli kalçalı kızlar; her adım atışlarında gevşek etleri hoplayan kızlar ve karşıdan karşıya geçmek için kaldırımda beklerken kasıklarına ancak ulaşan mini eteği, çıplak beyaz bacakları ve uyluklarının birinin üstündeki ağız biçimli rğyle Philip'in dikkatini özellikle çeken bir kız.

Philip orada oturmuş, bir yandan çırpılmış kreması filtreden geçirilerek güçlendirilmiş sert kahvesini yudumlayıp, bir yandan da önünden geçenleri beğeniyle izlerken göçmenlik duygusuna kapıldı; üstelik kendisini büyük tarihsel sürecin – geçmişte Deneyim arayışıyla birçok Amerikalıyı Avrupa'ya sürükleyen kültürel Golfstrim akıntısının tersine dönmüş biçimi – bir parçası olarak gördü. Artık yaşam ve sanatta deneyim arayışının en u köşesi Amerika'nın Batı Yakası idi, Avrupa değil; özgürlük ve aydınlanma arayışıyla burada hacı olunuyordu; böylece artık araştırmasının izdüşümünün peşindeki Avrupalı, Amerikan

edebiyatına dönüyordu. James'in *The Ambassadors*'unu ve Strether'in Paris bahçesinde Küçük Bilham'a öğüdünü düşündü : "Yaşa... yaşayabildiğince, yaşamamak hata olur." Her iki karakterin de yerine geçtiği duygusuna kapıldı : Bu anlayışa çok geç ulaşan konuşmacı ve bu öğütten hâlâ yararlanabilecek genç adam. Defteri dizleri üstünde, parmaklarında hâlâ vajina kokusu, Paris'te kirli bir café'de oturmuş bira içen Henry Miller'ı düşündü ve ona bu belirsizlik, cinsellik içeren imgelemlerle bir tür uzaktan akrabalığı varmış gibi geldi. İşte şimdi, Cable Avenue'deki Pierre'in yerinde Plotinus yaşam nehri önünden akarken, yaşamında ilk kez Amerikan Edebiyatını anladı; bu edebiyatın olağandışılığını ve ahlaksızlığını, onaylayıcı çeşitliliğini anladı; bir sözlük dışında hiçbir yerde art arda sıralanmamış sözcükleri bir araya getiren Walt Whitman'ı, balina avcılığını evrensel bir metafora dönüştürerek geleneksel romanın atomunu parçalayan ve dünyanın en bağınaz okuyucu kitlesine seslenen bir romana balinanın sünnet derisiyle ilgili bir bölümü kaçak olarak sokup yakalanmayan Herman Melville'i anladı; Mark Twain'in neden az daha Tom Sawyer'in Huck'u köle olarak vermeye zorlanacağı bir *Huckleberry Finn* devamı yazacağını ve Stephen Crane'in neden ilk önce büyük savaş romanını yazıp, sonra savaşa gittiğini ve Gertrude Stein'in, "Bir insanın anımsadığı herhangi bir şey yinelemedir; ama insan olarak var olmak, dinlemek ve duymak hiçbir zaman yineleme değildir," derken ne demek istediğini anladı; kimi düşünceler dersleri için fazla ağır kaçacağından öğrencilere anlatmayacak olsa da bütün bunları anımsadı ve sonunda Hilary'ye anlatmak istediklerinin neler olduğunu da anladı.

Çünkü ben değiştim, Hilary, düşünebileceğimden daha çok değiştim. Toprağın kaydığı geceden beri bildiğin gibi Désirée Zapp'le kalıyorum, tutuklandığım günden beri de onunla düzenli olarak sevişiyorum ve dürüst olmak gerekirse bu konuda hiç pişmanlık ya da suçluluk duyamıyorum. Oysa sana acı verdiğim için doğal olarak üzgün olmam gerekir, ama kendi kendime sana ne zarar verdiğimi, sende daha önce olup da benim yüzümden yitirdiğin ne olduğunu düşününce, aklıma tek bir yanıt geliyor : Hiçbir şey. Bana kalırsa yanlış olan Désirée'yle ilişkim değil, seninle evliliğimiz. Birbirimize tümüyle sahip olduk ama mutlu bir biçimde değil.

Sanırım, on üç yıllık evlilik yaşıntımızda birbirimizden bir ya da iki günden fazla ayrı kaldığımız ilk olay Amerika'ya yolculuğum oldu. Bütün bu evlilik süresince sanmıyorum ki senin benim neler yaptığımı ya da benim senin neler yaptığını bilmeden geçirdiğimiz tek bir saat olsun. Sanırım, birbirimizin ne düşündüğünü bile biliyorduk, bu yüzden birbirimizle konuşmamız bile gereksizleşmişti. Her gün aşağı yukarı bir önceki gün gibiydi ve ertesi gün de hep o gün gibi oluyordu. Birbirimizin nelere inandığını biliyorduk : endüstri, tutumluluk, eğitim, ılımlılık. Evliliğimiz – ev ve çocuklar – çalıştığımız bir makine gibiydi, bu makineye birbirlerine uygun gereci sormaya bile gerek görmeden, çarpışmadan, bir hata yapmadan ya da anlaşmazlığa düşmeden hizmet veren ve artık çalışmaktan sıkılan iki sessiz teknisyen gibiydik.

Farkına varmadan geçmiş zamana kaymışım; sanırım bir daha bu tür bir ilişkiye dönmeyi bile düşünmüyorum. Bunun anlamı boşanmak ya da ayrı yaşamak istediğim değil, yalnızca sürdürmeye karar verirse ilişkimizi yeni bir temele oturtmak zorundayız. Sonra yaşam geriye değil, ileriye doğru gider : Eminim ki, birkaç haftalığına buraya gelersen ne demek istediğimi daha iyi anlayacaksın ve konu hakkında kararını verebileceksin. Sana kendimi Rummidge'de açıklayabileceğimi sanmıyorum.

Bu arada Désirée'ye gelince, ne onun ne de benim birbirimizden beklediğimiz bir şey var. Ona her zaman sevgi ve minnettarlık duyacağım ve bu ilişkiden asla pişman olmayacağım, ama elbette ki sana gel de ménage a trois oynayalım demiyorum. Yakında kendi daireme taşıyorum.

Evet, diye düşündü Philip hesabı öderken, işi bu mektup çözümlenecek. Henüz göndermeyeceğim, ama zamanı gelince işe yarayacak.

"Kabul etmek gerekir ki," dedi Philip QXYZ mikrofonuna dürüstlikle, "Bahçe işini tasarlayanlar, devleti sıkıştırmak için yeni bir sorun arayan radikallerdi. Bu özellikle radikal solun politik bir eylemiydi, güvenlik güçlerinin aşırı güç kullanmaları için tasarlanmıştı, böylece sözde demokratik yapının totaliter, baskıcı ve hoşgörüsüz olduğunu savunan Devrimci sav kanıtlanacaktı."

"Sizi yanlış anlamadıysam, Profesör Swallow," dedi genizden konuşan dinleyici, "şiddetten tümüyle Bahçe işini başlatanlar sorumlu, diyorsunuz."

“Demek istediğin bu mu, Phil?” diye araya girdi Boon.

“Bir açıdan evet. Ama bir açı daha var, belki de daha önemlisi, ki bu açı da savı kanıtladı. Yani, bu küçücük yerde iki bin asker kamp kurmuşsa, bütün gün başınızın üzerinde helikopterler dönüyorsa, geceleri karartma yapılıyor, sokaklarda insanlar vuruluyor, gaz saldırısına uğranıyor ve ayırım gözetmeden tutuklanıyorsa ve bütün bunlar küçük bir halk bahçesini engellemek için yapılıyorsa, sistemle ilgili bir şeylerin yanlış olabileceğini kabul etmek gerekiyor. Aynı biçimde, Bahçe düşüncesi bunu tasarlayanların politik bir oyunu olabilir, ama gerçekleşme aşamasında özgün ve değerli bir düşünceye dönüştü. Umarım, sorunuzdan kaçmaya çalıştığınızı düşünmüyorsunuzdur.”

“Hayır,” dedi dinleyici. “Hayır. Çok ilginç. Söyleyin bana, Profesör, böyle bir şeyi İngiltere’deki Üniversite’nizde yaşadınız mı?”

“Hayır,” dedi Philip.

“Aradığın için teşekkürler,” dedi Boon.

Boon açık hattı denetleyen düğmeye hafifçe vurdu ve mikrofona radyo istasyonunun adını söyledi. Sol eli alçıda ve üzerinde, “Arcadia kasabası şerif yardımcılarınca 17 Mayıs Cumartesi günü Shamrock ile Addison arasında kırıldı. Tanık aranıyor,” yazılıydı. “Uh, bir iki telefon daha alabiliriz,” dedi. Kırmızı ışık yanıp söndü. “Merhaba ve iyi akşamlar. Ben Charles Boon ve konuğum Profesör Philip Swallow. Aklında ne var?”

Bu kez arayan yaşlı bir kadındı, düzenli arayıcılardan biri olmalıydı ki, Boon onun ağır, titreyen sesini duyunca umutsuzlukla gözlerinden birini kaydırdı.

“Sizce de, Profesör,” dedi kadın, “günümüzün gençleri özdenetim ve özveri hakkında derslere gereksinim duymuyorlar mı?”

“Şey...”

“Bakın, ben genç bir kızken, ki bu epey önceydi, söylemem gerekirse, heh, heh... Kaç yaşında olduğumu kestirmek ister misiniz, Profesör?”

Charles Boon kaba bir biçimde araya girdi : “Okey, büyükanne, bize ne söylemeye çalışıyorsun? Bir kızın en iyi dostu, H-A-Y-I-R harfleri HAYIR sözcüğünü oluşturur mu diyorsun?”

Kısa bir sessizlikten sonra ses titredi, “Hey, Tanrı sizden razı ol-

sun, Mr. Boon, kesinlikle bunu söylemek istiyordum.”

“Buna ne dersin, Phil?” dedi Charles Boon. “H-A-Y-I-R harfleri HAYIR sözcüğünü oluşturur görüşünün günümüzün dertlerine deva olacağını düşünüyor musun?” Önündeki kola şisesinden bir yudum aldı ve deneyimli bir biçimde sessizce geçirdi. Philip, Boon’un solundaki camın arkasındaki ses mühendisinin işinin başında esnediğini görebiliyordu. Mühendis hoşnutsuz ve sıkkın görünüyordu. Philip ise hiç sıkılmamıştı. Yayından oldukça hoşlanmıştı. Neredeyse iki saattir Charles Boon Şov’un dinleyicilerine akla gelebilecek her konuda – Bahçe, uyuşturucu, güvenlik, akademik ölçütler, Vietnam, çevre, nükleer denemeler, kürtaj, karşıt gruplar, yeraltı basını, romanın ölümü – liberal bilgelik dağıtıyordu. Hatta şimdi de yaşlı kadın için cinsel devrim konusunda bir şeyler söyleyebilecek gücü ve isteği vardı.

“Şey,” dedi, “elbette ki, cinsel ahlak kuşaklar arasında her zaman bir kavga nedeni olmuştur. Ama şimdi bu konuda daha çok dürüstlük, daha az ikiyüzlülük olduğu görülüyor, ki bence bu güzel bir şey.”

Charles Boon buna daha çok dayanamazdı. Yaşlı kadının hattını kesti ve şovu bitirmeye hazırlandı. Kırmızı ışık yeniden yanıp söndü, o da okey dedi, bir telefon daha alabilirlerdi. Ses oldukça iyi gelse de kesinlikle uzaktan geliyordu.

“Sen misin, Philip?”

“Hilary!”

“Sonunda.”

“Aman Tanrım! Neredesin?”

“Evdeyim, kuşkusuz. Seni bulana kadar neler çektiğini bilemezsin.”

“Şimdi benimle konuşamazsın.”

“Ya şimdi konuşuruz, ya da hiç, Philip.”

Charles Boon gergin bir biçimde koltuğunda oturuyor, sanki başka bir dünyadan ses duymuş gibi serbest eliyle kulaklığını yokluyordu. Camın arkasındaki mühendis esnemeyi bırakmış, çılgın işaretler gönderiyordu.

“Bu yanlışlıkla bağlanmış özel bir telefon görüşmesi,” dedi Philip. “Lütfen kesin.”

“Sakın buna cüret etme, Philip,” dedi Hilary. “Seni bulabilmek

için bir saat uğraştım.”

“Bu numarayı nereden buldun, Allah aşkına?”

“Mrs. Zapp verdi.”

“Bir telefon programının numarası olduğunu söylemedi mi?”

“Ha? Senin benimle bağlantı kurmaya çalıştığını söyledi. Yoksa doğum günüm için miydi?”

“Tanrım, tümüyle unutmuşum.”

“Hiç fark etmez.”

“Bak, Hilary, telefonu kapatmalısın.” Denetim düğmesine ulaşabilmek için yeşil çuhali masaya eğildi, ama şeytanca sırttan Boon alçılı koluyla onu uzak tuttu ve mühendise sesi yükseltmesi için işaret etti. Heyecandan başıboş gözü neredeyse her yöne kayıyordu. “İstediğin nedir, Hilary?” diye sordu acıyla.

“Evliliğimizi kurtarmak istiyorsan hemen eve dönmelisin, Philip.”

Philip kısa bir isterik kahkaha attı.

“Niye gülüyorsun?”

“Senden aynı şeyi istemek için mektup yazıyordum.”

“Şaka yapmıyorum, Philip.”

“Ben de. Bu arada, bu konuşmayı dünyada kaç kişinin dinlediğini biliyor musun?”

“Dediklerinden bir şey anlamıyorum.”

“Öyle, bu yüzden de şu Allahın belası telefonu kapat.”

“Eğer böyle düşünüyorsan... Çok büyük olasılıkla bir ilişkiye girmek üzere olduğumu anlarsın diye ummuştum.”

“Ben şimdiden girdim!” diye haykırdı Philip. “Ama bunu bütün dünya öğreysin istemiyorum.”

Bu sonunda Hilary’yi durdurdu. Bir yutkunma, sessizlik ve çat sesi geldi.

Kırmızı ve yeşil ışıklar sönüp mikrofon kapanınca, “Müthiş!” dedi Charles Boon. “Müthiş. Sansasyonel. Harika radyo.”

Hava tahmininde güneş nöbetlerinden söz edilmişti ve bunların ilk örnekleri pamuklu ince perdelerden geçip doğrudan yüzüne vurarak Morris’i uyandırdı. Güneş nöbetleri. Rummidge’de tanıdıklarına hep, “Bu güneş büyülerini kim yapıyor?” diye sorardı.⁹ “Ne tür bir ca-

dı *güneş* büyüü yapmak için zamanını harcar ki?” Bu şakayı kimse gülünç bulmazdı ve yavaş yavaş o da bu tuhaf meteorolojik deyimlere alışmaya başlamıştı. “Mevsim ortalamasının üstünde sıcaklık.” “Oldukça serin.” “Yer yer yağışlı ve güneşli saatler.” Bu kavramların belirsizliği artık onu rahatsız etmiyordu. Birçok İngiliz deymi gibi bunlara da alışmıştı, bu havadaki olay öğelerini gidermek için tasarlanmış kaçak ve ödün veren bir dildi. Burada “düşük” ya da “yüksek” yoktu, her şey ılımlı, yeterli ve normaldi.

Gözlerini güneş ışığına ve neredeyse eşit ölçüde körleştirici olan Swallow’ların konuk odasının duvarlarını süsleyen çiçekli duvar kâğıdına karşı kapatıp yeni güne hazırlanmak için ayaklanan ve yaşlı adamlarla dolu bir yoksullar oteliymiş gibi gerinen ve homurdanan evi dinleyerek bir süre öylece uzandı. Yer döşemeleri çatırdıyor, su tesisatı sızlanıp gümbürdüyor, kapı menteşeleri gıcırıyor ve pencereler takırdıyordu. Gürültü sağır edecek gibiydi. Morris neredeyse kendisini yataktan attıracak şiddette uzatılmış bir osurukla gürültüden payına düşeni ödedi. Bu onun gün ağarmasını geleneksel selamlama biçimi olmuştu; Rumidge, belki de suyla ilgili bir şeyler onda müthiş bir gaza neden oluyordu.

Kulakları sahanlıktaki bir ayak sesine odaklandı. Hilary miydi? Yataktan fırladı, pencereye koşturdu, iyice açtı ve çılgınca yatak çarşaflarını düzeltti.

Hepsi boşuna çabaydı. Ayaklar Mary Makepeace’e aitti : Sonunda onun ağır hamile adımlarını tanıdı. Bir an için Hilary’nin yumuşadığını ve kalk borusundan önce kısa bir samanlık serüveni için odasına gelmekte olduğunu düşünmüştü. Pencereyi çarparak kapadı ve titreyerek yatağa hopladı. Aslında dün gece Hilary’yle halvet haline girmeye ne kadar da yaklaşmıştı.

Hilary sıkıntılıydı, çünkü o gün doğum günüydü ve Swallow ona ne bir armağan, ne de Allahın belası bir kart yollamıştı. Yapmacık bir gülümsemeyle, “İstemediğimde bana Interflora’yla güller gönderir, sonra da tutup doğum günümü unuttur,” diye yakınıyordu. “Bu tür konularda umutsuz biridir. Genellikle çocuklar ona anımsatır.” Onu canlandırmak için Morris dışarda yemek yemeyi önermişti. O karşı çıkmıştı. Morris üstelemişti. Mary ve Amanda da Morris’e arka çık-

mişlardı. Hilary sonunda razı olmuştu. Duş almış, saçlarını yıkamış ve Morris'in daha önce hiç görmediği omuzlarıyla göğsünün kaymağımı- sı düzgün cildini açıkta bırakan düşük yakalı alımlı bir maksiyle çıka- gelmişti. Morris, "Hey, müthiş görünüyorsun," demişti içtenlikle ve o göğüs dekoltesinden utanarak kızarmıştı. Omuzlarına bir şal atmış, ikinci kadeh martinisini bitirene kadar omuz askıları ile oynayıp dur- muştı, ancak sonra umursamazca restoran masasına eğilmeye başla- mış, Morris'in elbisesinin içine doğru hayranlıkla attığı uzun bakışlara aldırma- z olmuştu.

Onu başta Rummidge'deki uygun bir İtalyan restoranına, sonra da iyi müzik çalan ve müşteri profili tümüyle gençlerden oluşmayan ista- syon yakınlarında bir bodrum katındaki küçük bir kulüp olan Petro- nella'nın yerine götürmüştü. Bu gece eğlenceyi Joan Baez ve onun sı- nıfından şarkıcıların şarkılarını istekle taklit eden bir kız solistleri olan Arthur'un Ölümü adlı şöyle böyle bir folk-blues grubu sağlıyordu; ama bu yine de hiç yoktan iyiydi, çünkü bunların yerine Hilary'nin hiç hoşlanmayacağı sert rock çalan bir grup da sahnede olabilirdi. Yine de Hilary eğleniyormuş gibiydi, Tudor kerpici dekora şaşkınlıkla göz gez- diriyor, her şarkıdan sonra coşkulu bir biçimde alkışlıyor ve "Rummid- ge'de böyle yerler olduğunu hiç bilmiyordum, nasıl buldun burayı?" diyordu. Petronella'nın ve benzer en az bir düzine yerin her akşam ye- rel gazetede tanıtımının yayımlandığını belirtmek istemiyordu, bu sus- turucu bir etki yapardı, ama Hilary ve akran grubunun yaşadıkları kentte olup bitenlerden haberleri olmadığı da bir gerçektir. İnanılmaz olsa da değişik şeylerin olduğu farklı bir Rummidge vardı – sözgelimi, eşcinsel kulüpleri ya da Arbury gettosundaki Batı Hint batakhaneleri gibi – ama aynı ilginçlikte ve rahatlıkta gidilebilecek başka yerler de vardı. Sözgelimi, cumartesi geceleri araba fabrikası işçilerinin önemli ölçülerde alkol tüketmek için eşleri veya kız arkadaşlarıyla gittikleri Rummidge'in en iyi oteli Ritz'in kokteyl barı. Her ne kadar otel sos- yetik ortamını koruyabilmek için yüksek bir fiyat politikası izlese de, araba işçileri uyum sağlayabiliyorlardı. Masaların çevresinde toplanı- yorlar ya da bara tünüyorlar, tıknaz, geniş omuzlu erkekler dik bir bi- çimde oturup hiç durmadan kılıç gibi ütülü takımlarından çıkardıkla- rı nasırlı elleriyle rom kokteyli, acı viski, Beyaz Bayanlar, Portakal Çi-

çekleri ve ödüllü barmen Harold'ın özel buluşları Mantar Bulutu, Süperyükleyici, Ateştopu ve Rummidge Buğusu ismarlarken kadınlar onların üzerinden arı kovanına benzer büyük peruklarını kümülüs bulutları gibi yükseltiyorlardı... "Uygun bir zamanda seni götürürüm," diye söz vermişti Hilary'ye.

"Tanrım, her şeye inanılmaz bir uyum sağlamışsın, Morris. Sanki yıllardır Rummidge'de yaşıyor gibisin."

"Böyle hissettiğim oluyor," diye şaka yapmıştı incelikle.

"Euphoria'ya dönmek için can atıyor olmalısın."

"Şey, bilmiyorum. İlk Rummidge Grand Prix'ini kaçırdığıma üzüleceğim."

"Ama iklimi... aileni özlemiş olmalısın."

"İkizleri yeniden göreceğime seviniyorum. Ama belki de son görüşüm olacak. Biliyorsun, Désirée boşanmak istiyor."

Hilary'nin gözleri sulanmıştı. "Üzgünüm," demişti.

Morris omuz silkmiş ve sakın, bezgin Humphrey Bogart bakışını takınmıştı. Hilary'nin göğüs dekoltesine bakmadığı sıralarda onun arkasındaki gül renkli aynadan yararlanarak yüz ifadesinde gizlice küçük düzeltmeler yapıyordu.

"Barışma şansınız yok mu?" diye sormuştu.

"Bu yolculuğun böyle bir şans doğuracağını düşünmüştüm. Ama yazdıklarına bakılırsa, kararını vermiş gibi."

"Üzgünüm," demişti yeniden.

Arthur'un Ölümü'nün solisti, Judy Collins'i kabul edilebilir bir biçimde taklit ederek "Who Knows Where the Time Goes?"u söylüyordu. "Sen ve Philip... Hiç sorun yaşadınız mı? diye sormaya cesaret etmişti.

"Ah, hayır, asla. Şey, hiç olmadı diyemeyeceğim..." Utanıp susmuştu.

Uzanıp Hilary'nin elini kavramıştı. "Melanie'yi biliyorum, anla-sın ya."

"Biliyorum." Morris'in büyük, bol tüylü eline bakmıştı. Désirée elini ayı pençesine benzetirdi, ama Hilary elini çekmedi. "Bu ilk kez oldu," demişti.

"Nereden biliyorsun?"

“Ah, biliyorum.” Gözlerini ona dikmişti. “Senin kızın olduğu için çok üzgünüm.”

Böyle bir özrü kabul etmenin bir yolu olsaydı bile, Morris şimdi bunu düşünemezdi. Yeniden omuz silkmmişti. “Ve sen de onu affettin, öyle mi?” diye sormuştu.

“Ah, evet. Şey, sanırım.”

“Désirée de senin gibi anlayışlı olsaydı keşke,” diye iç çekmişti.

“Sanırım, onun affetmesi gereken daha çok şey olmalı,” demişti çekinerek.

Morris sırtıtmıştı. “Belki de.”

Kıza gitarlar da katılmış, hep birlikte Peter, Paul and Mary’nin Puff the Magic Dragon’unu söylüyorlardı. Morris bu koroda en zayıf halkanın bas gitar olduğuna karar vermişti. Belki de Arthur oydu. Bu durumda grubun adı gerçekleşmesi canı gönülden istenen bir şey oluyordu. “Başka bir yere gidelim mi?” diye sormuştu. Şimdi barlar kapanmaya başlamış, Petronella’nın yeriye daha az nitelikli müşteriler, ayyaşlar ve kaşarlanmış fahişelerle dolmuştu. Arthur’un Ölümü her an sahneden inebilir ve külhanbeyi disko müziği başlayabilirdi. Müzik kutusu kırklı yılların plaklarıyla dolu bir yol üstü barı biliyordu.

“Bence artık eve gitmeliyiz,” demişti Hilary.

Saatine bakmıştı. “Ne acelemiz var? Mary çocuklara bakıyor.”

“Olsun. Uyuklamaya başladım. Bu kadar içkiye alışkın değilim.”

Lotus’a bindiklerinde Hilary başını geriye atmış, gözlerini kapamıştı. “Çok güzel bir akşamdı, Morris. Çok teşekkür ederim.”

“Benim için zevkti.” Morris yana eğilmiş ve deneysel bir biçimde onu dudaklarından öpmüştü. Hilary kollarını dolayarak mutlu bir gevşeklikle karşılık vermişti. Morris artık onu eve götürmeye karar vermişti.

Döndüklerinde ev halkı uyuyordu ve konuşmadan, ayak uçlarına basarak yürümüşlerdi. Hilary sabah için kahvaltı masasını hazırlarken Morris banyoya gitmiş, özel bölümlerini canlılıkla yıkamış, dişlerini fırçalamış, temiz pijamalarını ve ipek kimonosunu giyip Hilary merdivenleri çıkarken odasında umutla beklemişti. Ona birkaç dakika verdikten sonra ağır adımlarla sahanlığı geçip yatak odasına girmişti. Hilary kombinezonuyla tuvalet masasının önünde saçlarını fırçalıyordu.

İrkilerek dönmüştü.

“Ne var, Morris?”

“Bu gece burada yatabileceğimi düşündüm. Senin de aklında bu yok muydu?”

Korkmuş bir biçimde başını sallamıştı. “Ah, hayır, yapamam.”

“Niye?”

“Burada olmaz. Evde çocuklar ve Mary varken...”

“Nerede öyleyse? Ne zaman öyleyse? Yarın O’Shea’lara dönüyorum. Çatı onarıldı.”

“Biliyorum. Üzgünüm, Morris.”

“Hadi, Hilary, bırak kendini. Rahatla. Çok gerginsin. Sana biraz masaj yapayım.” Arkasına geçmiş, ellerini ensesine koymuştu. Hilary’nin omuz kaslarını ovmaya başlamıştı. Ne var ki kadın gevşememiş, başını çevirip dik tutmuştu, bu yüzden aynadaki yansımaları bir canı ve kurbanı tablosunu andırmıştı. “Üzgünüm, Morris, yapamam,” diye mırıldanmıştı.

“Okey,” demişti soğukça ve onu aynanın önünde bırakarak odadan çıkmıştı.

Birkaç dakika sonra sahanlıkta yeniden karşılaşmışlardı. Hilary geceliğini ve sabahlığını giymişti, gece kremi sürdüğü yüzü parıltıyordu. Morris hüzünlü ve gücenik görünüyor olmalıydı ki, geçerken onun omzuna dokunmuştu.

“Morris, üzgünüm,” diye fısıldamıştı.

“Unut gitsin.”

“Keşke yapabilsem... keşke... Bana çok iyi davrandın.” Morris’e yönelmişti. Morris onu kavrayıp öpmüş, elini sabahlığın altına kaydırmıştı, tam işi ilerletecekken yakınlarındaki bir döşeme tahtası çatırdamış ve Hilary ondan kurtulup odasına koşturmuştu. Çevrede hiç kimse yoktu, kuşkusuz. Her zamanki gibi Allahın belası ev yine kendi kendisine konuşuyordu. Hilary, atadan kalma tahtaları oynatıp gevşetenin merkezi ısıtma olduğunu söylemişti. Olabilirdi. Konuk odasındaki döşeme tahtalarının arasında büyük boşluklar vardı, ki şimdi odası aşağıdaki mutfaktan süzülen kahve ve pastırma kokularıyla doluyordu. Morris kalkma zamanı geldiğine karar verdi.

Mary Makepeace’i çocuklara kahvaltı hazırlarken buldu, üstünde

büyüyen karnını zorlukla örten Hilary'nin boydan boya düğmeli iş giysilerinden biri vardı.

Morris'i, "Dün akşam Hilary'ye ne yaptın?" diye karşıladı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Bu sabah onu göremedim. Hilary'yi içkiye mi boğdun?"

"Yalnızca birkaç martini içtik."

"Pastırmanın yanında yumurta ister misin?"

"Uh, iki tane olsun, yağda kızartılmış."

"Burası neresi sanıyorsun, lokanta filan mı?"

"Evet ve yanına ktır ktır kızartılmış çiftlik usülü patates alacağım." Mısır gevreği tabağının önünde ağzı açık duran Matthew'a göz kırptı. Genç Swallow'lar kahvaltı sofrasında yetişkin hazırcevaplılığına alışkın değillerdi.

"Morris, bu sabah beni tren istasyonuna bırakabilir misin?"

"Elbette. Bir yere mi gidiyorsun?"

"Anımsarsın, Durham kasabasındaki aile mezarlığına gideceğimi söylemiştim sana."

"Orası çok uzak değil mi?"

"Gece Durham'da kalacağım. Yarın dönerim."

Morris içini çekti. "Burada olmayacağım. O'Shea çatıyı onardı, ben de daireme geri dönüyorum. Buranın yemeklerini özleyeceğim."

"Oraya dönmeye korkmuyor musun?"

"Ah, şey, ne söylerler bilirsin : donmuş idrar kütlesi aynı yere iki kez düşmez."

"Hey, çocuklar, çabuk olun, yoksa okula geç kalacaksınız." Mary, Morris'in önüne içinde yumurtalar ve pastırma olan bir tabak koydu, o da minnettarlıkla mideye indirmeye başladı.

"Biliyorsun ki, Mary," dedi çocuklar okula gitmek için odadan çıktıklarında, "evlenmemiş bir anne olarak yeteneklerini harcıyorsun. Şu papazını neden Protestan olmaya zorlamıyorsun? Böylece onu yeniden dürüst bir adam yapmış olursun."

"Bunu söylemen gülünç," diye karşılık verdi cebinden bir mektup çıkarıp havada sallayan Mary. "Kiliseyle ilişkisinin kesildiğini yazmış."

"Harika! Seninle evlenmek mi istiyor?"

"Benimle yaşamak istiyor."

“Ne yapacaksın?”

“Bu konuda düşünüyorum. Hilary’nin nesi var, merak ediyorum. Gitmeden önce ona söylemem gereken şeyler var.”

Kapıda okul üniformasını kuşanmış – koyu kahverengi spor ceket, beyaz gömlek ve kravat, gri etek – Amanda göründü. Rummidge Kız Lisesi öğrencileri kısa, çok kısa etekler giyyorlardı, bu yüzden de deniz kızları ya da kentaurlar gibi iki biçimli yaratıklara dönüyorlardı : Belden üstü resmi bir yalınlık içinde, alt taraf ise çıplak hayvan gibi. Sabahın bu saatlerinde otobüs durakları peri meraklılarının cenneti gibi oluyordu. Morris’in incelemesi Amanda’yı utandırdı. “Ben gidiyorum, Mary,” dedi.

“Mandy, önce bi’ koşu yukarı git de, annenin bir fincan çay isteyip istemediğini sor, olur mu?”

“Annem yukarıda değil. Babamın çalışma odasında.”

“Gerçekten mi? Bu akşamki yemek hakkında ona söyleyeceklerim var.” Mary endişeyle koşturdu.

“Bir hafta sonra burada bir Bee Gees konseri varmış,” dedi Morris, Amanda’ya. “Bilet alayım mı?”

Amanda’nın gözleri ışıldadı. “Ah, evet, lütfen.”

“Belki Mary ya da annen de bizimle gelir. Bee Gees sever misin?” diye sordu dönmüş olan Mary’ye.

“Hiç çekemem. Amanda, sen en iyisi yola koyul. Annen telefonun başında takılıp kalmış.”

Mary’nin gitme zamanı geldiğinde Hilary hâlâ telefonun başındaydı. Morris, egzozunun bariton gürültüsü evin pencere çerçevelerini takırdatan Lotus’u evin önüne çekerken Mary, Hilary’ye bir not yazdı.

Mary karnına özen göstererek arabaya girmek için alçalmışken, “Trenin kaçta?” diye sordu Morris.

“8.50. Yetiştirilir miyiz?”

“Kesinlikle.”

“Bu araba hamile kadınlar için yapılmamış, değil mi?”

“Koltuk yatabiliyor. Buna ne dersin?”

“Bu çok iyi. Rahatlamamın sakıncası var mı?”

“Buyur.”

Neredeyse anında Midland Road’un kalabalık saat trafiğine takı-

lip kaldılar. Bir otobüs durağında kuyrukta bekleyen insanlar, Lotus'un çanak koltuğunda soluma alıştırmaları yapan Mary Makepeace'e merakla baktılar.

"Bu ne için?" diye araştırdı Morris.

"Hastalıktan psikolojik korunma yöntemi. Ağrısız çocuk doğurma, anlayacağın. Hilary'den öğreniyorum."

"İnanıyor musun buna?"

"Elbette. Ruslar yıllardır bu yöntemi kullanıyorlar."

"İddiaya girerim, anesteziye paraları yetmediği içindir."

"Bir kadının yaşamının en önemli anında kim anestezi ister ki?"

"Désirée hastanenin onu lanet olası dokuz ay boyunca uyutmasını istemişti."

"Deyim yerindeyse, beyni yıkanmış. Tıpçılar kadınları hamileliğin, tedavisini yalnızca doktorların bildiği bir tür hastalık olduğuna inandırdılar."

"Bütün bunlara O'Shea ne diyor?"

"O eski moda ağrıya inanıyor."

"Bu anlaşılabilir. Biliyor musun, Mary, niye kendini bu adamın ellerine bıraktığını bir türlü anlamıyorum. Eski adi filmlerde gangsterlerin kurşunlarını çıkaran doktorlara benziyor."

"Buradaki sistem böyle. Hastaneye gidebilmek için yerel doktora kaydolman gerekiyor. O'Shea tanıdığım tek doktordu."

"Onun seni incelediğini düşünmekten hoşlanmıyorum... Diyeceğim, tırnak içleri kir içinde!"

"Ah, bu tip şeyleri hastaneye bırakıyor. Bana bir kez doğum öncesi uyguladı ve acayip sıkılmış göründü. Duvardaki korkunç Kutsal Vicdan resmine gözlerini dikti ve dua edermiş gibi mırıldanıp durdu."

Morris güldü. "İşte bu tam O'Shea."

"Tekin olmayan bir ortamdı. Bir de şu hemşiresi..."

"Hemşire mi?"

"Dişsiz esmer bir kız..."

"O hemşire değil, Bernadette, İrlandalı kölesi."

"Şey, hemşire üniforması giyiyordu."

"Adi bir oyun. O'Shea yalnızca cimrilik yapıyor."

"Her neyse, odanın bir köşesinden yabani bir hayvan gibi bana kö-

tü kötü bakıyordu. Bilmeyorum, belki de gülümsüyordu, ama hırslıyormuş gibiydi.”

“Gülünsemiyordu, Mary. Yerinde olsam Bernadette'den uzak dururdum. Kıskanıyor.”

“Beni mi kıskanıyor?”

“Seni benim hamile bıraktığımı sanıyor.”

“Aman Tanrım!”

“Şaşırmış gibi davranma. Bu işi kesinlikle becerebilirim. Trenim kaçta demiştin? 8.50 mi?”

“Öyle.”

“Biraz yasaları çiğnememiz gerekiyor.”

“Sakin ol, Morris. O kadar da önemli değil.”

İç Çevreyoluna çıkan kavşağa en az bir mil kala trafik tıkanmıştı. Morris arabasını kenara çekti ve dümen suyunda korna çalarak protesto eden arabalara aldırmadan yolun yanlış tarafına daldı. İç Çevreyoluna ulaşmadan hemen önce, İngilizlerin geçersiz taşıt dedikleri bir araç (Morris bunlara arabada acısız ölüm derdi, bu çılgınca üç tekerlekli sıkışık araçlarda ön lastik patladığı anda ölüp giderdi insan) tam istediği gibi durunca, Lotus'a yeniden şeride girmesi için yol açılmış oldu.

“Buna ne dersin?” dedi Morris kıvançla. Ama ne yazık ki görevli bir trafik polisi Morris'in geliş biçimini görmüştü. Gömlek cebinin düğmesini açarak ona doğru geliyordu.

“Aman Tanrım,” dedi Mary Makepeace. “Şimdi ceza yiyeceksin.”

“Şu hızlı soluma işine yeniden dönebilir misin?”

Polis arabanın içine bakmak için neredeyse iki büklüm oldu. Morris, gözleri kapalı, dilini bir köpek gibi sarkıtmış, elleri karnında olanca gücüyle soluk alıp veren Mary Makepeace'i parmağıyla gösterdi. “Acil durum, memur bey. Bu genç bayanın bir çocuğu olmak üzere.”

“Ah,” dedi polis. “Şey, tamam, ama dikkatli sürün arabayı, yoksa ikiniz de hastanelik olacaksınız.” Şakasına gülererek ışıklara karşın ilerlemeleri için trafiği kesti. Morris el sallayarak teşekkür etti. Mary Makepeace'i trenin kalkmasına beş dakika kala istasyona yetiştirdi.

Morris, Üniversite'ye giderken İç Çevreyolunun yeni açılan bölü-

müne girdi; burası önerilen Grand Prix alanının bir parçasını oluşturan tüneller ve üstgeçitlerle dolu canlı bir yoldu. Çanak koltuğa iyice yaslandı ve profesyonel bir araba yarışçısı gibi ellerini düz bir biçimde uzatarak arabasını kullandı. Polis gözleminin dışındaki en uzun tünelde ayağını iyice gaz pedalına bastırdı ve Lotus'un duvarlarda yankılanan egzoz gürültüsünü doyum içinde dinledi. Tünelden bir kurşun gibi çıkarak çatı düzeyinden daha yüksek uzun eğimli bir dönemece girdi. Buradan bütün kent görünüyordu ve o anda çıkan güneş yeni bitmiş yapıların beyaz beton cephelerini, kule bloklarını ve geniş çevre yollarını bir projektör gibi aydınlatarak onlara on dokuzuncu yüzyıl gecekonduları ve çürüyen fabrikaların karanlık yığına karşı bir üstünlük verdi. Bu açıdan bakılınca sanki bir yirminci yüzyıl kentinin tohumlarının uzun süre önce yeraltına atılmış olduğu ve şimdi de Viktorya mimarisinin kalıplaşmış, yorgun üst katmanından ışığa çıkmaya başladığı izlenimi doğuyordu. Yükselen kent kesinlikle Amerikan biçimini yansıttığından – gerçekten de yörenin geri kafalılarının sürekli yakındıkları şey buydu – Morris bu görünüşü garip bir biçimde etkileyici buluyordu ve kendini tuhaf bir biçimde en beklenmedik yerde bitivermiş bir Amerikalı öncü gibi hissettiği oluyordu.

Ne var ki bir şey kesindi : Radyoda müzik çalmayı öğrenmenin hâlâ çok uzağındaydılar. Üniversite'nin ana kapısından içeri süzülürken, kuledeki saat dokuzu vuruyor ve Radio One'daki berbat bir diskcokey yerini bir diğerine bırakıyordu. Güvenlik görevlisi onu canlı bir biçimde selamladı, oturma eylemini sona erdirmedeki başarısından beri Morris kampusta iyi tanınan ve sayılan biri olmuştu, kavuniçi Lotus onun hemen ayırt edilebilmesini sağlıyordu. Doğal olarak sabahın bu erken saatlerinde park yeri bulmak güç değildi. Rummidge öğretim kadrosunun üyeleri çakışan derslerden yakınırlardı, ama asıl sorun onların sabahları ondan önce ya da öğleden sonraları dörtten sonra, öğle yemeği sırasında ve hafta sonlarında ders vermek konusunda isteksiz olmalarıydı. Geri kalan süre bırakın ders vermeyi, postalarını açmaya bile yetmeyecek kadar kısıydı. Bu kibar gelenekten habersiz olan Morris derslerinden birini ilgili öğrencilerin bozulmalarına karşın sabahın dokuzuna koymuştu ve bugün bu amaçla ofisine gidiyordu, ama pek aceleyle değil, çünkü nasılsa öğrenciler her zaman geç kalıyorlardı.

O Rummidge'e geldikten sonra İngilizce Bölümü merkezini değiş-tirmişti. Yeni yeri, İ Çevreyolundan izlediği yapılar arasında bulunan yeni yapılmış altıgen bir bloğun sekizinci katıydı. Değişim birçok fer-yat ve diş gıcırdatmaları arasında Paskalya tatilinde gerçekleşmişti. Oy, oy, Musa Peygamber zamanında Yahudilerin Mısır'dan ıkışları bu-nun yanında hiç kalırdı. Kişisel zgrlk adına mantık ve etkinliği göz-ardı eden, tipik olarak paylaşımcı ve her nasılsa hoşa giden bir sevecen-lik anlayışıyla Yönetim, her ğretim üyesine eski yerinden yeni yerine taşınacak ve değiştirilecek eşyalar konusunda karar verme izni vermiş-ti. Sonuç olarak değişim süreci taşıma işini üstlenen adamların tmy-ile kafasını karıştırmış ve sayısız yanlışlığa yol açmıştı. Günlerce iki taşı-yıcı kervanının iki yapı arasında yalpalayıp durduğu görüldü; taşıyı-cılar neredeyse yeni yapıya taşıdıkları kadar masa, sandalye ve dosya dolabını eski yapıya geri götürdüler. Altıgen, yeni bir yapı olarak çim-diden mitolojik bir nitelik kazanmıştı. Prefabrik ilkesine uygun olarak yapılmış ve yapının sağlamlığı konusundaki güven, her ğretim yesi-nin kitap raflarına koyacağı kitapların ağırlığı hakkında aceleyle yayım-lanan kısıtlayıcı bildirilerle sarsılmıştı. Kadronun en dürüst üyelerinin ilk haftalarda kızgın bir biçimde mutfak ya da banyo tartılarında kitap-larının ağırlığını ltkleri ve kğit parçalarındaki uzun listelere ekle-dikleri gözlemlenmişti. Ayrıca her sınıf ya da ofise girebilecek insan sa-yısında da kısıtlamalar vardı ve denildiğine göre batıya bakan pencereler-in kapalı tutulmasının nedeni, eğer bu cephedeki odalarda bulunan-lar aynı anda dışarı bakmak için pencerelerinden sarkarlarsa yapının çökme olasılığı bulunmasıydı. Dış cephe, beş yüz yıldır bozulan Rum-midge atmosferine dayanacağına güvenilen sırlı çinilerle kaplanmıştı, ama sıradan bir yapıştırıcı kullanıldığından şimdiden düşmeye başla-mışlardı. Yeni yapıya giden yol, "Düşen inilere Dikkat Edin" yazıt-larıyla süslenmişti. Bu duyurular gereksiz sayılmazdı : Morris tam gi-rişteki merdivenleri çıkarken ayağının dibine bir ini düşüp parçalara ayrılmıştı.

Sonuçta, bu yer değişikliğinin İngilizce Bölümü yeleri için bir ya-kınma konusu olması şaşırtıcı değildi; ama yapının bir özelliği vardı ki, en azından Morris'in gözünde bütün kusurları affettiriyordu. Bu da şimdiye kadar hiçbir yerde görmediği, tuhaf bir biçimde Tespih olarak

adlandırılan ve iki şafttan inip çıkan açık kompartımanlı dairesel bir kayıştan oluşan bir tür asansördü. Kayış hiç durmadığından ve insanlar ona hareket ederken binmek zorunda olduklarından doğal olarak normal asansörlerden yavaştı, ama sistem bütün o usandırıcı bekleme-leri ortadan kaldırıyordu. Ayrıca asansöre binmeyle ilgili günlük, tek-düze eyleme bir parça serüven duygusu da katıyordu, çünkü hareket eden bir araca binmek ya da inmek belirli bir ustalık ve kararlılık gerektiriyordu. Gerçekten de yaşlı ve zayıf olanlar bu korkulası işe girişmiyorlar, genellikle merdivenleri kullanmayı yeğliyorlardı. Kabul etmek gerekirse, her katta kırmızı boyalı Acil Durum aygıtının yanına yapıştırılmış duyuru pek güven vermiyordu : “Bir tehlike anında kırmızı kolu aşağı doğru çekin. Tespihten çıkamayan insanları kurtarmaya ya da makineyi onarmaya kalkışmayın. Bakım görevlileri en uygun fırsatta arızayı gidereceklerdir.” Bir gün geleneksel bir asansör de olacaktı, ama henüz çalışmaya başlamamıştı. Morris yakınmıyordu, çünkü Tespihi seviyordu. Kuşkusuz bu çocukluk günlerinin lunapark eğlencelerine bir dönüş sevinciydi; ama ayrıca bunu şiirsel bir makine gibi de görüyordu, özellikle de tam bir tur atıldığında : Yukarıda ve aşağıda karanlık içinde kaybolmak, yeniden ışığa yükselmek ya da alçalmak. Sürekli hareket, sonsuz yineleme, bitki söylenceleri, ölüm ve yeniden doğuşun ilk örnekleri, tarihin döngü kuramları, ruhun beden değiştirmesi ve Northrop Frye’ın edebi türler kuramı temelinde bütün sistem ve evrenbilimlerini simgeliyordu.

Yine de bu sabah kendisini sekizinci kata doğrudan bir yolculukla hoşnut etmekle yetindi. Öğrencileri ofisinin kapısının yanındaki duvara çökmüş, esneyerek ve kaşınarak onu bekliyorlardı. Onları selamladı ve Gordon Masters’ın ad tabelasının üstüne yapıştırılmış bir kâğıtta adını taşıyan kapıyı açtı. İçeri girer girmez karşı köşedeki bitişik kapı açıldı ve elinde büyük bir dosya yığını taşıyan Alice Slade özür dilermiş gibi bir tavırla içeri girdi.

“Ah,” dedi kız, “dersiniz mi vardı, Profesör Zapp? Size şu lisansüstü başvuruları hakkında bir şey sormak istiyordum.”

“Öyle, ona kadar dersim var, Alice, okey mi? Niye Rupert Sutcliffe’e sormuyorsun?”

“Ah, tamam. Rahatsız ettiğim için üzgünüm.” Kız yeniden çıktı.

Öğrencilerine, “Oturun,” derken bir yandan da Swallow’un odasına geri dönmeyi düşünüyordu. Yönetimle öğrenciler arasında arabuluculuk işini kabul ettiğinde bir sekreter ve dışarıyı arayabileceği bir telefon istemiş ve bu istekleri Gordon Masters’ın ani ayrılışıyla boşalan odasına nakledilmesiyle çabucak ve gidersiz bir biçimde yerine getirilmişti. Duvardaki izlerden avcılık ödüllерinin nerelere asılı olduğu hâlâ anlaşılabilirdi. Arabuluculuk görevi sonunda bitmiş olsa da Swallow’un odasına dönmenin bir gereği yok gibiydi, ama bu arada her türlü sorun, araştırma ve karar için Masters’a başvurmaya koşullanmış Bölüm Sekreteri, her ne kadar Bölüm Başkan Vekili Rupert Sutcliffe olsa da, sanki içine iyice işlemiş bir hedef içgüdüleriyle ona, Morris Zapp’e gelmeyi sürdürüyordu. Aslına bakılırsa, Sutcliffe ve diğerleri de Morris’e başvurmayı alışkanlık haline getirmişlerdi. Rummidge İngilizce Bölümü, Masters’ın otuz yıllık zorba yönetiminden birden kurtulunca özgürlük karşısında afallamış ve korkmuştu; dümensiz, hayır, daha doğru deyimle, karanlık bir gecede zorba kaptanı geminin rotasıyla ilgili yönergelerle birlikte hiç beklenmedik bir biçimde denize düşmüş bir gemi gibi daireler çizerek ortalıkta dönmeye başlamıştı. Mürettebat buyruk almak için alışkanlıkla köprüye geliyor ve kaptan koltuğunda oturan herhangi birinden buyruk almaktan mutlu görünüyordu.

Kabul etmek gerekirse, yastıklı, arkaya yatabilen ve çevresinde dönebilen rahat bir koltuktan bu ve yalnızca bu nedenle Morris, Philip Swallow’un odasına dönmekte gönülsüzdü. Arkasına yaslandı, ayağını masaya attı ve bir puro yaktı. “Evet, şimdi,” dedi karamsar görünen üç öğrencisine. “Bu sabah neyi tartışacaksınız?”

Sakallı oğlan, üzerinde kötü bir el yazısı olan kâğıtları düzenleyerek, “Jane Austen,” diye mırıldandı.

“Ah, öyle. Konu neydi?”

“Ben, Jane Austen’in ahlaksal bilinci üzerine hazırladım.”

“Bu benim stilime benzemiyor.”

“Bana verdiğiniz konu başlığını anlayamamıştım, Profesör Zapp.”

“Son romanlarında Eros ve Agope, değil mi? Sorun nedir?”

Öğrenci başını eğdi. Morris kendisini birazcık üst düzey bir gösteri yapabilecek ruh durumunda hissediyordu. Agope, diye açıkladı, ilk

Hiristiyanların birbirlerine sevgilerini anlattıkları bir şölendi. Jane Austen romanlarında balolar, yemek partileri, çevre gezileri vb. orta sınıf tarımsal kapitalist toplulukların dayanışmasını doğrulayan ya da topluluğa yeni katılanların hoşça karşılanmasını gösteren sosyal olaylarda sergilenirdi. Eros, hiç kuşkusuz cinsel aşktı ve Jane Austen'de kur yapma sahneleri, baş başa konuşmalar, çiftlerin birlikte yürümesi gibi kadın kahraman ve onun sevdiği ya da sevdiğini düşündüğü adamın karşılaştığı herhangi bir anda sergilenirdi. Jane Austen okurları, diye purosunu sallayarak vurguladı, onun romanlarında fiziksel cinselliğe açıktan açığa gönderme bulunmaması ile yanlış kanıya varıp onun bu konuya kayıtsız ya da düşmanca yanaştığını düşünmemelilerdi. Tersine, Austen her zaman Agope yerine Eros'u yeğlerdi, yani o her zaman acı ve sıkıntıya neden olan sosyal olaylar ve toplantıların genel sevgisi yerine (sözgelimi, *Mansfield Park*'ta Sotherton'a, *Emma*'da Box Hill'e, *Persuasion*'da Lyme Regis'e yapılan felaketimsi grup gezilerini bir düşünün) âşıkların özel sevgilerinin yanındaydı. Morris havasını bularak, Mr. Elton'ın iktidarsızlığının açıkça ima edildiğini, çünkü Harriet Smith'in ondan aldığı kalemde uç olmadığını ve *Persuasion*'da Kaptan Wentworth'ün küçük yumurcak Walter'ı, Anne Elliot'ın omuzlarından kaldırışını anlattı... Metni aldı ve duyarak okudu :

“...kendisini ondan kurtulmuş bir durumda buldu... Bunu Kaptan Wentworth'ün yapmış olduğunu algılamadan önce... kararlılıkla götürülmüştü... Buluşunun yol açtığı duygular onu tümüyle sessizliğe itti. Ona teşekkür bile edemiyordu. Yalnızca en dağınık duygularla küçük Charles'a abanabiliyordu.’ Buna ne dersiniz?” diye bitirdi saygıyla. “Orgazm bu değilse, nedir?” Şaşkınlıkla kendisine dönmüş yüzlere baktı. O sırada dahili telefon çaldı.

Arayan Rektör Yardımcısı'nın sekreteriydi, Morris'e bu sabah onu görmeye gelip gelemeyeceğini soruyordu. Morris, Öğrenci Konseyi Başkanı'nın Yükselmeler ve Atamalar Komitesi'yle ilgili sorun mu çıkardığını sordu. Sekreter bilmiyordu, ama Morris haklı olduğuna iddiaya bile girerdi. Öğrenci Başkanı'nın Yükselmeler ve Atamalar'da temsil hakkından özveride bulunması onu hep şaşırtmıştı : Hiç kuşkusuz militan adamları ondan yine bu konuyu açmasını istemişlerdi. Morris masadaki günlüğüne 10.30 için bir randevu karalarken kurnaz

bir biçimde gülümsüyordu. Rummidge'deki anlaşmazlık konusunda arabuluculuk yaparken kendisini sık sık iki aceminin satranç maçına tepeden bakıp onlar her hamle için ter dökerlerken bütün oyunu okuyabilen bir satranç ustasına benzetiyordu. Rummidge öğretim üyeleri-ne onun bu önceden görme becerisi gizemli geliyordu; görüşmelere başkanlık edişindeki ustalık göz kamaştırıcıydı. Onun Euphoria'da pek çok kampus çekişmesine tanık olduğunu, bu yüzden de temel senaryoyu ezbere bildiğini algılayamıyorlardı.

"Nerede kalmıştık?" dedi.

"*Persuasion...*"

"Ah, öyle."

Yeniden telefon çaldı. "Dışarıdan arıyorlar," dedi Alice Slade.

"Alice," diye iç çekti Morris. "Bu ders bitene kadar başka telefon bağlama lütfen."

"Üzgünüm. Sonra aramasını söyleyeyim mi?"

"Kim arıyor?"

"Mrs. Swallow."

"Telefonu bağla."

"Morris?" Hilary'nin sesi titriyordu.

"Selam."

"Derste filan mısın?"

"Hayır, hayır, sayılmaz." Alıcıyı eliyle kapadı ve öğrencilerine, "*Persuasion*'daki şu bölümü okuyun ve doruk noktasına nasıl ulaştığını çözümlemeye çalışın, olur mu? Sözcüğün tam anlamıyla," dedi. Onlara yüreklendirir gibi yan gözle baktı ve Hilary'yle konuşmasını sürdürdü. "Ne haber?"

"Yalnızca dün gece için özür dilemek istedim."

"Tatlım, özür dilemesi gereken benim," dedi Morris şaşkın bir biçimde.

"Hayır, aptal bir genç kız gibi davrandım. Sana yol gösterdim, sonra paniğe kapılıp kaçtım. Sonra, bu kadar da yaygara koparacak bir şey değil, değil mi?"

"Hayır, hayır." Morris koltuğunu çevirerek öğrencilerine sırtını döndü ve sesini alçalttı. "Ne değil?"

"Her neyse, yıllardır böyle güzel bir akşam geçirmemiştim."

“Yeniden yapalım. Yakında.”

“Dayanabilecek misin?”

“Kesinlikle. Çok hoşuma gitti.”

“Hoştu.”

Bir sessizlik oldu, Hilary’nin soluk almasını duyabiliyordu.

“Öyleyse, her şey okey, değil mi?” diye sordu.

“Evet. Morris...”

“Evet?”

“Bugün dairene dönüyor musun?”

“Öyle. Bu akşam çantanı almaya geleceğim.”

“Diyecektim ki, eğer istersen bu gece de kalabilirsin.”

“Şey...”

“Mary dışarda olacak. Kimi zaman geceleri korkuyorum, kendi evimde olsam da.”

“Elbette. Kalırım.”

“Sakıncası olmadığından emin misin?”

“Hayır, hayır. Bence uygun.”

“Tamam. Öyleyse, akşam görüşürüz.” Hilary birden telefonu kapattı. Morris alıcıyı yerine koymak için koltuğunda döndü ve düşünceli bir biçimde çenesini ovuşturdu.

“Ödevimi okuyayım mı, okumayayım mı?” dedi sakallı öğrenci bir sabırsızlık belirtisiyle.

“Ne? Ah, evet. Oku, oku.”

Oğlan, Jane Austen’in ahlaksal bilinci üzerine sözü uzatıp dururken, Morris, Hilary’nin beklenmedik telefonunu düşünmeye daldı. Gerçekten dediklerini o anlamda mı demişti? Ödeve yoğunlaşamadı ve çan saati onu vurunca rahatladı. Öğrenciler ayaklarını sürüyerek çıkarırken, Rupert Sutcliffe ayaklarını sürüyerek içeri girdi. Burnunun ucuna kadar kayan uyumsuz gözlüğüyle uzun boylu, eğik duruşlu, melankolik görünümlü bir adamdı. Sutcliffe Bölüm’ün Romantikler uzmanıydı, ama pek şen biri sayılmazdı ve Masters’ın ayrılmasından sonra Bölüm Başkan Vekili olması bile ruh durumunu etkilememişti.

“Ah, Zapp. Bir dakikan var mı?”

“Kahve içerken konuşamaz mıyız?”

“Korkarım ki, hayır. Dinlenme Odası’nda olmaz. Biraz duyarlı bir

konu.” Arkasından sinsice kapıyı kapattı ve ayak uçlarına basa basa Morris’e doğru yürüdü. “Şu lisansüstü başvuruları...” Morris’in masasına bir dosya yığını (Alice Slade’in daha önce getirdikleri) yerleştirdi. “Hangilerini Fakülte Komitesi’ne sunmamız gerektiğine karar veremeliyiz.”

“Eee?”

“Şey, biri Hilary Swallow’a ait. Swallow’un karısına, yani.”

“Evet, biliyorum. Referanslarından biri benim.”

“Aman Tanrım, gerçekten mi? Fark etmemiştim. Öyleyse biliyor-sun?”

“Şey, bir parça. Sorun nedir? Evlenmeden önce mastır yapıyor-muş, evlenince bırakmak zorunda kalmış. Şimdi çocukları büyüyünce araştırmasına geri dönmek istiyor.”

“Çok iyi de, bu tuhaf bir durum. Yani, bir meslektaşın karısı...”

Sutcliffe bir bekâr, gerçek bir eski moda bekârdı, bir eşcinsel ya da zamane modasına düşkün biri olmasa da kadınlar onu çok korkutur-du. Bölüm’de görevli iki kadına sanki onlar gönüllü erkekmiş gibi davranırdı. Eğer meslektaşlarının ille de karıları olması gerekiyorsa, en azından evde kilit altında tutulmalarında yarar vardı. “Bence karısı başvurmadan önce Swallow bu konuyu bizimle tartışmalıydı,” diye iç çekti.

“Bu konuda bir şey bildiğini sanmıyorum,” dedi Morris umursama-dan.

Sutcliffe’in gözlüğü neredeyse burnundan düşüyordu. “Yani, onu *aldatıyor mu?*”

“Hayır, hayır. Kendi yetenekleriyle ayrıcalık yapılmadan değeren-dirilmek istiyor.”

Sutcliffe kuşkuyla baktı. “Bunlar iyi de,” diye homurdandı, “gelir-se ona kim danışmanlık yapacak?”

“Sanırım, bu işi senin yapacağını umuyor, Rupert,” dedi Morris muziplikle.

“Allah korusun!” Sutcliffe, sanki Hilary bir dolabın arkasından çı-kıp danışmanlığını isteyecekmiş gibi dosyaları kapıldığı gibi kapıya yö-neldi. Kapı tokmağını tutarak durdu. “Bu arada, bu sabahki Bölüm Toplantısına gelecek misin?”

“Emin değilim, Rupert,” dedi koltuğundan kalkıp omuz silken Morris. “10:30’da Rektör Yardımcısı’yla randevum var.”

“Bu kötü. Toplantıyı senin yöneteceğini umuyordum. Gelecek dönemin ders programını tartışacağız ve olasılıkla epey anlaşmazlık çıkacak. Masters gittiğinden beri tartışıp duruyoruz...”

Dışarı çıktı. Morris onu izledi ve cebinde şingirdayan bozukluk ve anahtarlarla Busby ona doğru koştururken kapısını kilitledi.

“Morris!” diye soluklandı. “İyi ki seni yakaladım. Toplantıya geliyor musun?”

Morris büyük olasılıkla gelemeyeceğini söyledi. Busby somurttu. “Bu çok kötü. O zaman başkan Sutcliffe olacak, o da işe yaramazın biri. Dempsey’in zorunlu dilbilim dersleri için öneri getirip kabul ettireceğinden korkuyorum.”

“Bu kötü mü?”

Busby ona baktı. “Şey, kuşkusuz kötü. Senin seminerde Dempsey’in kâğıdına nasıl saldırdığını düşününce...”

“Ben onun kâğıdına saldırıyordum, disipline değil. Dilbilimine karşı değilim.”

“Şey, birtakım yararcı amaçlarla Dempsey dilbilime merak sardı,” dedi Busby. “Zorunlu dilbilim, zorunlu Dempsey demektir ki, öğrencilerin bu kadar kötüsünü hak ettiklerini sanmıyorum.”

“Bir şeylere yarayabilir, Bob,” dedi Morris. Dempsey hakkında karışık duygular taşıyordu. Bir açıdan o, Bölüm’de profesyonel akademisyen olmaya en yakın addı. Gayretli, hırslı ve mantıklıydı. Acayiplikleri ve çılgınlıkları yoktu. Biraz daha az zeki olsa da, birçok açıdan Morris’in o yaşlardaki halini andırıyordu ve gerçekten de bu değişim süresince Morris’le arkadaş olabilmek için içtenlikle ya da numaradan girişimlerde bulunmuştu. Yine de Morris bu girişimleri beklenmedik biçimde karşı koyulabilir bulmuştu. Rummidge öğretim kadrosunun diğer üyelerini ezmek için Dempsey’le işbirliği yapmayı düşünmemişti. Aralarında birkaç hilkat garibesi bulunsada, onlarla kolaylıkla anlaşabiliyordu. Akademik kariyerinde bu kadar az yarışmacılıkla karşılaştığı başka bir beş ay olmamıştı. “Bak, Bob,” dedi. “Rektör Yardımcısı’yla randevum var.”

“Evet, benim de gitmem gerekiyor,” dedi Busby. Dinlenme Oda-

si'na doğru tırıs yürüdü. Omzu üzerinden, "Zaman bulabilirsen toplantıya gel!" diye bağırdı. Morris becerebilirse toplantıdan kaçacaktı. Rummidge'deki toplantılar Masters'ın garipçe despot yönetiminde oldukça kötüydü. Onun gidişinden beriye, Deli Şapkacının Çay Partisini olumlu karar alma sürecinin bir örneğine dönüştürmüşlerdi.

Kıvrak bir hareket ve iyi bir zamanlamayla Tespihe atladı ve giriş katında kibarca indi. Parlak havaya çıktığında (başka bir güneş nöbeti dönemi idi) çan saati on buçuğu vurdu ve o da adımlarını hızlandırdı. İyi ki hızlanmıştı, çünkü başının üstündeki duvardan çınlayan bir çatırdamayla bir çini daha kurşun gibi aşağıya inmiş ve tam arkasında parçalara ayrılmıştı. Yapının giderek dev bir bulmacaya benzeyen cephesine bakarken bunun artık gülünç olmaktan çıktığını düşündü. Çok geçmeden birileri ciddi biçimde yaralanacak ve Üniversite'ye milyon dolarlık dava açacaktı. Rektör Yardımcısı'na bundan söz etmek için aklına kaydetti.

Morris içeri alınırken koltuğunda hafifçe ayaklanan Rektör Yardımcısı, "Ah, Zapp! Uğradığına çok sevindim," diye mırıldandı. Morris bol tüylü halıda suda yürür gibi zorlukla ilerledi ve uzatılan eli gevşekçe sıktı. Stewart Stroud aşırı bitkinlik ve yorgunluk çekmiş gibi davranan uzun boylu, yapılı bir adamdı. Fısıltı tonunu aşarak konuştuğuna pek tanık olunmazdı ve yaşlı bir adam gibi hareket ederdi. San ki ayağa kalkmak ve el sıkmak onu çok yormuş gibi koltuğuna çöktü. "Bir sandalye çek, eski dostum," dedi. "Sigara?" Masasındaki tahta bir sigara kutusunu Morris'in yönüne itmek için zayıf bir girişimde bulundu.

"Sakıncası yoksa bir puro yakacağım. Bana katılır mısın?"

"Hayır, hayır." Rektör Yardımcısı gülümsedi ve bezgince başını salladı. "Bir iki küçük sorun konusunda düşünceni almak istiyorum." Dirseklerini koltuğunun kollarına dayadı ve ellerini kenetleyerek çenesini dinlendirebileceği bir yastık oluşturdu.

"Yükselmeler ve atamalar mı?" diye sordu Morris.

Yastık çöktü ve Rektör Yardımcısı'nın çenesi eğildi. "Nereden biliyorsun?"

"Öğrencilerin bu komiteden uzak tutulmaktan hoşlanmadıklarını

düşünmüştüm.”

Stroud’un yüzü ışıldadı. “Ah, *öğrencilerle* ilgisi yok, sevgili dostum.” Kuvvetli bir aldırılmazlık jesti yapmak için kendisine izin verdi. “Bütün bu tatsızlıklar, çok şükür, sona erdi. Hayır, bu tümüyle akademik kadroyla ilgili ve kesinlikle gizli bir konu. Şurada,” – bomboş masasında duran ambalaj kâğıtlı dosyayı gösterdi – “bu öğleden sonra Yükselmeler ve Atamalar Komitesi’nde tartışılacak Kıdemli Doçentlik aday listeleri var. İngilizce Bölümü’nden iki ad var. Biri Robin Dempsey, olasılıkla tanırırsın, diğeri de şimdi Euphoria’da olan ikamen.”

“Philip Swallow mu?”

“Evet. Sorun şu : Kıdemli Doçentlik kadromuz düşündüğümüzden daha az ve bu adamlardan biri şansını yitirecek. Peki ama hangisi? Hangisi daha çok hak ediyor? Bu konuda görüşüne gereksinmem var.” Stroud kişiliğine uymayan bu uzun konuşmadan sonra yorularak koltuğuna çöktü ve gözlerini kapadı. “İstersen dosyaya bir göz at, eski dostum,” diye mırıldandı.

Dosya yalnızca Morris’in bildiklerini doğruluyordu : Dempsey araştırma ve yayın alanlarında çok daha güçlü bir adayken, Swallow’un adaylığı deneyim ve Üniversite’ye verdiği genel hizmetlere dayanıyordu. Hoca olarak ikisini ayırt etmenin bir yolu yoktu. Normalde Morris daha akıllı olanı destekleyip Dempsey’i önermekte duraksamazdı. Hizmet nasılsa ucuzdu. Akademik *realpolitik* yasaları, Dempsey’in hemen yükseltilmezse ayrılabilceğini, Swallow’un ise ne olursa olsun kalıp aynı ölgün ve dürüst tutumla işini yapmayı sürdüreceğini gösteriyordu. Üstelik, Morris’in Dempsey’e karşı sıcak duygular beslememesi için bir neden yokken, kızını düzen, TLS’de çalışmasını rezil eden ve anladığı kadarıyla şu dolabı bir bubi tuzağı gibi boş tenekelerle dolduran Philip Swallow’u sevmemesi için haklı gerekçeleri vardı. Bu iki adamın geleceklerini elinde tutması yazgının garip ama doyurucu bir cilvesiydi. Morris her ne kadar beyninde infazcının baltasını kapıp Philip Swallow’un önünde duran çıplak ensesine indirmek istese de duraksadı. Burada söz konusu olan yalnızca Swallow’un mutluluğu ve refahı değildi. Hilary ve çocuklar da işin içindeydi ve onların refahını önemsiyordu. Swallow’un yükselmesi bütün aile için daha çok ekmek demektir. Ve düşünmekten kendini alamadı, Hilary’nin bu akşam kal-

ması için yaptığı çağrıda ana güdüleyici ne olursa olsun, Philip'in biraz da kendi etkisiyle yükselmesi ilişkilerini daha sıcak kılardı, öyle değil mi? Öyle.

"Bence Swallow'u yükseltin," dedi dosyayı geri verirken.

"Gerçekten mi?" dedi Stroud. "Diğer adamı desteklersin sanmıştım. Daha iyi bir bilim adamı gibi görünüyor."

"Dempsey'in yayınları okey, ama içerikten çok gösteriye dayalı. Dilbilimde hiçbir zaman başarılı olamaz. MIT'deki¹⁰ son sınıf öğrencileri ondan iyisini yapar."

"Öyle mi?"

"Ayrıca, Bölüm'de sevilmiyor. Bu kadar yaşlı adamın arasında yükselme alırsa kıyamet kopar. Bölüm şimdiden ortak bir paranoya yaşıyor. İşleri kötüleştirmenin anlamı yok."

"Eminim ki, çok doğru," diye mırıldandı Stroud altın uçlu kalemiyle listeye küçük ama yazgısal bir işaret düşerek. "Sana minnettarım, sevgili dostum."

"Rica ederim," dedi Morris ayağa kalkarak.

"Hemen kalkma, eski dostum. Sana sormak istediğim..."

Rektör Yardımcısı birdenbire durdu ve sekreterinin odasını kendi odasına bağlayan kapının birden açılması karşısında o yöne doğru öfkeyle gözlerini dikti. Sekreter çekinerek eşikte duruyordu. "Evet? Ne var, Helen? Rahatsız edilmek istemediğimi söylemiştim." Kızgınlık hareketlerine neredeyse canlılık vermişti.

"Bağışlayın, efendim. Ama iki beyefendi ve... Güvenlik'ten Mr. Biggs burada. Dediklerine göre, çok önemliymiş."

"Mr. Zapp ayrılana kadar beklemelerini..."

"Ama görmek istedikleri Mr. Zapp. Ölüm kalım sorunu olduğunu söylüyorlar."

Stroud bir kaşını kaldırarak Morris'e baktı. Morris anlamamış gibi omzunu silkti, ama bir endişe sancısı duydu. Yoksa Mary Makepeace 8.50 Durham treninde doğum mu yapmıştı?

"Ah, peki, söyle de gelsinler," dedi Rektör Yardımcısı.

Adamlar içeriye girdi. İşlerinden biri kampus güvenlik biriminin yöneticisiydi. Diğer ikisi kendilerini taşradaki bir psikiyatri kliniğinin doktoru ve hastabakıcısı olarak tanıttılar. Hemen konuya girdiler. Pro-

fesör Masters dün gece klinikten kaçmıştı ve Üniversite'ye gelebileceğini düşünüyorlardı. Ne yazık ki, kimi insanlara, özellikle de Profesör Zapp'e zarar verebileceği konusunda haklı kuşkuları vardı.

"Bana mı?" diye haykırdı Morris. "Niye bana? Bu yaşlı adama ne yaptım ki?"

"Bir çalışmamızın aldığı notlara göre," dedi Morris'e kuşkuyla bakan doktor, "sizi Üniversite'deki kimi huzursuzluklardan sorumlu tutuyor. Sizin okul yönetiminin otoritesini zayıflatmak için öğrencilerle işbirliği yaptığınızı düşünüyor."

"Sizin için vatan haini diyordu, efendim," dedi hastabakıcı dostça bir sırıtışla. "Onun görevden alınması sizin planınızmış."

"Bu çok saçma! Kendi isteğiyle ayrıldı," diye haykırdı Morris yalvarırmış gibi Stroud'a bakarak. O ise öksürdü ve gözlerini indirdi.

"Şey, biraz kandırmamız gerekiyordu," diye mırıldandı.

"Profesör Masters, hiç kuşkusuz, hasta bir adam," dedi doktor. "Sanrılar görüyor. Ama, Mr. Zapp, bir şey dikkatimi çekti, sizi önce İngilizce Bölümü'nde aramıştık ve Profesör Masters'ın eski odasını kullandığınızı..."

"Bu yalnızca bir rastlantı!"

"Kuşkusuz. Ama böyle bir şeyi fark ederse, sanrıları doğrulanmış olur."

"Hemen eski odama dönüyorum."

"Bence, Profesör Zapp, güvenliğinizi için, Profesör Masters yakalanıp güvenle kliniğe götürülene kadar Üniversite'den uzak dursanız daha iyi olacak. Eline bir silah geçirmiş olabileceğinden kuşkulaniyoruz..."

"Ah, hadi ama, doktor," dedi Rektör Yardımcısı. "Bu kadar velveleye gerek yok."

"Şey, ama bu gerekli, efendim," dedi ilk kez konuşan Güvenlik Yöneticisi. "Her şeyden önce Profesör Masters eski bir asker ve sporcu. Anladığım kadarıyla de keskin bir nişancı."

"İsa aşkına," dedi Morris yenilenen korkusuyla titreyerek. "Şu çiniler."

"Hangi çiniler?" dedi Rektör Yardımcısı.

"Bugün bana iki kez ateş edildi ve ben algılayamadım. Yalnızca si-

zin şu berbat yeni yapınızın dökülen çinileri diye düşündüm. İsa aşkına, öldürülebilirdim. Şu çılgın ihtiyar bana pusu kurmuş, anladınız mı? İddiaya girerim, elinde teleskop saat kulesindedir. Buranın barışçı bir ülke olduğunu sanmıştım! Birleşik Devletler’de kırk yıl geçirdim, öfkeyle sıkılan tek bir kurşuna tanık olmadım. Buraya geldim, olanlara bak!” Bağırıldığının farkına vardı.

“Sakin ol, Zapp,” diye mırıldandı Rektör Yardımcısı.

“Üzgünüm,” diye geveledi Morris. “Bu yalnızca bilmeden ölümeye yaklaştığını algılamanın sarsıntısı.”

“Çok doğal, kuşkusuz,” dedi Stroud. “Niye doğrudan eve gidip sorun çözümlenene kadar evde beklemiyorsun?”

“Bence yapacağınız en akıllıca şey bu,” dedi doktor.

“Beni inandırdınız,” dedi Morris kapıya yönelerek. Kimsenin ona eşlik etmediğini anlayınca yavaşladı ve döndü. Masanın çevresinde toplanmış dört adam ona yüreklendirmek istemiş gibi gülümsüyorlardı. Yanında birisinin gelmesini istemeyecek kadar kibirli Morris bir veda işareti yaptı ve sekreterin ofisine doğru şişinerek yürüdü; Yönetim Bloğu’nun merdivenlerinden iniyordu ki, arabasının anahtarlarını ofisinde unuttuğunu anımsadı. Üniversite’den ayrılmadan önce Altıgen’e uğraması gerekecekti. Karmaşık bir geri dönüşle çan kulesiyle kendisi arasında siper bırakarak Altıgen’e en aşağı kattaki arka kapıdan girdi. Binilebilecek en alçak noktada Tespih’e atladı ve sessizce sekizinci katta çıktı. Sahanlığa adımını attığında gördüğü ilk şey, ofis kapısından adını taşıyan kâğıt parçasını söken Gordon Masters oldu. Morris donakaldı. Masters kâğıdı topuğuyla ezerken başını kaldırdı ve şaşkın bir tanımayla gözlerini Morris’e dikti : İki gözü de çılgınlıkla parlıyordu. Dağınık bıyığını kemirerek ve çekiştirerek ileriye doğru bir adım attı. Morris hızla Tespihe döndü ve yukarı çıkmaya başladı. Masters’ın, Tespih şaftının çevresinde sarmal bir biçimde yükselen merdivenlere doğru yöneldiğini duyabiliyordu. Masters ne zaman bir sahanlığa ulaşsa, Morris gözden kayboluyordu. İzleyicisini oyuna getirmek için onuncu katta asansörden dışarı atladı ve aşağı doğru inen bir kompartımana geçtiyse de bu Masters’ın gözünden kaçmadı. Masters bir sonrakı kompartımana sıçrarken Morris başının üstünde güçlü bir gümbürtü duydu. Beşinci katta Morris dışarı zıpladı ve yükselen bir kom-

partımana atladı. Sekizinci katta yeniden inmeye hazırlanıyordu ki, Masters'ın ayaklarının görünmeye başladığını fark etti ve çabucak yüzünü arka duvara çevirerek yukarıya doğru yolculuğunu sürdürdü. Korkunun verdiği uyuşuklukla dokuzuncu, onuncu, on birinci ve on ikinci katları geçti ve shaftın tepesindeki gıcırdayan makine ve yanıp sönen ışıkların olduğu bölmeye girdi. İçinde bulunduğu kabin iki yana sendeledi ve inmeye başladı. Morris bir sonraki hamlesi üzerine kafa yormak için on ikinci katta dışarı atladı. Sahanlıkta durmuş düşünürken, aşağı doğru inmekte olan bir kompartımanda baş aşağı duran Masters önünde belirdi. Masters, Morris'in görüntüsünden çıkana kadar karşılıklı şaşkınlıkla birbirlerini süzdüler. Çok geçmeden Morris, Masters'ın neyi hesapladığını anladı : Tespih çarkının en üst katına çıkmış olan Masters, kompartımanın aşağı inmek için döneceği izlenimine kapılmış ve kompartımanı ters çevrilirken ellerinin üstünde yükselirse yere zarar görmeden düşebileceğini düşünmüştü.

Şimdi Morris onun yorulmaksızın on ikinci kat merdivenlerine doğru koşturduğunu duyabiliyordu. Morris aşağı giden bir kompartımana atladı. Onuncu katı geçerken Masters yıldırım gibi merdivenlerden çıkıyordu, gözünün ucuyla onu görünce patinaj yaparak durdu ve Morris'in üstündeki kompartımana atladı. Morris altıncı kata indi, sahanlığı geçti, dokuzuncu kata çıktı, karşıya yürüdü, ufku denetleyerek sekizinci kata indi, boş olduğunu anlayınca yeniden yukarı çıkmak için yedinci kata gitti. Yukarı çıkan Tespih'e binmek için atlarken, kendisini çeviklikle ters yöndeki kompartımana geçiren Masters'a süründü.

Morris dokuzuncu kata çıktı, karşıya geçti ve altıncı kata indi, onuncu kata çıktı, dokuzuncu kata indi, on birinci kata çıktı, sekizinci kata indi, on birinci kata çıktı, onuncu kata indi, en tepeye çıkıp indi ve aşağı inerken on ikinci katta Tespih'ten çıktı.

Orada Tespih'in yukarı giden shaftına bakan Masters arkası dönük bir biçimde duruyordu. Sert, amacına ulaşan bir itişle Morris onu Tespih'e soktu ve Tespih bölmeye doğru çıkmaya başladı. Masters'ın ayakları görünmez olurken Morris duvara yerleştirilmiş güvenlik aygıtının mührünü kırdı ve kırmızı kolu indirdi. Hareket eden kompartıman zinciri sarsılarak durdu ve bir zil acı acı çalmaya başladı. Çok zayıf da olsa shaftın tepesinden boğuk haykırışlar ve yumruklama gürül-

tüleri geliyordu.

Hilary kapıyı açtığında kaşları çatıktı. Morris'i görünce başta sarardı, sonra kızardı. "Ah," dedi zayıfça. "Sensin, ha. Şimdi sana telefon edecektim."

"Yine mi?"

Onu içeri aldı ve kapıyı kapadı. "Ne için geldin?"

"Bilmiyorum, ne öneriyorsun?" Göz kapaklarını Groucho Marx gibi oynattı.

Hilary sikkın görünüyordu. "Bugün dersin yok muydu?"

"Uzun bir öykü. Burada mı dinlemek istersin, yoksa oturalım mı?"

Hilary hâlâ kapının oralarda oyalanıyordu.

"Sana bu gece burada kalmanın iyi bir düşünce olmadığına karar verdiğimi söyleyecektim." Gözlerini Morris'ten kaçırarak hızlıca konuşmuştu.

"Öyle mi? Niye ki?"

"Yalnızca, iyi bir düşünce değil bana kalırsa."

"Okey. Eğer istediğin buysa. Çantamı alıp O'Shea'lara gidiyorum öyleyse." Merdivenlere yöneldi.

"Üzgünüm."

Morris ilk basamakta durup arkasını dönmeden, "Hilary," dedi bezgin bir tonda. "Benimle yatmak istemiyorsan, bu senin ayrıcalığın, ama İsa aşkına, üzgünüm deyip durma."

"Üz..." Sözcüğü yuttu. "Yemek yedin mi?"

"Hayır."

"Korkarım ki, evde hiçbir şey yok. Bu sabah alışverişe gitmeliydim. Bir çorba konservesi açabilirim."

"Zahmet etme."

"Zahmet olmaz."

Morris bavulunu almak için konuk odasına gitti. Aşağı indiğinde Hilary mutfakta kuşkonmaz çorbası yapıyor ve ekmek kızartıyordu. Mutfak masasında yediler. Morris, Masters'la serüvenini anlattı, ama Hilary şaşırtıcı bir sakinlikle dinledi onu. Aslında pek de dinlermiş gibi değildi, biraz da tepki vermekte gecikerek, "Gerçekten mi?" "Aman Tanrım," ve "Ne kadar korkunç," diye kibarca mırıldanıyordu.

"Anlattıklarımı inanıyor musun?" diye sordu sonunda. "Yoksa uy-

durduğumu mu düşünüyorsun?”

“Uyduruyor musun?”

“Hayır.”

“Öyleyse, elbette sana inanıyorum, Morris. Sonra ne oldu?”

“Oldukça soğukkanlı karşıladın. Sanki böyle şeylerin her hafta olabileceğini düşünen biri gibi. Sonra ne oldu bilmiyorum. Güvenliği arayıp Masters’ın Tespah’te pusuya düştüğünü söyledim ve çekip geldim... Hey, bu çok güzel.” Ağgözlükle şapırdatarak çorbasını içti.

“Bu arada,” dedi, “kocan yükseldi.”

“Ne?” Hilary çorba kaşığını bıraktı.

“Kocan Kıdemli Doçent oluyor.”

“Philip mi?”

“Evet.”

“Ama neden? Hak etmemiştin ki.”

“Seninle aynı görüşteyim, ama buna sevineceğini düşünmüştüm.”

“Nereden biliyorsun?”

Morris açıkladı.

“Yani, gerçekten,” dedi Hilary yavaşça, “bunu Philip için yaptın.”

“Şey, tümüyle ben yaptım diyemem”, dedi alçakgönüllükle. “Yalnızca Stroud’un beynini doğru yönde dürttüm.”

“Bence bu çok aptalca.”

“Ne?”

“Buna kayırma denir. Bir düşün, bu biçimde insanların kariyerleri iyileştirilebilir ya da bozulabilir.”

Morris gürültüyle kaşığını düşürdü ve duvarlara yakardı. “Şey, minnettarlığa bak...”

“Minnettarlık mı? Minnet mi duymam gerekiyor? Filmlerdeki gibi, ne derlerdi, rol verme yatağı. Amerika’da da bir yükselme yatağınız var mı?” Hilary neredeyse gözyaşlarına boğulacaktı.

“Neyin var, Hilary?” diye dostça çıkıştı Morris. “Philip’in tıpkı Robin Dempsey gibi biraz zorlarsa yükselebileceğini hep söylemez miydin? Şey, ben de zorladım.”

“Aferin sana. Umarım boşa kürek çekmemişsindir.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Ya Rummidge’e dönmezse?”

“Ne diyorsun? Dönmek zorunda, öyle değil mi?”

“Bilmiyorum.” Hilary artık ağlıyordu, iri gözyaşları su birikintisine düşen yağmur damlaları gibi çorbasına dökülüyordu.

Morris ayağa kalktı ve masanın karşı tarafına geçti. Ellerini Hilary’nin omuzlarına koydu ve onu yumuşakça sarstı. “Neyin var, Allah aşkına?”

“Bu sabah Philip’e telefon açtım. Dün geceden sonra... Eve gelmesini istedim. Hemen. İnanılmazdı. Bir ilişkisi olduğunu söyledi...”

“Melanie’yle mi?”

“Bilmiyorum. Kiminle olduğuna aldırmıyorum da. Kendimi aptal gibi hissediyorum. Başıma gelenlere bak, suçluluk duygusuyla kendime eziyet ederken, seninle öpüştüğüm, yatmak istediğim için...”

“İstedin mi, Hilary?”

“Elbette istedim.”

“Öyleyse ne bekliyoruz?” Morris onu ayağa kaldırmaya çalıştı, ama o başını salladı ve sandalyeye yapıştı.

“Hayır, şimdi istemiyorum.”

“Neden olmasın? Niye benden gece kalmamı istedin?”

Hilary bir Kleenex’e burnunu sildi. “Düşüncemi değiştirdim.”

“Yeniden değişti. Bu anı yaşa. Ev bizim. Gel, Hilary, ikimizin de sevgiye gereksinimi var.”

Şimdi arkasında duruyordu, dün gece yapmayı önerdiği gibi ense-sini ve omuzlarını yoğuruyordu. Bu kez Hilary direnmedi, ona doğru yaslandı ve gözlerini kapadı. Morris onun bluzunun düğmelerini açtı ve ellerini memelerine doğru kaydırdı.

“Tamam,” dedi Hilary. “Yukarı çıkalım.”

“Morris,” dedi Hilary omzundan sarsarak. “Uyan.”

Morris gözlerini açtı. Kızarmış yanakları ve pembe sabahlığıyla ağırbaşlı görünen Hilary yatağın kenarında oturuyordu. Başucu masasında duran iki fincandan buğu yükseliyordu. Morris alt dudağından ince bir kasık tüyünü aldı. “Saat kaç?” diye sordu.

“Üçe geliyor. Çay yapmıştım.”

Morris yatakta oturdu ve sıcak çayı yudumladı. Fincanın kıyısından Hilary’nin bakışlarını yakaladı ve Hilary kızardı. “Hey,” dedi tat-

lilikle. "Müthişti. Çok iyi hissediyorum kendimi. Senden n'aber?"

"Hoştu."

"Hoş olan sensin."

Hilary gülümsedi. "Abartma, Morris."

"Ciddiyim. Sen iyi bir lokmasın, bunu biliyor muydun?"

"Şişmanım ve kırk yaşındayım."

"Bunda kötü bir şey yok. Ben de öyleyim."

"Başlarken başına vurduğum için üzgünüm, anlarsın ya, öpüşürken. Pek incelikli sayılmazdı."

"Bunu sevdim. Şimdi Désirée..."

Hilary biraz neşesini yitirdi. "Lütfen, karından söz etmeyelim, olur mu? Ya da Philip'ten. Şimdi değil."

"Okey," dedi Morris. "Öpüşelim öyleyse." Hilary'yi yatağa çekti.

"Hayır, Morris!" diye karşı çıktı zayıf bir çabayla. "Çocuklar neredeyse gelirler."

"Daha çok zamanımız var," dedi yeniden sevişebilme gücü olduğuna sevinen Morris. Aşağıda telefon çalmaya başladı.

"Telefon," diye inledi Hilary.

"Bırak çalsın."

Ama Hilary ondan sıyrıldı. "Çocuklara bir şey olduysa, kendimi hiç affetmem," dedi.

"Çabuk ol."

Hilary şaşkınlıktan fal taşı gibi açılmış gözlerle hemen döndü.

"Telefon sana," dedi. "Rektör Yardımcısı."

Morris üzerinde yalnızca külotla salona indi.

"Ah, Zapp. Seni rahatsız ettiğim için çok üzgünüm," diye mırıldandı Rektör Yardımcısı. "Bu serüvenlerden sonra kendini nasıl hissediyorsun?"

"Şu anda çok iyiyim. Masters'a ne oldu?"

"Söylemekten mutluyum, doktorlarının bakımına geri döndü."

"Bunu duyduğuma sevindim."

"Onu asansörde kıştırman dikkat çekici bir şeydi, eski dostum. Çok ince bir düşünce. Seni kutlamama izin ver."

"Teşekkürler."

"Sabahki görüşmemize dönersek, Yükselmeler ve Atamalar Komisi-

te toplantısından yeni döndüm. Duyduğuna sevineceksin, Swallow'un Kıdemli Doçentliği tartışma olmadan geçti."

"Uhuh."

"Ve anımsarsan, Doktor Smithers gelmeden önce sana başka bir şey soracaktım."

"Evet?"

"Bir kestirimde bulunabilir misin?"

"Hayır."

"İngilizce Kürsüsü için başvurmayı hiç düşünmüş müydün acaba?"

"Buradaki Kürsü mü?"

"Kesinlikle."

"Şey, hayır. Hiç aklımdan geçmedi. Bir Amerikalının Bölüm Başkanı olmasını istemezsiniz. Kadronun işine gelmez..."

"Tersine, sevgili dostum, İngilizce Bölümü'nün konuştuğumuz bütün üyeleri senin adını önerdiler. Bunun ardında bir parça, tanıdığımız şeytan tanımadığımız melekten iyidir yaklaşımı olmadığını söylemiyorum, ama açıkça Bölümü etkin bir biçimde yönetebileceğin görüşündeler. Şu oturma eylemi sorununu çözme yöntemini görünce, Üniversite çevresinde yüksek bir kabul gördüğünü söylememe gerek bile yok. Ve kişisel olarak ben de çok sevinirim. Eski dostum, eğer istiyorsan, iş senin."

"Çok teşekkür ederim," dedi Morris. "Onur duydum. Ama rahat uyuyamam. Ya Masters yeniden kaçarsa? Kuşkularının doğru çıktığını düşünebilir."

"Endişelenmene gerek yok, eski dostum," diye mırıldandı Stroud yatıştırırcasına. "Sanırım bugün Masters'ın seni vurmaya çalıştığını yalnızca hayalinde canlandırmışsın. Silahlı olduğuna ya da şiddet kullanma niyeti olduğuna ilişkin hiçbir açık kanıt yok."

"Öyleyse Altıgen'de beni ne diye kovalıyordu?" diye üsteledi Morris. "Yanaklarımdan öpmek için mi?"

"Seninle konuşmak istemiş."

"Benimle konuşmak mı istemiş?"

"Anladığım kadarıyla, uzun bir süre önce The Times Literary Supplement için senin bir kitabını ağır bir dille eleştirmiş ve senin bu-

nu anlayıp ona kin besleyebileceğini düşünmüş. Anladın mı?”

“Sanırım evet. Şey, Kürsü’yü düşüneceğim.”

“Evet, düşün, sevgili dostum. Acele etme.”

“Aylık ne olabilir?”

“Şey, bu konu görüşmeye açık. Üniversite’nin özel durumlarda kullanabileceği ek fonları var. Bunun özel bir durum olarak algılanacağından eminim.”

Morris banyoya girmiş olan Hilary’yi izledi. Geniş Viktorya dönemi küvetine uzanmıştı ve onun içeri daldığını görünce memelerini ve kasık kemiğini sabun bezi ve liflerle örttü.

“Hadi, hadi,” dedi Morris. “Erdem taslamanın zamanı değil. Biraz kımılda, arkana geçiyorum.”

“Saçmalama, Morris. Rektör Yardımcısı ne dedi?”

“Sırtını sabunlayacağım.” Külotunu çıkardı ve küvete tırmandı. Su tehlikeli bir biçimde yükseldi ve dışarıya taşmaya başladı.

“Morris! Delisin sen. Ben çıkıyorum.”

Ne var ki çıkmadı. Öne eğildi ve Morris sabunlarken omuzlarını coşkulu bir biçimde oynattı.

“Philip hiç Gordon Masters’tan ödünç kitap alır mıydı?” diye sordu.

“Her zaman. Niye?”

“Önemli değil.”

Hilary’nin sırtını dizlerinin arasına aldı ve kavun biçimli iri memelerini sabunlamaya başladı.

“Ah, Tanrım,” diye inledi Hilary. “Çocuklar gelmeden çıkmayı nasıl başaracağız acaba?”

“Rahatla. Daha çok zamanımız var.”

“Rektör Yardımcısı ne istiyordu?”

“Bana İngilizce Kürsüsü’nü önerdi.”

Yüzüne bakmak için dönmeye çalışan Hilary kaydı ve neredeyse suyun altına gömüldü. “Ne, Gordon Masters’ın kürsüsünü mü?”

“Öyle.”

“Ya sen ne dedin?”

“Düşüneceğimi söyledim.”

Hilary durulandı ve küvetten çıktı. “Ne olağandışı bir şey. İngiltere-

re'ye yerleşmeyi göze alabilecek misin?"

"Şimdi düşünce çekici geliyor," dedi anlamlıca.

"Aptal olma, Morris." Bir banyo havlusuna sarındı. "Bunun yalnızca bir serüven olduğunu biliyorsun."

"Niye öyle diyorsun?"

Hilary ona keskin bir bakış attı. "Yaşamında kaç kadın oldu?"

Ilık suda rahatsızca döndü ve küvete biraz daha su doldurdu. "Bu haksız bir soru. İnsan belli bir yaşa gelince doyumu tek bir kadında bulabilir. Oturmuşluk arar."

"Sonra yakında Philip de gelir."

"Gelmeyecek dememiş miydin?"

"Ah, bu uzun sürmez. Kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırıp dönecektir. Oturmuşluk isteyen biri daha *var*."

"Belki ona Désirée'yi ayarlarız," diye şaka yaptı Morris.

"Zavallı Désirée. Yeterince acı çekmedi mi?" Telefon çalmaya başladı. "Lütfen çabuk ol ve giyin, Morris." Sabahlığını giydi ve dışarı çıktı.

Morris cinsel organıyla oynayarak ve Hilary'nin sorusunu düşünerek derin küvette yarı yüzer bir konum aldı. İngiltere'ye yerleşmeyi *göze alabilecek miydi?* Altı ay önce bu soru saçma gelir, anında yanıt verirdi. Ama şimdi o kadar da emin değildi... Bu bir anlamda kariyeriyle ilgili bir çözüm olabilirdi. Rummidge'in dünyadaki en iyi üniversite olmadığını kabul ediyordu, ama gücü ve yeni düşünceleri olan bir adam için geniş bir alandı. Rummidge'de Bölüm Başkanı olmanın mutlak gücünü çok az Amerikalı profesör elde edebilirdi. Direksiyona geçtin mi, istediğini yapabiliirdin. Deneyimi, gücü ve uluslararası bağlantılarıyla Rummidge'i ön plana çıkarabilirdi ve bu gerçekten eğlenceli olurdu... Morris, Rummidge'de kendisi için Napolyonvari bir gelecek kurmaya başladı : İngilizce Bölümü'nün köhnemiş Gotik anlayışını süpürüp atıyor, yerine son yüzyılın kimi gelişmelerini de hesaba katan kusursuz ve mantıklı bir ders sistemi getiriyordu; Jane Austen Çalışmaları için bir lisansüstü Merkez kuruyordu; öğrencilere daktilo kullanma zorunluluğu getiriyordu; Amerika'daki öğrenci devriminden kaçan parlak Amerikalı sığınmacıları işe alıyordu; konferanslar düzenliyor, yeni bir gazete çıkarıyordu...

Hilary alıcıyı yerine koyarken bir çınlama duydu ve ayak başparmağıyla tıkaçın zincirini çekti. Su adalar, takımadalar, sonra da dizlelerinden, göbeğinden, aletinden, göğsünden ve omuzlarından anakaralar oluşturarak ağır ağır çekildi. Özel yaşamına gelince, İngiltere’de kalırsa bir şey yitirmeyecekti. Désirée ondan ayrılmakta üsteler ve ikizleri de alırsa Rummidge, New York için Euphoria’dan daha uzak olmayacaktı. Belki de dil dökerse Désirée evliliklerine Avrupa’da bir şans daha verebilirdi. Avrupa’yı düşünürken Désirée’nin aklında olan Rummidge değildi belki, ama istenirse Rummidge havaalanından Paris’e kırk beş dakikada ulaşılabilirdi...

Son sular da bacak ve popo kıllarına dokunarak çekildi ve küvetin dibinde karaya oturmuş bir deniz kazası kurbanı gibi ıslak ve çıplak bir biçimde durdu.

Hilary geldi.

“Okey, okey,” dedi. “Çıkıyorum.” Sonra Hilary’nin kendisine garip garip baktığını fark etti. “Ne oldu?”

“Şu telefon...”

“Evet, kimdi? Rektör Yardımcısı düşüncesini mi değiştirmiş?”

“Désirée’ydi.”

“Désirée! Niye beni çağırmadın?” Banyodan atladı ve bir havlu kapı.

“Seninle konuşmak istemiyordu,” dedi Hilary. “Benimle konuşmak istiyordu.”

“Seninle mi? Ne dedi, peki?”

“Philip’in ilişki kurduğu kadın...”

“Eee?”

“Oymuş. Désirée.”

“Şaka yapıyorsun.”

“Hayır.”

“İnanmıyorum.”

“Niye?”

“Niye mi? Désirée’yi tanırım. Erkeklerden nefret eder. Özellikle senin kocan gibi zayıf dizli erkeklerden.”

“Dizlerinin zayıf olduğunu nerden biliyorsun?” diye üsteledi Hilary biraz alınganlıkla.

“Yalnızca biliyorum. Désirée taşak kırıcıdır. Senin kocan gibi adamları kahvaltı niyetine yer.”

“Philip çok yumuşak ve sevecen olabilir. Belki de Désirée değişikliktir hoşlanmıştır,” dedi Hilary dikçe.

“Kaltak!” diye haykırdı Morris havlusuyla küvetin köşesine vurarak. “Dönek orospu.”

“Benimle dobra dobra konuştu. Bu sabah Philip’le konuşmamı dinlediğini söyledi, pek anlayamadım, çünkü onun evini aradığımda bana başka bir numara vermişti... Her neyse, her şeyi biliyordu, Philip’in olanları bana anlatmaya cesareti olmadığı için bu işi üstlenmesinin uygun olacağını düşündüğünü söyledi. Doğal olarak ben de aynı biçimde dürüst olmam gerektiğini hissettim.”

“Yani, bu öğleden sonra olanları... anlattın mı ona?”

“Kuşkusuz. Özellikle Philip’in öğrenmesini istedim.”

“Désirée ne dedi?” diye sordu korkuyla.

“O,” diye karşılık verdi Hilary, “bir yerlerde buluşup durumu konuşmamız gerektiğini söyledi.”

“Désirée’yle ikiniz mi?”

“Hepimiz. Philip de. Bir tür doruk toplantısı, dedi.”

VI. BİTİŞ

Dış : BOAC VC 10 perdenin sağından soluna doğru uçar – öğleden sonra, berrak gökyüzü. Ses : jet motorları.

Geçiş :

İç : VC10 – öğleden sonra.

Kabinin ortalarında oturan MORRIS ve HILARY'nin saptanması. Ses : jet motorlarının yumuşatılmış gürültüsü.

HILARY sinirli ve dikkatsiz bir biçimde "Harper's" dergisinin sayfalarını çevirir. MORRIS esner, pencereden dışarıya bakar. Pencereye zum. Resim : Amerika'nın doğu kıyıları. Long Island, Manhattan.

Geçiş :

Dış : TWA Boeing 707 perdenin sağından soluna doğru uçar – öğleden sonra, berrak gökyüzü. Ses : jet motorlarının gürültüsü.

Geçiş :

İç : TWA Boeing 707 – öğleden sonra. Ses : "These Foolish Things'in enstrümantal versiyonu.

Yakın Çekim : PHILIP uyuyor, kulağında kulaklık, ağzı birazcık açık. Gerileme : Onun yanında oturmuş Simone de Beauvoir'ın The Second Sex'ini okuyan DÉSIRÉE'nin saptanması. DÉSIRÉE pencereden bakar, sonra saatine bakar ve sonra da PHILIP'e bakar. Başının üstündeki uçak içi eğlenceyi denetleyen düğmeyi çevirir. Ses birden "Üç Ayı'nın anlatımına değişir.

KAYITLI SES : Ve Baba Ayı dedi ki, "BENİM yatağında kim uyuyor?" ve Anne Ayı dedi ki, "Kim..."

PHILIP irkilerek uyanır, kulaklığını çıkarır.

Ses : jet motorlarının yumuşatılmış gürültüsü.

DÉSIRÉE : (gülümseyerek) Uyan, neredeyse geldik.

PHILIP : New York'a mı? Şimdiden mi?

DÉSIRÉE : Kuşkusuz, yılın bu zamanında havada ne kadar bekleyeceğini bilemezsin.

Geçiş :

İç : VC10 – öğleden sonra.

MORRIS : (HILARY'ye) Umarım Kennedy'nin üzerinde saatlerce beklemeyiz. .

Geçiş :

Dış : VC10 – öğleden sonra. Uçağı burnundan görürüz. Sağa doğru yatmaya başlar. Ses : jet motorlarının değişen gürültüsü.

Geçiş :

İç : Uçuş güvertesi, VC10 – öğleden sonra. Gökyüzünü tarayan İNGİLİZ KAPTAN PİLOT sağına bakar. Yakın Çekim : İNGİLİZ KAPTAN endişeli görünür.

Geçiş :

İç : Uçuş güvertesi, Boeing 707 – öğleden sonra. Yakın çekim : AMERİKALI KAPTAN PİLOT dehşete kapılmış görünür.

Geçiş :

İç : Uçuş güvertesi, VC10 – öğleden sonra. İNGİLİZ PİLOT'un omzundan korkutucu bir biçimde yakın olan Boeing 707'yi görürüz, uçak VC10'un önünden çarpışmamak için sağa yatarak geçer. İNGİLİZ PİLOT denetim düğmeleriyle oynayarak uçağı ters yönde yatırır.

Geçiş :

İç : Boeing 707, yolcu kabini – öğleden sonra. Uçak yan yatarken yolcularda endişe ve şaşkınlık belirtileri. Ses : çığlıklar, haykırıışlar, vb.

Geçiş :

İç : VC10, yolcu kabini – öğleden sonra. Uçak tehlikeli bir biçimde yan yatarken yolcularda endişe ve şaşkınlık belirtileri. Ses : çığlıklar, haykırıışlar vb.

Geçiş :

İç : Uçuş güvertesi, VC 10 – öğleden sonra.

İNGİLİZ PİLOT : (sakince mikrofona) Merhaba Kennedy Uçuş Denetim. Bu, BOAC Viski Şeker Sekiz. Bir hava ıskalamasını rapor et-

meliyim.

Geçiş :

İç : Uçuş güvertesi, Boeing 707 – öğleden sonra.

AMERİKALI PİLOT : *(öfkeyle mikrofona)* Siz aşağıdakiler ne bok yediğinizi sanıyorsunuz?•

Geçiş :

İç : VC10, yolcu kabini – öğleden sonra. Ses : konuşma uğultuları – “Gördün mü?”, “Santimle geçti,” “Kesinlikle çok yakınımızdaydı” gibi.

MORRIS : *(alnının terini silerek)* Her zaman demişimdir, Tanrı bizi uçmaya zorluyorsa cesaret de vermeli.

HILARY : Kendimi iyi hissetmiyorum.

Geçiş :

İç : Boeing 707, yolcu kabini – öğleden sonra. Ses : konuşma uğultuları.

DÉSIRÉE : *(titreyerek, PHILIP’e)* Bu neydi?

PHILIP : Sanırım neredeyse başka bir uçağa çarpıyorduk.

DÉSIRÉE : Aman Tanrım!

Ağır ağır kararır.

İç; ağır ağır aydınlanma : Manhattan’da bir otel odası, mavi dekor – ikindi. Ses : TV’de beysbol yorumcusunun sesi, kısık. İki açık ve boşaltılmamış bavul. İkiz yatakların birinde ayakkabıları dışında giyinik biçimde uzanmış HILARY, gözleri kapalı. Gömlekli olan MORRIS, TV’nin önünde çömelmiş maç izlemekte, tuvalet masasının üzerinde duran ve içinde şişe, buz, bardaklar vb. olan bir tepside hazırladığı buzlu viskisini yudumlamakta. Kapı vurulur. Resim : HILARY’nin gözleri hafifçe açılır.

MORRIS : Evet? Buyurun.

DÉSIRÉE : *(girerken, PHILIP onu izler)* Morris?

HILARY çabucak doğrulur, ayağını yere basar.

MORRIS : Désirée! *(içkisini bırakır, açık kollarla kapıya yönelir)*
Tatlım!

DÉSIRÉE beceriyle MORRIS’i bileklerinden kavrar ve durdurur. Ağırbaşlılıkla onu yanaklarından öper, sonra serbest bırakır.

DÉSIRÉE : Merhaba, Morris.

MORRIS : *(bileklerini ovuşturarak)* Hey, acayip güçlenmişsin.

DÉSIRÉE : Karate dersleri alıyorum.

MORRIS : Çok iyi! Bu akşam Central Park'a gidip tecavüzcüler üzerinde uygulama yapmalısın. (PHILIP'e elini uzatır) Philip olmalısın.

Resim : PHILIP, HILARY'nin karşısında konuşmadan durur. Yatağın üzerinde dimdik oturarak PHILIP'e bakan HILARY'ye zum.

MORRIS : Şey, eğer Philip *değilsen*, sanırım işler daha da çatallaşacak. (PHILIP'in elini alıp sıkar)

PHILIP : Üzgünüm! Memnun oldum. (PHILIP yeniden HILARY'ye bakar)

HILARY : *(zayıfça)* Merhaba, Philip.

PHILIP : Merhaba, Hilary.

DÉSIRÉE : (HILARY'ye doğru yürür) Hilary... Ben Désirée. (HILARY kalkar) Kalkma.

HILARY : *(ayakkabılarını giyerken, özür dilercesine)* Biraz uzanmıştım...

HILARY ve DÉSIRÉE el sıkışırlar.

DÉSIRÉE : Uçuşunuz nasıldı?

MORRIS : Harika! Az daha başka bir uçağa çarpıyorduk.

DÉSIRÉE : *(öbür yana döner)* Biz de öyle!

MORRIS : *(ağız açık bakakalır)* Siz de mi çarpıyordunuz...?

PHILIP : Evet, New York'a inerken. Bu o kadar sık olabilir mi ki?

MORRIS : *(ılımlılıkla)* Bence bu öğleden sonra bir kez olmuştur.

PHILIP : Yani...?

MORRIS : *(başını sallar)* Neredeyse havada tanışıyormuşuz.

PHILIP : Üf!

HILARY : *(çabucak yatağa oturur)* Ne korkutucu!

DÉSIRÉE : Kuşkusuz, birçok sorunu çözümleyebilirdi. Küçük olayımıza görsel bir son.

HILARY : Ah, yapma.

MORRIS : Ama kurtulduk. Belki de Tanrı bize o kadar kızmamıştır.

PHILIP : Kızgın olduğunu kim düşünüyor?

MORRIS : Şey, Hilary...

PHILIP : (HILARY'ye) Öyle mi?

HILARY : (*savunmada*) Kuşkusuz hayır. Tanrıdan korkan Morris, yalnızca kabul etmiyor. Ben yalnızca işlerin çözümlenmesini istiyorum.

DÉSIRÉE : Kesinlikle. Bu yüzden buradayız.

PHILIP : (HILARY'ye) Çocuklar nasıl?

HILARY : İyiler. Onlara Mary bakıyor. Kilo almışsın, Philip.

PHILIP : Evet, bir parça.

HILARY : Yakışmış.

MORRIS : (DÉSIRÉE'ye) Şu pantolon takımını sevdim. İkizler nasıl?

DÉSIRÉE : İyiler. Bize de içki veremez misin?

MORRIS : Elbette. (*aceleyle içkileri doldurur*) Hilary? Philip? Scotch mu?

HILARY : Hayır, teşekkürler, Morris.

MORRIS : Şu odalar. Désirée'yle ben bu odada mı kalacağız?

DÉSIRÉE : Seninle kalacağımı kim söylüyor?

MORRIS : (*omuz silker*) Okey, tatlım. Philip'le öbür odaya geçin. Biz burada kalırız.

HILARY : Her iki durum da biraz önyargılı değil mi?

MORRIS : (*ellerini açar*) Okey. Ne öneriyorsunuz?

Geçiş :

İç : mavi otel odası – gece.

PHILIP ve MORRIS ikiz yataklardadır. Pijama giymiş olan PHILIP açıkça uyumaktadır. Üst tarafı çıplak olan MORRIS uyanıktır, bir eli başının arkasında, diğeri çarşafın içindedir.

MORRIS : Onlara kaçış şansı vermemeliydik.

(*ara*)

Bu saçma.

(*ara*)

Otel odalarında çok ateşli olurum.

(*ara*)

Philip.

PHILIP : Mmmm?

MORRIS : Désirée'yle nasıldın?

PHILIP : Çok iyi.

MORRIS : Yani, yatakta.

PHILIP : Çok iyi.

MORRIS : Zor iş ama, değil mi?

PHILIP : Ben öyle demezdim.

(*ara*)

MORRIS : Uh, hiç ona, uh, üflettin mi kendini?

PHILIP : Hayır.

MORRIS : (*iç çekerek*) Ben de öyle.

(*ara*)

PHILIP : Sormayı hiç düşünmedim.

(*ara*)

PHILIP birden silkinerek yatakta oturur.

PHILIP : Hilary'ye hiç sordun mu?

MORRIS : Elbette.

PHILIP : Ne oldu?

MORRIS : Hiçbir şey.

PHILIP rahatlar, yatağına yeniden gömülür, gözlerini kapar.

MORRIS : Ne dediğimi bile anlamadı.

Geçiş :

İç : otel odası, pembe dekor – gece.

DÉSIRÉE ve HILARY ikiz yataklarda uyumaktadır. Aralarındaki başucu masasında bir telefon vardır. Telefon çalar. DÉSIRÉE el yordamıyla alıcıyı kavrar.

DÉSIRÉE : (*uykulu*) Alo.

MORRIS ve DÉSIRÉE'nin *yakın çekimleri*.

MORRIS : Merhaba, hayatım.

DÉSIRÉE : (*sıkkın*) Ne istiyorsun? Uyuyordum.

MORRIS : Uh... Philip ve ben merak ediyoruz (*PHILIP'e bakar*) acaba daha uygun bir düzenleme yapamaz mıyız?

DÉSIRÉE : Ne gibi?

MORRIS : Sözelimi, siz kızlardan biri birimizle yer değiştirebilirse...

DÉSIRÉE : Yani, *herhangi* birimiz mi? *Herhangi* birinizle? Seçiminiz yok mu?

MORRIS : (*huzursuzca güler*) Size bırakıyoruz.

DÉSIRÉE : Çok alçaksınız. (*Alıcıyı yerine koyar*)

MORRIS : Désirée!

MORRIS alıcıyı tıklatır.

(*karamsarca*) Kaltak!

Geçiş :

İç : pembe otel odası – gece.

HILARY : Kimdi?

DÉSIRÉE : Morris.

HILARY : Ne istiyordu?

DÉSIRÉE : İkimizden birini. Şaka değildi.

HILARY : Ne?

DÉSIRÉE : Philip de öyle. Morris ona kötü örnek oluyor.

HILARY : (*oturur*) Philip'le konuşmak isterdim.

DÉSIRÉE : *Şimdi mi?*

HILARY : Hiç uykum yok.

DÉSIRÉE : Dilediğini yap. (*Arkasını döner*)

HILARY : Morris'le yalnız başına konuşmak istemez misin?

DÉSIRÉE : Hayır!

Geçiş :

İç : otel koridoru – gece.

Sabahlık giymiş HILARY soldaki kapıdan çıkar, kapıyı aralık bırakır, koridorda yürür, sağdaki kapıya vurur. Açılır. HILARY içeri girer, kapı kapanır. Kısa bir aradan sonra, sağdaki kapı açılır ve sabahlık giymiş MORRIS dışarı çıkar, arkasından kapıyı kapatır, koridorda yürür, soldaki kapıdan girer, sonra kapatır.

Geçiş :

İç : mavi otel odası – gece.

HILARY : (*sinirli*) Buraya yalnızca konuşmaya geldim, Philip.

Geçiş :

İç : pembe otel odası – gece. Ses : kapı kapanma sesi.

DÉSIRÉE : (*ölçerek*) Bana bir dokunursan, Zapp, pişman olursun.

KARARMA

Geçiş :

İç : mavi oda – sabahın erken saatleri.

PHILIP ve HILARY yataklardan birinde sarmaş dolaş uyurlar.

Geçiş :

İç : pembe oda – sabahın erken saatleri.

Kamera dağınık odada gezinir : Sandalyeler ters çevrilmiş, lambalar devrilmiş, çarşaf lar yerde vb. Başlangıçta MORRIS ve DÉSIRÉE'den hiçbir iz yoktur. Daha sonra kamera onları ikiz yatakların arasında, bir yastık ve çarşaf yığınının ortasında çıplak bir biçimde sarmaş dolaş yerde yatarken saptar. Derin uykudadırlar.

Geçiş :

İç : otelede kahvaltı odası – sabah.

MORRIS, DÉSIRÉE, PHILIP ve HILARY kahvaltılarını bitirirler. Bir masanın çevresinde erkekler bir yanda, kadınlar diğer yanda karşılıklı otururlar.

MORRIS : Şey, bu sabah ne yapıyoruz? Désirée, bu iki taşralıya kenti gezdirelim mi?

DÉSIRÉE : Çok sıcak olacak. Radyo, otuzlarda dedi.

HILARY : Ciddi bir konuşma yapmamız gerekmiyor mu? Yani, bütün bu yolu bunun için teptik. Ne yapacağız? Geleceğimiz ne olacak?

MORRIS : Seçenekleri gözden geçirelim. Serinkanlılıkla. (*bir puro yakmaya hazırlanır*) Birincisi : Şimdiki eşlerimizle şimdiki evlerimize dönebiliriz.

MORRIS purosunu yakar, ucunu inceler. HILARY, PHILIP'e bakar, PHILIP, DÉSIRÉE'ye bakar, DÉSIRÉE, MORRIS'e bakar.

DÉSIRÉE : İkinci seçenek.

MORRIS : Boşanır ve birbirimizle yeniden evlenebiliriz. Beni izleyebildiyseniz.

PHILIP : Nerede yaşayacağız?

MORRIS : Rummidge'deki kürsüyü alıp oraya yerleşebilirim. Sanırım, Euphoria'da bir iş bulabilirsin...

PHILIP : O kadar emin değilim.

MORRIS : Ya da sen Désirée'yle Rummidge'e gidebilirsin, ben de Hilary'yle Euphoria'ya dönebilirim.

HILARY ayağa kalkar.

Nereye gidiyorsun?

HILARY : Bu çocukça konuşmaları dinlemek istemiyorum.

PHILIP : Ne var ki? Sen başlattın.

HILARY : Ciddi konuşmayla bunu demek istemedim. Siz bir oyunu nasıl bitirmek gerektiğini tartışan senaristler gibisiniz.

MORRIS : Hilary, tatlım! Yapılması gereken seçimler var. Her seçeneği bilmeliyiz.

HILARY : (*oturarak*) Oldu, öyleyse. Désirée ile benim siz ikinizi boşayıp *yeniden evlenmeyeceğimiz* olasılığını da göz önüne alıyor musunuz?

DÉSIRÉE : Çok doğru!

MORRIS : (*düşünceli*) Doğru. Bir diğer seçenek grup evliliği. Hiç duydunuz mu? İki çift bir evde yaşıyor ve kaynaklarını ortaya sürüyor. Her şey ortak.

PHILIP : Eee... Şey de..

MORRIS : O da içinde kuşkusuz.

HILARY : Çocuklara ne oluyor?

MORRIS : Çocuklar için harika. Onlar eğlenirken, anne babaları...

DÉSIRÉE : Birbirini düzüyor.

HILARY : Ömrümde bu kadar ahlakdışı bir şey duymadım.

MORRIS : Ah, hadi, Hilary! Dördümüz uzun mesafeli eş değiştirmede dünya rekorunu elimizde tutuyoruz. Niye bunu tek bir çatı altında yapmayalım? Böylece iç denge artı cinsel çeşitlilik elde ediyor-sun. Hepimizin istediği bu değil mi? Dün akşamı nasıl geçirdiğinizi bilmiyorum, ama Désirée'yle ikimiz gerçekten...

DÉSIRÉE : Okey, okey, yeter bu kadarı.

PHILIP : Bana ilginç bir düşünce gibi geldi.

DÉSIRÉE : Kuramsal olarak yakınlık duyuyorum... Yani, çekirdek aileden kurtulmanın ilk aşaması olarak olasılıklar içeriyor. Ama bunu Morris savunuyorsa bir şeyler yanlış demektir.

HILARY : (*alaycı bir biçimde*, MORRIS'e) Yalnızca akademik bir durum değerlendirmesi, bu grup evliliği denilen şey sırasında iki erkek aynı anda aynı kadına ilgi duyarsa, ne olacak?

DÉSIRÉE : Ya da iki kadın aynı adamla yatmak isterse?

(*ara*) MORRIS düşünceli bir biçimde çenesini ovuşturur.

PHILIP : (*sırıtır*) Ben biliyorum. Açıkta kalan diğerlerini izler.
MORRIS ve DÉSIRÉE kahkaha atarlar. HILARY de kişiliğine karşın onlara katılır.

HILARY : Ama bir an için ciddi olamaz mıyız? Bu iş nasıl *sona erecek?*

Geçiş :

İç : mavi otel odası – öğleden sonra.

Kapı açılır ve içeri MORRIS, DÉSIRÉE, HILARY ve PHILIP girer. Üzerlerinde Manhattan paket ve torbaları taşırlar. Sıcaktan terlemiş ama aynı zamanda rahatlamış görünürler. Sandalyelere, yataklara çökerler.

MORRIS : Becerdik.

DÉSIRÉE : İsa aşkına, New York sıcakını tümüyle unutmuşum.

PHILIP : Allahtan klima var.

MORRIS : Gidip buz getireceğim.

MORRIS dışarı çıkar. PHILIP birden kalkar.

PHILIP : Désirée.

DÉSIRÉE : Ne?

PHILIP : Bugün hangi gün anımsıyor musun... Yürüyüş günü!

DÉSIRÉE : Yürüyüş mü? Ah, öyle. Yürüyüş.

HILARY : O da ne?

PHILIP : (*heyecanlı*) Eğitim kanalı veriyor.

PHILIP gidip TV'yi açar.

DÉSIRÉE : Bu sabah değil miydi? Bitmiştir şimdi.

PHILIP : Euphoria'da hâlâ sabah. Pasifik saati.

DÉSIRÉE : Doğru! (HILARY'ye) Plotinus'taki sorunları duymamış mıydın? Halkın Bahçesi hakkında.

HILARY : Ah şu. Philip, biliyor musun, bu dönem Rummidge'de epey heyecan kaçırdın.

PHILIP : Nedense Rummidge'de devrimci bir şeylerin cidden olduğuna inanamıyorum.

HILARY : Umarım şu şiddet züppelerinden birine dönüşmüyorsundur, hani öldürülen yoksa olayları ciddiye almayanlardan birine.

DÉSIRÉE : “Şiddet züppeleri”, sevdim bunu...

PHILIP : Şey, aslına bakılırsa bugün Plotinus'ta birileri kolaylıkla

öldürülebilir.

DÉSIRÉE : Philip'i hoş görmelisin, Hilary. Bu Bahçe işine çok bulaştı. Bu uğurda kodese bile girdi.

HILARY : Aman Tanrım! Bana hiç sözünü etmedin, Philip.

PHILIP : (*ısınan TV'nin önüne çömelerek*) Yalnızca birkaç saatliği-ne. Sana yazacaktım, ama... Diğer şeylerle bağlantılıydı.

HILARY : Oh.

TV ekranında bir kovboy filmi görünür. PHILIP Plotinus Yürüyüşü'nü bulana kadar kanal değiştirir.

PHILIP : Ah! (*TV'nin sesini açar. Ses : şarkılar, çığlıklar, orkestralar vb.*)

MORRIS buz ve içeceklerle girer.

MORRIS : Bu da ne?

DÉSIRÉE : Plotinus'taki büyük Yürüyüş.

MORRIS : Şaka mı bu?

YORUMCUNUN SESİ : Ve büyük Yürüyüş şu ana kadar barış içinde geçecekmiş gibi görünüyor...

MORRIS içecekleri hazırlarken ilgiyle izler. TV ekranına *yakın çekimler*. Yürüyüş kolunun tel örgüyle çevrili Bahçe'nin önünden geçişini görürüz. Kalabalık neşeli ve uysaldır. Yürüyüşçüler pankartlar, bayraklar, çiçekler ve çim taşırlar. Tel örgünün içinde Ulusal Muhafızlar rahat konumunda dururlar. Kalabalığın değişik kesimlerine kamera zum yapar. Kamyon kasalarında rock grupları ve dans eden üstsüz kızlar görürüz, insanlar hortum sularının altında dans ederler, kol kola yürürler, vb. Yürüyüşçüler arasında tanıdık yüzler vardır. Bu görüntülere YORUMCUNUN SESİ ve MORRIS, PHILIP, HILARY ve DÉSIRÉE'nin yorumları eşlik eder.

YORUMCUNUN SESİ : Birçok insan bugün Plotinus caddelerinden kan selleri akacağını düşünüyordu, ama şimdilik titreşimler iyi... Yürüyüşçüler kaya yerine çiçek atıyorlar... Kasırga tel örgüsüne çiçek dokuyorlar... Bahçe'nin önündeki kaldırıma çim ekiyorlar... Düşüncelerini böyle dile getiriyorlar...

PHILIP : Bakın, Charles Boon. Ve Melanie!

MORRIS : Melanie mi? Nerede?

DÉSIRÉE : Kolu alçılı adamın yanında.

HILARY : Çok güzel bir kız.

YORUMCUNUN SESİ : Şu ana kadar tel örgüye tırmanmaya çalışan olmadı. Gördüğünüz gibi ulusal muhafızlar rahat konumunda. İçlerinde yürüyüşçülere el sallayanlar bile var...

PHILIP : Ve işte Wily Smith! Hilary, anımsıyor musun, sana yazmıştım. Şu beysbol kepi giyen. Benim yazım sınıfımda. Tek bir sözcük yazmadı.

YORUMCUNUN SESİ : Şerif O'Keene ve adamları, öğrencilerin deyişiyle mavili reziller ortalarda yok...

DÉSIRÉE : Hey, üstsüz dansçılara bakın!

PHILIP : Bunlar Carol ve Deirdre değil mi?

DÉSIRÉE : Sanırım haklısın.

YORUMCUNUN SESİ : Yürüyüş kolu yarım saattir önümüzden geçiyor ve hâlâ sonunu göremiyorum.

PHILIP : Ve işte Kovboy ve Konfederasyon Askeri! Plotinus'taki herkes yürüyor olmalı.

YORUMCUNUN SESİ : Bence her şeyi görüntüler anlatıyor.

HILARY : (*biraz üzgünce*) Sanki orada olmayı istemiş gibi bir hâlin var, Philip.

DÉSIRÉE : Kesinlikle istiyordur.

PHILIP : Hayır, pek sayılmaz. -

PHILIP sesi kısar ama TV'yi kapatmaz. Kamera TV karşısında oturmuş içeceklerini içen dört kişiyi saptamak için geriler.

PHILIP : Orası yaşlı adamlara göre bir yer değil...

MORRIS : Hadi ama, Philip, bozgunculuğu bırak.

PHILIP : Orada bir dolandırıcı gibi olurum.

DÉSIRÉE : Kendini anlat.

PHILIP : Bu genç insanlar (*TV ekranını gösterir*) gerçekten Bahçe'yi önemsiyorlar. Onlar için bu bir aşk gibi. Charles Boon'u, Melanie'yi bir düşünün. Ben hiçbir zaman bir toplum sorununa bu kadar bağlanmadım. Kimi kez keşke bağlanabilsem diyorum. Dürüst olmak gerekirse, bana göre politika yalnızca arka plan, haberler, neredeyse zaman geçirme aracı. TV gibi açıp kapadığım bir şey. Asıl endişelendiğim, açıp kapayamadığım ise, ah, seks ya da ölüm ya da saçımın dökülmesi. Bireysel şeyler. Bizler, bizim kuşak, bireyci insanlarız, değil

mi? Özel yaşamı ve toplum yaşamını özenle birbirinden ayırırız. Önemli şeyler, yani bizi sevindiren ya da üzen şeyler hep bireysel şeylerdir. Aşk bireyseldir. Mal bireyseldir. Uzuvar bireyseldir. Bu yüzden gençler sokakta düzüşmek istiyor. Yalnızca ucuz bir şok taktiği değil bu. Ciddi bir devrimci öneri. Şu Beatles şarkısındaki gibi, "Caddelerde Yapalım..."

DÉSIRÉE : Palavra.

PHILIP : Ha?

DÉSIRÉE : Tümüyle palavra, Philip. Plotinus yeraltı dünyası beynini yıkamış senin. Çok fazla "Euphoric Times" okuyordun. Devrim olursa caddelerde kimler düzüşecek, söyler misin bana?

PHILIP : Kimler?

DÉSIRÉE : İsteseler de, istemeseler de kadınlar. Dinle, her gece Bahçe'de kızlara tecavüz ediliyor, "Euphoric Times" tecavüz sözcüğünü tanımadığından senin haberin yok. Bahçe işine yardıma giden her kız cinsel bir pusuya düşürülüyor. Eğer karşı çıkarsa erkekler onu burjuva ve tutucu olmakla suçluyor, polislere yakınırsa orada olmakla bunu hak ettiği söyleniyor. Kızlar gönül rızasıyla düzülüyorlarsa, erkekleri politika oyunu oynarken onlar tencerelere, bulaşığa ve çocuk bakımına mahkûm oluyorlar. Buna devrim mi diyorsun? Güldürme beni.

HILARY : Duy duy.

PHILIP : Şey, belki de haklısın, Désirée. Bütün söylemek istediğim, bir kuşak farkı var ve bu da özel/toplum şeyinin çevresinde dönüyor. Bizim kuşak bozulmadığını düşündüğümüz eski liberal görüşe üye. Bu, gerçekçi anlatımın büyük geleneği, romanlar bununla ilgilidir. Ön planda özel yaşam, tarih geçmişte kalmış, sahne dışına atılmış patırtı ve gürültü. Jane Austen'da patırtı bile yok. Evet, roman ölüyor, bizi de sürükleyerek. Euphoric State'te roman yazımı dersinden bir şey elde edemeyişime şaşmamalı. Onlar için bu doğal olmayan bir ortam. Şu çocuklar (*TV ekranını gösterir*) bir filmi yaşıyor, romanı değil.

MORRIS : Ah, hadi, Philip! Karl Kroop'u çok fazla dinlemişsin.

PHILIP : Şey, söyledikleri oldukça anlamlı ama.

MORRIS : Onunki oldukça kaba bir tarihçilik. Üstelik bir de kötü estetik.

HILARY : Bunlar çok büyüleyici. Bundan eminim, ama daha işe

yarar bir şeyler tartışamaz mıyız? Sözgelimi, yakın gelecekte biz dördümüzün ne yapacağı gibi, ha?

DÉSIRÉE : Yararı yok, Hilary. Adamların konuşma biçimlerini görmüyor musun?

MORRIS : (PHILIP'e) Anlatım örnekleri ortam neyi gerektirirse öyledir. Sözcük ya da görüntü, yapısal düzeyde hiç fark etmez.

DÉSIRÉE : "Yapısal düzey", "örnekler". Bu soyut sözcükleri ne kadar da seviyorlar. "Tarihçilik"!

PHILIP : (MORRIS'e) Bunun tümüyle doğru olduğunu sanmıyorum. Yani, şu bitiriş sorununa bir bakalım.

DÉSIRÉE : Evet, evet, bakalım!

PHILIP : *Northanger Abbey*'deki şu bölümü anımsıyor musun, hani Jane Austen'in okuyucularının mutlu sonun her an gelebileceğini kestirmelerinden korktuğunu söylediği?

MORRIS : (*başını sallar*) Tırnak aç, "Önlerindeki sayfaların giz veren sıklığında hepimizin kusursuz bir mutluluğa koşturduğumuzu görmeleri." Tırnak kapa.

PHILIP : İşte o. Şey, bundan, yani romanın yakında biteceği gerçeğinden hiçbir yazar kaçınmaz, değil mi? Bugünlerde ille de mutlu son olmayabilir, ama sayfaların giz veren sıklığının ardına hiçbir yazar saklanamaz.

HILARY ve DÉSIRÉE, PHILIP'in söylediklerini dinlemeye başlarlar ve o odak noktası olmaya başlar.

Yani, düşünsel anlamda romanın bitimine odaklanırsın. Okurken, artık bir ya da iki sayfa kaldığının, çok yakında kitabı bitirip kapatacağının farkındasıdır. Ama konu bir film oldu mu, hele filmlerin daha gevşekçe yapılandırıldığı, eskisinden daha karmaşık olduğu bugünlerde bunu kestirmenin olanağı yoktur. Hangi sahnenin son sahne olduğunu bilemezsin. Film sürer gider, tıpkı yaşam gibi, insanlar bir şeyler yaparlar, içerler, konuşurlar ve biz onları izleriz ve yönetmenin seçtiği bir noktada, hiçbir uyarma olmadan, hiçbir şey çözümlenmeden ya da açıklanmadan ya da sonuçlanmadan... Öylece bitebilir.

PHILIP omuz silker. Kamera onu hareketinin ortasında dondurarak durur.

1Zamanın ruhu.

2İngiltere’de halk okulu, öğrenci velilerinin eğitim için para ödediği bir tür özel okulu belirtmek için kullanılırken, ABD’de parasız eğitim veren kuruluşları belirtmekte kullanılıyor.

3Bu fiil İngiltere’de birisini kapısına vurarak uyandırmak anlamına gelirken, ABD’de bir kadını hamile bırakmak anlamında kullanılıyor.

4Swallow : kırlangıç. Sparrow : serçe.

5Çerçöp ya da süprüntü anlamında.

6Viski ve vermutla yapılan bir içki.

7Burada uçak bileti tutarı, yerel vergi ve gidilecek ülkedeki vergi kesintileri ayrı ayrı belirtilmiş.

8İngilizler çekmece anlamında “pigeon-hole” (güvercin yuvası) sözcüğünü kullanıyorlar.

9Burada güneşli dönemleri belirtmek için kullanılan İngilizce sözcük (spell) aynı zamanda “büyü” anlamına da geliyor.

10Massachusetts Teknik Üniversitesi’nin kısaltması.

